Himla-Uret

AF

F. FRANSON

HIMLAURET

ELLER

DET PROFETISKA ORDET.

HÄNVISNINGAR, 3 ÖFVERSIGTSTABELLER OCH 1 DIAGRAM

AF

F. FRANSON.

CHICAGO:
CHICAGO-BLADETS FÖRLAG.
1898.

F. Franson

Företal.

Då jag för ett par tiotal år sedan reste omkring med frälsningens evangelium i Schweitz, hände sig en påskmorgon, att jag ej hade något möte utsatt, hvarför jag begaf mig till en af de reformerta statskyrkorna att höra predikan, som ju handlade om Kristi uppståndelse. Jag var icke så särskildt intresserad uti hvad jag hörde, hufvudsakligast på grund af att jag ej visste, huruvida mannen, som talade, menade Kristi *verkliga* uppståndelse, eller om han endast trodde på de ideers, de sanningars och den karakters uppståndelse uti menskligheten, som Kristus predikade och var i besittning af. Detta sätt att tolka Kristi uppståndelse och andra kristliga sanningar är ej ovanligt hvarken i Schweitz eller Tyskland bland de rationalistiske presterna.

Mina tankar lupo sålunda snart i en annan rigtning. Jag begynte fundera på, om någon öfverensstämmelse kunde förefinnas emellan den tid, Kristus tillbragte på korset och i grafven till uppståndelsen, och Kristi församlings lidande och uppståndelse; detta då enligt 2 Petr. 3: 8, der vi läsa, att en dag är för Herren som tusen år för oss. Min

första tanke blef, att detta ju ej vore möjligt, då ju Kristus låg i jorden tre dagar och tre nätter. Men vid närmare eftertanke blef det snart klart, att ehuru Jesus låg under en del af alla de tre dygnen i grafven — hvadan sålunda uttrycket enligt judiskt föreställningssätt var berättigadt — var det dock i verkligheten ej fullt två dygn från kl. 3 fredagseftermiddagen, då han nedtogs från korset, till söndagsmorgonen. På första dygnet låg han blott tre timmar, från kl. 3 till 6 e. m., då dygnet enligt judisk beräkning slutade, och på tredje dygnet låg han endast från kl. 6 lördags afton till tidigt påföljande morgon. När jag kom hem, begynte jag att räkna: Om en dag är = 1,000 år, så är en *timme* ($^1/_{24}$ dels dygn) = $41\frac{2}{3}$ år, och sålunda utgöra de sex timmarne, Jesus tillbragte på Golgata, från kl. 9 f. m. ("tredje timmen," Mark. 15: 25) till kl. 3 e. m. ("nionde timmen," v. 34), jemt 250 år ($41\frac{2}{3}$x6.) Huru förvånad blef jag ej att finna, att detta öfverensstämde precis med den förföljelsetid af jemt 250 år, som öfvergick Guds församling från år 63, då aposteln Jakob blef dödad med svärd, till år 313, då kejsar Konstantin antog kristendomen och (alldeles som fordom Josef af Arimatia gjorde med Kristus) nedtog den korsfästade församlingen från korset, sedan den varit der $\frac{1}{4}$ årtusende, liksom Kristus hade varit på sitt kors $\frac{1}{4}$ dygn. Nu blef jag högst intresserad att finna ut, huru långt vi såsom Kristi kropp hafva "uppfyllt det, som fattas i Kristi lidande," Kol. 1: 24, eller huru långt vi hafva följt vår frälsare mot uppståndelsen, enligt samma beräkning, eller med andra ord, huru nära vi äro vår påskmorgon.

De 63 åren *innan* Jakob blef dödad (= 1½ timme) och innan församlingens svåraste lidanden begynte, fingo motsvara den bespottelse, hudflängning och törnekröning, som Jesus led, innan han blef korsfäst, och jag fann så, att församlingen, Kristi kropp, hade följt sitt hufvud tills efter kl. ½5 påskmorgonen. För att nu taga detta år, 1897, till ändpunkt vid beräkningen, se vi, att från år 313 till 1897 är 1584 år, hvilken tid, omsatt i himmelska timmar, utgör just omkring 38, och att sålunda *det himmelska uret visar* kl. 5 påskmorgonen.

När uppstod Jesus?

Matteus säger "i gryningen," Markus "mycket bittida, då solen gick upp," Lukas "mycket bittida" och Johannes "tidigt på morgonen." Det synes sålunda, som om vår uppståndelse ej borde vara så långt borta!

Uti Os. 5: 15 säger Herren om Israel: "Jag skall gå tillbaka till mitt rum, till dess de erkänna sin skuld och söka mitt ansigte," och förutsäger, att de skola vända sig till Herren med den förvissningen: "Han skall göra oss lefvande *efter två dagar;* på *tredje* dagen skall han resa oss upp, att vi må lefva inför hans ansigte." Himlauret för Israel har på sätt och vis stått, alltsedan de korsfäste sin konung. Det stannade vid den 69:de årsveckans slut (hvarom mera längre fram), men judarne begynna nu förstå, att uret under tiden har gått för hedningarne och för Guds församling. Snart är församlingens tid slut, hon upptages, och Herren skall ånyo "låta Israel lefva för hans ansigte."

Må Herren nu välsigna denna boks läsare, och

må himlauret — det profetiska ordet, — blifva dem alltmera kärt, ju närmare det lider mot änden. Med denna önskan utsändes denna bok, som jag på mångas uppmaning ändtligen fått tid att skrifva. Den vill vara *ett pekfinger* på bibelns säkra ur — dock ej på några *minut-* eller *sekundvisare*, ty sådana har himlauret inga — utan på dess *timvisare*. "Dag och timme" är oss ej uppenbaradt, men vi kunna och böra veta den *ungefärliga* tiden, eller när han är "nära för dörren," jemte så mycket som möjligt af allt det härliga, som denna tilldragelse bär i sitt sköte.

Skulle pekfingret för någon vara svårt att följa, hjelper en halftimmes bön betydligt. Gnugga endast sömnen ur ögonen, tänd på lampan, *se noga på uret*, d. v. s. *stå upp och understryk hvarje ställe, som anföres, i din egen bibel*, och du får snart både förstånd angående himlauret och insigt om att — *det är tid att stiga upp!*

Stockholm, Sverige, i Nov. 1897.

F. Franson.

Första afdelningen.

Domedagen och den sanna beredelsen derför.

Att Kristi tillkommelse, jemförd med andra sanningar, intager en mycket mera framstående plats i bibeln, än den fått uti de troendes hjertan i allmänhet, är uppenbart. Icke mindre än 318 gånger nämnes denna sanning i nya testamentet, sålunda gifvande den en mera framskjuten plats än någon annan sanning. Endast i brefven häntydes derpå 67 gånger, hvaremot på försoningen endast 57 gånger. Hvarje invändning emot dess betoning vare sig i tal eller skrift, är sålunda alldeles obehörig.

Vi vilja begynna med betraktelsen af: *Domedagen och den sanna beredelsen derför.*

"Det var en torr början," hör jag någon utropa. Till svar får jag upplysa, att dessa ord endast äro ett annat uttryck för innehållet af *en hel bok* i bibeln, nämligen *Uppenbarelseboken.* Hvad är väl egentligen summa summarum af denna bok? Jo, med undantag af några få verser uti början af kap. 21, hvilka beskrifva det egentliga evighetstillståndet, utgör hela boken ingenting annat än *en framställning af domedagens olika händelser.*

Hvad är väl *första* kapitlet, om ej en beskrifning på *domaren sjelf*, Jesus Kristus, åt hvilken "all dom är gifven?" Joh. 5: 22.

Hvad innehålla väl *andra* och *tredje* kapitlen, om ej *sju varningsbref* från *domaren* till hans folk att vara honom trogna, till dess han kommer, så att de må undgå att med verlden fördömas?

Märk uttrycken: "Annars kommer jag snart till dig," 2: 5, och samma uttryck i v. 16. Vidare: "Jag är den, som ransakar njurar och hjertan," v. 23. "Om du icke är vaken, skall jag komma öfver dig som en tjuf," 3: 3. "Jag skall utspy dig ur min mun," v. 16. "Den som öfvervinner" och "den som har öra, han höre." Kan något vara tydligare, än att domaren här påminner de sina om, att "*domen* skall begynna på Guds hus." Skilsmessan försiggår emellan dem, som "hört" och "öfvervunnit," och de andra på det sätt, att de förra upptagas och de senare qvarlemnas. Denna delning utgör just *domen* öfver Guds folk — åtminstone rörande *den* frågan, huruvida de ega *lif* eller ej. *Efter* upptagandet synas de dömas rörande sin trohet, då *lönen* skall utdelas.

Hvad innehålla kap. 4 och 5, om ej den skönaste beskrifning på dem, som *dömts* "värdiga att undfly allt detta, som skall komma," *efter* deras upptagande i härligheten, kap. 4, och domarens högtidliga förklaring, att han har rätt också att *döma* den qvarlemnade ogudaktiga verlden? Han bevisar sig verkligen ega denna rätt genom att djerft taga bokrullen (= testamentshandlingarna till jorden och *symbolen af hans domarevärdighet)* ur hans hand, som satt på tronen, hvilken hand-

ling sanktionerades af helgon och änglar, ja, af allt skapadt, kap. 5.

Hvad utgöra kap. 6—19 annat än *domens* utförande öfver jordens folk, förorsakande bland annat hos många det härliga resultatet, beskrifvet hos profeten: "När Herrens domar gå öfver jorden, skola folken lära sig rättfärdighet," Es. 26: 9. "De komma och tillbedja för dig, ty dina domar hafva blifvit uppenbara!" Upp. 15: 4.

Märk huru orden "domar," "dom" och "döma" oupphörligt förekomma i dessa kapitel. I kap. 6 läsa vi om krig, hungersnöd och pest, hvarigenom $\frac{1}{4}$ af jordens befolkning bortsopas; i kap. 8: "Många menniskor dogo;" i kap. 9 har det redan gått så långt, att det talas om "*de öfriga* menniskorna, som ej hade blifvit dödade genom dessa plågor;" i kap. 11 läsa vi: "Din vrede kom och tiden, att de döda skulle *dömas;*" kap. 12: *Domen* öfver satan att nedkastas; kap 13: *Domen* öfver menniskorna *genom* antikrist och den falske profeten; kap. 14: "Stunden för hans *dom har* kommit;" kap. 15: "Dina *domar* ha blifvit uppenbara;" kap. 16: "Rättfärdig är du, att du har *dömt* så;" "sanna och rätta äro dina *domar;*" kap. 17: "Kom hit; jag skall visa dig *domen* öfver skökan;" kap. 18: "Stark är Herren Gud, som har *dömt* henne;" kap. 19: "Han har *dömt* den stora skökan," och *domen* öfver antikrist och den falske profeten; kap. 20: *Domen* öfver satan och *domen under* de tusen åren (nämligen i samma bemärkelse, som då vi läsa om t. ex. *Jeftah*, att han *dömde*, d. v. s. styrde, regerade öfver Israel i 6 år, eller om *Sim-*

son, att han hade *dömt* Israel i 20 år); och slutligen *domen* framför den hvita tronen, v. 11—15.

Äfven större delen af kap. 21 och 22 tala om Kristi och hans heligas dom, d. v. s. regentskap från det himmelska Jerusalem öfver jordens nationer under de tusen åren. "De skola *regera*," läsa vi, "i evigheters evighet," eg. "intill" (eis) "tidsåldrars tidsåldrar," sålunda icke *under* "tidsåldrars tidsåldrar," hvilket ju blefve att regera längre än Jesus sjelf (som ju ej skall regera längre än under de tusen åren, 1 Kor. 15: 24), utan till början af den egentliga evigheten, som benämnes tidsåldrarnas tidsåldrar.

Vi hafva nu liksom "i anden" öfverfarit hela Uppenbarelseboken och funnit, att den utgör en beskri'ning på *domedagen* eller "Herrens dag," som den kallas i Uppb. 1: 10.

Johannes var i anden (sålunda ej i verkligheten utan öfverförd i ett hänryckningstillstånd) på denna dag och såg liksom ett panorama öfver det hela. Vi hafva gjort detsamma. Men liksom Johannes beskref allt noga, vilja vi ock noga genomgå, hvad han skrifvit. Dock vilja vi först anföra flera ställen ur andra delar af Guds ord, der det talas om "domens dag," "den yttersta dagen" och "Herrens dag" eller "Kristi dag" — alla uttryck, hvarmed nästa tidsålder betecknas. Vi önska nämligen framställa dessa sanningar så tydligt, att äfven den mest enfaldige må kunna fatta desamma. Detta är så mycket vigtigare, som vi från barndomen insupit de mest förvillande uppfattningar rörande många af bibelns sanningar. Vi hafva t. ex. från barndomen föreställt oss, att

yttersta dagen eller domens dag vore en dag på 24 timmar samt att derunder vore att vänta endast pina och lidande. Uti 2 Petr. 3: 7 läsa vi om "de ogudaktiga menniskornas *doms* och förtappelses *dag*," men i följande vers säges oss lyckligtvis, huru lång den är, nämligen 1,000 år. Dessa uttryck: "En dag är för Herren såsom tusen år," och "han är långmodig för eder skull" o. s. v. användas nästan beständigt på tiden *före* Kristi tillkommelse, under det att de helt tydligt utgöra en klar definition på betydelsen af ordet domedag och längden deraf och visa oss, att Herren är så långmodig för vår skull, att han tager ett helt årtusende till domedag i stället för att afgöra allt på 24 timmar.

Gud tänker på sina barns många böner för judars och hedningars omvändelse och skall icke nöja sig med de svar på bönhörelse, han gifvit oss före sin sons tillkommelse. O. nej, "för vår skull," för vårt trägna arbetes och våra innerliga böners skull tager han 1,000 år till domedag, så att skaror måtte frälsas såväl under vedermödan som under den långa tid, då satan är bunden.

Uttrycket "den yttersta dagen" förekommer fyra gånger i kap. 6 af Johannis evangelium, nämligen i v. 39, 40, 44, 54. Och på alla ställena säges det, att Herren skall uppväcka de troende "på den yttersta dagen." Huru kan detta stämma öfverens med de troendes uppståndelse redan vid början af de tusen åren? Skulle yttersta dagen vara detsamma som domen framför "den hvita tronen" eller de tusen åren, Uppb. 21: 11, då stämmer det icke alls in. Men det är den icke, utan

"yttersta dagen" är detsamma som "domedagen" och är sålunda tusen år lång. Jesus säger icke i Joh. 6, vid hvilken tid af yttersta dagen de rättfärdigas uppståndelse skall försiggå, om vid dess morgon eller dess afton; Uppenbarelseboken åter, som *uppenbarar* händelsernas ordning, upplyser oss om, att den sker vid dagens *början*, 20: 5, 6. Likaså säges uti 2 Petr. 3: 10, att på "Herrens dag" skola "elementen upplösas af hetta och jorden och de verk, som äro derpå, förbrännas," men utan att angifva, om detta skall ske vid början eller slutet af dagen. Åter kommer *Uppenbarelseboken* oss till hjelp och visar, att denna katastrof skall ske först vid dagens afton, efter de tusen årens slut, 21: 1.

Rörande det andra missförståndet, eller att domedagen uteslutande skulle vara full af fasa, se vi, huru annorlunda redan gamla testamentets heliga föreställde sig saken, då t. ex. psalmisten utbrister: "Himmelen fröjde sig och vare glad, hafvet bruse. Alla skogens träd juble, ty han kommer för att *döma* jorden!" Ps. 96: 11—13. Likaså Ps. 98: "Strömmarne klappe i händerna, alla berg juble, när han kommer till att *döma* jorden." Orsaken till deras jubel vid tanken på domedagen angifves i nästa vers: "Han skall *döma* jordens krets med *rättfärdighet* och folken med *rättvisa,*" vers 9.

När Paulus predikade på Areopagen i Atén om den man, genom hvilken Gud skulle "döma verlden med rättfärdighet," menade han icke endast att varna dem för straffet för deras orättfärdigheter, utan äfven att trösta dem med den rätt-

färdighets spira, som Guds son då skall föra öfver jorden. Jfr Luk. 13: 35.

Uttrycket "Herrens dag" begagnas mycket ofta af de gamla profeterna och genom hela bibeln för att fastställa samma sak eller de förfärliga straffdomar, den regeringsprocess, som skall öfvergå mensklìgheten och de derpå följande tusen fridsåren — med andra ord den tid, då han gör sig känd såsom *Herre.* Uti 2 Mos. 6: 3 säger Gud till Moses följande märkliga ord: "Jag uppenbarade mig för Abraham, för Isak och för Jakob såsom Gud allsmäktig, men under mitt namn af *Herren* gjorde jag mig icke känd af dem." Moses deremot fick lära känna, att Gud var *Herre,* då han såg straffdomarne öfver Egypten.

Följande bibelställen gifva oss en god idé om denna dags karaktär: "Si, *Herrens* dag kommer grym och med harm och med glödande vrede för att göra landet till en ödemark och för att utrota dess syndiga inbyggare. Jag skall göra en man sällsyntare än finaste guld och en menniska sällsyntare än guld från Ofir. Jag skall skaka himmelen, och jorden skall bäfva på sitt rum vid *Herren* Sebaots harm och på hans *glödande vredes dag.*" Es. 13: 9, 12. "Hvad viljen I med *Herrens* dag? Den är mörker och icke ljus. Det skall gå eder såsom den, som flyr för ett lejon och mötes af en björn." Am. 5: 18, 19. "Sol och måne svartna, och stjernorna draga in sin glans. Och Herren skall ryta ifrån Sion." Joel 3: 15—16. "När *Herrens* dag låter höra sig, bittert ropa då de starke. En vredens dag är den dagen, en dag af nöd och ångest, en dag af ödeläggelse och förödelse,

en dag af mörker och dimma, en dag af moln och töcken och en basunens och härskriets dag för de befästa städerna och för de höga tinnarne. Och jag skall tränga folket, att de skola gå såsom blinda, emedan de hafva syndat mot *Herren*, och deras blod skall kastas kring såsom stoft, och deras kött såsom träck. Äfven deras silfver och deras guld skall icke kunna hjelpa dem på *Herrens* vredes dag, och af hans nitälskans eld varder hela jorden förtärd; ty han skall göra plötsligt slut på alla, som bo på jorden." Sef. 1: 14—18.

Att dock icke bokstafligt hvarje menniska dödas, såsom adventister och andra påstå, ses af det följande kapitlet: "Söken Herren — söken ödmjukhet! Törhända kunnen I varda bergade på *Herrens vredes dag.*" Sef. 2: 3. "Jag skall låta qvarblifva af dig ett folk, ödmjukt och undergifvet, och dessa skola förtrösta på Herrens namn." Sef. 3: 12. Det är här som i beskrifningen på Noas flod, der också uttryck begagnas som: "Jag vill utrota ifrån jorden *alla* varelser, som jag har gjort," 1 Mos. 7: 4, och "*allt* kött förgicks" och "*alla menniskor*," 1 Mos. 7: 21, och dock läsa vi der om att *några, nämligen de åtta, blefvo räddade.* Så ock här. Några af Israel och några af de andra folken skola omvända sig under vredestiden och sedan begynna att fortplanta en rättfärdig befolkning. Att icke Herrens dag endast upptages af straffdomar visar t. ex. Sak. 14, som begynner med orden: "Herrens dag kommer," v. 1. Vi läsa der, efter beskrifningen på, att Herren satt sina fötter på oljoberget, då domen utföres, att Herren sedan skall "vara konung öfver hela landet,"

v. 9, att "ingen förbannelse skall mer ega rum," v. 11, att *alla* öfverblifna af de folk, som hade kommit emot Jerusalem år efter år "skola draga upp för att tillbedja Herren Sebaot, och för att fira löfhyddohögtiden," v. 16, och att på samma "*dag*, som brinner såsom en ugn," skall "rättfärdighetens sol uppgå med salighet under sina vingar" för några, hvilka skola "gå ut och springa som gödda kalfvar." Mal. 4: 2.

Nya testamentets sista kapitel slutar med Kristus såsom "den klara morgonstjernan," och gamla testamentets sista kapitel talar om honom såsom "rättfärdighetens sol." För nya testamentets folk kommer Herren såsom morgonstjernan, och det gäller för dem att vaka genom nattens ensliga timmar för att bli upptagna. *Brudskarans upptagande är första tilldragelsen på Herrens dag.* Derefter komma straffdomarna, som afslutas med, att Herren framträder offentligt och sätter sina fötter på oljoberget; det är då solen uppgår till dagen, det är då Israel får se honom, blir frälst och jordens förnämsta folk under de tusen åren. Liksom i nordliga länder tiden just före solens uppgång är den allra kallaste, och i sydliga länder denna tid är den osundaste, ity att då strid liksom pågår emellan å ena sidan kölden eller nattens dimmor och osunda ångor och å andra sidan *solen*, så synes det, att den tid, som föregår Herrens uppenbara tillkommelse, då han nedstiger på oljoberget, skall bli den förfärligaste, jorden någonsin skådat.

På några ställen synes dock, som profeterna räknat Herrens dags början endast från *solens*

uppgång på densamma, såsom i Joel 2: 31, der vi läsa, att "solen skall förvandlas till mörker och månen till blod, innan Herrens stora och förskräckliga dag kommer," och Mal. 4: 5: "Si, jag skall sända eder Elia, profeten, förrän Herrens dag kommer, den stora och förskräckliga." Uttrycken "stora och förskräckliga" synas visa, att de mena sjelfva höjdpunkten af straffdomarna, då Herren nedgör de stora antikristiska arméerna. Det var denna *Herrens dag*, som icke skulle komma öfver de troende såsom en tjuf, 1 Tess. 5: 4, emedan de voro "dagens barn" och "hörde dagen till," v. 8. Kristus och hans folk skola nämligen döma och regera *tillsammans* med hvarandra. Det vore då, menar aposteln, lika orimligt, att Guds barn skulle drabbas af detta elände, som om en domare skulle döma sina egna barn, och särskildt om han insatt dem till sina egna meddomare, 1 Kor. 6: 2, och medregenter. Nej; det är verlden, som är som en upprorisk stad, uti hvilken konungen har några trogna. När nu staden skall straffas med undergång, sänder han först bud på sina trogna att möta sig på en viss plats utanför stadens område för att der välkomna dem, belöna dem för deras trohet och för att låta dem derifrån hjelpa till med att bombardera staden och till sist få åtfölja honom tillbaka, då stormningen af densamma skall försiggå. Vi skola få vara med honom i det himmelska Jerusalems kamrar, medan dessa förut påpekade förfärliga Herrens bomber slå ned under vredestiden, som synes komma att upptaga 7 år, hvarom mera senare. Att vi såsom hans meddomare, enligt löftet: "Veten I icke, att

de *heliga* skola *döma* verlden," 1 Kor. 6: 2 (se ock Uppb. 2: 26, 27), skola hjelpa till att rikta dessa bomber, betyder med andra ord, att vi, genom våra vittnesbörd om den och den stadens, det och det landets större eller mindre motstånd mot evangelium, skola föranleda, att större eller mindre straffdomar bli dem tillmätta.

Andra afdelningen.

Vakna! Vakna!

Uppenbarelseboken. Kap. 1—5.

Af det föregående hafva vi sett, att Guds bestämda afsigt är att *underlägga sig jorden* och ej i längden til åta ogudaktigheten att rasa som den vill. Som detta ej kan ske genom nåd och barmhertighet, måste han låta det ske genom den ena domshandlingen efter den andra, hvarunder dock Gud tillbjuder dem nåd, som ej förhärdat eller förhärda sig. Vi hafva sett, att han skall göra sig känd såsom *Herre** och att menniskorna måste välja, antingen att omvända sig eller att utrotas. Satan har haft sex dagar (= 6,000 år) att på dessa vara denna verldens furste och gud. Det är ej för mycket då, att Herren får en dag (= 1,000 år, som

* Det grekiska ordet för "Herrens" (Kyriakä) uti uttrycket "Herrens dag," Uppb. 1: 10. har adjektiv form och kan bäst öfversättas med: "*Den Herren tillhöriga.*" Tänk, hvilket skönt uttryck för de tusen åren: "Den Herren tillhöriga dagen." Samma form användes om nattvarden, 1 Kor. 11: 20: "Den Herren tillhöriga." Måltiden är Herrens, men den är ock vår.

Riket är Herrens, och dock skola vi regera med honom. "I *anden*" öfverflyttas vi *nu* likt Johannes *på* den dagen. — "Han var i anden på Herrens dag" — men snart skola både han och vi vara der i *verkligheten.*

tillhör honom. Detta handlingssätt är för resten intet nytt, i ty att Herrens ande redan på Asas tid dref konungen att församla folket och fatta det beslutet, att "de skulle söka Herren, sina fäders Gud, af hela sitt hjerta och af hela sin själ, och att hvar och en, som icke sökte Herren, Israels Gud, han skulle **dödas**, både *liten* och *stor*, både *man* och *qvinna*." 2 Krön. 15: 12, 13.

Sakernas ställning blir mer och mer förtviflad i verlden. Och vi kunna tacka Gud icke endast för Uppenbarelseboken, som visar oss, hvad som komma skall, utan rent af tacka Gud för Uppenbarelsebokens straffdomar, ty de äro de bästa Gud kan sända. Om en person måste genomgå en operation, tycker han ju bäst om, att den företages med det första. Verlden har en operation att genomgå, ty något annat hjelper den ej; bäst då att välkomna knifven. Syndafloden var nog den bästa välsignelse, Gud då kunde sända i ty att menniskornas ondska eljest hade gått så öfver alla bräddar, att den snart förvandlat jorden till ett helvete. Bäst var sålunda att utrota det slägtet och börja ett nytt med den rättfärdige Noas familj.

Uppenbarelseboken handlar sålunda om *framtiden*, och hvarje tolkning af den, som förlägger densamma eller en del af den till förfluten tid (räknad från den tidpunkt då den skrefs, som allmänt antages vara omkring år 95), strandar ohjelpligt redan emot första versen i boken, der det heter, att Herren visat Johannes, "hvad som snart *skall* ske" (märk, icke hvad som har skett.) Om någon sålunda skulle påstå, t. ex. att "vilddjuret," 13: 1, framställer den gudsfientliga verldsmagten ända

från Faraos dagar och sedan hela tiden, eller att gossebarnets upplyftande, 12: 5, framställer Kristi himmelsfärd m. m., så se vi, att dessa förklaringar, huru träffande de än må synas vara, ej hålla profvet, då ju dessa händelser redan då tillhörde det förflutna.* Att Uppenbarelseboken bör läsas och förstås lika *bokstafligt* som andra bibelns böcker, är bland annat klart deraf, att Herren sjelf förklarat det, som han talat i bild. Såsom exempel derpå vilja vi endast hänvisa till ett enda kapitel, det 17, der icke mindre än fem den helige andes förklaringar finnas. "De sju hufvudena" förklaras vara "sju berg" och "sju konungar," v. 9; "vilddjuret, som uppstiger ur afgrunden," förklaras vara en konung, "den åttonde," v. 11; "de tio hornen" förklaras vara "tio konungar," v. 12, "vattnen, på hvilka skökan sitter," förklaras vara icke vanliga vatten, utan "folk, skaror, slägter och tungomål." "Qvinnan" förklaras vara icke en verklig qvinna, utan en stad, nämligen "den stora staden Babylon," v. 18, 18: 2, som synes komma att ännu en gång träda fram på verldsarenan.

Vi sade, att första kapitlet beskrifver *domarens utseende,* hans, som vandrar pröfvande midt ibland de sju ljusastakarna eller de sju församlingarna, v. 13, hvilka han hvilket ögonblick som helst kan "stöta bort från sitt rum" och som "håller i sin hand" "de sju stjernorna" eller församlingsäldste, hvilka han hvilket ögonblick som

* Något helt annat är, om någon framställer dessa forntida händelser endast såsom en *föreskuggande* uppfyllelse till den *egentliga,* d. ä. till profetians enkla ordalydelse. Mera derom framdeles.

helst kan bortslunga från den andliga verksamhetens firmament, om de ej äro honom trogna. Hans ögon äro en *domares*, "såsom en eldslåga." Många menniskor hafva en blick så skarp, att det förekommer oss, som de skulle kunna genomborra oss med styrkan deraf; dock är den blicken endast en menniskas. Hvilken skärpa måste det ej ligga i denna blick! Den om Niagarafallet ("mycket vatten") påminnande "rösten," v. 15, och "det tveeggade svärdet," allt passar in på hans framträdande i egenskap af domare. Men han är icke endast domare utan äfven fångvaktare. "Han har nycklarna till döden och dödsriket," han är herskare öfver lefvande och döda. Sedan Johannes, förskräckt af synen, blifvit tilltalad med orden: "Frukta icke, jag var död och se jag lefver" o. s. v., får han nu uppdraget att skrifva domarens varningsord till de församlingar, till Guds folk, med hvilka "domen skall begynna." Må det förunnas såväl evangelister som församlingslärare i våra dagar att få ett sådant personligt möte med Herren, att de sedan må kunna säga de slumrande troende sanningen, lika allvarligt som Johannes gjorde det. Jakob hade haft ett sådant möte med Herren, då han sade: "Sucken icke, mina bröder, mot hvarandra, se *domaren* står för dörren," Joh. 5: 9. Paulas likaså, då han sade: "Dömen derför icke i förtid, innan *Herren kommer*." 1 Kor. 4: 5. Petrus äfven, då han skref: "Och om I såsom fader åkallen den, som utan anseende till person *dömer* efter hvars och ens gerning, så vandren i fruktan under edert främlingsskaps tid, 1 Petr. 1: 7.

Det torde ej finnas något uppdrag, som är så

viktigt för Herrens offentliga vitnen, särskildt nu så nära Herrens tillkommelse, som att förbereda Guds församling på dess förestående ransakning. Den blir tvåfaldig, först rörande egandet af *lifvet*, och för det andra rörande *lönen.*

Skola alla troende upptagas, när Herren kommer? Det är en fråga, som mycket sysselsätter de troende. Ställen sådana som: "Men äro vi barn, så äro vi ock arfvingar," Rom. 8: 17; "*de*, som hafva dött i Kristus skola uppstå först," 1 Tess. 4: 16 (alla sålunda) och "*vi*, som lefva," (icke några endast) "skola förvandlas," synas tydligt bevisa, att alla de troende skola upptagas. Andra ställen, såsom: "Vaken fördenskull alltid och bedjen, att *I mån aktas värdige* att undfly allt detta, som skall komma, och att ställas inför menniskans son," Luk. 21: 36, och "Genom *tron* togs Enok bort," Ebr. 11: 5, synas visa, att det är en särkild *värdighet*, som till och med en *troende* måste förskaffa sig, och att han sålunda ej bör låta sig nöja med att han helt enkelt är en troende. Den bön, som här omtalas, kanske somliga aldrig bedja. Och om sjelfva förvandlingen skall bli en *troshandling* å vår sida — likasåväl som en allmaktshandling å Guds — framställer sig den frågan: Huru många hafva en så stark tro, att de kunna taga ett sådant trossteg?

Att förunnas det stora företrädet att slippa att dö, slippa att genomgå den process, som är hela slägtet förelagd, är ingen småsak. När vi dö, är det ingenting nytt, som vi måste tro oss till. Att själen lemnar kroppen, är en process, som äfven försiggår med de ofrälsta, och att de

troendes andar då höja sig till den atmosfer, för hvilken de passa, och att de ofrälsta sjunka till det rum, som de äro beqväma för, ligger, synes oss, i sjelfva sakens natur. Men då vi skola förvandlas, är det *något nytt som måste fram*, nämligen *den förhärligade kroppen.*

Den frågan uppstår lätt här: Om nu de troende, som lefva, skola förvandlas genom en trosakt, skulle man då ej kunna antaga, att detsamma skulle bli förhållandet med de döda, att de äfven genom tro skola frambringa sina uppståndelsekroppar. Vi hafva ibland undrat, om Paulus menade något sådant, då han sade: "Att jag *om möjligt* måtte hinna fram till uppståndelsen från de döda." Fil. 3: 11. Så skulle vi aldrig uttrycka oss, utan hellre tala vi om nödvändigheten af att få en salig död, att komma väl *in* i paradiset. Skulle man få tro, att Paulus syftade på denna trosakt med detta uttryck, då är det ej underligt, att han så innerligt önskade att redan här "vara funnen i Kristus" och att "likbildas till hans död."

Frågan uppstår, huru det då skall gå med svaga kristna, som i tron hafva afsomnat. Vi veta ej så mycket om, hvad som försiggår inom dödsrikets boningar, men ehuru vi ej tro på någon skärseld i katolsk bemärkelse, kunde det dock vara tänkbart, att en mognad, ett fullkomnande egde rum hos de afsomnade uti mellantillståndet. Skola vi finna det underligt, om andens ständiga varande hos Jesus skulle åstadkomma mognad både uti tro och kärlek? Tro i motsats till åskådning skall ej finnas till på andra sidan grafven, men tro i bemärkelse af förtroende, tillit skall finnas der i

ännu högre grad än här. "Men nu *förblifva* tro, hopp, kärlek, dessa tre." 1 Kor. 13: 13.

Vare nu med det förut nämda huru som helst, ett är visst, att något *sådant* tillfälle till att mogna få ej de lefvande troende i det ögonblick, som Herren kommer. De få ej heller någon dödsbädd, som många fått. Nej, de måste vara fullt redo att gå i det ögonblick, man icke vet, eller ock blifva qvar. Likasom uti en jordisk familj oftast finnas sjuka såväl som friska barn, så är det tyvärr ock i Guds församling. Somliga äro "sjuka i ordträtor och spörsmål," andra ligga bundna i girighet, njutningslystnad m. m. De hafva sällan tid att läsa bibeln eller att bedja. De äro afund-*sjuka*, sjuka i många hänseenden, och de veta, att de så äro. Huru skall Herren kunna taga upp dessa sjuklingar i ett ögonblick till himmelen? Omöjligt! I himmelen fins intet hospital. Förvandlingen har inflytande på deras kroppar, men ej på deras själar. Kan då Gud lemna dem qvar, då de ju, ehuru sjuka, dock ännu hafva lif, äro hans barn? Det förekommer lika orimligt.

Hvad göra? Vår mening är, att vi hålla på att inkomma eller hafva redan inkommit på en tid, då det gäller för dessa sjuka att välja emellan antingen att taga till sig salfvan från Gilead och *bli friska* eller ock att *dö* den andliga döden. Vår tro är, att detta myckna talet om Herrens tillkommelse blir antingen till förbättring eller förvärring rörande dessa sjuklingars andliga helsotillstånd. Affärsmannen, som förhärdar sig emot andens röst, som bjuder honom *alltid tala sanning;* förtalerskan, som gör detsamma, som fortsätter

med sitt om skadeglädje vittnande ordsvammel; den enskilde, som märker huru "skämt" och "andelösa ord" drifva bort anden och icke tager det till hjertat; den församling, som märker, huru fester och tillställningar af tvifvelaktig natur suga lifvet ur de troende, och ändock fortfar dermed; den predikant, som vet med sig, att hans ord sakna den smörjelse, som de borde hafva, och det på grund af, att hans enskilda umgängeslif med Gud och hans väntan efter Herrens tillkommelse ej är detsamma, som det en gång var, som ej vågar höja sin stämma emot de synder, hvilka äro i svang inom församlingen, som ser sin hjord försmäkta och dö utan att bekymra sig om Josefs skada på det sätt, att han söker till hvilket pris som helst få den botad — sådana predikanter, sådana församlingsmedlemmar må veta, att de blifva qvarlemnade, när Herren kommer, om ej en förändring inträder.

De blifva dock ej qvarlemnade såsom Guds barn, ty *Gud kan ej lemna qvar ett enda af sina barn*, äfven om de äro svaga. Nej, *dessa äro icke barn, när han kommer*, ty lifsprocessen har så småningom upphört, "ämbaret vid källan" (= hjertat, Pred. 12: 6) har "krossats" och "silfversnöret" eller lifstråden har "brustit," och de blifva qvar såsom — *andliga lik*, och *sådana* måste blifva qvar, äfven om de ej ännu hunnit att blifva utstrukna ur den troende församlingen, ja, äfven om de ännu stå såsom dess lärare; de måste blifva qvar, äfven om hvarken *de sjelfva* eller *andra* misstänka, att de blott äro passande att "utspys ur Herrens mun." Med en del går det den vägen, men med en del

går det så, att de taga saken mer och mer på allvar. De bedja om att blifva bevarade till hvilket pris som helst. De vänta och längta än mera innerligt efter Herrens ankomst. De bedja derom, de äro glada öfver hvarje trosöfning Herren sänder dem. Och de få såsom Enok den saliga förvissningen, att "de täckas Gud," att de *kunna* förvandlas, att deras tro skall samverka med Guds allmaktskraft likaväl vid det högtidliga ögonblicket som vid hvarje annan troshandling de utfört. De göra, som Herren gjorde, hvarom vi läsa i Luk. 9: 51 (nya eng. öfvers.): "Det begaf sig, när dagarne voro fullbordade, att han skulle upptagas, då *vände han stadigt sitt ansigte till att vandra mot Jerusalem.*" Af de tio jungfrurna blifva hälften *fåvitska* jungfrur. Af de sju församlingarna var det *endast två*, som kunde bestå inför Herrens eldsblick. Skall *du* blifva qvarlemnad, broder och syster? Skall *jag?*

Vi sade, att de som göra anspråk på att vara troende, komma att examineras två gånger, först huruvida de hafva *lif* eller ej, sedan med afseende på vandeln, då lönen skall utdelas. De, som bestå vid första eldsprofvet och verkligen blifva upplyftade till Herrens möte, komma sedan att undersökas, hvilken plats dem skall tillmätas i det rike, Herren skall upprätta. Ett Guds barn, som kanske först de senaste månaderna af sitt lif lemnat sig helt åt Herren och som på grund af att tillfrisknandet ändå skedde, blir upptaget, kommer dock ej att erhålla den *lön* som andra, hvilka lefvat hela lifvet med Gud. Och detta helt enkelt derför, att det ej utfört det *arbetet*, detta må nu

vara enskildt arbete eller offentligt, genom *förbön*, *samtal* eller *vandel*, som de andra utfört.

Hvad är det linne, som omtalas uti Uppb. 19:8, hvari bruden skall klädas? Icke de heligas rättfärdighet. Ordet står nämligen i flertal, men som man ej godt kan säga "rättfärdigheter" på vårt språk, så få vi sätta dit "rättfärdiga handlingar" (nya eng. öfvers.) Det är här du väfver din drägt, broder och syster, den du skall bära i evigheten. Hvarje ädel handling, hvarje andefullt ord, hvarje kärleksfull blick, hvarje ren tanke, hvarje uppoffring af sjelfvet, af jaget, af de egna intressena, är att slå in en spole uti den väfstol, en tråd uti den väf, hvaraf din evighetsskrud skall göras. Det är *här*, vi sitta i väfstolen, det är *der*, vi bära drägten. Att vara iklädda Kristus, bringar oss in i himmelen, att hafva *vandrat* i anden gör, att vi der få en kostlig drägt. O, hvem skall hålla profvet vid båda dessa undersökningar! Detta ämne är så vigtigt, att jag knappt kan lemna det, ty det gör mig så ondt att tänka, att en så stor del af de troende af mina landsmän, såväl som af andra folk, skola slappas af uti deras andliga lif och — dö.

De sju församlingarna äro porträtt, och uti en eller annan af dem kan hvarje församling och hvarje troende se sin egen bild. Har du kanske förlorat den första kärleken, såsom den första bilden visar? Hör domen: "Kom ihåg, hvarifrån du har fallit, och bättra dig och gör de första gerningarna. Annars" o. s. v. Se kap. 2: 5! Har du Bileams vältalighet på läpparna, men närer fiendskap i hjertat till de helhjertade; har du nikolai-

ternas rena lära, men ej ett rent hjerta, hör domen: "Bättra dig, annars kommer jag snart till dig" o. s. v., 2: 14.

Har tillståndet i församlingen blifvit sådant, att de helhjertade blifvit en hop för sig, och du hör till dessa "andra," 2: 24, som icke hafva den förföljelselystna Jesabels lära, "behåll hvad du har." Är du "på väg att dö," 3: 2, ehuru du "fått och hört" mycket godt af din Gud, behåll den sanning "du fått," "var vaken, eljest kommer jag öfver dig såsom en tjuf." Är du hvarken varm eller kall "utan ljum" och Jesus står utanför din hjertedörr, ehuru du kallar dig troende — Herren "skall utspy dig ur sin mun," då han kommer, han skall lemna dig qvar.

Men å andra sidan: håller du på att tåligt *lida* för hans skull, då väntar dig "lifvets krona," 2: 10; håller du på med att verka, att gå in genom de öppnade missionsdörrarna, 3: 8, att få syndare att komma och tillbedja Gud inför dina fötter, v. 9, att tala om Herrens *snara* tillkommelse och bevarandet från (icke endast frestelsen, utan från) *sjelfva frestelsetimmen*, d. v. s. från sjelfva den *tid*, då den stora antikristiska frestelsen och vedermödan går öfver jorden, hör Herrens ord: "Behåll det du har, att ingen må taga din krona," 3: 11. Af sju församlingar äro endast två, som slippa klander, och märk, att endast till dessa två, till Smyrna = lidandets församling, och till Filadelfia = brödrakärlekens, missionerandets och vakandets församling, talas det om kronor, nämligen *lidandets* krona, 2: 10, och vakandets och *verkandets* krona, 3: 11.

Kap. 4.

Uti kap. 1 hafva vi sett domarens person beskrifven och uti kap. 2 och 3, huru noga Herren skall taga det med sitt folk. I kap. 4 se vi de frälsta i himmelen efter upptagandet, framställda genom de tjugofyra äldsta och de fyra lifsväsendena; de förra framställande de troende såsom *prester* och de senare såsom *konungar.*

Konungavärdigheten blir dyrbar för oss i himmelen, men prestvärdigheten, om möjligt är, ännu dyrbarare. Alla troende äro prester, och en prests embete är att offra, att bedja och välsigna folket samt framför allt att tillbedja. Liksom Jesus offrade sig, medan han var på jorden och nu beder för oss deruppe och sedan skall välsigna oss med det tusenåriga rikets välsignelser samt för öfrigt är försjunken uti att tillbedja fadern, så offrar Guds församling, så länge den är på jorden, andliga offer, deribland äfven "sina kroppar," Rom. 12: 1. Och de tjugofyra äldste ses i himmelen bedja för den verld de nyss lemnat, frambärande sina egnas och Guds församlings böner, "skålarna fulla med rökverk, hvilka äro de heligas böner," 5: 8, samt få vara medel till *välsignelse* för jordens folk under de tusen åren.

Men deras allra käraste sysselsättning skall blifva att sitta i en ring omkring den tron, på hvilken den "satt, som var till utseendet lik en jaspis- och sardersten," nämligen Jesus. Jaspisstenen var en strålande hvit ädelsten och sarderstenen en blodröd. Vännen vår är "hvit och röd, utkorad ibland många tusen!" Att betrakta honom, att försjunka i betraktande af honom, att

tillbedja honom skall blifva vår *käraste* sysselsättning. De tjugofyra äldste falla ned och "tillbedja" (se 4:de kap.), så snart de kommit hem, kastande sina kronor inför tronen, v. 10; de tillbedja (se 5:te kap.), så snart deras brudgum tillkännagifvit, att han ämnar eröfra jorden, derigenom att han tager bokrullen i sin hand, v. 7, 9, 14. De "tillbedja," när slutligen sjunde basunen ljöd och riket var eröfradt, 11: 17. Likaså, när domen gått öfver skökan, 19: 4. Deras presterliga deltagande visar sig så skönt uti kap. 5 vid åsynen af Johannes tårar. Johannes, som endast "i *anden*" var på Herrens dag, förstod ej, huru jordens eröfring skulle gå till och "gråt mycket" af oro öfver att kanske till sist intet bättre förhållande skulle bli på jorden — *han grät af fruktan, att det icke skulle blifva något tusenårigt rike.* Strax skyndar en af de äldste att trösta honom med, att "lejonet af Juda" kan bryta inseglen. Huru skönt påminnas vi ej här om Jesu ord till den gråtande enkan i Nain: "Gråt icke." Der, om ej förr, skall vår kärlek slå ut i full blomma.

Vid ett annat tillfälle framlockar en af de äldste (troligen en annan sålunda) genom en fråga från Johannes mun ett yttrande, som visar, att aposteln förstod att begagna sig af den presterliga tjenst uti att undervisa, som tillhör en äldste. Hans: "Herre, du vet det," bragte honom upplysning angående den stora skaran, att den utgöres af sådana, som komma ur "den *stora* bedröfvelsen."

Att nu dessa tjugotyra äldste icke äro änglar, synes klart i kap. 7, der *alla* englar sägas stå om-

kring tronen och omkring de *äldste.* Här talas om *alla* änglarna, och dock om en *annan* klass, nämligen de äldste. Änglarna skapades troligen alla på en gång. Ibland dem kan sålunda inga äldste förekomma. Vi läsa om deras indelning uti änglar och öfveränglar eller erkeänglar. Vi läsa om "de sju änglar, som stå inför Gud," Uppb. 8: 2, om änglar, som "alltid se faderns ansigte." I Dan. 10: 13 läsa vi om "de förnämste furstarne" — bland hvilka Mikael är en, han, som i kap. 12: 1 kallas "den store fursten" — uttryck, som låta oss förstå, att det finns andra mindre och mindre förnäma.* Men om några "äldre" (ordet betyder egentligen äldre) eller *yngre änglar vet bibeln ingenting*; hvad den deremot vet af är *församlingsäldste*, såsom representanter af Guds församling redan på jorden. Det är nämligen precis samma ord i grekiskan för dessa tjugofyra "äldste," som användes om församlingsäldste, eller det välbekanta ordet "presbyteros," som åter och åter förekommer i nya testamentet. Om nu "de äldste," som representera Guds församling på *jorden*, äro *menniskor*, hvarför skulle ej "de äldste," som representera Guds församling i *himmelen*, ock få vara *menniskor*

D:r Fjellstedt säger härom: "De tjugofyra äldste afbilda de tolf patriarkerna och apostlarna såsom församlingens dubbla grundtal i det gamla och nya testamentet. Deras troner framställa den

* Enligt den äldre rabbinska läran äro öfveränglarna till antalet sju. Uti Tobias bok läsa vi: "Jag är Rafael, en af de sju heliga änglar, som frambära de heligas böner och träda inför den heliges härlighet." Tob. 12: 15. (Melins öfver[illegible]

sanningen, att de utvalda skola regera med Kristus, kap. 20: 4, och deras presterliga verksamhet utmärkes genom de hvita kläderna. Kronorna betyda, att segern är vunnen i striden på jorden. De äro hufvudmän för det konungsliga presterskapet."

Den nya oss så välbekanta sång, som just dessa äldre sjunga, bevisar ock icke så litet: "Du är värdig att taga boken och bryta hennes insegel, ty du har blifvit slagtad och har köpt oss åt Gud med ditt blod" o. s. v., 5: 9.

Man har velat förringa kraften af detta bevis genom att visa, att ordet "oss" icke fins i alla handskrifter. Det fins dock uti två af de äldsta manuskripten: Codex Vaticanus n:o 1160, Ephæmi Rescriptus n:o 9 samt uti den så värderade Codex Sinaiticus.* Annat vore, om de andra hade haft ett annat ord, men att de utelemnat ett ord är icke tillräckligt bevis deremot. För att taga ett annat exempel: ordet "apostlar" är utelemnadt uti Codex Vaticanus i Efes. 3: 5, der står endast "uppenbarad för hans heliga och profeter." Ordet "apostlar" har der troligen blifvit uteglömdt. Det kan äfven vara möjligt här. Ordet "oss" finnes dessutom i så många manuskript, att dess plats ansetts berättigad uti många öfversättningar, deribland bibelkommissionens.

Lektor Waldenström säger: "Sannolikast synes den uppfattningen vara, att dermed (med de tjugofyra äldste) förstås de tolf patriarkerna och de

* Denna är ej att förvexla med d:r Tischendorfs egen textkritiska upplaga, uti hvilken ordet saknas.

tolf apostlarna såsom representanter för Guds folk i gamla och nya testamentet."

Någon torde undra på, hvarför de säga "köpt oss," men "gjort *dem*" åt vår Gud till ett konungadöme och till prester, och *de* skola regera på jorden.

Litet eftertanke visar oss dock, att detta uttryckssätt är fullt berättigadt. Om en församling, ja, vi kunna hellre säga om ett tusental af församlingar sände en enda äldste såsom deras ombud till ett möte, skulle vi aldrig förvåna oss öfver, äfven om han oupphörligt begagnade ordet "*dem*" på tal om församlingens eller församlingarnas beslut och intressen och aldrig ordet *oss*. Om tjugofyra äldste skola representera millioner af troende, får man ej förundra sig öfver, om de, glömmande sig sjelfva, begagna ordet "dem" om de millioner, som de representera.

Ja, om till och med ordet "dem" också hade stått efter "köpt," kunde dessa tjugofyra äldste ändå tillhöra brudskaran. Men så står det ej, utan i somliga manuskript står intet och i andra "oss." Strax nedanför läsa vi ju dessutom om *änglarnas* hyllning, v. 11, både huru många de voro och hvad de *sade* (ej sjöngo.) Änglarna sägas der stå "omkring de äldste;" sålunda varande en helt annan klass. Huru enkelt blir icke allt, om vi endast följa den allmänna regeln i allt bibelstudium, nämligen att se på *sammanhanget*. I kap. 3: 21 står *löftet* till Guds församling att få sitta på tronen, och i femte versen derifrån se vi en klass, på hvilken detta löfte gått i *uppfyllelse*, nämligen de tjugofyra äldste. Att då fatta dem såsom re-

presentanter af församlingen, faller så naturligt som något kan vara. Huruvida nu dessa tjugofyra äldste, som sitta der såsom representanter, äro desamma alltid, torde ej vara så godt att afgöra. Somliga, deribland den framstående lutherske teologen d:r Seiss i Philadelphia, Amerika, tro, att de tjugofyra äldste alltid vexla efter en viss ordningsföljd i den presterliga tjensten, hvartill vi se förebilder i 1 Krön. 24: 1—19.

Angående "de fyra lifsväsendena" säger d:r Seiss, att "de också måste vara förklarade menniskor, ty de sjunga samma sång som de äldste (5: 9) och äro äfven köpta med Kristi blod af *allehanda* folk." Utaf dessa fyra lifsväsen var det första likt ett *lejon*, hvilket tyder på *konungslighet* (lejonet är konung bland djuren), det andra likt en oxe, som tyder på *uthållighet* (uti att jubla och uti att göra Guds vilja; jemför: "utan uppehåll dag och natt"), det tredje hade en menniskas ansigte, som ju tyder på förstånd, insigt (inga misstag då mera.) Att det fjerde var likt *en flygande örn*, lärer oss den sanningen, att de förklarade skola uti uppståndelsens lätta drägt *snabbt* förflytta sig från plats till plats, fullgörande Herrens befallningar (se "örnen," 8: 13, som beklagade de lidande menniskorna på jorden.) På snabbheten tyder ock de sex vingarne.*

De tjugofyra äldste framställa de heliga såsom

* De fyra djur, som Hesekiel omtalar, voro troligen änglar. De hade fyra ansigten och fyra vingar, hvaremot de i Uppb. hade ett ansigte och sex vingar. De i Hesekiel voro åtföljda af besynnerliga hjul, 1: 20, och äfven i andra afseenden olika dessa i Uppb. 4. De förra representera hela verldsalltet, de senare det lilla *urvalet* (af troende) bland *menniskor*.

tillbedjare (de "sutto"), under det att de fyra lifsväsendena visa oss dem i *full verksamhet* med den *konungsliga värdighet*, den *ihärdighet*, den *insigt* och den *snabbhet* samt med den stora *förmåga att öfverskåda* både framtiden, det förflutna och sig sjelfva, ja, hela verldsalltet, som deras många ögon *framtill*, *baktill*, under vingarne och *rundt omkring* tyda på. En vigtig omständighet måste vi till sist lägga märke till, nämligen, att som dessa tjugofyra äldste sutto på troner och hade kronor på sina hufvuden, voro de inga kroppslösa andar utan egde förhärligade kroppar, hvaraf vi få draga den slutsatsen, att uppståndelsen då allaredan egt rum. Men hade uppståndelsen egt rum, hade ock *de lefvande troendes förvandling försiggått.*

Kap. 5.

Uti femte kapitlet öfverlemnas af Gud fader fastebref, så att säga, på jorden till dess rättmätige herskare, Jesus. Boken eller pergamentsrullen, som innehöll detta fastebref, var förseglad med sju insegel, hvilkas brytande begynner i kap. 6. De straffdomar, som deras brytande tyda på, äro, såsom vi förut bevisat, nödvändiga, på det att Jesus må komma i besittning af sin rättmätiga egendom. Huru skönt dock att se, att innan en enda af de sju vredesskålarna utgjutas, innan en enda af de sju basunerna ljuda, innan en enda af de sju inseglen brytes, till och med innan bokrullen, som var förseglad med dessa insegel, lemnades till lammet *för att öppnas*, var *brudeskaran i skyn.* Pris ske Gud för denna härliga

sanning! Många flera bevis finnas för densamma, hvilka vi snart skola komma till. För att få en rätt uppfattning af denna bokrulle, behöfva vi endast slå upp Jer. 32: 6—15 och se, huru det gick till, då Jeremias fick fastebref på åkern, som han hade köpt af Hanameel. Han fick då "ett förségladt köpebref med de deruti bestämda vilkoren."

Hvem är jordens rättmätige egare? Det är vår Herre Jesus, som nu skall "förlossa sin egendom." Ef. 1: 14. Urkunden var skrifven både på in- och utsidan, v. 1. Hvad stod i den? Somliga hafva trott, att den innehölle blott profetior och endast vore en ny slags uppenbarelse. Dess förnämsta innehåll utgjordes nog af de för egendomens besittning bestämda vilkoren. På den ena sidan voro kanske sjelfva vilkoren och på den andra vittnenas namn, som hade underskrifvit köpebrefvet. Se Jer. 32: 12.

Vi hafva här samma märkliga öfverlåtande af verldsväldet åt Jesus hvilket är så skönt beskrifvet uti Dan. 7: 13: "Jag såg i nattliga syner, och si, i himmelens sky kom en, som liknade en menniskoson, och gick fram till den Gamle af dagar och vardt förestäld inför honom; och *åt honom blefvo gifna välde och ära och konungadöme*, och alla folk o. s. v. tjenade honom." Det är detta "öfvertagande af riket," som är så träffande framstäldt för oss äfven i Luk. 19: 11: "En man af ädel börd for till ett aflägset land för att öfvertaga ett rike" o. s. v. Det var detta rike, som satan erbjöd Jesus vid frestelsen i öknen, Matt. 4: 9, men Jesus ville icke taga det ur satans hand, äfven om han

hade fått det utan korsets bittra död. Han ville vänta, tills han fick det af sin fader.

Icke är det underligt, att den märkliga handlingen: "Lammet kom och tog bokrullen ur hans högra hand, som satt på tronen," förorsakar ett ändlöst jubel bland helgon, Uppb. 5: 9, och änglar, v. 11, 12. Bruden visste, att om hennes brudgum blef konung, blef hon drottning, och de *101 millioner änglar*, v. 11, visste, att om jorden blef eröfrad, skulle de slippa att se det myckna elände, de många brott, som begås på jorden, det myckna hån mot Herren och hans smorde, som de under deras tjenst på jorden "för deras skull, som skola ärfva frälsning," hade måst bevittna. "Allt skapadt" jublar, v. 13. Många kröningsakter hafva hållits på jorden, men ingen kan jemföras med denna, som vi snart skola få bevittna i skyarna. *Lammet* skall regera! O huru mycket vilddjursregemente denna jord fått bevittna ända sedan skapelsen: Ändtligen skall ett *lamm* bära spiran. Det heter egentligen "ett litet lamm," v. 6. "Det lilla lammet" tog boken ur hans hand, som satt på tronen. De, som skola regera med honom, må sålunda få lammnatur redan här, blifva milda, vänliga, tåliga, oskyldiga. Det märkliga är, att under det Herren kallas "lejonet" en enda gång i hela Uppenbarelseboken, kap. 5: 5, kallas han "lammet," eg. "det lilla lammet" 27 gånger. Vill han icke dermed visa, att han icke vill tillmäta jorden en enda straffdom, ett enda lidande utom det, som är alldeles absolut nödvändigt för att eröfra jorden? Han ville så gerna slippa att visa lejontänderna och slå till med lejonramarna, men

han *måste*, ty, såsom vi redan sagt, *jorden måste eröfras till hvad pris som helst.* Skönt är emellertid att se, huru nåd och barmhertighet under hela vredestiden erbjudas menniskorna och äfven huru, särskildt att börja med, stora skaror skola begagna sig af dessa Kristi ädelmodiga anbud.

Tredje afdelningen.

Jordens eröfring begynner.

Uppenbarelseboken. Kap. 6—7.

I det sjette kapitlet se vi, huru jordens eröfring på allvar begynner. Och dock, huru skönt är det ej, att

det första inseglet

tros vara *ett fredsanbud till de upproriska*, som kanske ännu knappt hunnit att sluta upp med förvåningen och förskräckelsen — eller kanske hos de flesta hellre hånet och speorden (i tidningar, på teatrar, krogarna och danslokalerna) öfver Guds barns försvinnande. Es. 27: 4 synes passa så väl in på vår Herres känslor då: "Jag hyser ingen vrede. Ack, att jag hade törnet och tisteln emot mig i krig! Dem ville jag angripa, dem samtliga ville jag uppbränna. Eller — man söke mitt skydd, göre fred med mig, göre fred med mig!"

"Ryttaren på den hvita hästen," v. 1, tros vara densamma som ryttaren på den *hvita* hästen i Uppb. 19: 11, eller Kristus. Dock är han ej ännu synlig "med manteln, *doppad i blod*," eller med "det

hvassa svärdet" och jernspiran i sin hand såsom i kap. 19 utan med en båge, liksom ville han säga: "Vill någon icke omvända sig, så spänner jag min båge och riktar den." Att han är beväpnad med *båge* och ej med svärd visar, huru han kan träffa sina fiender *på afstånd.* Många skola då falla Herren till fota, både bland judar och hedningar, ja, utan tvifvel äfven uti de s. k. kristna länderna.

Många af de troende bedja icke om Kristi tillkommelse på grund af, att deras slägtingar icke äro frälsta. Deras bön är icke: "Kom, Herre Jesus!" utan: "Dröj, tills alla våra slägtingar äro frälsta!" Denna bön är en orimlighet, i ty att om våra närmaste blefve frälsta, skulle ju då dessa nyomvända bedja samma bön för sina oomvända slägtingar, och om dessa blefve frälsta, då de för sina, och på så sätt skulle ju icke Herren kunna komma, förrän hvarje menniska på jorden vore frälst. Men mera om detta i sista kapitlet.

Den frågan uppstår nu: Skola några af de våra kunna frälsas under sjelfva vedermödan? Det är svårt att svara på en sådan fråga. Dock må jag ärligt säga, att om jag skulle få lof att välja emellan att se några af mina ofrälsta slägtingar dö ofrälsta eller blifva qvarlemnade ofrälsta, skulle jag hundrade gånger hellre välja det senare. Ty märk, de vore ändå qvar *på jorden.* Man brukar ju säga: Så länge en menniska lefver, är det hopp. Detta är dock icke sant, i ty att många hafva så förhärdat sig, att anden redan nu vikit ifrån dem för evigt. Huruvida några af våra slägtingar komma att frälsas eller ej under veder-

mödans tid, beror nog mycket på, huru långt de förut gått i förhärdelse.

D:r Seiss tror, att det är då, som den stora rörelsen skall uppstå bland jungfruskaran, och att det är först då, som dessa i Matt. 25 vakna upp. Bruden *var* vaken och togs upp, och nu börja liknelserna om himmelriket att gå i sin egentliga fullbordan. Märkligt är ju, att det icke står, att det är *församlingen*, som liknas vid de tio jungfrur, utan *riket*. "Då skall *himmelriket* varda likt." Det synes sålunda, att jungfrurna tillhöra riket och ej församlingen. Men äfven bland jungfrurna blir sedan sömn, såsom vi tydligen kunna se, att till och med så långt fram som vid sjette vredesskålen, 16: 15, finnes det Guds folk på jorden, som uppmanas att "vaka." Om ock många skola håna, när de troende upptagits, blir det dock massor, som komma att taga saken på allvar. De skaror, som låta sig frälsas vid det första inseglet, äro troligen desamma, som vi sedermera finna liggande under altaret vid det femte inseglet, v. 9. De äro då redan "halshuggna för deras vitnesbörds skull." Förfärliga förföljelser och *martyrdöden* vänta nämligen dem, som då omvända sig.

Ehuru antikrist ej kommer att få verldsväldet och uppsätta sin bild att tillbedjas förrän i midten af Daniels sjuttionde årsvecka, d. ä. i midten af de sju åren, som vreden synes upptaga, skall han dock redan nu vid de sju årens början hafva makt nog att uppreta jordens folk till att slå ihjäl dem, som vilja omvända sig.*

---

* Somliga hafva till och med trott, att den första ryttaren skulle framställa antikrist. Dock är det nog mer, som talar för, att det är

Hvem skall predika under dessa sju åren? Så frågas ofta. Svar: "De två vitnena," omtalade i kap. 11, vidare de 144,000 judar, som blifvit omvända, troligen genom dessa två profeters vitnesbörd, kap. 7, vidare "de tre änglar," omtalade i kap. 14: 6—10.

Innan vi lemna första inseglet, böra vi nämna, att de orden "*och se,*" kap. 6: 1, 3, 5, 7, anses af de bästa bibelkritiker för oäkta. Skillnaden blir den, att om vi låta uttrycken stå, se vi huru de fyra lifsväsendena inbjuda till att *komma och se på*, hvad ryttarne taga sig till. Men om vi utelemna dessa ord se vi, att det är de fyra lifsväsendena, d. v. s. representanter af Guds församling, hvilka *frammana* de fyra hästarna enligt löftet: "Veten I icke, att de heliga skola döma verlden."

Huru skön är icke då den tanken, att vi, efter upplyftandet skola först få frammana den *hvita* hästen, som tyder på den stora väckelsen, *innan* vi frammana de andra ryttarne, som tyda på *krig* (den andra), *hunger* (den tredje) och *pest* (den fjer-

---

Kristus som åsyftas. Af alla de fyra ryttarne är denne första den ende, som har "krona," hvilket nog hänsyftar på kröningen af d n nyligen till konung utropade Herren Jesus, som omedelbart derpå drager ut till nya segrar. Att nu Herren har endast en krona (eg. krans) här, men deremot i Uppb. 19: 12 "många kronor" (eg. diadem) på sitt hufvud, torde man få förstå så, att Jesus uti kap. 6 har gjort endast en stor eröfring bland jordens folk, nämligen brudskarans frälsning och hemförande, hvaremot han uti kap. 19 redan eröfrat omkring hela jorden. Kronorna skulle sålunda utdelas först efter vunnen seger, hvilket ock är det mest naturliga. Hästens hvita färg tyder på båda ställena på seger och triumf. Domprosten Melin säger om första inseglet: "Ryttaren på den hvita hästen och med den fjerran träffande stridsbågen är Kristus." D:r Fjellstedt säger: "Här föreställes Kristus under bilden af en segerhjelte på en hvit häst, beväpnad med en båge för att beteckna, att han verkar mera medelbarl'ge ı med sanningens skarpa skott."

de). Ropet: "*Kom*" från våra läppar der uppe, skulle sålunda bli detsamma, som vi härnere så ofta upprepat: "Kom, Herre Jesus, kom till våra på jorden qvarlemnade slägtingar och vänner, till judar och hedningar, och fräls så många som möjligt är och med användande af *hvilka medel som helst.*"

En del låta ju sig frälsas genom det kraftiga inflytande, som de heligas borttagande utöfvar på dem, men hos andra måste, då detta ej hjelper, andra medel tillgripas; och så hafva vi

det andra inseglet

med det *verldskrig*, som der så tydligt framställes. Ryttaren på den *röda* hästen är troligen *antikrist sjelf.* Den *röda* hästen passar mycket väl tillsamman med det skarlakans*röda* vilddjuret, 17: 3, hvilket betecknar antikrist. Denne, som under det första inseglet verkat mera obemärkt, framträder nu med stor djerfhet. Det är nu fulla uppfyllelsen af 2 Tess. 2: 10, 11 sker: "De hafva icke mottagit kärleken till sanningen, att de måtte blifva frälsta. Och fördenskull skall Gud sända dem kraftig villfarelse, så att de skola tro lögnen, på det att alla må varda *dömda*, som icke hafva trott sanningen." Icke underligt, att antikrists kraftiga villfarelse följer för dem, som hvarken före brudskarans upptagande, ej heller ens under det första inseglet låtit sig frälsas. Icke underligt, att Gud sänder ryttaren på den *röda* hästen omedelbart efter ryttaren på den *hvita!* De, som ej vilja hafva Kristus, få då antikrist. Vi se hvilket elände som uppstår, om friden borttages

endast emellan tvenne länder, såsom t. ex. i kriget emellan Tyskland och Frankrike, men här säges friden borttagas från *hela jorden.* Ett slagtande skall icke endast förekomma emellan olika nationer utan äfven emellan olika folkstammar, racer, religioner och familjer. Det är då kriget skall upplåga emellan arbetsgifvare och arbetstagare, emellan millionärerna och de fattiga, emellan katoliker och protestanter, emellan svarta och hvita, emellan höger- och venstermän, emellan monarkiskt och demokratiskt sinnade folkklasser, emellan föräldrar och barn. Luk. 21: 16. Ingen frid gifves då på hela jorden. Alla passioner äro lössläppta. Allt är i upplösningstillstånd.

Det tredje inseglet.

På verldskriget — nej, det är för svagt uttryck, hellre må vi säga på — "verlds*slagtandet*" (de skulle *slagta* hvarandra) följer den förfärligaste *hungersnöd.* På detta tyder den svarta hästen. Brödet är så dyrt och arbetslönerna så lågt nedtryckta, att en menniskas hela arbetslön, en denar, just räcker till bröd för en person, hvadan de giftas *familjer* intet få, ej heller blir något öfver till kläder eller bostad m. m.

Det fjerde inseglet.

På hungersnöd följer *pesten*, som här kallas "döden" i samma bemärkelse, som vi tala om digerdöden. Den framställes genom den *blacka*, likfärgade hästen. Under fjerde inseglet synes, att de föregående plågorna, nämligen slagtandet och hungern, fortsätta. Och genom allt detta: krig,

hunger och pest, Luk. 21: 11, jemte vilddjuren på jorden, bortsopas en fjerdedel af jordens befolkning, motsvarande öfver tre hundra millioner menniskor. Vid

det femte inseglet

se vi "själarna under altaret," d. v. s. de, som blifvit frälsta vid det första inseglet och strax derpå fått lida martyrdöden genom halshuggning. De tillsägas att vänta på flera. Dessa halshuggna återfinna vi uti Uppb. 20: 4 jemte (uti senare delen af samma vers) den klass, som dessa väntade på. De förra synas bli frälsta under förra halfvan af vedermödan (de första 3½ åren,) de senare under den senare halfvan; hvaremot den redan uppståndna och förhärligade brudskaran framställes uti allra första delen af versen.

Af detta ställe finna vi, att ett medvetet tillstånd är möjligt i mellantillståndet. De aflidna kunna *bedja* — "de ropade med hög röst." De kunna *vänta* på fulländningen — "huru länge dröjer du?" De kunna vara *medvetna om, hvad som försiggår på jorden.* De visste, att deras blod ej var hämnadt ännu, och att deras mördare ej ännu voro dömda. De kunna *höra* — de lyssnade till svaret de fingo. De kunna få *uppenbarelser* — de fingo reda på, hvad som skulle ske i framtiden (nämligen, att flera skulle dödas ännu.) Mellantillståndet framställes ofta under bilden af en sömn, men sömnen är ej alltid detsamma som medvetslöshet, hvilket somliga mena vara de dödas tillstånd. Många hafva fått uppenbarelser i sömnen, såsom de vise männen. Somliga hafva fått härliga löften påpekade under sömnen, hvarigenom de hafva

blifvit frälsta; somliga hafva fått syner af himmelsk salighet, varningsrop m. m., allt i sömnen. Somliga menniskor till och med *gå* i sömnen (somnambulister).

När Stefanus sade: "Herre Jesus, mottag min ande!" då menade han ej: Mottag min andedrägt. Nej, *anden — den egentliga varelsen* — lefver, äfven sedan den blifvit af med stofthyddan. Hade Paulus endast sagt: "Jag åstundar att bryta upp," Fil. 1: 23, kunde man ju försökt antaga, att han menade upphöra med att existera, men han tillade: "Och vara hos Kristus." Skulle detta: "Och vara med Kristus" syfta på uppståndelsen, då är uttrycket meningslöst, i ty att han i så fall ej kommit till honom något tidigare *derigenom*, att han dött. De döda uppstå ju *samtidigt* med de lefvande. 1 Tim. 4: 15—18. Att nu Paulus tänkte sig, att detta "varande hos Kristus" skulle hafva inträffat *samtidigt* med hans arbete på jorden (om han valt att stanna der) framgår tydligt deraf, att han måste *välja* och taga endast *endera* delen. *Eljest hade intet val behöfts*, i ty att han ju kunnat taga den ena "delen" (att skaffa sig "frukt i arbetet") först, och den andra "delen" (att vara hos Kristus") sedan. Om han stannat några år på jorden, hade hans tid "hos Kristus" icke blifvit mindre lång för det.

Huru särskildt troende, som erhållit det *eviga* lifvet, kunna tro, att de skola vara *utan detta eviga lif* — apostlarna nu snart i 2,000 år — emellan döden och uppståndelsen, är oförklarligt. Om anden dör, då skulle ju det frö, hvarur våra kroppar skola uppspira på uppståndelsens morgon, inne-

hålla fröet också till anden, men derom vet bibeln ingenting. "Det varder sådt en naturlig kropp," står det. Icke: kropp och själ, eller kropp och ande utan endast *kropp*. Nej, Paulus visste om ett tillstånd "borta från kroppen," der han till och med kunde vara "Herren behaglig," 2 Kor. 5: 9, liksom dessa själar under altaret voro, då de tåligt väntade på händelsernas utveckling på jorden, eller "behagliga," som de äro, hvilka genom umgänge med Kristus i paradiset så stärkas i tro, att de kanske till och med kunna en gång tro fram sina uppståndelsekroppar. Fil. 3: 11. Paulus visar uti uttrycket: "Om han var i kroppen eller utom kroppen," två gånger upprepadt uti samma brefs 12:te kap., att han trodde på *möjligheten* af ett tillstånd *utom* kroppen, och det utan att förena denna tanke med någon uppståndelsekropp.

Man lösrycker orden: "Icke har David farit upp i himmelen," Apg. 2: 34, för att bevisa, att de troendes *andar* icke ens kunna vara komna till *paradiset*. I grundtexten står det icke "himmelen," utan "himlarna," och dermed menas på detta ställe Guds faders eget palats ("faderns högra sida"), såsom tydligt framgår af samma vers. I bönen "Fader vår" heter det ock: "Fader vår, du, som är i himlarna" (ej himmelen.) Matt. 6: 9. Att nu icke David kommit ända till Guds egen boning, är ej så underligt, då icke en gång det gemak, som brudgummen håller på att iordningställa för sin brud, Joh. 14, öppnas förr än efter brudeskarans upplyftande. Lika litet som det kan sägas om en utländing, som t. ex. endast besökt Malmö (en enda af Sveriges städer), att han "upp-

farit'' till *städerna* (i landet), lika litet kan det sägas om David, att han farit upp till *himlarna* (till *alla* sålunda), derför att hans *ande* kommit in i en enda af dem. Men hvad Petrus här talar om, är intet af allt detta. Hvad han vill bevisa är, att det var *Kristus* och *icke David*, som farit upp i himlarna *för att såsom medregent sitta på faderns högra sida.* Det är denna senare del af versen, som är dess hufvudklämm.

Petrus bevisar, att det var Kristus och icke David, som uppstod, v. 31, och som *såsom uppstånden* har farit till himlarna. Hvem kan säga, att David eller någon af våra afsomnade syskon egentligen farit till himlarna, så länge deras kroppar ligga i grafven och endast deras andar gått till paradiset! David har icke farit upp i himlarne, förrän *hela David* är der, d. v. s. hans själ *med hans förhärligade kropp.* Men till och med då är han icke faren upp till himlarna för att sitta på Gud faders sida, ty den platsen innehafves af *Kristus ensam,* och det var just detta, Petrus ville bevisa.

På samma sätt lösrycka somliga orden: ''De döda veta intet,'' Pred. 9: 5, ur sitt sammanhang. Om de ej så gjorde, skulle de snart se meningen vara den, att de döda såsom regel ''alls intet'' veta om och ''ingen del hafva'' uti det, som sker ''under solen,'' v. 6, d. ä. *på jorden.* Här står sålunda intet ord om, huru mycket de veta om det, som sker i dödsriket, ej heller hvad Gud undantagsvis (och det då i andliga saker och ej rörande ''mat och dryck,'' v. 7) må meddela vissa, såsom skedde med själarna under altaret.

Likaså orden: ''Ingen verksamhet, klokhet o.

s. v. finnes i grafven, dit du far," v. 10. Ordet kan, såsom här är gjordt, öfversättas med "graf," och då är ju allt klart. Men äfven om vi öfversätta det med "dödsriket," är det lätt att förstå meningen. Salomo vill endast säga: Tro ej, att i dödsriket något tillfälle gifves dig till samma slags njutningar (nämligen de äktenskapliga, se v. 9) eller till samma slags verksamhet (nämligen den, som sker med "handen," v. 10), som du här kan hafva. Ingen sådan njutning, verksamhet eller klokskap finnes i dödsriket, som duger "under solen" v. 9, d. ä. för *denna jorden* — ty det *är just om den saken, det är fråga.* Om en fader säger till sina söner: "Äten nu, gossar, och dricken, v. 7, läsen så på edra lexor, varen i 'verksamhet' att förvärfva eder 'kunskap,' ty snart är sängdags och i sömnens rike, dit I nu snart faren, kunnen I hvarken spisa, dricka eller studera," då menade ej fadern dermed, att de ej skulle kunna få något slags njutning eller kunskap, t. ex. genom drömmen, under sömnen, utan endast, att de ej kunde få *den* njutning och kunskap, *hvarom han talade.* Ännu mindre menade han, att de skulle *tillintetgöras.* Likaså här.

Om vi också ej skulle komma att predika under mellantillståndet, såsom somliga mena, kunna vi dock, om vi dö, innan Herren kommer, utom alla tvifvel få härliga uppenbarelser af Jesus, få höra der såsom här om den "lilla tiden," som återstår till uppståndelsen (jemför "en liten tid," Uppb. 6: 11 med "en liten tid," 1 Petr. 1: 6). Vi kunna *tacka* för tidens välgerningar, vi kunna *njuta af Jesus* — hvilket väl blir vår hufvudsakliga

sysselsättning — vi kunna *bedja* om Guds saks framgång på jorden — o, hvilka trosböner! — och, om Herren så behagar, få underrättelser derom, Uppb. 6: 11, samt innerligt *vänta* efter hans uppenbarelse — detta dock mest för Jesu egen del, att han måtte blifva erkänd på jorden, men äfven för vår fulländnings skull. Vi skola utan tvifvel i paradiset äfven bedja om en lycklig uppståndelse och befrielse ifrån dödsriket, nämligen kroppens från grafven och själen från det kroppslöshetens och ofullkomlighetens tillstånd, hvaruti vi, i trots af en njutningsfull andegemenskap med Jesus under mellantillståndet, dock befinna oss. Och ändtligen, när vi segerrikt "hunnit fram till uppståndelsen från de döda," skola vi sjunga vårt: "Du dödsrike, hvar är din seger?" lika högljudt som de lefvande, hvilka aldrig dött, sjunga sitt: "Du död, hvar är din udd?" 1 Kor. 15: 55. Dessa senare lemna nämligen då den död bakom sig, som under hela deras lif liksom väntat på, ehuru förgäfves, att få stinga dem med sin udd. Att själen fortlefver efter kroppens död bevisar äfven Matt. 10: 28, der vi läsa om möjligheten att dräpa kroppen, utan att själen dermed dräpes. Likaså Luk. 16 om den rike mannen och Lasarus.

Om själarna under altaret yttrar sig d:r Seiss: "Dessa själar under altaret äro icke de gångna århundradenas martyrer, ty de hafva redan fått sina kronor och äro, såsom kap. 4 och 5 visa, redan förklarade när Kristus. utan de äro den sista domstidens blodsvittnen."

Sjette inseglet — det stora bönemötet.

Uppenbarelseboken uppenbarar sådant som ej

förr varit uppenbaradt. Men äfven det förut uppenbarade, som varit dunkelt, gör hon klart.

När det i Sak. 4: 2, 3 talas om "två oljeträd och två ljusstakar," vore det ej så lätt att förstå meningen, om ej Uppenbarelseboken uppenbarade för oss, att dermed menas de två vittnena, kap. 11: 4. När det mystiska uttrycket "en tid, två tider och en half tid" nämnes, Dan. 7: 25, 12: 7, var det omöjligt för Daniel att förstå det, Dan. 12: 7, 8, men så kommer Uppenbarelseboken och säger, att dermed menas 1,260 dagar, (jemför kap. 12: 6 med kap. 12: 14), eller att med en *tid* sålunda menas ett *år*. Likaså, när det säges uti Es. 24: 20, att "jorden skall ragla såsom en drucken och gunga såsom en hängmatta;" uti Joel 3: 15, att "solen skall svartna;" uti Joel 2: 31, att "månen skall förvandlas till blod;" uti Matt. 24: 29, att "stjernorna skola falla från himmelen;" uti Mark. 14: 62, att "de ogudaktiga skola få se menniskosonen *sitta* på kraftens högra sida" — då kunna vi nog deraf se, att allt detta skall inträffa på Herrens dag, men under hvilken särskild *tid* af denna dag det händer, vore svårt att se utan Uppenbarelseboken. Men denna bok visar oss, att detta skall ske, hvarken vid det första eller andra eller sjunde inseglet utan vid det sjette.

Uti Jesu tal i Matt. 25 äro tre händelser så nära förbundna med hvarandra, nämligen Jerusalems förstöring, Kristi tillkommelse och tidsålderns ände, att det är omöjligt, att utan Uppenbarelseboken kunna se, hvart det ena eller andra hör. Som Uppenbarelseboken skrefs *efter* Jerusalems förstöring enligt temligen enstämmigt vitt-

nesbörd, är dermed strax en hel del svårigheter undanröjda.

Vidare omtalar Uppenbarelseboken så tydligt, när både det ena och det andra, som ej inträffade vid Jerusalems förstöring, skall inträffa, att vi ej behöfva hafva några tvifvel. Evangelii predikan "bland alla folk" (i sin fullhet i Matt. 24: 14) säger oss Uppenbarelseboken skall ske genom en af de tre änglarna, 14: 6. "Förödelsens styggelse," Matt. 24: 15, och "förtrampandet af Jerusalem" skall begynna med de (senare) 3½ årens början. Uppb. 11: 2.

För att kunna rätt fatta dessa Herrens profetiska tal må man komma ihåg, att han för det första önskade att gifva förmanings- och uppmuntringsord till sina dåvarande lärjungar, som voro troende men *judetroende*, och hvilka egentligen blifvit utkallade med det mål i sigte att blifva Jesu medregenter uti det rike, som just då hade blifvit upprättadt, om ej judarne i det afgörande ögonblicket förkastat sin konung. Herren Gud visste, att så skulle ske, och det var på grund deraf, som försoningen af evighet blef satt i förbindelse med judarnes förkastelse af Kristus, eljest hade väl Gud ordnat om försoningen på annat sätt. Herren Jesus, som var medveten om, att en ny nådeshushållning skulle begynna, nämligen *församlingens*, samt att denna skulle behöfva tröstens och förmaningens ord, ville naturligtvis äfven säga *henne* något.

Vidare visste han, att *efter* församlingens undanryckande, under sjelfva vredesperioden, skulle ett Herrens folk finnas, äfven af judar,

hvilket skulle behöfva hans ord. Nu ställer han sina ord så, att de i allmänhet passa för *alla* dessa tre klasser, ty de voro alla hans folk, hans lärjungar. Att säga, att den eller den versen tillhör den eller den särskilda klassen af dessa tre perioders lärjungar, är i allmänhet svårt utan Uppenbarelseboken. Och att på grund af ett eller annat uttryck uti Jesu profetiska tal söka bevisa, t. ex. att Herren icke kan komma när som helst, är alldeles obefogadt. Ett sådant uttryck kan ju syfta på den tredje klassen, på de judetroende under vredestiden, till hvilka de judetroende under Jesu tid före hans död voro förelöpare.

Skyarna synas vid sjette inseglet komma att plötsligt undanrullas, så att den himmelska staden med den, som sitter på tronen, och lammet oförmodadt blifva synliga för jordens invånare. Nu blir det ett bönemöte utan like: konungar, ministrar och riksdagsmän (= "stormännen"); generaler, amiraler och kommendanter (= "befälhafvare"); millionärer och atleter (= "de rika och starka"); negrer (= "trälar") och hvita, alla bedja om hvarandra, men ej Mose bön: "Visa mig, Herre, ditt ansigte!" eller grekernas: "Vi vilja se Jesus," utan till klippor och berg bedja de: "Skylen oss för hans ansigte, som sitter på tronen, och för lammets vrede!"

Hvad kan det vara för en ryslig ogerning, som framkallat "det lilla *lammets*" vrede? Jo, det egensinniga motståndet emot Herrens *äfven under inseglens tid* förnyade inbjudning till frälsning. Emellertid har det nu kommit så långt, att äfven de ogudaktiga veta, att vredesdagen har

begynt. De borde hafva förstått det, när de troende försvunno, kap. 4 och 5. — De borde hafva förstått det, när hungern och pesten sopade bort de öfver 300 millionerna, men de voro förblindade. Nu ändtligen blir det dem klart, och nu kunna de ej fördraga lammets vredgade blick.

Här några ord angående

betydelsen af vreden.

Bland de troende, som göra skilnad på den antikristiska förföljelsen, vedermödan och vreden, antaga några, att de troende skola få lof att vara med under den första, men slippa de två senare; andra, att de skola få lof att vara på jorden under de *två* första och slippa den sista. Begge dessa klasser tro dock, likasom vi, att de troende skola slippa "den tillkommande vreden." 1 Tess. 1: 10. Märk, att här ej är fråga om vrede i allmänhet, hvilken ju är lika gammal som synden, utan om en särskild vrede. Det står icke vrede endast, ej en gång tillkommande vrede, utan *den* tillkommande vreden. Det är från denna *särskilda* vrede och från *hela* denna vrede, som de troende skola frälsas. De tro ock, att de troendes frälsning från vreden icke sker på det sättet, att dessa äro qvar på jorden, under det att vrede dryper rundt omkring dem (såsom verkligen senare blir fallet med dem, som *frälsas* under vredestiden, 16: 2, 15), utan på det sättet, att Guds församling af Herren sjelf tages *helt bort från jorden.* De tro sålunda, att "*Guds son, hvilken de vänta från himmelen,*" skall *genom denna sin ankomst* frälsa dem från vreden. 1 Tess. 1: 10.

Låtom oss då stanna för frågan: Hvad menas med vreden? En del af dessa kära vänner synas nämligen tro, att med vreden menas endast domen öfver antikrist och hans härar, då Kristus kommer uppenbarligen. Uppb. 19. De mena sålunda, att ingen tid alls ligger emellan Kristi tillkommelse att hemta sin brud och hans uppenbarelse att döma antikrist. Andra åter mena, att dock någon tid måste förflyta emellan dessa två händelser. Rörande vreden synes det, som om det måste vara absolut omöjligt att förneka, det "de sju *vredesskålarna*" tillhöra denna vrede. De kallas *vredesskålar*. Sålunda skola de troende vara borta från jorden, medan *vredesskålarna* utgjutas.

Läs nu beskrifningen på dem, Uppb. 16, och du skall snart finna, 1) att det måste *taga tid* för alla de händelser, som omtalas vid alla dessa skålars utgjutande; 2) att Herren har ett folk äfven under *den* tiden på jorden, som han uppmanar att "vaka," v. 15, och som ej kan vara den Guds församling, som blef upptagen före vreden; 3) att *antikrists förföljelser* just då pågå, ty det är ännu vid den sjette vredesskålen, som han församlar nationerna till strid och då det gäller för de troende att ej låta afkläda sig sin sköna frälsningsskrud och "gå nakna" för att undgå hans förföljelser.

Lägg vidare märke till 4) den *vedermöda*, som de arma menniskorna då måste lida: de "brändes med stark brand," v. 9; de måste "dricka blod," v. 6; "de sönderbita sina tungor af smärta," v. 10. Vi se sålunda här tydligt, att antikrists förföljelser, vedermödan och vreden äro *samtidiga* hän-

delser, att de två förra fortsätta ända till *slutet*, likasåväl som vreden, och, om Guds barn komma undan den ena vreden, komma de ock undan de två andra. Det kallas vrede, emedan det kommer från Gud; förföljelser och vedermöda, emedan det kommer genom och till menniskorna. — Gud *sänder* det, menniskorna *lida* det; det är hela skilnaden.

Men vi fortsätta. Guds barn skola frälsas från *vreden*. Derom äro alla ense på grund af Rom. 5: 9, 1 Tess. 1: 10, 5: 9 m. fl. ställen. Huru förvånade blifva vi nu ej att läsa i Uppb. 15: 1, att med de sju vredesskålarna är Guds *vrede* endast "fullbordad" eller afslutad. Ingen, som uppmanas att t. ex. afsluta ett möte med bön, tror derför, att hans bön utgjorde hela mötet, och lika litet böra vi tro, att de sju vredesskålarna utgöra hela vreden. De äro *afslutningsprocessen* på vreden—det är nu allt. Vreden synes sålunda begynna med något särskildt, fortsätta med något och så fullbordas med skålarna. Det ligger nu mycket nära till hands att tro, eftersom vi hafva tre serier af straffdomar, nämligen sju insegel, sju basuner och sju skålar, att vreden begynner med inseglen, fortsätter med basunerna och slutar med skålarna.

Men hafva vi då *vrede* (likasom vedermöda och förföljelser) under dessa insegel och basuner? Ja, och alldeles *liknande vrede* till och med. Den andra *skålen* utgöts, och "hafvet vardt blod," 16: 3; den andra *basunen* ljöd, och "tredjedelen af hafvet vardt blod," 8: 8. Här är skilnad i grad, men icke i art, och det ena är vrede och det andra

är vrede. Den tredje utgöt sin *skål* i floderna och i vattenkällorna, och det vardt blod, 16: 4; den tredje *basunen* ljöd, och tredjedelen af floderna och vattenkällorna vardt malört, 8: 11. Vrede båda gångerna. "Den fjerde utgöt sin *skål* öfver solen, och henne vardt gifven makt att bränna menniskorna med eld," 16: 8; "den fjerde ängeln *basunade* och tredjedelen af solen vardt slagen," 8: 12. Solen slås båda gångerna, den ena gången frambringande onaturligt *mörker*, den andra gången onaturlig *hetta*. Vrede båda gångerna.

Vid sjette vredesskålen har Gud ett folk *på jorden*, 16: 15, *likasåväl* som vid den femte basunen, 9: 4, och de som af det senare vilja bevisa, att Guds församling är på jorden under basunerna, borde på grund af det förra tro, att den är der äfven under vredesskålarna. Är det icke vrede, då vid femte basunen menniskorna under fem månader längta att dö och ej kunna, 9: 6, eller då en tredjedel af hela jordens befolkning bortsopas vid den sjette basunen? v. 18. Det är vrede från Gud, så att det förslår, och vedermöda för menniskorna.

"Under den nöd, som står i samband med antikrists uppträdande, skola de troende vara qvar på jorden," säga somliga. I så fall skulle man hellre kunna antaga, att de skola få vara på jorden under *skålarna* och *borta* under basunerna,* i ty att under basunerna ej ett ord talas om någon direkt "nöd, som står i förbindelse med *antikrists* uppträdande," hvaremot det tydligt står derom under skålarna. Det är nämligen under skålarna

---

* Nämligen under de 6 första basunerna, ty den sjunde basunen sönderfaller uti de 7 vredesskålarna, hvarom mera framdeles.

— då utur den onda treenighetens mun, satan, antikrist och den falske profetens, de *andar* utgå, som *värfva rekryter* för *antikrists armee* — som Guds barn uppmanas att "vara vakande och bevara kläderna," bevara sin uniform. Af allt detta se vi, att vrede och vedermöda förekomma utan åtskillnad såväl under basunerna som under vredesskålarna.

Men huru är det då under *inseglen?* Är der någon vrede under dem? Vi hafva just läst, huru vid sjette inseglet hvarenda menniska på jorden, till och med trälarna, visste, att vreden redan hade begynt. Är icke det rysliga krig, den hungersnöd och den pest, hvarigenom en fjerdedel af jordens befolkning bortsopas, 6: 8, derför att de förkastat Kristus och antagit den snart efter de troendes förvandling uppträdande antikrist — är det icke vrede såväl som vedermöda och nöd?

De ogudaktiga skola kanske söka förklara, att dessa straffdomar härröra sig från naturliga orsaker och icke äro vrede från Gud, men icke skola Guds barn — för att kunna bevisa, att Herren icke kan komma när som helst — använda sådana skäl. Men mera om detta framdeles.

De ställen, sådana som 1 Tess. 1: 10, som säga oss, att det är från *vreden* vi skola frälsas, eller att vreden ej kan bryta ut, förrän Guds barn äro borta, visa oss ju dessutom, att vreden begynner omedelbart efter de troendes bortryckande, och att inseglen sålunda tillhöra vreden. Ja, till och med vid första inseglet står ju Herren redan med vredens båge i sina händer, sigtande på dem.

Låtom oss till sist se, om det är någon egent-

lig skillnad, såsom ofta påstås, på de straffdomar, som utföras under dessa insegel och basuner, och de, som komma, när Herren personligt nedstiger på oljoberget till domen i Josafats dal. Sak. 14: 4—15; Upp. 19: 11.

Somliga synas mena, att Herren då skall i egen person använda svärdet. Låtom oss höra! "Och det skall ske på den dagen, att förvirringen *ifrån Herren* blifver stor ibland dem, och att den ene fattar tag i den andres hand, och den enes hand lyftes emot den andres." Sak. 14: 13. Det hvassa svärdet syftar sålunda på inbördes slagtande, men inbördes slagtande hade vi redan under det andra inseglet. Vidare skulle de slås med en plåga, v. 12, hvarigenom de skulle bli passande mat för alla fåglar under himmelen o. s. v. Angående plågor hafva vi sett nog deraf i Uppb. 9: 5, 11: 6 m. m. Icke heller är der någon skillnad, om vi stanna vid *hvilka* som dömas.

Redan i kap. 12 se vi, huru en antikristisk armé förgås genom att jorden öppnade sin mun och uppslukade dem (vattnen = "skaror af folk," 17: 15). I Uppb. 19 förgås dylika arméer jemte sin general genom inbördes krig. Jemför Hes. 38: 21. Till och med antikrist sjelf, dessa arméers ledare, synes hafva blifvit dödad af svärd i midten på veckan, 13: 14, ehuru han genom satanisk kraft hade uppstått. Ja, äfven satan får sin dom delvis förut, då han kastas ned från lufthimmelen. Se kap. 12: 7—12.

Enda skillnaden vid en vrede, som utföres vid Herrens nedstigande till oljoberget, synes vara den, att Herren sjelf då är närmare sjelfva drabb-

ningen än förr. Men äfven detta Herrens närvarande sker gradvis. Uti kap. 6: 2 står han på afstånd, rigtande från tronen sina pilar. I v. 14 försvann himmelen såsom en bok som hoprullas, d. v. s. skyarne kommo på något märkligt sätt undan, så att den himmelska staden plötsligt blef synlig jemte tronsittaren och lammet.

Det synes vara vid detta tillfälle, som det nya Jerusalems stad sänker sig så lågt ned, som den kommer att vara under de tusen åren, d. v. s. så lågt, att folken kunna vandra i dess ljus, 21: 24, eller att den blir *synlig* för jordens folk. Det är troligt, att det är den himmelska stadens glans, som drifver undan skyarna, då den sänker sig, liksom molnen försvinna för den uppgående solen. I denna ställning förblifver staden under resten af vedermödan, och det är emot denna alltid synliga stads invånare, som antikrist låter sina hädelser uppstiga, 13: 6.

Herrens sista steg nedåt, d. v. s. hans nedstigande på oljoberget, hvarvid möjligen staden sänker sig ännu mera mot jorden, synes sålunda endast vara en länk uti kedjan af hans framglänsande och synes icke en gång framkalla så mycken förskräckelse som hans nedstigande med den nya staden till skyarna. Se kap. 6: 16. Tvärtom, i stället för att förskräckas, hafva menniskorna då till den grad hunnit vänja sig vid den himmelska stadens och dess innevånares närhet, att de, "samlas för att strida med honom som satt på hästen och med hans här," 19: 19.

Kap. 7.

Detta kapitel utgör en beskrifning på två klasser, hvilka frälsas under vedermödan. Först en klass af 144,000 judar. Många små grupper af religiösa menniskor hafva trott sig vara dessa 144,000, deribland irvingianer, adventister, mormoner, tempelvännerna och andra. Det är högligen förundransvärdt, i ty att det ju icke står svenskar, norrmän, danskar, engelsmän, tyskar o. s. v., utan "12,000 af Juda stam, af Rubens" o. s. v., sålunda tydligt visande, att de äro judar. Att så en annan skara af alla folkslag och stammar o. s. v. omtalas strax derefter som en särskild klass, bevisar 1) att dessa 144,000 äro af det verkliga Israel efter köttet, 2) att *församlingens* nådeshushållning, under hvilken ju ingen skillnad göres på judar och de andra folken, är slut.

Såsom vi hafva sett, är församlingen redan då upptagen, innan dessa två klasser frälsas. Huru man kan förklara, att dessa 144,000 äro beseglade för att bortryckas undan vedermödan, är omöjligt att förstå, då det tydligt står, att de beseglas för att kunna *blifva qvar* under vedermödan och dock ej drabbas af straffdomarna, 7: 3, 9: 4.

Hvilken är då den stora skaran? "Dessa äro de, *som komma* ur den *stora* bedröfvelsen," v. 14. Så ljöd svaret. Märk, icke stor bedröfvelse, utan *den* stora bedröfvelsen, märk icke äro komna utan *komma*. Johannes ser dem, just då de gå in genom portarna. De synas ha blifvit upptagna, utan att behöfva dö, strax före det sjunde inseglets brytande. Att hela denna syn, beskrifven i kap. 7, sker före basunerna, framgår först deraf, att de

fyra änglarna, som blefvo tillbakahållna, v. 3, skulle utföra just den "skada" på "jorden" och på "hafvet," 7: 2, som första och andra basunerna tyda på, 8: 7, 8, och vidare deraf, att dessa "beseglade," de 144,000, sägas vara på jorden under den femte basunen, 9: 4. Samtidigt med att dessa 144,000 *skulle* beseglas (ej *hade blifvit* det) 7: 3, ser Johannes redan den stora skaran *komma* ur den stora vedermödan.

Insigten om, att Guds församling försvunnit (den första domshandlingen) och medvetandet om, att "bågen" var rigtad mot jordens barn och dess rättmätige herskare, förorsakar en ofantlig uppståndelse på jorden. Dertill komma fyra Guds straffdomar, Hes. 14: 21.: "*Krig*" (andra inseglet), "*hunger*" (tredje), "*pest och vilddjur*" (fjerde). Dessa äro Guds första bomber, som sändas mot den upproriska jorden.

Vi låta krutröken försvinna, och hvad finna vi? — Jo, icke mindre än tre grupper, som underkastat sig konungen, nedlagt upprorsfanan — ja, af hvilka många till och med fått lida martyrdöden för deras trohet mot den nye härskaren:

1. Själarna under altaret, hvilka *dö* som martyrer genom halshuggning, 6: 9.

2. De 144,000, som få stanna på jorden, 7: 3.

3. En stor skara, palmbärarne, 6: 9, som icke dö utan upplyftas till det samtidigt sig nedsänkande nya Jerusalems sköna stad.

En klass hade sålunda genom döden fått besegla sitt vitnesbörd och gått till *paradiset;* en annan får stanna på *jorden*, ehuru beseglad *emot* straffdomarna, 9: 4; en tredje klass upplyftes till

himmelen. Både paradiset, jorden och himmelen få sålunda jubla öfver detta stora antal af rebeller, hvilka mottagit de ädelmodiga fredsanbuden från ryttaren på den "hvita hästen," 6: 2, nedlagt upprorsfanorna och blifvit benådade.

Om den stora skaran, 7: 9, läsa vi så skönt, att den tvagit sina *kläder.* Icke endast sina hjertan, utan ock sina kläder — hvarmed enligt kap. 19: 8 menas *lefvernets* rättfärdighet ("de heligas rättfärdiga handlingar") — hade de gjort hvita. De hade sålunda kommit till insigt om, att Herren är oss af Gud gifven till *helgelse* och *förlossning,* 1 Kor. 1: 30, något, som många af dem kanske förut hört talas om, men utan att låta det gå sig till hjertat. Nu ändtligen hade de tvagit *kläderna* och voro så passande att upptagas.

Under det att det stora bönemötet af konungar och stormän hålles på jorden, på grund af den förskräckelse, som den himmelska stadens närhet hade förorsakat, då den blir synlig, skyndar denna skara in i samma himmel. Johannes synes knapt hafva hunnit att ordentligt betrakta denna förskräckelsens syn på jorden, förrän han hör ropet till de fyra englarna att vänta med nya straffdomar, tills dess de 144,000 blifvit beseglade. Och knappt har han uppfångat detta glädjebudskap, förrän hans öga tjuses öfver att se palmbärarne under jubel tåga in i staden. De tolf änglarna i de tolf portarna helsa dem välkomna, och att den på dem väntande, redan förut upplyftade brudskaran, skall göra det, är alldeles sjelfklårt, i ty att den utan tvifvel bland dessa nykomlingar upptäcker såväl anhöriga som andra bekanta. Mis-

sionärer se der hedningar, som förut icke böjt sig för Herren, eller för hvilka de ej förut hunnit förkunna evangelium, men som sedan fått höra det. Kineser, japaneser, hinduer, tibetaner, alaskabor, afrikaner skola vara med der, ty skaran består af "*alla* folkslag och stammar och folk och tungomål."

Hvilka hafva predikat för dessa? De två vittnena och troligen äfven de 144,000. Att dessa 144,000 äro trogna arbetare i vingården kan man lätt sluta sig till deraf, att de anses värdiga att beseglas emot straffdomarna. De kallas ju dessutom "Guds *tjenare*," v. 3. Dock ej så till förståendes, som att de judar, som *nu* blifva sant omvända, skulle blifva qvar och blifva bland dessa. Nej, de hörde till brudskaran och blefvo med dem upplyftade, men *derefter* komma dessa 144,000 att vakna upp, och det kanske mest på grund af deras landsmäns försvinnande. Vidare är sannolikt, att redan före dessas uppträdande många, som förut varit affällingar eller ljumma och förlorat den första kärleken både i hem- och hednaländerna, komma att, hvar och en på sin ort, vakna upp och ropa till sina medmenniskor att omvända sig. Jag hörde berättas om pastor Stockmayer, att han vid sitt besök i Kina blef tillfrågad af missionärer, hvad deras många predikolokaler skulle användas till, om Herren skulle komma. "Kanske några af er missionärer blifva qvarlemnade," blef hans betecknande svar, "och då behöfva de dem."

"Lönar det sig att utsända missionärer nu, om Herrens tillkommelse är så nära?" Så frågar

en och annan. Jag kommer ihåg, att följande svar afgafs på den frågan af en kär amerikansk dam i San Francisco: "Om missionärerna ej mer än hunnit ut och sålunda ej fått tid att lära sig språket, innan Herren kommer, skall kanske deras försvinnande från stationerna blifva för hedningarna den allra skarpaste predikan." Må så ske! Amen!

Sedan vi nu betraktat dessa tre klassers frälsning och huru de alla blifvit satta uti en ställning, hvari de kunna vara Gud behagliga, nämligen de 144,000, som Guds *tjenare* på jorden, själarna under altaret, *tjenande* Gud med att gifva sig tålig ro i paradiset, och den stora skaran, "*tjenande* honom dag och natt i hans himmel," 7: 15, öfvergå vi till nästa afdelning.

Fjerde afdelningen.

De 70 årsveckorna.

Vi vilja, innan vi gå längre uti Uppenbarelseboken, påpeka Daniels sjuttionde årsvecka, alldenstund den gifver oss upplysning om, huru länge vedermödan eller vreden skall räcka, och det sedan blir oss lättare att förstå de tidsuppgifter, hvilka likaledes finnas i Uppenbarelseboken.

Daniel, den store profeten och statsmannen i Babylon kom genom forskande i skrifterna att se, att tiden närmade sig för uppfyllelsen af Jeremias profetia angående de sjuttio åren. Dan. 9: 2. Han tog sig då en faste- och bönedag, v. 3, och fick, sedan han hade bekänt sin och sitt folks synd, v. 4—19, uppenbarelse om, att, ehuru visserligen en *delvis* återställelse af Israel då snart skulle inträffa, finge han dock icke vänta, att Israels *fulla* återställelse skulle ske så snart. Daniel synes hafva väntat, att Esaias glödande profetior om Israels härliga framtid och messiasrikets (= de tusen årens) upprättande i sin fulla glans strax skulle ega rum.

Ängeln säger till honom, att detta skulle ske

icke efter 70 år, utan "efter 70 sjuor," nämligen af *år* (ty det var angående *år*, han hade frågat, v. 2) d. v. s. efter 490 år (= 70x7). Vid dessa års slut skulle förändringar inträffa med folket och med staden. Folkets "öfverträdelse," "synd" och "skuld" skulle "förtagas," "betäckas" och "försonas," d. v. s. det skulle frälsas och renas i Kristi blod, (se Sak. 12: 10, 13: 1;) och i stället för syndadrägten skulle de iklädas rättfärdighetens för dem "framhafda" sköna drägt, Es. 60: 21. Ja, till och med templet med sitt "allraheligaste" skulle då varda byggdt och smordt.

Denna period af 70 årsveckor eller 490 år indelar Gabriel uti tre perioder: 1) en tid af 7 årsveckor eller 49 år; 2) en tid af 62 årsveckor eller 434 år; och till sist 3) en tid af 1 årsvecka eller 7 år. Hela perioden af de 70 årsveckorna skulle begynna, när befallningen utgafs, att *staden* Jerusalem skulle uppbyggas, sålunda icke när *templet* skulle byggas.

Nu gåfvos befallningar om templets byggande både uti Cyri första regeringsår, Esra 1: 1, och uti Darii andra regeringsår, Esra 4: 24, men som dessa rörde templet endast, få vi icke räkna derifrån, utan från konung Artahsastas (eller Artaxerxes) 20:de regeringsår, hvarom vi läsa i Neh. 2, ty då gafs tydlig befallning att uppbygga *staden*. Detta inträffar år 454 före Kristus.

Den första perioden af 7 veckor eller 49 år användes till arbetet på stadens uppbyggande, och vid den andra perioden af 62 veckor eller 434 år skulle Messias, "den smorde fursten," framträda, v. 25. Af v. 26 få vi ytterligare lära, att med

hans framträdande ej förstås hans födelse eller hans uppträdande såsom lärare utan hans framträdande såsom offerlamm, hans dödsår. Efter dessa 62 år, det är efter de 62, som följa på de förut omtalade 7 eller efter 69 år tillsammans, d. v. s. *efter 483 år skulle Messias dödas.*

Om vi nu räkna 483 år efter år 454 före Kristus, så komma vi till år 29 efter Kristus. Nu anses just åren 29—31 vara den ungefärliga tidpunkten för Kristi korsfästelse. (Hans födelseår infaller nämligen några år *före* vår tidräkning, hvadan Jesu första år sålunda egentligen ingå uti den *vanliga* tidräkningen för gamla testamentet). Så långt är det lätt att förstå profetian om de 70 veckorna. Det är ingen svårighet med de första 69, i ty att dessas både begynnelse och slut lätt förstås både från profetian sjelf och från historien — profetians uppfyllelse. Helt annorlunda är det med den 70:de, ty under det hela perioden (70 veckor), sträcker sig till de tusen årens begynnelse, sträcka sig de första 69 endast till *Kristi död*, hvadan sålunda hela tiden från Kristi död till de tusen årens början kommer på den ena veckan, på de sista sju åren.

Något afbrott uti tidräkningen måste sålunda hafva gjorts någonstädes, i ty att den sista veckans stora händelser passa just in på de 7 åren, som föregå de 1,000 årens början. Hvar skedde detta uppehåll? Utan tvifvel vid Kristi död, ty att förlägga afbrottet uti räkningen till Jerusalems förstöring eller någon annan tidpunkt passar ej alls in med beskrifningen.

Som vi veta, kom Kristus första gången till

denna jord med det mål i sigte att upprätta riket. Hans förelöpare Johannes, de tolf apostlarne, de sjuttio lärjungarna, såväl som Jesus sjelf, predikade oupphörligt: "Riket är för handen," "himlarnes konungarike är nära." Folket trodde det, i ty att de visste från Daniel, att den tid skulle komma, då efter de fyra verldsrikenas tid, Dan. 2, himmelens *Gud* skulle upprätta ett *rike*, v. 44. Det var talet om detta *Gudsriket*, som gjorde, att hela Palestina kom i rörelse redan genom Johannes döparen, ehuru han "gjorde intet underverk," och sedan ännu mera, då de tolf och de sjuttio och Herren sjelf gjorde underverk till bekräftelse på, att han var den rätte konungen. Några gånger ville äfven folket "med våld göra honom till konung," Joh. 6: 15, men "*han drog sig undan.*" Men vid ett senare tillfälle drog han sig *icke* undan, nämligen vid intåget i Jerusalem.

Folket ropade då: "Välsignad vare han, som kommer *en konung* i Herrens namn!" Luk. 19: 38. Det var icke underligt, att fariseerna sade: "Mästare, näps dina lärjungar," v. 39, ty hela uppträdet såg mycket betänkligt ut; det såg ut som högförräderi mot den romerska staten. I Jerusalem satt Pilatus som romersk guvernör, och dit drager nu en skriande folkhop och bringar fram en ny konung. Ännu i dag anse judarna, att "profeten Jesus" då gjorde det misstaget, att han, hänförd af folkets ärebetygelser, uti ett obevakadt ögonblick lät utropa sig till konung. Fariseernas (från deras synpunkt högst berättigade) klander bemötte Herren med de skarpa orden: "Om dessa tiga, skola stenarna ropa!" Med andra ord: *Jesus*

erbjuder sig vid detta tillfälle att blifva deras konung. Han ville liksom säga: "Nu hafven I i öfver tre års tid sett, hvad slags man jag är, I alla, ibland hvilka jag gått omkring och gjort väl, botat edra sjuka och gifvit eder goda lagar, Matt. 5—7; I hafven sett, att jag gör ingen skilnad på fattiga och rika, att jag endast vill, att folk skola blifva rättfärdiga menniskor och derigenom lyckliga. Här är jag, och nu erbjuder jag mig att öfvertaga konungadömet och införa de tusen årens härlighet.

Detta hade han ock otvifvelaktigt gjort, om de satt konungakronan på honom i stället för törnekrona. Den 70:de årsveckan hade då fått följa på den 69:de utan afbrott. Och på sju års tid hade han renat hela Israel från deras synder (genom "dom och rättfärdighet") utdrifvit romarne och gjort Israel till jordens förnämsta folk, Jerusalem till jordens förnämsta stad, och genom Israel såsom budbärare (och genom förskräckliga straffdomar såsom deras handtlangare) hade han sedan bragt samma rättfärdighet till hedningarna och upprättat riket.

Nu hör jag någon säga: men huru hade det då gått med försoningen, om judarna hade mottagit Kristus? Svaret på alla sådana frågor, huru det skulle hafva gått med det och det, om det och det icke hade inträffat, är helt enkelt så här: *det skedde icke så,* och det visste Gud. Och just derför, att han visste, att det icke skulle ske så, ordnade han med försoningen i förbindelse dermed, och lät profeterna i förväg förutsäga det. Hade han ej sett, att det skulle gå som det gick, hade han i sin allvishet bestämt, att försoningen skulle ske

på ett annat sätt eller på en annan tid och låtit profeterna förutsäga det. På judarna kommer sålunda i första hand ansvaret för, att Jesus icke då blef konung, såsom han erbjöd sig att blifva.

Herren Gud hade tålamod med Israel, så länge de endast hånade hans son, men då de sade: "Denne är arfvingen, låtom oss *döda* honom, så blir arfvet vårt," när de satte törnekronan på hans sons hufvud i stället för konungadiademet och sålunda förkastade sin konung, då förkastade också konungen dem, då "*slutade judarnes klocka att gå,*" och sedan har den stått hela tiden och skall fortsätta dermed, till dess det folk, nämligen Guds församling, Jesu brudskara (som upptages under mellantiden) blir fulltalig och upptages i skyn. Då drages klockan upp på nytt, och då uppfylles den tid, som står åter af de 70 veckorna, nämligen den 70:de årsveckan eller de 7 år, under hvilka Uppenbarelsebokens stora händelser, kap. 6—19, uppfyllas.

Rikets upprättande uppsköts på grund af, att judarne förkastade konungen; församlingen uttages under tiden. När dess uttagande är slut, som bevisas dermed, att den *upptages* — då, men ej förr, begynner åter den rensning af templet, den judafolkets omvändelse som *ett helt* och de straffdomar öfver hedningarna — med ett ord, det domare- och frälsningsarbete, som han förra gången ej fick utföra, och då *skall* det ske, med eller mot deras vilja. Visst försökte han redan i Matt. 21: 12, och det med halft våld, att *rena templet*, och göra det till, hvad det skall blifva under de tusen

åren, nämligen *ett bönehus för alla folk.* Matt. 21: 13; Es. 56: 70.

Men af alla templets besökare synas inga andra än *de små barnen* velat hafva honom till konung. De ropade i templet: "Hosianna, Davids son!" Möjligen erkändes han ock såsom konung af "de blinda och halta" i templet, Matt. 21: 14, hvilka han botade såsom ett förespel till, hvad som skall ske i stor skala vid de tusen årens början, då de "blindas ögon skola öppnas" och "den lame springa såsom en hjort." Es. 35: 5, 6. Han uppträdde såsom konung under de omkring sex dagarna före korsfästelsen, Joh. 6: 12, och mottog hyllning, hvarest han fick den.

Och dock visste han och såg dag efter dag, huru allt skulle aflöpa, hvarför han ock grät öfver staden, Luk. 19: 41, bannande det torra fikonträdet såsom en illustration på, huru han nu i mer än tre år sökt frukt på det judiska fikonträdet utan att finna någon, 13: 6, och uttalade liknelserna om, huru han måste öfverlemna vingården åt andra vingårdsmän, som skola gifva honom frukten i rätt tid, Matt. 21: 41, samt de åtta ve öfver fariseerna i stället för de åtta välsignelserna uti Matt. 5, hvilka skulle hafva kommit dem till del, om de mottagit honom och hans rikslag (bergspredikan). Derpå tager han afsked af den judiska nationen och dess ledare, sägande, att de icke skulle få se honom, förrän de skulle välkomna honom med *samma ord*, v. 39, som folket sex dagar förut hade välkomnat honom med, nämligen: "Välsignad vare han, som kommer i Herrens namn," 21: 9. Det var då Os. 5: 15 gick i uppfyl-

lelse: "Jag skall gå tillbaka till mitt rum (himmelen) till dess de erkänna sin skuld och söka mitt ansigte." De komma att söka hans ansigte i den stora vredestiden och särskildt i stor skala; då Herren åter sätter sina fötter på samma oljoberg, icke då ridande på en åsna och åtföljd af en maktlös folkhop utan ridande på "den hvita hästen," Uppb. 19: 11, och åtföljd af "ryttarne på de hvita hästarna," vers 14, det är af sin församling, sin *drottning*, som han vunnit under mellantiden.

Det är denna sista, denna 70:de vecka, som vi hafva en sådan klar beskrifning på uti den sista versen af Dan. 9: "En vecka skall göra förbundet starkt åt många." Hvilket förbund? Naturligtvis detsamma, som Daniel i sin bön talat om: "Ack, Herre . . . du, som håller förbundet," v. 4. Det är samma förbund, hvarom vi läsa i kap. 11: 30—32: "Han (antikrist och hans förebild Antiokus) skulle vända sin vrede emot det heliga *förbundet* och verkställa den (nämligen vreden) och åter sätta sig i godt förstånd med dem, som hade öfvergifvit det heliga *förbundet* — och afskaffa det dagliga offret och uppställa förödelsens styggelse.

Antikrist, som i allt söker efterlikna Kristus, skall, synes det, äfven göra det derutinnan, att söka få till stånd ett antikristiskt förbund med Israel eller med dem af Israel, som han lyckas göra till affällingar från det messianska förbundet. Ja, det skall lyckas honom att afskaffa de slagt- och spisoffer, som blifvit begynta uti det nybygda templet i Jerusalem, Uppb. 11: 1, och i

stället deri uppsätta förödelsens styggelse, det är sin egen bild, 2 Tim. 2: 4 (eller kanske att begynna med sin guds bild, Dan. 11: 38, intill dess han får djerfhet nog att kalla sig sjelf gud). Detta sker redan under den förra halfvan af veckan. "En half vecka skall afskaffa slagtoffer," o. s. v.

D:r Fjellstedt, som också tror, att den 70:de årsveckan är denna tidsålders sista 7 år, säger, sedan han visat det ohållbara uti två andra uppfattningar: "Andra skrifttolkare tyda derför denna vecka på Israels återställelse, förödelsens styggelse på upprättandet af det antikristiska belätet. Uppb. 13: 15. Det hebreiska ordet: *Förödelsens styggelse* betyder öfverallt, hvar det finnes: afgudabeläten. Offrens och spisoffrens upphörande midt i veckan, nämligen gudstjenstens upphörande, och afskaffandet äfven af all kristlig gudstjenst (såsom i Frankrike för 70 år tillbaka) förklaras då af Uppb. 13: 6, 14, 15. I den första hälften af veckan ske stora ting med Israels folk och med många stadfästes förbundet; midt i veckan får antikrist öfverhanden och införer sin falska gudstjenst och sitt beläte, och den andra hälften af veckan utgör de 42 månader eller 1,260 dagar, under hvilka hans öfvervälde skall räcka, och derpå drypes eller utgjutes öfver honom straffet efter profetians ord." Hes. 38: 22. Sålunda går det fort, när tiden är inne. Så långt Fjellstedt.

Vi hafva nu af Dan. 9 sett, huru hela verldsperioden utgöres af 7 år, indelade i tvänne halfvor af hvardera 1.260 dagar. Om vi dermed jemföra de tidsbestämmelser, som vi finna i Uppenbarel-

seboken och uti Dan. 11 m. m., samt dem vi kunna sluta oss till af årsdagsuppfyllelsen (hvarom mer framdeles) torde det högst intressanta studiet gifva oss en sammanhängande idé om såväl den ordning, uti hvilken domshandlingarna m. m. utföras, som huru många dagar hvar och en behöfver.

Femte afdelningen.

Jordens eröfring fortsättes.

Uppenbarelseboken. Kap. 8—9.

Det blir "en tystnad i himmelen omkring en half timme," 8: 1, innan det sjunde inseglet brytes. Vi kunna deraf förstå, att något ovanligt skall inträffa.

Vid hvarje af de sex första inseglens brytande följer en beskrifning på de stora händelser, som då inträffa. Vid det sjunde inseglets brytande läsa vi i stället om de 7 basunernas straffdomar, 8: 1, 2. Detta gifver oss den öfvertygelsen, att de 7 basunerna äro inneslutna uti

det sjunde inseglet

eller med andra ord, att det 7:de inseglets straffdomar indelas uti sju afdelningar, hvilka hvar för sig särskildt beskrifvas. Samma egendomliga förhållande finna vi med den 7:de basunen, 10: 7. Inga straffdomar beskrifvas, utan i stället kommer längre fram, 16: 1, beskrifningen af de 7 skålarna, hvilket visar oss samma sak: 7:de basunen uppdelas uti de 7 vredesskålarnas händelser. På så sätt se vi, att vi egentligen ej hafva att räkna

med mer än 7 insegel, ty *uti 7:de inseglet ligga såväl alla 7 basunerna som alla 7 vredesskålarna inneslutna.*

Huru lång tid upptager då detta märkliga 7:de insegel? Låtom oss då se på dess sju underafdelningar, de 7 basunerna. Om den 5:te basunen säges tydligen i kap. 9: 5, att den varar 5 månader = 150 dagar (efter 30 dagar per månad, som är den bibliska räkningen.) Det 6:te inseglet varar 391 dagar. Det är nämligen ganska allmänt antaget, att uttrycket "timmen, dagen, månaden och året," 9: 15, är en tidsbestämmelse; d. v. s. de 200 millioner afgrundsfoster, v. 16, hvilka der beskrifvas, få först en timme och så ytterligare en dag och så en månad. Och då detta ej blir nog att utföra deras verk på — som skall bestå uti att på Guds befallning döda tredjedelen af de menniskor, som då finnas qvar på jorden — så få de ytterligare ett helt år tillagdt. 1 år (= 360 dagar) + 1 månad (= 30 dagar) + 1 dag + 1 timme blir sålunda *391 dagar* och 1 timme.

Betänk, huru noga Gud beräknar tiden; förut ½ timme, 8: 1, här 1 timme. Äfven den 7:de basunens längd tror man vara uppmätt uti det uttrycket: "Ingen tid skall vara mer," 10: 6. Många antaga nämligen, att man med ordet "tid" här får förstå detsamma, som när det i kap. 12 talas om 1 tid, 2 tider och ½ tid, eller 1 år, d. v. s. 360 dagar. Ingen tid skulle då betyda intet år, d. v. s. det skall ej dröja fullt ett år för den 7:de basunens händelser att utföras. Huru mycket mindre än ett år står ej, ty eljest skulle Guds folk under vredestiden kunna räkna ut dag och timme, när Herren kommer. Låtom oss nu under vårt studium

komma ihåg, att 7:de basunen är detsamma som det tredje ve, äfven detsamma som de 7 vredesskålarna. De 5:te och 6:te basunerna äro det första och det andra ve. Tänk, huru skönt att veta, huru väl Herren afmätt lidandet! Det är oss särskildt dyrbart, att tiden för dessa tre förfärliga ve är så noga meddelad.

De första fyra basunerna, kap. 8: 7—13, synas ej upptaga lång tid. Brinnande hagel kan nog på några timmar bränna upp allt grönt gräs och alla träd på ⅓ af jordens yta (1:sta basunen, 8: 7); berget faller naturligtvis på några ögonblick, och förvandlingen till blod af ⅓ af hafvet kan ej taga lång tid, som man kan se af Moses historia (2:dra basunen, v. 8); likaså med flodernas förvandlande till malört (3:dje basunen, v. 11), och med solens, månens och stjernornas förmörkande (4:de basunen, v. 12.) De andra tre talen 150 + 391 (och en timme) + 360 dagar utgöra 901 dagar (och 1 timme) eller 1 dag och 1 timme öfver 2½ år. Om vi nu säga, att de fyra första basunerna upptaga så mycken tid, som vi få lof att afkorta det sista talet 360, så komma vi nog sanningen temligen nära. Vi få då säga, att de 7 basunerna upptaga en tid af 2½ år.

Nu utgjorde de sju basunerna tillsammans det 7:de inseglet, och sålunda se vi, att det märkliga 7:de inseglet kommer att upptaga en tid af *omkring 2½ år.* Vi behöfva ej förundra oss öfver, att det 7:de inseglet får så mycket mera tid för sitt brytande än de föregående sex, då vi betänka, att uti det ligger inneslutet såväl de 7 basunerna som de 7 vredesskålarna. Det återstår sålunda 4½ af

de 7 åren *för de första sex inseglen.* När vi återigen betrakta dem, finna vi, att det femte och det sjette inseglet ej kunna upptaga någon nämnvärd tid. Det kunde ej taga Johannes många ögonblick att se själarna under altaret, 5:te inseglet, ej heller för den stora jordbäfningen att ega rum och de andra naturfenomenen att inträffa. Det är sålunda egentligen på de fyra första inseglen, vi få fördela de 4½ åren.

Om vi då gifva ett år för det andra, ett år för det tredje och ett år för det fjerde inseglet, skulle det återstå 1½ år för det första — för den stora väckelsetiden. Herren brukar alltid taga längre tid för sin nåd än för sitt straff (se t. ex. 1 Mos. 6: 3, 7: 12; 2 Mos. 34: 7), och det kan ju vara möjligt, att han äfven gör det i början af sjelfva vredestiden. Ett är emellertid säkert, att han icke skall tillåta, att en droppe vrede kommer mer, än som är alldeles nödvändigt. Dessa 4½ års händelser få vi sedermera närmare betrakta enligt ett annat indelningssätt.

* * *

Nu kommer nästa fråga: Kunna vi ock få klart för oss, när ungefär under de 7 åren, som de olika skarorna frälsas, och när andra händelser inträffa, som Uppenbarelseboken omtalar? Låtom oss se! Den stora skaran, som ingen kan räkna, upplyftes strax före det 7:de inseglet. Johannes såg dem *då* komma. Nu upptager det 7:de inseglet, såsom vi sett, 2½ år. Sålunda få vi göra den intressanta upptäckten, att denna skara blir frälst under de 4½ första åren af vredestiden och upplyftes före de 2½ sista.

Men när skola de två vitnena begynna och sluta sitt vitnesbörd? Af kap. 11: 3 lära vi, att de skola vitna under 1,260 dagar. Men när begynna de? När upplyftas de? Af kap. 11: 12—14 se vi, att de upptagas till himmelen just före början af det tredje ve. Detta ve upptog nära ett års tid. Om de nu sluta sina vitnesbörd nära ett år före slutet af de 7 åren; begynna de följaktligen nära ett år före midten, eller omkring samtidigt med det tredje inseglet, troligen alldeles samtidigt (se tabell III), ty hvad kan väl vara mera passande och Jesuslikt än att samtidigt med jordens hungerstid, 6: 6, och innan kri g och hunger och pest nå sin höjdpunkt vid det fjerde inseglet, hvarigenom ¼ af jordens folk bortsopas, 6: 8, sända dessa två kraftfulla vitnen. De äro nog i första hand sända till Israel, men att deras vitnesbörd ej inskränker sig till Israel är klart deraf, att vid deras död alla ogudaktiga på hela jorden synas jubla, "emedan dessa två profeter plågade dem, som bo på jorden." Vidare deraf, att "de af folken och stammarna och tungomålen och folkslagen skola icke tillstädja, att deras lik läggas i grafvar," 11: 9. De två vitnena synas sålunda haft ett vidsträckt fält för sin verksamhet och hafva troligen fått vara medel till frälsning och uppmuntran icke endast för de 144,000 utan äfven för själarna under altaret och palmbärarna, 6: 9, 7: 14. De vittna för dessa under det tredje och fjerde inseglet (omkring 2 år), och vid det femte ser Johannes dessa antingen *halshuggna* eller *förvandlade* eller *tecknade.*

Hvilka vittna då under de första 2½ åren?

Troligen de, som vaknat upp genom brudens upp lyftande, och som redan förut fått nog af kunskap om sanningen för att blifva frälsta. De vakna upp, och somliga af dem begynna profetera, till dess de två vittnena uppträda och hjelpa till att stärka de nyfrälsta före blodbadet på dem af antikrist.

När skall då gossebarnet upplyftas? Det sker troligen redan under andra inseglet (se tabell III). Det måste ske långt före midten af veckan ty det är först efter "kriget i himmelen," efter satans nedkastande och sedan han lyckats få till stånd arméerna emot qvinnan, som denna qvinna flyr till öknen, der hon skall vistas i 1,260 dagar, 12: 16. Att sålunda icke gossebarnet kan vara detsamma som de 144,000 i kap. 7, är klart deraf, att gossebarnet blef upplyftadt redan långt före midten af veckan, under det att de 144,000 först blefvo beseglade just före det 7:de inseglet, d. v. s. före de sista 2½ åren. Gossebarnet upptages nog öfver 2½ år, innan de 144,000 beseglas. Äfven efter deras besegling få de troligen stanna på jorden, tills Herren sätter sina fötter på oljoberget. Uttrycket "förstling," som begagnas om de 144,000, 14: 4, betyder, att de äro en förstling af de klasser af Israel, som skola förblifva i sina jordiska kroppar under de tusen åren.

Att de 144,000 beseglas emot straffdomarna synes bevisa, att Herrens afsigt med dem är att hafva dem qvar på jorden — antikrist och hans anhang till förtret — under hela tiden, tills Herren nedstiger på oljoberget. De skola då välkomna honom med öppna armar. De utgöra (eller

tillhöra) troligen dessa "utkorade," som till sist skola ropa till Gud "dag och natt," Luk. 18: 7, om att "skaffa dem rätt" emot "den orättfärdige domaren" eller antikrist, och som dock öfverraskas af Messias ankomst, då han nedstiger, så att han ej ens finner tro hos dem. Sålunda finner han ej tro på hela jorden vid sin ankomst. Med "tro' här menas nog icke frälsande tro utan tro på *bönhörelse* rörande de böner om Herrens tillkommelse, som de hade uppsändt. Vi läsa, att församlingen i Jerusalem hade "ständig bön" för den fångne Petrus, och dock öfverraskades de så af bönhörelsen, att de trodde tjensteflickan Rode vara "ifrån sina sinnen," Apg. 12: 15, då hon sade, att det var "Petrus, som stod utanför porten." Likaså med dessa och kanske andra, som äro trängda af antikrist i Josafats dal: de skola ropa och bedja om Messias ankomst och dock blifva helt förvånade, när han ändtligen kommer.

Märk uttrycket: "Hans fötter skola på den dagen stå på *oljoberget*," Sak. 14: 4, och uttrycket här: "Lammet stod på *Sions berg*," Uppb. 14: 1, strax efter beskrifningen på antikrists 3½ åriga verldsvälde, 13: 5—18. Herren skall kanske först te sig för dessa sina utkorade på Sions berg ett ögonblick, förrän han sätter sina fötter på oljoberget.

Genom att jemföra skrift med skrift synes det sålunda vara möjligt att få en temligen klar idé om, under hvilken tid den och den klassen frälsas, dör eller upptages. (Om de andra klasserna, 14: 12, 13, 16; 15: 2, 15; 18: 4 m. fl., sedermera).

* * *

Vi återgå nu på nytt till det sjunde inseglets basuner. Ehuru vi sett, att tre stora skaror blifvit frälsta och inhöstade, 6: 9; 7: 3, 9, fortgå dock "de heligas böner," kap. 8: 4, att uppstiga inför Gud. Dessa heliga äro väl först och främst de 144,000 qvarlemnade på jorden samt alla, som dött eller förvandlats och redan äro i himmelen. Resultatet af dessa böner blir, att nya straffdomar komma, nämligen de sju basunernas. Under de fyra första drabbas $\frac{1}{3}$ af jorden, v. 7, af hafvet, v. 8, af floderna, v. 10, och af sol, måne och stjernor, v. 12. Ett af de 4 lifsväsen, "örnen," 8: 13, d. ä. en medlem af Guds förklarade församling i himmelen (jemför "örn," Upp. 4: 7), far derefter genom himmelen, beklagande de stackars menniskor, som skola lefva under det, som nu skall komma, nämligen under de 3 ve, som är detsamma som femte, sjette och sjunde basunerna.

Under den *femte basunen*, som upptager 5 månader, kap. 5: 10, äro plågorna så stora, att menniskorna söka begå sjelfmord men utan att lyckas. Sjelfmordsmanien tilltager med hvarje år på jorden, och det behöfves hos många menniskor numera icke mycket af svårigheter, förrän de anse sig böra förkorta sina lif. Då synes denna epidemi blifvit så allmän, att "menniskorna" "söka döden." Det står icke menniskor endast utan *menniskorna*, gifvande vid handen att de allmänt söka begå sjelfmord, men ingen skall lyckas att göra det. Att de skola längta att dö och döden flyr samt den omständigheten, att dessa afgrundsgräshoppor skola plåga *alla* menniskor (utom de 144,000, 9: 4), synes visa, att ingen menniska dör

af någon annan orsak heller under dessa 5 månader. *Alla* menniskor *plågas*, alla *längta efter döden* hela tiden och *från alla flyr den.* Underliga fem månader i sanning, under hvilka ingen dödsattest utskrifves, ingen kyrkklocka kallar till begrafning, och ingen läkare tillkallas för att förhindra den dödsankomst, efter hvilken alla längta, utan hellre för att hjelpa patienterna att blanda tillsammans skarpa, dödande gifter, hvilka dock ej medföra önskad verkan!

Hvad äro då dessa gräshoppor? Af sammanhanget se vi, att de uppstiga från "afgrundens brunn." Gud tillstäder, att dörren emellan jorden och de onda andarnas förvaringsrum öppnas genom en från himmelen fallande stjerna (troligen en ofantlig meteorsten, enligt andra en fallen ängel), hvarpå dessa andar skola besätta de menniskor, som förut så troget tjenat mörkrets furste, hvilka så ofta bedit tusentals onda andar besätta sig, ja, hvilka sökt att genom sina "medier" förut träda i förbindelse med dessa andar. Femte basunen är sålunda

straffet öfver spiritismen,

öfver dessa "onda andars läror," 1 Tim. 4: 1—3, som nu för tiden utbasunas och praktiseras. Redan nu blifva sådana menniskor ofta vansinniga, som syssla med spiritismen eller med att komma i förbindelse med andeverlden, men det är först då, som det egentliga straffet kommer.

Den moderna systematiska spiritismen är ej gammal. Den går ej längre tillbaka i tiden än till 1850-talet, och dock räknar den sina anhängare

redan nu till många millioner. Intet annat religionssystem har gjort så stora framsteg på så kort tid, och intet har så stora utsigter att eröfra verlden. Då satan icke lyckas att bedraga någon större del af menniskorna med den krassa materialismen, eller att menniskan dör såsom ett djur, använder han nu med större framgång detta system för att bedraga en annan del. Märkligt är, att just uti sådana länder, der den *helige* ande verkat som kraftigast, såsom England och Amerika m. fl., der hafva spiritismens *onda* andar sina flesta tillbedjare.

Det är icke heller endast de olärda och lägre klasserna, hvilka tro på denna slags religion, utan läkare, domare, framstående affärsmän, prester, guvernörer, presidenter, drottningar, konungar och kejsare finnas bland dess anhängare. Katoliker och protestanter, muhammedaner och hedningar, fritänkare och gudsförnekare, osedliga och dygdiga, alla inbjudas till denna rymliga kyrka, alla vilja träda i förbindelse med sina aflidna slägtingar och af dem få upplysningar och råd.

Somliga hafva antagit, att alla spiritismens företeelser äro vanligt taskspeleri, öfvadt af medierna. Detta antagande håller dock icke alls stånd. Skola vi våga säga, att dessa millioner spiritister, bland hvilka finnas män och qvinnor, kända för intelligens och sanningskärlek, blott söka bedraga hvarandra, medan de dock försäkra både inför utomstående och inför *hvarandra*, att de äro alldeles vissa på, att de spiritistiska meddelandena och uppenbarelserna äro från deras

vänners andar? Visst icke. Bibeln förnekar icke möjligheten af att kunna samtala med de aflidnas andar, men den säger, att det är en stor synd att så göra. Sådan synd straffades med *döden.* "Man eller qvinna, som befattar sig med andebesvärjning ... skall dödas. Man skall stena dem." 3 Mos. 20: 27. För detta varnas äfven genom Esaias: "Och när man säger till eder: Frågen dödsbesvärjare och teckentydare, som hviska och mumla, så svaren: Skall icke ett folk fråga sin Gud? Skall man fråga de döda om de lefvande?" Es. 8: 19.

Till dessa "onda andars läror" hör äfven det att "förbjuda äktenskap." 1 Tim. 4: 3. Det är ju ej ännu kommet så långt som till att förbjuda, utan endast till att ringakta äktenskapet, betrakta det såsom något onaturligt, slafviskt, ja, "qvinlig förnedring." En framstående föreläsare om spiritismen, som sjelf varit spiritist, säger: "Äktenskapet ålägger inga förbindelser enligt spiritismens åskådning. Män, som i åratal varit så hängifvet fästa vid sina hustrur, att de sagt, att intet utom döden skulle skilja dem åt, hafva öfvergifvit sina hustrur och knutit brottslig förbindelse med andra qvinnor, emedan andarna sagt dem, att det fans en större *spiritistisk frändskap* emellan dessa äkta män och vissa andra qvinnor än emellan dem och deras lagliga hustrur. Hustrur hafva af samma anledning lemnat sina män och barn."

I ett tal vid en spiritistisk konferens i staten Ohio, U. S. A., sade en fru Lewis helt öppet: "Att inskränka sin kärlek till en enda man vore

en inskränkning af hennes rättigheter . . . Ehuru hon hade en man i Cleveland, ansåg hon sig sjelf gift med hela menniskoslägtet. Alla män voro hennes män. Hvad angår det verlden, om en man är fader till mina barn eller tio män.'' Ett f. d. medium, d:r V. Potter, säger: ''Den yttre verlden har ingen rätt uppfattning af den fria kärleken, dårskaperna och liderligheten bland spiritisterna, särskildt bland de s. k. 'helande' och 'utvecklande' medierna. En del spiritister och medier gifva sig nämligen af med själsfränder för att få spiritualistiskt *element* eller för att meddela lifsmagnetism till botande af sjukdomar.''

Pastor Blumhardt i Würtenberg i Tyskland, som under sin lifstid hade så mycken erfarenhet rörande besatta personer och utdrifvandet af onda andar från dem, var af den öfvertygelsen, att dessa demoner voro *aflidna menniskors andar.* Det förekom bland dessa besatta enfaldiga landtbor, som icke ens kunde tala högtyska utan endast sin provinsialism (plattyskan), att de på en gång kunde tala än latin, än franska, än grekiska o. s. v., allt efter som den persons ande, af hvilken de voro besatta, ledde dem. Det språk, han hade talat eller kände till, medan han lefde, talade den af densamma besatte, eller rättare: anden talade genom den besatte. Man märker tydligt vid samtal med sådana personer, att man har med en annan person att göra, än med den man har framför sig.

En troende syster i Kristiania, som endast en enda gång besökte en spiritistisk s. k. séance eller möte, blef så besatt af en ond ande, att de troende

der måste hafva en hel vako- och bönenatt, förrän hon blef fri från densamma. Jag vill varna de troende för att någonsin besöka dessa möten med mindre de mottaga förut så mycken kraft, att de kunna gå dit för att drifva bort de orena andar, som frammanas vid mötet.

När de onda andarna på Kristi tid gingo in i svinen, störtade sig dessa i hafvet, men så sker icke, när dessa onda menniskors aflidna andar taga i besittning de helvetiska kroppar, om hvilka vi läsa i Uppb. 9: 1—11, och i hvilkas gestalt icke endast *menniskan* (''deras ansigten voro som menniskors ansigten,'' v. 7), utan äfven *häst*, *lejon* och *skorpion* äro förenade. De skola icke skada dessa sina tillfälliga kroppar, såsom de förra gjorde, utan menniskorna på jorden.

Då man kommer ihåg alla menskliga plågoandar under alla menniskoåldrar sedan skapelsen; när man tänker på alla förföljelser för religionens skull, och huru rättfärdiga menniskor plågats med all den sataniska ondska, deras plågoandar kunde hitta på; när man tänker på en Nero, m. fl.; på inqvisitionens bödlar, och den tanken kommer för oss, att sådana andar skola släppas lösa, fulla af hat till allt och alla efter att under århundraden, ja årtusenden varit i dödsrikets mörker; släppas lösa *på kort tid* för att plåga *andra* — då vill blodet stelna i våra ådror. Skall ''afgrundens brunn'' öppnas, skola underjordens portar slås upp på vid gafvel, och dess onda invånare ännu en gång tillåtas plåga menniskorna, då hafva vi förfärliga saker att vänta. Somliga hänföra femte basunen (uti dess årsdagsuppfyllelse,

hvarom mera sedan) till påfvedömets maktperiod, och det torde i så fall vara just bland dettas antal vi hafva att vänta, att dessa plågoandar skola väljas i dödsriket.

Att spiritismen då är djupt rotfästad, kan man förstå deraf att hvarken denna ej heller den sjette basunens fasor kunna förmå menniskorna att upphöra att "tillbedja de onda andarna," 9: 20. Liksom dryckenskapens demon kan på det hemskaste plåga menniskor utan att de derför sluta upp med att dyrka densamma, så synes här, att de onda andarnas plågande visst icke skall hafva den följden, att menniskorna sluta upp att tro på och praktisera spiritismens förvillelser. Den "afgrundens ängel," Abaddon eller Apollyon (hvilka ord betyda förderfvaren), som är konung öfver dessa afgrundsväsenden, kommer troligen att under de 5 månaderna blifva en kraftfull medhjelpare till den falske profeten uti hans arbete att få menniskorna att tillbedja antikrist, som ungefär ett år före dessa härars uppkomst från afgrunden sjelf stigit derur såsom uppstånden. I midten af veckan uppstiger antikrist ur afgrunden, och ungefär ett år derefter, d. ä. circa 2½ år före slutet af de 7 åren (såsom förut är visadt) uppstiga dessa afgrundssvärmar.

* * *

Liksom den 5:te basunen framställer spiritismens förfärliga utbredning och domen öfver densamma, beskrifver den 6:te basunen

muhammedanismens sista angrepp på verlden

förrän den dömes. Fyra onda änglamakter, som

hållits bundna vid floden Eufrat, störta nu fram öfver jorden åtföljda af 200 millioner helvetiska ryttare. Genom dessa dödas $\frac{1}{3}$ af de menniskor, som då ännu lefva på jorden. $\frac{1}{4}$, såsom vi minnas, bortsopades redan vid det 4:de inseglet, vidare många under de andra inseglen och basunerna och nu $\frac{1}{3}$ af dem som återstå. Denna plåga upptager en tid af 13 månader och 25 timmar (ett år, en månad, en dag och en timme) eller 391 dagar och en timme. Att menniskorna då äro förfärligt hårda, bevisas af orden: "De öfriga menniskorna, som icke hade blifvit dödade af dessa plågor, bättrade sig icke af sina händers verk, så att de upphörde att tillbedja de onda andarna och afgudabelätena af guld och silfver . . . och icke från sina mordgerningar, trolldomskonster, skörlefnad och tjufverier," 9: 20, 21. Spiritister skola, såsom vi redan anmärkt, fortsätta med sina trolldomskonster, hedningar med att tillbedja sina gudar. Hor, mord, stöld pågå i tro's af allt liksom förut, alldeles som Farao förhärdade sig midt under straffdomarna.

Det dödande, som sjette basunen omtalar, utföres af den muhammedanska verlden och andra med den beslägtade falska religionssystems bekännare, hvilka hafva sitt ursprung från Eufratstrakterna (Babylon), från hvilka fiendtliga verldsmakter så ofta frambrutit lik en, mot Guds folk riktad, härjande flod. Islams bekännare bo både uti Europa, Asien och Afrika, både ibland kristna och hedningar. I Indien tror man finnas 60 millioner, i Kina 10 a 15 millioner. De finnas i Armenien, Palestina, Persien, Arabien, Afghanistan,

Himalajabergen o. s. v., vidare i norra och mellersta Afrika och i södra Europa. Deras antal anslås till nära 200 millioner, ungefär samma antal sålunda som antalet af dessa härar. De hafva utgjutit blod i strömmar, men ännu skola de få utgjuta mer, innan deras tur kommer att släppa till sitt blod, då den gudomliga vedergällningens tid kommer för dem. Deras ohyggliga blodbad på de stackars armenierna, om hvilka vi nyligen hört så mycket, har icke varit deras enda mordiska våldsbragd, mot sådana, som ej velat underkasta sig deras välde, och det blir utan tvifvel ej heller det sista. Turkar, araber, perser och tartarer hafva alla under olika tider, lifvade af muhammedanismens fanatism, sprängt fram på sina ystra hästar, öfver hvilkas snabbhet de särskildt varit stolta, spridande död och förödelse omkring sig.

Nu skola de dock få hästar att rida på, till hvilka de aldrig förr kunnat uppställa maken. Det synes nämligen, att det egentligen är hästarna, som utföra striden. En tredjedel af menniskorna dödas af "elden, röken och svaflet, som utgick från *hästarnes* munnar." Ryttarne synas endast behöfva följa med.

Skola dessa 200 millioner ryttare enligt somligas förmenande vara demoner? Skola äfven de vara aflidna onda menniskors andar? Skall satan kanske finna sitt nöje uti att — sedan han begynt med att gifva antikrist en ny kropp och låtit honom uppstiga ur afgrunden, Uppb. 17: 8, (detta sedan han först blifvit "sargad till döds," 13: 3, d. v. s. dräpt, och kastad till afgrunden) — fortsätta med att skapa kroppar? Satan kunde skapa

ormar och grodor, 2 Mos. 7: 12; 8: 7, redan på Mose tid. Icke underligt, att han kan gifva antikrist en ny kropp, och att han kan skapa de förut under femte inseglet beskrifna kropparne, uti hvilka häst, menniska, lejon och skorpion äro förenade. Icke heller underligt, att han kan frambringa dessa afgrunds*hästar*, som skola framrusa öfver verlden vid den sjette basunen.

Kanske skola till sist muhammedanismens förkämpar, som nu legat i dödsriket i århundraden, tillåtas (sedan de först i likhet med antikrist erhållit nya kroppar) att spränga fram öfver jorden på dessa afgrundshästar, hvilka utan tillhjelp af deras ryttare äro mäktiga nog att utföra detta förfärliga dödandet af menniskor på jorden? Eller är det endast hästarna, som äro från afgrunden, och deras passiva ryttare vanliga menniskor, hvilkas framfart står i förbindelse med Eufratsstaden (9: 14) Babylons uppkomst i de sista dagarna.

Att Babylon på nytt skall framträda på verldsskådeplatsen både som *stad* och som *stat*, är klart både af Uppb. 16: 19; 18: 2 och icke mindre af Dan. 2: 45, der den stora bildstodens *alla delar*, sålunda icke allenast "jernet" (= de 10 vestromerska staterna), "kopparn" (= Grekland), "leret" (= det turkiska väldet, inneslutande den kommande "konungen af Nordens rike," Rysslands framtida vasallstat, hvarom mera framdeles) och "silfret" (= Persien), utan äfven "guldet" som är *Babylon*, skola *tillsammnns existera* och *tillsammans krossas* uti den yttersta tiden. Babylon måste sålunda på nytt blifva ett rike. Först synes

staden bli centralpunkten för den falska profetens verldsreligion, och så hjertat för ett nytt rike.

De folk, nom nu bo deromkring, äro ju i allmänhet muhammedaner. Men detta skall visst icke hindra dem att slita sig lösa ifrån Turkiets eländiga styrelse. *Turkiets delning* torde begynna vid *dess yttersta öster* i stället för dess yttersta vester, såsom många väntat. Vi torde snart förvånas öfver att finna Indiens och vestra Kinas många millioner muhammedaner förena sig med muhammedanerna i Afghanistan, Persien, Babylonien och Armenien om att upprätta ett nytt rike oberoende af turkarna. Indien ensamt har 60 millioner muhammedaner (de andra länderna att förtiga), långt bättre passande att regera än både turkar och araber. Att ett nytt, sjelfständigt rike, Assyrien, skall finnas till under de tusen åren, är klart af Es. 19: 24: "På den dagen skall *Israel* vara den tredje till *Egypten* och till *Assyrien*." I v. 23 läsa vi: "Och egyptier och *assyrer* skola tjena Herren."

Hvilken förnöjelse är det icke att läsa om detta kommande frälsta assyriska folk, då vi komma ihåg, att de förföljda armenierna nu bo i dessa trakter. Rolerna skola bytas. Nu äro de förtryckta; då kanske de skola herska. Om det ock är Babylon, som under vredestiden spelar den ledande rolen och Assyrien endast får hjelpa till med Babylons grundande, så blir det dock Assyrien och ej Babylon, som under de tusen åren skall hafva hedersplatsen, ty Babylon skall efter dess brand aldrig mera uppbyggas. Uppenbarelseboken 18: 21. Den sjette basunen synes sålunda

framställa ovanliga rörelser bland folken i och omkring Eufrat.

Kap. 10.

Angeln, som var klädd i en sky och med regnbågen öfver sitt hufvud, kan icke gerna syfta på Kristus, såsom somliga mena, ity att han säges svärja vid "honom, som lefver i evigheters evighet," v. 6. Detta är nemligen samma uttryck, som begagnas om Kristus, 1: 18, hvilken der säger: "Jag var död och se jag är lefvande i evigheters evighet." Kristus framställes dessutom på flera ställen såsom skapare af himmel och jord. Joh. 1: 3—10; Kol. 1: 16; Ebr. 1: 10 m. fl.

Den lilla öppna boken kan nog vara densamma som i femte kapitlet. Att bokrullen var liten, kan man lätt förstå deraf, att pergamentet afvecklats rullen, allt eftersom brytningen af inseglen försiggått. Nu voro alla inseglen brutna, och endast den del återstod, som betecknade händelserna under det sjunde inseglets sjunde basun. Den var således "öppen," ej såsom förut förseglad och "liten." Bokrullen i Uppb. 5 säges dessutom aldrig hafva varit en stor rulle Såsom öppen kunde den ock öfverlemnas åt ängeln, som tycks hafva meddelat dess vigt och betydelse åt Johannes. Johannes var glad öfver denna meddelelse. Den var "i hans mun söt såsom honung." Men vid genomtänkandet af dess innebörd, nemligen de strider och straffdomar, som ännu måste komma öfver jorden, och om hvilka han ännu måste profetera, blef den honom bitter. "Den sved i hans buk." Han fick nemligen tillsägelse att

"åter profetera öfver många folk och folkslag och tungomål och konungar."

Betydelsen af, att ängeln satte sin högra fot på hafvet och den venstra på jorden, blifver oss klar, när vi i kap. 13: 1, 11 komma att se, hvad som menas med haf och jord. Med hafvet eller vattnen menas "folk, skaror, folkslag och tungomål," 17: 15. Det första vilddjuret eller antikrist skall nemligen stiga upp ur det af politiska strider upprörda folkhafvet, hvaremot det andra vilddjuret — den falske profeten — skall stiga upp ur jorden — motsatsen till hafvet — det är ur den lugna, stilla, religiöst anlagda delen af jordens befolkning. Genom att nu sätta ena foten på hafvet och den andra på jorden vill engeln visa, dels att han tager den i besittning (liksom allt skulle tillhöra Josua, på hvilket "hans fotablad trädde," Jos. 1: 3), dels att straffdomarna öfver antikrists och den falske profetens alla anhängare absolut förestå, om de ej omvända sig, och detta i de dagar, då den *sjunde* engelns röst höres. Hans röst synes säga så mycket som: Böjen eder för min Herre eller gån förlorade! Den ljöd såsom ett lejons rytande. På detsamma syfta de sju tordönens talande. De kallas tordön, och äfven om deras ord äro "förseglade," kunna vi nog förstå deras syftemål.

Denna sista basun kommer att upptaga en tid af mindre än ett år, icke en full "tid," v. 6. Ty att orden i v. 6 ej kunna betyda, att ingen tid skall vara mer i detta uttrycks vanliga bemärkelse, är iju klart deraf, att tiden ju icke då är slut. Nej cke ens denna tidsålderns tid, ty vredesskålarna,

återstå ju, och de taga tid. Derefter kommer ju de tusen åren och sedan de derpå följande tidsåldrarna.

Kap. 11.

Det Guds tempel, som här omtalas, är det tempel, som judarne skola bygga efter deras återvändande i massor till Palestina, sedan brudskaran upplyftats. Det är bygdt åt Gud, och derför kallas det Guds tempel. Att det är samma tempel, som omtalas i Hes. 40—44, är ock ganska troligt. Hela Palestinas yta, och icke minst Jerusalem, kommer dock att undergå stora förändringar före de tusen årens begynnelse. Esaia säger: "Det berget, der Herrens hus är, skall varda ställdt uppöfver andra berg och upphöjdt öfver andra höjder," 2: 2. Sakaria säger: "Hela landet skall förvandlas och blifva lik Jordanslätten, och staden skall varda hög och trona på sitt rum," 14: 10. Uti Uppb. 16: 19 läsa vi, att "den stora staden" (som är Jerusalem, se 11: 8) genom en stor jordbäfning "delas i tre delar." Es. 66: 1—5 synes visa, att Herren icke skall, åtminstone i begynnelsen, blifva synnerligt belåten hvarken med deras tempel eller offrande, ej heller i allmänhet med dem sjelfva.

"Himmelen är min tron," o. s. v., "hvilket är då det hus, *I* skullen bygga åt mig?" v. 1. "Den, som offrar en oxe, han slår ihjel en man" (mandråpare synas vara ibland dem, som offra), "den, som offrar ett får (är som om) han vrider halsen af en hund," "den, som frambär spisoffer (är som om) han frambär svinblod" o. s. v. "Deras själ

förlustar sig med styggelser, så skall ock jag välja deras ofärd.' Af v. 5 se vi, att några af Israel äro gudfruktiga, och att de "hatas," "förskjutas" och begabbas af de andra. Dessa utgöra det "gossebarn," som födes "i födslovånda." Uppb. 12: 2. Derefter talar profeten om det gossebarn, som skulle födas "utan värk," som framställer Israels frälsning vid Herrens nedstigande på oljoberget, och först derefter om den sällhet, som "skall ledas till henne såsom en ström" o. s. v., (v. 12).

D:r Fjellstedt kommer till den öfvertygelsen, enligt beräkningarna i Hes. 40—44, att det nya templet skall byggas midt uti det heliga landet, *på berget Garisim* i närheten af Sikem vid Mores eklund, hvarest han först gaf Abraham det löftet: "Åt din säd vill jag gifva detta land." 1 Mos. 12: 7. Det är der, bergen Ebal och Garisim äro belägna. Den heliga staden, tror han, skall byggas omkring tre a fyra svenska mil söder derom eller omkring en och en half sv. mil norr om Jerusalem, hvarest det forna Betel var beläget. Staden skulle, enligt Melin, blifva en och en fjerdedels sv. mil i fyrkant och templet omkring ett hundra alnar långt och femtio alnar bredt.

D:r Fjellstedt tror, att templet här i Uppb. 11: 1 är detsamma, som omtalas i Hesekiel, och säger: "Somliga tro, att ett dylikt tempel med sådan gudstjenst kommer att finnas under den korta tid, som förflyter från den tidpunkt, då en del af Israels folk åter församlat sig till Judalandet, och till dess de blifvit omvända till Kristus," samt anför hvad den utmärkte kyrkoläraren

M. F. Roos säger: "Men nu betänke man, om icke Herren genom profeten Hesekiel kunnat föreskrifva Israel en särskild kyrko- och polisordning på en tid, då det åter skall församlas i sitt land och utgöra en särskild församling."

Om nu de offer, som omtalas i Hes. 40—44, skola fortsätta under de tusen åren, måste man naturligtvis antaga, att dessa icke kunde peka framåt till någon kommande Messias, utan hellre peka tillbaka till den, som redan kommit, d. v. s. hafva ungefär samma betydelse, som nattvarden har för oss. Att offren skulle vara "till *försoning* för Israel hus," 45: 17, torde då betyda detsamma som Jesu ord i nattvarden: "Detta är min lekamen" och "mitt blod, utgjutet till syndernas förlåtelse." Dessa offer äro dessutom mycket enklare än de mosaiska. Folket, som under gamla förbundet gåfvo, allt inberäknadt, omkring $^2/_{10}$ af sina skördar, skola under den nya förordningen gifva endast $^1/_{60}$ af hvete och korn, $^1/_{100}$ af oljan och $^1/_{200}$ af boskapen "ifrån Israels vatturika mark," Hes, 45: 11—15, — hvilket naturligtvis icke blir någon uppoffring alls, när man betänker, att hela landet är såsom en lustgård. Större delen af köttet som offras blir naturligtvis förtärdt, och det hela kan ju godt betraktas såsom vanliga kärleksmåltider. Af Es. 66: 23 se vi, att äfven den judiska sabbaten skall firas af Israel under de tusen åren.

Det måste medgifvas, om Israel skall bygga en ny stor stad med ett nytt tempel nu med det första, att det skulle gå långt lättare för dem såväl att få rymligare plats som tillåtelse att bygga

1½ mil *norr* om Jerusalem än på Moria berg i sjelfva Jerusalem, ty der står nu Omars moské, och den får man väl ej undan med det första. Det är för öfrigt ganska vanligt i Palestina, att städer byggas med samma namn ett godt stycke från de gamla. Så är t. ex förhållandet med det nuvarande Jeriko, som är beläget ett godt stycke från det gamla Jeriko, men dock bär det gamlas namn. Om sjelfva den heliga staden blir 1¼ mil lång, så skulle det ej blifva fullt en svensk mil från det nuvarande Jerusalem till utkanten af det nya. "Här är Herren," blir ju stadens nya namn, Hes. 48: 35, hvilket ju ej hindrar, att den äfven kallas Jerusalem.

Om templet blir bygdt vid Sikem, så blir det på den högst belägna delen af Palestina, ty just der delar sig vattnet, så att en del rinner åt Medelhafvet och en del åt Jordan, derför ock ordet Sikems betydelse, nemligen: rygg. Det är liksom på en bergsrygg. Om, såsom d:r Fjellstedt tror, templet dertill blir bygdt uppå sjelfva berget, vid hvars fot Sikem ligger, nemligen på berget Garisim, synes det som om profetian i Es. 2: 1 redan dermed går i uppfyllelse. Orden der kunna lätt förstås så, att det berg skall väljas till byggnadsplats för Herrens hus, som är upphöjdt öfver andra berg och höjder. Ett är sant, att om det blir bygdt der, får det ett sundt läge, redan som det nu är. Sikem är bekant för sitt klara rinnande vatten. Jag kommer ännu ihåg, huru det tjuste mitt öga, då jag var der för några år redan.

Ett annat berg, Ebal, ligger på andra sidan om Sikem. På berget Ebal uttalades "*förbannel-*

sen," och på berget Gerissim (eller Garisim) välsignelsen, 5 Mos. 27: 14, 15. Kanske Herren till sist behagar att låta templet byggas på Ebal, som är något högre än Garisim (Ebals höjd är 920 meter, Garisims 870 meter), dermed visande att förbannelsen är borttagen från landet, och att Herren numera endast ämnar välsigna. Profetian i Es. 2: 1 synes ännu bättre passa in på Ebal än Garisim. Jesu ord till den samaritiska qvinnan: "Den tid kommer, då I *hvarken* på detta berget (Garisim) eller i Jerusalem skola tillbedja, utan i ande och sanning," skulle då ock få en mera bokstaflig uppfyllelse. Sikem vore ett passande ställe att med ens göra slut på afundsjukan emellan Juda och Israel och "göra dem till ett folk i landet på Israels berg," Hes. 37: 22, ity att det var just vid den derstädes sammankallade stora rådsförsamlingen, som Rehabeam, Salomos son, genom sitt ovisa svar stötte ifrån sig de tio stammarna. Salomos rätte efterträdare, Jesus, skulle sålunda få godtgöra Rehabeams oförstånd, och det till och med på samma ställe.

Detta tempel synes blifva bygdt med stor hastighet, ty enligt Dan. 9: 27 skulle offren vara i full gång redan i midten af veckan, då antikrist kommer dit och afskaffar dem samt uppställer förödelsens styggelse. Enligt Dan. 8: 13 synes det som såväl "*offrens tid,*" "*den ödeläggande syndens*" tid och "*helgedomens* (templets) och *härskarans* (folkets) *förtrampande,*" skulle tillsammans upptaga 2,300 dagar, nemligen de sista 2,300 dagarne af de 2,520, som utgöra de 7 åren. De första 220 dagarna skulle sålunda blifva använda till

att erhålla tillåtelse att bygga och till sjelfva byggandet, hvarpå offrandet omedelbart begynner. Detta tempel kan nog byggas på mycket kort tid, om allt göres i ordning förut, såsom ju förljudes, att portar och pelare för detta ändamål redan tillverkas i olika länder. Kanske man skall höra hammarslag lika litet nu som vid Salomos tempels byggande. Man behöfver endast tänka på, huru på få dagar stora hus springa upp nu för tiden (såsom i Amerika), om penningar endast finnas för handen. Judarnes millioner kunna nog göra, att detta tempel blir bygdt (såsom årsdags-uppfyllelsen visar, hvarom mera sedan), på lika många dagar som Esras tempel på år, eller på *49 dagar.*

Angående *de två vittnena,* 11: 3, hafva vi redan förut nämnt, att de äro två profeter och äfven nämnt, när de uppträda (nämligen omkring 2½ år efter de 7 årens början) och huru vidsträckt de skola vittna (öfver hela jorden). Att den ena profeten är Elia, är man enig om på grund af löftet i Mal. 4: 5. Uttrycken "eld går af deras mun och förtär deras fiender" och att de hafva makt att tillsluta himmelen under de 3½ år de profetera, påminna ju starkt om Elia. 1 Kon. 18: 38; Jak. 5: 17. Uttrycken "slå jorden med allehanda plåga" och "förvandla vatten till blod," påminna starkt om Mose. Det torde vara desamma två, som förr en gång visade sig på förklaringsberget. (Dock passar Enok ock mycket väl som den ene. Enligt Juda bref är Enok den store domsprofeten.) Ej förrän de slutat sitt vittnesbörd, kan antikrist döda dem.

Någon torde undra på, huru Elia och Mose (eller Enok) skola kunna dö. Svar: Elia, liksom Enok, for visserligen till himmelen, men det står ej, att han fick förhärligad kropp. Han kunde ej en gång få det, i ty att Jesus då ej fått vara den "förstfödde från de döda, på det att han i allt skulle vara den främste." Kol. 1: 18. Elia blef upptagen för att stå "inför jordens Herre," men utan att få förhärligad kropp. Han kan sålunda komma tillbaka till jorden och dö, uppstå och fara till himmelen. Angående Mose synes ju, att han måste dö två gånger, om han skall återvända och dödas. Detta är ej omöjligt, ty Lasarus dog också två gånger. Tertullianus säger: "Enok och Elia blefvo bortryckta utan att se döden; deras död är blott uppskjuten, på det att vid deras tillkommande lidande och död deras blod må utrota antikrist." Andra kyrkofäder hafva antagit detsamma; deribland äfven Luther, som sagt, att han ej ville strida emot en sådan uppfattning. Judarne vänta så ifrigt på Elias ankomst, att de alltid framsätta en stol för honom vid hvarje påskhögtid.

Vid de två vittnenas himmelsfärd dödas sjutusen menniskor genom en jordbäfning i Jerusalem, och detta antal säges vara en tiondedel af staden. Om befolkningen vore jemnt spridd öfver staden, skulle Jerusalem vid den tiden sålunda hafva 70,000 invånare. Nu har den redan långt mer än detta antal, om de som bo utom murarna medräknas. Men straffdomar skola bortrycka en del af dessa. Ja, kort före Herrens nedstigande på oljoberget, skall hälften bortdrifvas i lands-

flykt samtidigt med, att två tredjedelar af landets hela invånareantal skola utrotas. Sak. 13:8; 14:2. Det är om denna landsflykt, Herren talar i Matt. 24: 20: "Bedjen, att eder flykt icke sker om vintern eller om sabbaten," hvilken flykt han säger skall ske *under den stora vedermödan.* Märk skilnaden på flykten vid Jerusalems förstöring, Luk. 21:21, och den flykt Matteus talar om! (Märk ock, huru lärjungarne uti Lukas ev. endast frågade angående tecknen för Jerusalems förstöring, hvaremot de i Matt. 24 frågade äfven om tidsålderns slut.)

Vid slutet af kap. 11 ljuder den sjunde basunen, hvilket framkallar utropet från de tjugofyra äldstes läppar, som "sutto inför Gud på sina troner": "Verldens rike har blifvit vår Herres och hans Smordes, och han skall regera" o. s. v. "Och tiden kom, att de döda skulle dömas och att du skulle löna dina tjenare" o. s. v. Märk, att det ej står här, att några döda uppstodo, utan endast att de "dömas." De rättfärdiga voro redan uppståndna, ehuru ej lönen utdelats till dem, åtminstone offentligt. Men nu skall det ske vid Herrens nedstigande på oljoberget. Det är dock möjligt, att med dessa "döda" menas de två klasser, "själarna under altaret" och "dem, som ej tillbedt vilddjuret," Uppb. 20: 4, hvilka uppstå efter satans bindande och hvarmed den första uppståndelsen afslutas.

Uti kap. 11: 19 läsa vi, att Guds "förbunds ark blef sedd i hans tempel" och i 15: 5, att "vittnesbördets tabernakels tempel i himmelen öppnades." Ett tempel synes sålunda finnas i

himmelen, men i kap. 21: 22 läsa vi: "Och tempel såg jag *icke* deruti (nämligen i den himmelska staden), ty Herren Gud är dess tempel och lammet." Huru förstå detta? Som vi veta, fick Mose befallning att göra allt efter den förebild, som blef honom visad på berget. "Afbilderna af de himmelska tingen" renas med "kalfvars och bockars blod," men "de himmelska tingen sjelfva behöfva bättre offer." Så läsa vi i Ebr. 9: 23.

Det tabernakel, som Mose gjorde, hvilket var en förebild till Salomos tempel, var sålunda endast en kopia af ett annat tabernakel i himmelen, som var urbilden. Likaså med templet. Urbilden fins i himmelen. Det är der det verkliga är både rörande tempel, ark, guld och ädelstenar, kronor och palmer, lifsträd och lifsfrukt. Hvad vi hafva här nere är i bästa fall bara kopior, aftryck, förspel. Det är möjligt, att templet i Hes. 40: 40 är den sista kopian, som behöfver göras af det himmelska templet, och att originalet sedan ej längre behöfs i himmelen.

Rörande tabernaklet säges himmelen sjelf vara i denna helgedom. "Kristus har icke ingått i en helgedom, som är gjord med händer, såsom en motbild till det sannskyldiga, utan i sjelfva himmelen." Ebr. 9: 24. Det är detta tabernakel, nämligen det himmelska Jerusalem, som han skall uppslå på den nya jorden efter de tusen åren, då det skall heta: "Se, Guds tabernakel bland menniskorna." Uppb. 21: 3.

Kap. 12. — Solqvinnan och gossebarnet.

Kunna vi bestämdt veta, hvem denna qvinna

är? Vi läsa, att åt henne "gifves den stora örnens två vingar, att hon skulle flyga ut i öknen till sin plats, der hon näres under *tid* och *tider* och *en half tid*, fjärran ifrån ormens åsyn." Detta samma tidsuttryck hafva vi i Dan. 7: 25, der vi läsa, att "den högstes heliga" eller Daniels folk, "ditt folk," som de kallas i kap. 12: 1, nämligen judarne, skola vara gifna i antikrists hand för "en tid, två tider och en half tid." Qvinnan är sålunda *Israel*, som ju ofta i bibeln liknas vid en qvinna, ehuru ofta en Herren otrogen qvinna. Hes. 16: 35. Herren Gud säger, att han skall "trolofva sig med Israel i nåd och barmhertighet," Os. 2: 19, och att "han, som har skapat dig är din man." Es. 54: 5.

Israel är sålunda i egentlig bemärkelse Guds, faderns, brud, hvaremot det nya förbundets folk, församlingen, är den brud, som sonen har utvalt. Hon kallas "*lammets* hustru." "Denna hemlighet är stor (om att en man skall blifva hos sin hustru och de två blifva ett kött), men jag säger det om *Kristus* och om församlingen." Ef. 5: 32. Om nu qvinnan i Uppb. 12 är Israel, så få vi dock icke förstå, att dermed menas Israel under alla tider och tillstånd, utan om Israel sådant, som det kommer att framstå under den tid, hvarom Uppb. 6—19 talar, nämligen under vredestiden, vedermödans tid.

Hon är "beklädd med solen." Uti Ps. 84: 12 läsa vi: "Herren Gud är sol och sköld," och uti Es. 62: 1: "För Sions skull vill jag ej tiga, till dess att dess rättfärdighet uppgår såsom *solens* sken." Solen syftar sålunda på den Gud, som då

upprättar förbundet med Israel samt på den rättfärdighet, som skall bli följden deraf. "En vecka skall göra förbundet starkt åt många," säger Herren. Dan. 9: 27. "Si, de dagar skola komma, då jag skall göra ett nytt förbund med Israels hus och Juda hus." Jer. 31: 31. Israel såsom en nation eller åtminstone dess representanter i Palestina skola omslutas af denne Israels Guds härlighet, såsom vi omslutas af solen, då vi vistas i den. Israels folk har förut liksom bott i skuggan, nu kommer det i solljuset. Månen är nattens drabant och en bild af mörkrets rike. Den har hon under fötterna, d. v. s. herskar öfver den, öfver mörkret sålunda. De tolf stjernorna äro icke nattens stjernor utan ädelstenar uti hennes krona och syfta tydligt på de tolf Israels stammar. Det var elfva af dessa tolf stjernor, som redan Josef såg buga sig för honom, och sjelf var han den tolfte, och hvilkas namn stå inskrifna på de 12 perleportarna till det nya Jerusalem. Uppenbarelseboken 21: 12, 21.

Qvinnans barnsnöd syftar naturligtvis på de stora lidanden, som äro förenade med gossebarnets framfödande. Det är intressant att lägga märke till, att denna qvinna, såsom redan är antydt, har mer än ett gossebarn. Detta i Uppb. 12 kap. framfödes *med* värk ("i födslovånda"), men vi läsa om ett annat, som framfödes "*utan* värk." Es. 66: 8. "Innan hon har känt någon vånda, föder hon barn; innan hon haft några födslosmärtor, blifver hon förlöst med *gossebarn*. Hvem har hört och sett sådant? Kan på en dag ett land frambringas, eller kan *ett folk* födas på en gång."

Eftersom nu qvinnan är Israel, blir det sjelfklart, att äfven gossebarnet här är någon särskild klass af Israel, d. ä. sådana deraf, som först komma till mognad. Det första gossebarnet frälsas under vedermödans tid, då draken står redo att uppsluka detsamma. Det upplyftes redan före midten af veckan, ty qvinnan d. ä. den judiska nationen i sin helhet, som måste flyga ut i öknen undan ormen, blef der under de senare 3½ åren.

Gossebarnet i Es. 66 deremot frälses, när Herren nedstiger på oljoberget, eller "när han kommer med eld och hans vagnar såsom en storm, för att låta sin vrede utbryta i glöd," Es. 66: 15. Hans vrede skall då drabba hans fiender, men för Israel kommer han såsom en befriare, nedgörande de antikristiska idéerna. Det är då det härliga väckelsemötet, beskrifvet i Sak. 12: 10, skall ega rum, då Israel "skall vända sina blickar till den de hafva stungit och hålla klagolåt öfver *honom*, såsom öfver *ende sonen.*" De gråta då särskildt öfver *en viss synd*, nemligen öfver den, att "ende sonen" så länge blifvit af dem misskänd, men de få strax dränka alla sina synder i källan, omtalad i följande kapitel. "På den dagen skall en källa varda upplåten för Davids hus och Jerusalems inbyggare emot synd och orenlighet," Sak. 13: 1. Detta blir det gossebarns födelse, som sker *utan* värk. Det förstfödda får dock dubbelt arf, i det att det "upplyftes till Gud och till hans tron," under det att det sista får en *jordisk* härlighet. De förra styra från himmelen; de senare från jorden.

Somliga vilja af kap. 19: 15 bevisa, att Kri-

stus är gossebarnet. Att detta icke går att bevisa (annat än möjligen uti någon slags föreskuggande uppfyllelse) ses både deraf, att samma ord "styra med jernspira" användes om Guds församling, 2: 27, och skulle af samma grund kunna tydas på henne, samt deraf, att Johannes skref om sådant, som "snart *skall* ske," 1: 1, och ej om sådant, som *hade skett*. Kristi uppståndelse var redan skedd, när Johannes fick uppenbarelsen om gossebarnet, och sålunda kan gossebarnets upplyftande till Gud och hans tron icke syfta på Kristi uppståndelse.

Jesus kan nog hålla i jernspiran, äfven om han ej är gossebarnet, och Guds församling likaså. Med denna jernspira förstås ju tydligt det rättfärdighetens regemente, som skall föras öfver jorden under rikets tid. Samma ord (rabdos), som här är användt för spira, begagnade äfven Paulus, då han säger: "Skall jag komma till eder med *ris* (käpp, staf), eller med kärlek och saktmodig ande?" 1 Kor. 4: 21. Under de tusen åren skall god församlingstukt hållas ibland hela jordens befolkning, och hvarje skrymtande Ananias och Saffira kommer då att utrotas. Ordet "jernspira" syftar helt enkelt på, att intet motstånd då skall tålas mot Guds regemente. Gud och Kristus hålla sålunda tag uti öfversta ändan af denna jernspira, gamla testamentets heliga och Guds förhärligade församling hålla sina händer under dem på spiran, derunder andra frälsta af judar och hedningar, som upptagits nnder vedermödan, derunder gosse barnet i de nedre luftrymderna och sist Israel på jorden, som ju skall såsom jordisk underregent

styra de andra nationerna. Det blir dock icke endast jernspira, utan äfven *lammets* spira; jernspira, om några sknlle falla på den idén att blifva affällingar och göra uppror, men eljest är det det milda lammet och hans himmelska heliga, som ock fått lam-natur såsom hans, hvilka skola trycka prägeln på de tusen årens fridsälla regering. Att nu flera klasser af heliga finnas, är klart af bibeln, likaså är klart, att icke alla bortryckas samtidigt, emedan de ej äro mogna. D:r Seiss påpekar, huru äfven Selnecker (vid Uppb. 19: 5) likasom Luther och andra nyare kyrkolärare hafva medgifvit, att de heliga med *vissa mellanrum* bortryckas eller uppväckas.

Det första gossebarnets upplyftande förorsakar strid i himmelen. Hvarför, fråga vi, blef ingen strid i himmelen, då Guds församling upplyftades 3½ år förut? Svaret är lätt att gifva. Guds församling *stannade* aldrig uti de lägre luftrymderna, såsom detta gossebarn skall göra, utan fortsatte sin väg med Jesus ända till tronen. Likasom han "uppfor *öfver* alla himlar," Ef. 4: 10, så gjorde hon.

Brudskaran drog endast *genom* det territorium, som beherskas af "de onda andemakterna i de himmelska rymderna," och det gick väl så fort, att satan knapt hade tid att vända sig om. Annat blir det med gossebarnet, hvilket synes vara bestämdt att utgöra liksom en *mellanlänk* mellan de frälsta af Israel på jorden och Guds församling (och de frälsta i allmänhet) i himmelen. När gossebarnet kommer, ljuder det till satan och hans anhang ungefär så: "Skynden ut härifrån, ty vi

skola nu bo här. Lufthimmelen skall rensas, tills lammets och brudens bröllopsresa skall företagas genom den ned till jorden, och sedan skall den förblifva ren för evigt!"

Detta aflöper ej utan krig. Satan gifver icke så lätt upp sitt område, och derför måste saken afgöras genom *krig*. Mikael, Israels skyddsängel, Dan. 10: 21; 12: 1; Jud. v. 19, och hans änglar uppstå och hjelpa till i striden för deras skyddslingars välfärd och rättigheter. Gossebarnet begagnar "lammets blod" såsom vapen, d. v. s. den Jesu eviga lifskraft, som de hade boende uti sig äfven i skyn, och de aflade vittnesbörd om deras rättighet att intaga det område, som Jesu blod hade köpt och nu skulle rena. De himmelska tingen skulle nemligen renas med bättre blod än bockars, Ebr. 9: 23. Blodet var utgjutet för att rena sjelfva den lägre himmelen. De stredo i detta medvetande, de aflade detta "vittnesbörd," v. 11, och — "de öfvervunno honom," v. 11. De hade ofta på jorden sett döden i ansigtet, sålunda innan de framföddes, d. v. s. innan deras antal blef fullt, men ehuru de aldrig dogo, "älskade de dock icke sitt lif allt intill döden," d. v. s. de hade varit redo att dö när som helst, om det hade behöfts. Deras mannamod på jorden gjorde dem passande för striden i himmelen. Den skara, från hvilken jubelsången öfver satans nedstörtande, v. 10, kommer, är nog både gamla och nya förbundets förklarade helgon i himmelen.

Med "bröderna," som blifvit af satan anklagade, menas nog gossebarnet. "Satan — vardt nedkastad till *jorden*, — och hans änglar blefvo

nedkastade med honom," v. 9. "Ve jorden och hafvet! Ty djefvulen har stigit ned till eder i stor vrede, vetande, att han icke har lång tid," 12: 12. Ej underligt, att satan nu är vred, vetande, att han förlorat ett mycket stort område, och ännu mera, då han nog är medveten om, att detta ej är hans sista utkastande, ty efter 3½ år skall han kastas "till afgrunden," 20: 3, och efter de tusen åren "till eldsjön," 20: 10.

3½ år före denna tid hade församlingen tagits bort öfver hans hufvud och nu gossebarnet. Hvad är alltså nu att göra? Jo, han vänder sig nu mot qvinnan, som födt gossebarnet, d. ä. mot den judiska nationen, som ännu är qvar på jorden. Följden blef, att hon måste "fly till öknen." Enligt mångas förmenande blir detta samma öken, der Israel förr blef "närd" på ett underbart sätt i fyratio år, nemligen Sinais öken. Draken sprutar ur sin mun vatten såsom en flod efter qvinnan, d. ä. han uppväcker jordens arméer till krig mot henne. Dessa arméer förgås, såsom det skedde med Korahs, Datans och Abirams rote derigenom, att jorden öppnade sin mun och uppslukade floden, d. ä. dödade arméerna. Detta antikrists infall i Palestina synes vara det andra i ordningen, beskrifvet i Dan. 9: 27; 11: 29—39, vid hvilket han afskaffar "det dagliga offret" och uppsätter "förödelsens styggelse." Draken går då bort att strida mot "de öfriga af qvinnans säd, som hålla *Guds bud* och hafva *Jesu vittnesbörd.*" Qvinnan har sålunda mer än två gossebarn. Emellan de två förut nämnda framfödas dessa, som här nämnas. Vi se längre fram i tiden dessa helgon i kap. 14:

12 beredda på att dö, om det gäller, lyckliga genom löftet: "Saliga äro de döda, som i Herren dö härefter," eller att upplyftas, om Gud hellre så vill. En del af dem synas dö och hvila sig från sitt arbete under den tid af omkring ett år, som ännu då återstår, d. v. s. under det, att de sju vredesskålarna utgjutas, och en del af dem synas blifva upplyftade, ty vi se dem i kap. 15 samtidigt stå på glashafvet. Uttrycket "Guds bud och Jesu vittnesbörd," 12: 17; 14: 12, och att de sjunga "*Moses* och lammets sång," 15: 3, synas visa, att dessa frälsta äro af Israel, sålunda qvinnans tredje och fjerde gossebarn. De 144,000, som beseglas omkring ett år efter veckans midt, böra nemligen ock räknas till qvinnans gossebarn, till "de öfriga af hennes säd;" det i Es. 66 är ett af de sista.

Det sista vi se i detta kapitel är, att draken stod vid folkhafvets strand, blickande efter anti krists uppkommande till sin hjelp uti att skaffa honom nya härar att dermed förfölja de rättfärdiga hvarom nästa kapitel handlar.

Kap. 13.—Antikrist.

"Och jag såg ett vilddjur uppstiga ur hafvet, och det hade tio horn och sju hufvud och på sina horn tio diadem" o. s. v.

När man först läser uttryck sådana som dessa, uppstår lätt den tanken: Sådana mystiska framställningar lönar sig aldrig ens att söka förstå. Men om man så finner, att Gud sjelf samtidigt lemnat förklaring på dem, ställer sig saken helt annorlunda. Se här Guds egen förklaring: "De tio horn" äro "tio konungar," 17: 12, och "de

sju hufvuden" likaså "sju konungar," v. 9, eller "sju berg." Horn tyder på styrka; hufvud på förstånd, ledning, råd. Vilddjuret sjelft förklaras ock vara en konung, nemligen "*den åttonde,*" 17: 11.

Hvarje försök att få vilddjuret att syfta på något visst århundraden långvarigt system strandar sålunda mot Guds ords bestämda utsago, att vilddjuret är en *konung*, nemligen "syndens menniska" eller den sista antikrist,* och en sådan kan ju icke lefva under århundraden. Uti den romerska kyrkan eller den romerska staten kan man på det högsta spåra en slags föreskuggande historisk s. k. årsdagsuppfyllelse, men äfven denna först nu vid tidsålderns *ände*. Skulle man då nöja sig med denna skugga och lemna sjelfva varelsen, då gjorde man samma grofva misstag, som om man blefve så förtjust i en väns porträtt (som ju egentligen är hans skugga), som sändes en på förhand, att man glömde, att vännen sjelf komme efter. Vi få aldrig glömma, att Gud skrifvit hvad han menat och menat hvad han skrifvit; och att så tro blir i längden säkrast.

Porträttets studerande på förhand kan hafva sin betydelse för att lära oss känna igen vännen, då han kommer. Och likaså kan profetiornas skugga, den historiska tolkningen, hjelpa oss att

---

* Att den "syndens menniska," som Paulus omtalat i 2 Tess, 2. och detta vilddjur är samma person är alldeles klart, och som han i sanning är *en* stor antikrist, kalla vi honom med det *namnet*, äfven om uttrycket antikrist, som Johannes ensam begagnar sig af, mera är en gemensam *titel* på alla, som förneka fadern och sonen, än ett namn på endast den sista af alla sådana. Ordet Farao var också en titel och ej ett namn på någon viss af Egyptens regenter.

i vissa punkter få en idé om visse händelsers förhållanden till hvarandra, tidslängd m m. I detta ljus vilja vi i denna bok allt emellanåt gifva häntydningar till årsuppfyllelsen. (Se äfven tabell III härom.)

Vi se sålunda uti det första vilddjuret en stor konung framstäld för oss, som har sju hufvud, d. ä. sju riksråd. Likasom vi läsa om konung Xerxes sju riksråd uti Esters 1: 14: "Och de, som voro honom närmast, voro sju höfdingar i Persien och Medien, som sågo konungens ansigte och sutto *främst i riket.*" Hvad menar konung Oscar II med ordet "vi" då han säger: "Vi Oskar med Guds nåde?" Naturligtvis sig sjelf och sina ministrar. Dessa tillsammans blifva "vi Oscar." Likaså utgör antikrist sjelf och hans rådgifvare tillsammans den antikrist, som om han skulle begagna det uttrycket, icke skulle säga: "Med *Guds* nåde," utan med satans, ty det heter, att draken gaf *honom* sin kraft och tron och stor makt, 13: 2. Vi förstå den skilnad som ligger i uttrycket: "Jag Oskar" och "Vi Oskar." I förra fallet menas konungen personligen och i senare konungen och hans ministär.

Likaså se vi understundom antikrist framträda såsom ett af vilddjurets hufvud, 13: 3, och understundom såsom det vilddjur, som eger alla hufvuden. Det var t. ex. icke antikrist tillsammans med sitt ministerium, som blef dödad, gick ned till afgrunden och uppsteg derur, 13: 3; 11: 9, utan endast konungen personligen. Antikrist sålunda sjelf ett af dessa hufvud, eller med andra ord: konungen utför personligen ett af ministrarnas

göromål. Han tager, rörande något visst departements angelägenheter, endast råd af sig sjelf.

Huru förstå, att "fem hafva fallit, en är, och den andre har ännu icke kommit, och när han kommer, skall han icke länge förblifva," 17: 10, under det att Johannes dock såg, att vilddjuret hade alla dessa sju hufvud qvarsittande på en gång? Vi veta, huru en konung byter om ministär. Om ej den ministär, som representerar en viss politisk fraktion i ett land, vinner förtroende för sina råd och kan drifva dem igenom, utan oppositionen blir för stor, utnämner konungen någon att bilda en ny eller gör det sjelf. Men då väljas i regeln nya personer. Antikrist åter synes kunna förändra sitt ministerium utan att byta om personerna med undantag af, att den förnämste ministern (premierministern, rikskansleren) får afgå och intaga en annan ministers plats. När Birmarck "föll" såsom rikskansler i Tyskland, hade det nog icke lyckats kejsaren att få honom qvar uti någon gren af ministeriet, men antikrist synes hafva större makt med sina rikskanslerer. Om någons politiska uppfattning bland dem icke längre är gynnsam för antikrists politik, får han afträda såsom rikskansler och dock innehafva något annat ämbete i hans ministär.

Fatta vi återigen saken så, att dessa hufvud efter hand verkligen föllo helt af vilddjuret, så blir den enkla bilden af *sju furstliga rikskanslerer*, som förändras allt efter konungens godtycke, tillräcklig. Att fem hafva fallit, betyder således, att antikrist *vid den tidpunkt* uti den profetiska utvecklingen, *som här skildras* — sålunda visst icke

vid den tidpunkt, då Johannes lefde (se 17: 1, 3) — sedan försökt med de fem olika regeringsformer, dertill rådd af lika många konungsliga rådgifvare. Att "en är" betyder, att han nu tog råd af den sjette, hvarefter skulle komma en sjunde, hvars råd han dock skulle taga blott en kort tid eller som det heter: "När han kommer, skall han icke länge förblifva," 17: 10, d. v. s. såsom hufvud eller rådgifvare åt antikrist.

Vi kunna lätt förstå, att antikrist skall förstå sig på, att likt kameleonten förändra färg allt efter omständigheterna. Än är han full anarkist, som synes vara hans första idé om regering, sedan kanske mera sansad eller socialist, än är han demokrat och ordar om folkstyrelse, än vill han hafva inskränkt monarki och än despotism o. s. v. och till sist kristokrati och teokrati, d. ä. han utgifver sig sjelf för att vara först Messias och sedan Gud sjelf. Ibland är han religionsvänligt stämd såsom i Uppb. 17: 3, då han bär skökan eller den falska gudaktigheten, ibland återigen religionsfiendtlig, såsom då hans tio konungar "hata skökan och bränna henne upp i eld," 17: 16, hvilket senare dock icke inträffar förrän under vredesskålarna, således alldeles på slutet.

Det synes, som om han kommit till den höjdpunkten att kalla sig Gud redan i midten af veckan, Dan. 9: 27, då han uppsätter sin egen bild uti templet och tillbedes. Uti 2 Tess. 2: 3—4 läsa vi om "syndens menniska, förderfvets son, att han sätter sig i Guds tempel såsom en Gud och föregifver sig sjelf vara *Gud*." Först *derefter* kommer hedningarnas förtrampande af den

heliga staden i tre och ett halft år. Uppb. 11: 2.

Det sjuttonde kapitlet synes beskrifva antikrists ställning just före den tidpunkt, då såväl han sjelf som hans tio generaler — de tio hornen med hvilka vilddjuret stångas — få verldsvälde. De tio hornen, 17: 3, hafva inga diadem på sig, som de samma hornen hafva i kap. 13: 1. De sägas "ännu icke fått rike," 17: 12, vid den tidpunkten uti synen, som då upprullades för Johannes. Men de sägas skola "få makt" såsom konungar eller få *konungamakt*, d. ä. blifva verkliga konungar "tillika med vilddjuret," d. v. s. samtidigt med att antikrist blir konung öfver jorden, som sker i midten af veckan.

Denna heder att blifva verldsherskare erhåller antikrist dock ej, förrän han varit i afgrunden och der af satan fått sin uppståndelsekropp. Det är såsom uppstånden (eller sedan "dödssåret blifvit läkt") som "hela jorden såg med förundran efter vilddjuret," 13: 3, alldeles som Kristus såsom uppstånden fick det vidsträckta verldsinflytandet. Samtidigt få hans tio generaler deras konungsliga makt och myndighet. Det är på denna händelse allt väntar i Uppb. 17. Det blir sålunda lätt att förstå uttrycken "vilddjuret, som du såg, var, men är icke, och det skall uppstiga ur afgrunden," 17:8, eller "skall komma," v. 8. De betyda helt enkelt, att antikrist *hade varit* på jorden (dock utan att vara krönt till verldsherskare), nu *var* han *ej der*, ty han var i afgrunden, men *skulle uppstiga ur afgrunden till jorden*, vid hvilket tillfälle hans kröning skulle försiggå.

Så snart antikrist uppstigit ur afgrunden och af draken fått all hans makt och visdom (liksom Gud gaf all makt åt sin son) synes han ej längre bry sig om några rådgifvare. Den sjunde, som "icke skall länge förblifva," afskedas, hvarpå antikrist synes bli sin egen rikskansler, d. v. s. han tager råd af ingen utom sig sjelf under de sista tre och ett halft åren. Det är han sjelf, som är "den åttonde" och som går till förtappelse, nemligen vid Herrens nedstigande på oljoberget, 19: 19, 20. Att den åttonde säges vara af de sju, nemligen dessa hufvud, d. ä. rådgifvarena, visar, att antikrist redan före sitt nedstigande till afgrunden någon tid personligen skött rikskanslersembetet, d. v. s. varit sitt eget hufvud eller rådgifvare, hvilken ställning han ansett sig tvungen att då uppgifva. Detta synes af uttrycket "en är," v. 10, hvilket bevisar, att någon skötte det arbetet, medan antikrist var i dödsriket.

Det berättas från Voltaires dagar, att en gång en stor fest hölls till hans ära, hvarvid äfven en på Herren troende var närvarande. På tillfrågan, hvad han tyckte om Voltaire, svarade han helt lugnt, att det var "en sak till, han borde hafva gjort, så hade folk trott på honom bättre." "Hvad månde detta vara?" blef den undrande frågan af den, som först stält frågan till honom, hvilken ju menade, att Voltaire dock hade gjort allt mycket väl, som så kraftigt bidragit till att afskaffa all religion i Frankrike, att ordna om en hvilodag hvar tionde dag i stället för hvar sjunde, att förvandla domkyrkan i Notre Dame i Paris till en teater, der förnuftets gudinna tillbads. "Jo," blef

svaret, "han borde hafva dött och sedan *uppstått på tredje dagen.*"

Det är äfven uti denna punkt, som antikrist skall lyckas efterapa Kristus och derefter begynna häda Gud och "dem, som bo i himmelen" samt strida mot de heliga, som äro på jorden, 13: 6, 7. Det är då, han riktigt skall visa sig lik "*leoparden*" uti list, lik "*björnen*" uti att sönderrifva och lik "*lejonet*" uti att söndermala med sina tänder och förskräcka genom sitt rytande, 13: 2. Det är då han får "makt öfver alla stammar och folk och tungomål och folkslag," v. 7. Det är då "*alla*, som bo på jorden, skola tillbedja det, hvilkas namn från verldens grundläggning icke äro skrifna i det slagtade lammets lifsbok," v. 8. En sådan makt har aldrig hvarken det romerska riket, ej heller påfvedömet haft. Märk, huru det om de heliga, som här besegras, säges, att deras namn äro skrifna i lifsboken "*från* verldens grundläggning," 13: 8; 17: 8, hvaremot det om Guds församling heter, att de "äro "utvalda i Kristus *före* verldens grundläggning," Ef. 1: 4. Under denna förskräckliga antikristiska vedermöda uppmanas de troende, v. 10, att ej då söka begagna våld mot våld, svärd mot svärd, ity att svärdet i så fall skall drabba dem rättvist och de ingen lön få för sitt lidande. Deras vapen skall vara "tålamod och tro," och om de dödas, få de martyrernas härliga lott.

Det andra vilddjuret — den falske profeten.

Vilddjuret, som uppstiger ur jorden, d. v. s. ur det solida, religiöst anlagda element af jordens

befolkning, är *den falske profeten*, hvilket vi tydligt kunna se genom att jemföra uttrycken: "Göra tecken," v. 13, "och det *förvillar* dem, som bo på jorden, uppmanande dem att göra en *bild åt vilddjuret*," v. 14, "det gör så att ingen kan köpa eller sälja, utom den, som har *märket*," v. 17, med samma slags uttryck uti Uppb. 19: 20 om den falske profeten: "Vilddjuret vardt gripet tillika med *den falske profeten*, som i dess åsyn hade gjort *tecken*, med hvilka han hade *förvillat* dem" o. s. v. "De blefvo *båda* kastade i den brinnande sjön," heter det, visande ganska tydligt äfven der, att också antikrist är en person, att vi sålunda hafva att göra med två personer, af hvilka den senare (den falske profeten) står uti en sådan ställning till den förra (antikrist), att hans embete går ut på att få folk att tillbedja honom.

Antikrist är den politiske mannen och den falske profeten den religiöse. Liksom antikrist lyckas samla all *verldslig* makt uti sina händer, skall det lyckas den falske profeten att samla all *religiös* makt uti sina. Han skall lyckas få alla religionssystem att sammansmälta till ett. Hans motto skall bli det gamla tyska ordspråket: "Wir haben ja alle einen Gott, Krist, Jude, Türk und Hottentot" (= vi hafva ju alla en och samma Gud, vi må så vara kristna, judar, turkar eller hottentotter), eller den idé, som väckts genom de religiösa parlament, hvilka allt sedan verldsutställningen i Chicago blifvit så omtyckta. "Alla religioner äro ungefär lika goda," det är slagordet. "Vi hafva ju en och samma Gud, och alla religionslärarne, sådana som Buddha, Confucius,

Zoroaster, Kristus, Moses och Muhammed voro ju alla goda och ungefär lika goda. Och vi böra lära af dem alla det som är godt, om der finnes något, som vi ej sjelfva förstå" o. s. v.

Det lär icke heller blifva svårt för den falske profeten, som troligen blir det största spiritualistiska medium, som verlden någonsin har sett, att genom sina under sammanföra alla menniskor till ett. Han erkänner deras läror, att börja med åtminstone, men med tillägg af sina egna. Muhammed var en värdig föregångare till honom, ty han menade sig hafva upptagit det goda både hos kristendom och judendom, hvartill han fogade sina egna uppenbarelser. Den falske profetens alla planer gå ytterst ut på att kunna få menniskor att tillbedja antikrist. Detta skall också lyckas honom, men först när antikrists "dödssår blifvit läkt," v. 12, d. v. s. sedan han uppstigit ur afgrunden.

Den falske profeten är sålunda falsk uti allt, hvad han gör, och är uti det hänseendet ännu värre än skökan, hvarmed hans anhängare af Herren benämnas, ty många af dem äro nog uppriktiga uti sin falska tro. Det är intressant att se, att ingenting nämnes om några åtgärder af den falske profeten, då till sist antikrists generaler, sedan de en lång tid låtit skökan rida på sig, 17: 3, begynna "hata skökan och göra henne öde och naken och äta hennes kött och uppbränna henne uti eld." (Detta synes ske strax före den sjunde vredesskålens utgjutande, sålunda alldeles på slutet.) Han kan naturligtvis ej hjelpa dem att ned-

göra det system, som han sjelf frambragt, hvilket skulle se alltför illa ut. Han tiger derför helt stilla, men är på samma gång fullkomligt nöjd med hvad som sker, ty han är antikrists villiga redskap, antikrists kultusminister uti en alldeles särskild bemärkelse. Och när antikrist finner det i öfverensstämmelse med sina planer att utrota all religion, äfven skökans, så är han dermed lika belåten, som när han förut fick uppspinnna sin religion. Han blir lika nöjd med att se sina anhängare dräpas af antikrists soldater, *i trots af deras trohet* mot antikrists och sina egna läror, som han förut var att dräpa den, som ej ville antaga hans religion. Han blir lika nöjd med att se skökan skuffas ned från vilddjurets rygg, som han förut var att hjelpa upp henne dit.

Liksom den helige andes arbete går ut på att förhärliga Kristus, så går den falske profetens embete ut på att förhärliga antikrist. Dessa tre, satan, antikrist och den falske profeten, hvilkas *uppkomst* på jorden vi se i 12: 12; 13: 1, 11, utgöra ett slags treenighet: satan motsvarande fadern, antikrist sonen, och den falske profeten den helige ande. Uti kap. 19: 19 och 20: 2 se vi denna onda treenighets *störtande* från jorden. Det "märke," som den falske profeten skulle tvinga alla att taga, skulle utgöra antikrists namn, v. 17. Detta är mycket vigtigt att veta, i ty att man eljest kan få alla möjliga falska uppfattningar derom. Sabbatisterna tro, att söndagen är märket, men huru man skall kunna taga söndagen uti högra handen och på pannan är ej lätt att förstå. Men det tyckes vara lätt att förstå, att man kan

tvingas att låta intrycka eller inbränna verldsherskarens *namn* på högra handen och på pannan.

Då det troligen redan finnes 666 olika gissningar om, hvad som menas med detta tal 666, som bokstäfvernas talvärde uti antikrists namn skulle låta sig hopsummeras till, vilja vi icke komma fram med någon ny, ty då kanske det blir den 667:de, utan nöja oss med, att det är långt vigtigare att förstå antikrists sanna karakter, än att veta hvad han skall heta.

Kap. 17.

Skönt är nu vidare att se, huru de 144,000 (i början af detta kapitel) blifvit bevarade genom allt det nu beskrifna, och det utan att hvarken dö eller blifva förvandlade. Det har lyckats vår Gud att bevara dessa *på jorden*, satan, antikrist och den falske profeten till trots, så att de vid Herrens nedstigande få stå med lammet på Sions berg i Jerusalem, 14: 1. *Deras* märke på sina pannor, hvilket bestod uti "*faderns*" och "*lammets*" namn, bära de ock, der de stå på berget. De höllo just på, när Johannes såg dem, att lära sig en ny sång af himmelska harpospelare, v. 2, hvilkas toner trängde till deras öron, en omständighet, som synes bevisa, att med Sions berg menas det jordiska, ej det himmelska Sion,* ty i himmelen läras väl icke några sånger.

Hvilka dessa harpospelare äro, står ej, troli-

---

* D:r E. J. Ekman säger härom i sin bok: "De yttersta tingen:" "Emedan det enligt vår uppfattning här handlar om det frälsta Israel, så tro vi ock, att med 'Sions berg' menas det jordiska Sion och det jordiska Jerusalem, ty der skall Israel möta sin konung, och hans fötter skola på den dagen stå på oljoberget." Sak, 14: 4.

gen några af de helgonskaror, hvilka åtfölja Jesus på de hvita hästarna, 19: 14, och hvilkas bekantskap de nu för första gången få göra — i så fall ett nytt bevis för, att Guds församling, ehuru förhärligad, kan, liksom Jesus de fyratio dagarna emellan hans uppståndelse och himmelsfärd, få vara till välsignelse för de ännu i sina dödliga kroppar varande menniskorna under de tusen åren. De utmärkande egenskaperna hos dessa 144,000, utom att de voro präglade med Guds namn på sina pannor och läraktiga, voro: ett obesmittadt lif, v. 4, vidare en bestämd föresats, som de ock hållit, att "följa lammet, *hvarhe'st* det går." Lammet går nämligen icke endast på de friska ängarna och till de klara vattenkällorna, utan till dem, som klippa det, och till sist till — slagtbänken. Lammet hade icke alltid "stått" stilla såsom nu och låtit dessa 144,000 endast vara sysselsatta med att lära sig att sjunga sånger, utan hade ledt dem till skarpa "klippningar," ja, ofta bragt dem nära bödelsbänken.

Många sjunga: "Jag vill följa lammet, hvart det går," utan att öfvertänka, hvad de sjunga. Dessa voro villiga att dö för Kristus, om så hade fordrats, likasom förut är påpekadt om gossebarnet och om skaran på glashafvet, 14: 13; 15: 2. De voro vidare *jungfrur*, ett ord som likaväl kan betyda jungfruliga *män* eller jungfruliga *andar*, då det grekiska ordet användes om båda könen. De voro afskilda från verlden och all falsk gudsdyrkan. De passade som en förstlingskärfve, ty de voro *mogna*. Och slutligen, de blefvo aldrig befunna "med lögn" — något mycket betecknande,

då vi betänka, att alla dessa voro *judar*; ett folk, som genom sin sysselsättning, såsom köpmän kanske göra sig, som ett helt, skyldiga till lögnens synd mer än något annat folk.

Om full sanningskärlek var möjlig för dessa, så är det lika mycket möjligt för de kristna nuförtiden. Och dock finnas s. k. troende köpmän, som så småningom lära sig att ljuga i sina affärer och dermed fortsätta, tills deras samvete ej plågas deraf. Vaknen upp, alla köpmän, som lefven i denna synd, medan det ännu är tid, ty straffet följer på synden. Och lika visst som Guds ord är sanning, lika visst är det, att I fån eder lott bland andra lögnare, och det äfven om I stån uti troende församlingar. "Och *alla* lögnare skola *få sin del* i den sjö, som brinner med eld och svafvel," 21: 8.

De tre änglabudbärarne.

Uti kap. 14 läsa vi om ännu ett nådebudskap, ännu ett fredsanbud till den uppроriska verlden just före de sista vredesskålarna. En ängel förkunnar *evangelium*, en annan varnar emot den falska gudstjenst, införd af den falske profeten och praktiserad af skökan. Med full vetskap om, huru "hatet" till *skökan*, 18: 16, redan begynt uti folkopinionen, och i helig förbidan och förvissning om sjelfva *staden* Babylons fall, som nu omedelbart förestår, nämligen vid den sjunde skålen, ropar han sin dubbla: "*Fallet, fallet* är det stora Babylon!" Den tredje varnar emot att tillbedja *antikrist*.

Ängeln, som förkunnar evangelium, säger icke: "Stunden för hans dom" är *nära* att komma utan

"*har* kommit," visande sålunda, att under sjelfva domshandlingarna skall evangelium förkunnas. Orden i Matt. 24: 14: "Detta evangelium om riket skall varda predikadt i hela verlden till ett vittnesbörd för alla folk, och då skall änden komma," användas ofta för att bevisa, att Jesus icke skulle kunna komma nu, men deri ligger alls intet bevis, ity att det icke står, att det skall vara förkunnadt, innan *Jesus* kommer att hemta sin församling, utan innan änden kommer. Den ände, hvarom de frågade, var änden på denna tidsålder, ty just derom hade de frågat. Med "denna verldens ände" menas "denna tidsålders ände." De ville med andra ord veta när nästa tidsålder eller de tusen åren skulle begynna.

Det predikande, som här omnämnes, Uppb. 14: 6, 7, är den egentliga uppfyllelsen af detta löfte i Matt. 24; och det är för *alla folk*, det är *efter* församlingens upplyftande och dock *före* änden på denna och före början af nästa tidsålder. Det uppfylles *under* sjelfva domstiden. Men mera om detta sedan.

Denna ängel uppmanar folket att tillbedja Gud, och de följande att ej blanda sig in med skökoväsendet och att ej tillbedja *antikrist*. Resultatet af dessa tre budbärares predikan blir, synes det, de tre skarors frälsning, som omtalas i detta och följande kapitel, samt de andras förhärdelse. En klass dör, 14: 13; de andra två upplyftas (jfr Matt. 13: 39). De, som dö, äro nog af både judar och hedningar (sålunda egentligen två klasser), och af de två, som förvandlas, synes en skara vara af hedningakristna, nemligen den till skörd

torkade "säden," 14: 15, och en skara af judar, nemligen skaran "på glashafvet," 15: 2. "Jorden blef skördad," heter det, när de *mogna kärfvarna* blefvo upptagna, 14: 16. De hade mognat, Mark. 4: 29, för himmelen och skördas med jubel, d. ä. de upptagas af ingen mindre än *Herren sjelf*, menniskans son, v. 14. Under samma tid hade en annan skara mognat för straffet, som blef att kastas i Guds vredes stora vinpress, d. ä. utsättas för de straffdomar, som åtfölja Herrens nedstigande på oljoberget, då blod skall flyta i strömmar, så att det skall gå "ända upp till betslen på hästarna," en sträcka af ett tusen sex hundra stadier, v. 20, hvilket utgör omkring hela Palestinas längd.

Detta drufvornas kastande i pressen är endast ett uttryck för att de samlas till "Harmageddon," 16: 16, eller till "Josafats dal," hvarom vi läsa i Joel 3: 12—15: "Kommen, trampen, ty pressen är full (nemligen af menniskoskaror), presskaren rinna öfver, ty deras ondska är stor. Skaror tränga på skaror i straffdomens dal. Sol och måne svartna" o. s. v. Det närmar sig nu slutet på allvar, hvarför ock Guds församling i himmelen genom ett af de fyra lifsväsendena såsom dess representant utlemnar åt de sju änglarna de sju vredesskålarna med de sju sista plågorna, hvilkas utgjutande beskrifvas i det följande kapitlet. Likasom Guds församling förut hade frammanat de fyra hästarna vid straffdomarna under inseglen, 6: 1—8, så få de äfven nu vara med att i fortsättningen från den himmelska staden leda domarnas utförande, d. ä. vara med att "döma verlden," 1 Kor. 6: 2.

Kap. 16.

Vid den första skålen straffas antikrists tillbedjare med ett ondt och svårt sår, v. 2. Vid den andra och tredje blef det "haf" och de "floder," som vid andra och tredje basunerna slogos till tredjedelen, nu fullständigt förvandlade till blod, så att "*allt* i hafvet, som hade lif, dog." Och på det att ingen måtte tänka att straffdomarna voro för stora eller kommo på menniskorna utan orsak, utropar först vattnens ängel: "Rättfärdig är du, som är och som var, du helige, att du har dömt så. Emedan de hafva utgjutit heligas och profeters blod, har du ock gifvit dem blod att dricka; de äro det värda."

Derefter säger altaret detsamma om Guds domar. Uttrycket: "Jag hörde altaret säga" o. s. v. betyder naturligtvis detsamma som att han hörde sägas från altaret, d. v. s. i de derunder varande martyrernas namn, 6: 9, 10, hvilka sålunda få underrättelse om, hvad som sker på jorden. Vid fjerde skålen bränner solen menniskorna med stark brand, men följden blir icke omvändelse utan hädelse. (Jemför, huru solen vid fjerde basunen slås med partielt mörker.) Den femte utgöt sin skål öfver sjelfva antikrists *tron*.

Hvar antikrist skall hafva sin tron, torde ej vara så lätt att säga. Somliga hafva tänkt på Rom, de sju kullarnas stad, på grund af uttrycket "sju berg," 17: 9. Men det finnes andra städer, som äro byggda på sju kullar. Till och med om Jerusalem kan det sägas, att den är byggd på sju kullar (utan att räkna oljoberget): Moria, Sion,

Bezetka, Akra, Golgata, "Onda rådets berg" och den kulle, som nu börjar af många anses såsom det verkliga Golgata. Att det är det ärevördiga Jerusalem, som antikrist har till mål att få till sin hufvudstad, synes af hans flerfaldiga försök att bemäktiga sig denna stad, Det är ock i Jerusalem, han "utgifver sig för att vara Gud och sätter sig i Guds tempel såsom en Gud." Det är der han krönes såsom gudomlig verldsherskare."

Mig synes, att antikrist under sin korta regeringstid, som till större delen är upptagen med krigsbedrifter, knappt kan sägas bo någonstädes. Hans första infall synes stå i förbindelse med det stora verldskrig, som han får till stånd vid det andra inseglets brytande, Uppb. 6: 3. Ryttaren på den *röda* hästen är nog ingen annan än antikrist sjelf. Redan då skall han "vända sina tankar emot *det heliga förbundet*," Dan. 11: 28, då nyligen upprättadt med Israel och deras nybyggda tempel. Han synes då komma i spetsen för det gamla romerska rikets tio konungar, framställda genom "de tio tårna på Nebukadnezars beläte," Dan. 2: 41, och genom "de 10 hornen" på Daniels fjerde djur," 7: 7.

Det är i dessa länder de arméer finnas, som han lättast kan få i rörelse, Frankrike troligen i spetsen. Hans residensstad är då möjligen *Rom* såsom centralpunkten för det återupplifvade romerska riket, för så vidt han ej lik Napoleon har sitt säte i *Paris*. Hans anfall få emellertid samma snöpliga utgång som Napoleons fick vid sin framfart i Palestina. Napoleon måste nemligen lemna sin armé på fältet och undkom sjelf med knapp nöd uti en liten båt till Europa.

"Stenen," d. v. s. Gudsriket, 2: 34, 44, slår då till bildstoden, den antikristiska makten, på fötterna, d. ä. gifver den det första slaget eller, såsom Daniel uttyder det för oss: "Dom vardt hållen åt den Högstes heliga," 7: 22. Detta dömande eller Herrens kraftiga uppträdande till förmån för Israel emot dess fiender sker dock upprepade gånger, såsom ju också bilden visar. Att bildstoden fick ett slag var en sak, att han slogs så, att han föll omkull, var en annan, och att dess olika delar sedan krossades af samma sten, Dan. 2: 45, ännu en annan. Till detta fullständiga krossande eller söndermalande till fint stoft, "såsom agn från logen," och det af icke endast jernet (det romerska riket) och leret (det turkiska), utan äfven af kopparen, silfret och guldet, d. ä. de riken, nemligen Grekland, Persien och Babylon, som med dem åsyftas (under den antikristiska tiden), behöfs några år. Och först vid Herrens nedstigande på oljoberget sker deras "bortförande af vädret, så att intet rum vardt funnet för dem," 2: 35. Redan den lilla stenens eller Gudsrikets första slag visa sig vara så kraftfulla, att de åtminstone kunna "sarga," Sak. 12: 3, de tio rikenas då samlade härar.

Ty äfven om antikrist lik fordom Antiokus vid hans första anfall på Palestina, Dan. 11: 28, anställer blodsutgjutelse och talar stor hädelse, 1 Makk. 1: 24, och plundrar och oskärar det nybyggda templet, 1 Makk. 1: 16—24, skola dock hans arméer försvinna, under det Israel förblifver. Det är då Jerusalem skall blifva "till en rusgifvande skål," Sak. 12: 2, till och med under det

staden "varder belägrad." Antikrist blir varse, att alla, som lyfta på "*lyftesstenen*," v. 3, hvarmed nog menas samma sten, som den Daniel omtalar hade "lossnat" — eller det i Jerusalem befintliga Gudsriket — endast "*sarga sig derpå*," och att hvad helst han än tager sig till, skall dock "Jerusalem allt framgent sitta qvar på sitt rum i Jerusalem," v. 6.

Men antikrist gör snart ett nytt infall i Palestina, beskrifvet i Uppb. 12: 13, i midten af veckan, då hans härar först vinna sådan framgång, att hela den judiska nationen (qvinnan) drifves ut i Sinais öken, det dagliga offret afskaffas, och han sjelf sätter sig i Guds tempel såsom en Gud. Men han har ingen ro vid tanken på, att de af honom så förhatade judarne, hvilka han aldrig som en *hel* nation kan få att bryta förbundet med Jehova, Dan. 9: 27, skola finnas till, hvarför han drager ut efter dem i öknen, likasom Farao efter Israel. Det är då, det stora undret sker, att jorden öppnar sin mun och uppslukar hans arméer, 12: 16, eller att bildstoden får ett så kraftfullt slag på fötterna, att den ramlar omkull. Enligt Dan. 8: 9 uppkommer "det lilla hornet," som skulle afskaffa "det dagliga offret" o. s. v., såsom der beskrifvet, från ett af Alexanders fyra riken och anses i allmänhet syfta på det nuvarande *turkiska* riket. Turkiet blir det "delade rikets ler," v. 4, den "bräckliga" delen af det delade romerska riket, och det är denna lerfot, som nu krossas och som förorsakar, att bildstoden faller omkull. Om detta mera framdeles.

Det är att lägga märke till, att Daniel om-

nämner två små horn, ett i 7:de kapitlet och ett i 8:de. Dessa två må vi icke förvexla, ty hornet i det 7:de kap. uppstod från det *fjerde* verldsriket, det *romerska*, under det att hornet i det 8:de kap. uppstod från det *tredje*, det *grekiska*. Båda två syfta på antikrist, dock med den skilnaden, att det första framställer hans första infall i Palestina med tillhjelp af de 10 vestromerska rikena, hvaremot det grekiska väldets efterträdare, nämligen *Turkiet*, hjelper honom vid det andra.

Det är troligt, att antikrist vid detta sitt andra infall i Palestina kommer från *Konstantinopel*, hvars sultan han då lyckats få på sin sida. Antikrist torde blifva en välkommen hjelp för sultanen gent emot det påträngande Ryssland, som troligen vid det laget redan intagit Syrien (och kanske en del af Mindre Asien) och der insatt sin vasallkonung, "konungen i norr," såsom motvigt till Englands vasallstat, Egypten, "konungen i söder." Bakom dessas framtida gräl om Palestina, hvartill krigen under Antiokus voro ett förespel, Dan. 11, stå naturligtvis de egentliga kämparna om Palestina, den egentlige "konungen i norr" och "konungen i söder," nämligen *Ryssland* och *England*. Den turkiske sultanen, som har nominell öfverhöghet öfver både Mindre Asien och Egypten, torde dock, till följd af antikrists intriger, hellre gynna Rysslands än Englands vasallstat såsom innehafvare af Palestina.

Men antikrist gifver ej ännu upp sitt önskemål, ty såsom vi redan sett stod draken vid folkhafvets strand, Uppb. 12: 18, väntande, att hans trogne tjenare skall få till stånd nya härar för

sitt tredje och sista anfall, och dessa synes han då få från de utom det forna romerska riket liggande länderna, hufvudsakligast från *Ryssland* ("Ros, Mesek och Tubal"), Tyskland och Österrike ("Gomer"), Hes. 38: 2, 3, 6, från länder sålunda, som alla äro kända för sin starka antisemitism (judehat). Dessa väldiga skaror samlas från norr, under det att från södern, från Afrika, komma "etioper och puteer" och från östern "perser." Likasom Ros, Mesek, Tubal och Gomer i första hand betecknade folkslag, som lågo nära Palestina, men sedan för den profetiska blicken intogo länder, till hvilka dessa folk utvandrat och der deras uppblandade afkomlingar bo, så också med etioper, puteer och perser.

Melin säger om dessa folk: "*Rosh*, ett folk boende först på Taurusbergen i Armeniens grannskap . . . anses allmänt för samma folk som rosslaner och ryssar. Namnen Mesek och Tubal påminna starkt om Moskwa och Tobolsk. Perser, etiopier och puteer, alltså de aflägsna sydfolken från Turans stepper i en stor båge öfver Iran och Etiopien till *Afrikas vesterland.*" Om två af Gomers söner, 1 Mos. 10: 3, säger han: "Askenas är den skandinavisk-germanska folkätten," om Rifat, att den är "Frankrikes och Britanniens *kymrisk-keltiska folkgren.*" Irländarne höra sålunda dit. D:r Fjellstedt säger om Togarma, att från dem härstamma armenierna och de nuvarande kaukasierna m. fl och om *Magogs* efterkommande, Hes. 38: 2, att de finnas troligen i *Ryssland*, Tartariet och efter någras mening i Kina.

Det är sålunda att märka, att dessa folkslag, som här uppräknas, hufvudsakligast äro sådana folk, hvilka romarne aldrig underkufvade, och hvilka aldrig tillhört det romerska riket. Så är förhållandet med *Ryssland*, med större delen af *Tyskland* och *Österrike* norr om Donaufloden och öster om Rhenfloden. Likaså med *Kina* och Tartariet, d. ä. *Mongoliet*. Likaså med *Irland*. Det var just dessa keltiska folkslag, såsom irländarne, invånarne i nordligaste Skotland m. fl., hvilka romarne aldrig kunde besegra. *Persiska* folkraser och religioner finnas uti sjelfva Indien, sålunda utom det forna romerska riket österut. Uti Afrika sträckte sig troligen romarnes välde ej heller så långt som dit, der afkomlingarna af de nämnda folken, "etioper och puter," nu bo.

Man kan icke undgå att lägga märke till, huru Tyskland på senaste tider på alla upptänkliga sätt söker närma sig Ryssland. Likaså Rysslands stora inflytande i Kina och äfven öfver Persien, Abessinien (ett af Etiopiens folkslag) och till och med öfver Turkiet. Hvad betyder allt detta? Jo, att det icke skall blifva svårt för antikrist att få till stånd ett *stort folkförbund med Ryssland i spetsen* af alla de riken i Europa, Asien och Afrika, hvilka liksom en ring omsluta det gamla romerska rikets område. Små förberedelser göras till och med redan för antikrists *tredje* infall i Palestina, då folken och "konungarne från östern," Uppb. 16: 12, d. ä. från Babylon, *Persien*, *Afghanistan*, *Indien*, *Kina* och *Japan* (japaneserna äro ock mongoler) och från södern, d. ä. från *Abessinien* m. m., och från norr, d. ä. *Ryssland*, *Tyskland*,

en del af *Österrike*, *Irland* och *Mongoliet*, då dessa folk skola lika villigt ställa sig till antikrists förfogande, som förut de tio rikena gjorde det.

Antikrists utgångspunkt för sitt sista infall i Palestina blir sålunda *Petersburg*. Det är dock ganska möjligt, att zaren af Ryssland haft sin hand med i spelet, både vid det första af Frankrike ledda anfallet på Syrien och Palestina och vid det andra från Konstantinopel. Vi vilja sedermera visa, huru dessa tre infall af antikrist i Palestina med en förvånansvärd noggrannhet stämma med såväl Antioki tre infall i Palestina, Dan. 11: 28, 30, 41, som med det antikristiska väldets föreskuggande anfall på Palestina (under *års*uppfyllelsen), nämligen först af *romarne* år 70, sedan af *turkarne* år 637 och så från Ryssland (hvilket sista ju faller samman med den bokstafliga uppfyllelsen.) De stämma ock, såsom är visadt, öfverens med Uppenbarelsebokens tre stora krig: under andra inseglet, 6: 4, i midten af veckan, 12: 13, 16, och i slutet af veckan, 19: 19—21.

Den femte skålens utgjutande öfver vilddjurets tron är sålunda straffdomarna öfver hans välde och auktoritet. Skall man tänka på någon särskild stad för hans tron, der han skulle hafva sitt hufvudqvarter vid femte skålens utgjutande d. v. s. alldeles vid slutet af de sju åren, då blir det i sanning *Petersburg*, ty det är just der han då drifver sitt spel för att uppegga ryssarne att hjelpa honom eröfra Palestina. Ryssland är redan nu mörkt nog, och dock läsa vi, att antikrists rike vardt förmörkadt. Dock är nog här äfven *Rom* inbegripet, i ty att "konungarna på *hela* jor-

den," 16: 14, skola församlas till den sista drabbningen.

Vi betraktade femte basunen såsom hänsyftande på domen öfver *spiritismen* och sjette basunen på muhammedanismens framfart med den nybildade babyloniska staten såsom utgångspunkt. Att nu sjette skålen, som förorsakar Eufrats uttorkande, syftar på straffet öfver den babyloniska muhammedanismen är klart nog, och då skulle man ju helst kunna antaga, att femte skålen framställer slutdomen öfver *spiritismen*, hvilken, såsom ledande sitt upphof från satan sjelf, kan anses utgöra antikrists "tron," d. ä. välde och auktoritet, mer än något annat. Eufrats uttorkande får fattas både sinnebildligt, d. v. s. att det nybildade babyloniska väldet får ett väldigt dödsslag, att stenen hamrar på detsamma utan misskund, men äfven bokstafligt, så att den stora flodens vatten ej skall förorsaka något hinder* för "konungarne från östern" att lätt komma öfver densamma på deras tåg att förena sig med de andra antikristiska från norden till vestern kommande arméerna. Men med Eufrats dubbla uttorkande beredes ock väg för de judar, som finnas öster om Eufrat, hvarest många af de tio stammarna nog ännu då äro, nämligen uti Persien, Armenien, Afghanistan och Indien, att återvända och förena sig med sina bröder i Palestina.

Det är äfven då draken, antikrist och den falske profeten (den onda treenigheten) skola samti-

---

* Djupet i öfre Eufrat är 8 fot, i nedre från 20 till 30 fot. Bredden vexlar från 200 till 400 meter. Floden skulle sålunda, om den icke uttorkades, bereda stora arméer icke liten svårighet,

digt genom de 3 onda andarna ur deras mun, 16: 13, använda allt sitt inflytande öfver *alla* jordens konungar "att församla dem till strid på den dagen, den allsvåldige Gudens stora dag." Icke underligt heller, att de nu äro på det yttersta uppretade till följd af de plågor, som nyligen drabbat deras tillbedjare. Antikrist är vred, ty hans anhängare hade ju blifvit straffade redan vid den första vredesskålen och hans "trons" ledande män vid den femte. Den falske profeten är vred, ty hans spiritister straffades likaledes vid den femte skålen och hans babyloniska muhammedaner vid den sjette. Ej underligt, att nu både de två sjelfva, såväl som deras förman satan sjelf, göra sitt bästa. Draken får nu hednaverlden på sin lott (Kina tillbeder draken och har hans bild som sitt riksvapen), antikrist den s. k. kristna verlden, och den falske profeten den muhammedanska. Det vapen, som antikrist begagnar, är nog hufvudsakligen: revolutionsanda; den falske profetens: religiös spiritism uti sin allra kraftigaste form för att hämnas den femte skålens bitterhet, 16: 10; och draken: den afgrundsdiplomati, som utgör föreningslänken emellan de andra båda. Skönt är att se, huru Gud till och med under vredesskålarna har ett folk på jorden, hvilket uppmanas att "vaka och bevara sina kläder,' v. 15.

Platsen, der dessa arméer, de största verlden någonsin skådat, skola sammandragas, är Harmageddon, en ofantlig högslätt i Palestina, som sträcker sig ända från Karmel till Tabor, och der förr många slag hafva stått. Ordet betyder Ma-

geddons berg. Mageddo eller Megiddo var en stad vid bäcken Kison. Det var deromkring de kananeiska konungarne under Deboras domaretid ledo ett så förkrossande nederlag genom israeliterna, då ''Kisonbäcken bortsköljde dem,'' Dom. 5: 19. D:r Clarke säger: ''Denna slätt har blifvit vald till lägerplats i hvarje strid ifrån Nabukonodosor, Assyriens konung, allt intill Napoleon Bonapartes olyckliga tåg till Syrien. Judar, hedningar, saracener, kristna korsfarare och Kristusfientliga fransmän, egyptier, perser, druser, turkar och araber, krigare af hvarje folk under himmelen hafva uppslagit sina tält på Esdraelons slätt och hafva sett deras olika länders fanor vätas af Tabors och Hermons dagg.''

Vid den sjunde *skålen* skedde en förfärlig allmän jordbäfning, kanske den, som omtalas i Es. 24: 19, 20: ''Jorden brister och brister, jorden remnar och remnar, jorden darrar och darrar, jorden raglar och raglar såsom en drucken och gungar såsom en hängmatta'' o. s. v. Denna jordbäfning är sålunda verldsomfattande uti sina verkningar, och städer långt skilda från hvarandra beröras deraf. ''Jerusalem blir då deladt i tre delar. ''Folkens städer föllo.'' Det är då Rom, Konstantinopel, Petersburg, London, Paris, Berlin, New York, Chicago, ja, äfven Köpenhamn, Stockholm och Kristiania m. fl. skola falla. Då kommer Gud äfven ihåg staden Babylon, hvars dom beskrifves uti kap. 18.

Den stora skökan.

Lägg märke till, att allt är stort under vedermödans tid. Vi läsa om ''den stora vedermödan,''

7: 14, "den stora jordbäfningen," 16: 18, den siste, store antikrist, som Johannes talar om, 1 Joh. 2: 18 (enligt somliga läsarter *antikristen*), "den stora skökan" och "det stora Babylon." Se vidare "stora tecken," 11: 13, "Guds vredes stora vinpress," 14: 19, o. s. v.

Mången har undrat, hvarför Herrens ande så noga och utförligt beskrifvit alla de händelser, som afsluta denna tidsålder, hvarför han dermed upptagit så mycket utrymme, nemligen större delen af Uppenbarelseboken. Saken är helt enkelt den, att dessa kapitel 6—19 af Uppenbarelseboken beskrifva *mognandet* af skörden från allt det sataniska utsäde, som blifvit sådt under många föregående århundraden eller årtusenden, och utaf denna skörd kan man sedan lära sig spåra de fröns och knoppars utseende, som förut existerade, samt faran af att gifva dem näring.

Men rörande den stora skökan är det godt, att vi ej behöfva sväfva i okunnighet om, hvad som dermed menas. Hon förklaras nemligen vara en stad — "den stora staden Babylon," 17: 18; 18: 2. Det är alltid tryggast att blifva vid det, som är skrifvet. Den sköka eller det Babylon, som här omtalas, är vidare den sköka eller det Babylon, som finnes till under den tid, som här åsyftas, nemligen vredestiden eller den stora vedermödans tid. Att dermed ej framställes falsk religion under alla tider är klart af Uppb. 1: 1. Detta nya Babylon kommer utan tvifvel att byggas vid Eufrats stränder likasom det forna.

En ingalunda liten stad med flera tusen invånare fins der allaredan. Jernbanor äro redan

planerade att löpa till densamma, och der blir det den falske profeten skall förlägga skökans hufvudqvarter. Han sjelf, såsom antikrists trogne evangelist, är väl större delen af tiden stadd på resa! Hvarför väljes då just Babylon dertill? Vi må nu ej glömma, att den falske profeten vill upprätta en verldsreligion. Skulle han välja endera Rom, Petersburg, London, Berlin eller New York till skökans residensstad, då hade visserligen hvart och ett af de namnen god klang, men endast för en af de tre stora kristna kyrkorna, romersk-katolska, grekisk-katolska och protestantiska, och ej för de andra och ännu mindre för muhammedaner, brahmaister och buddhaister. Skulle han återigen välja Konstantinopel, Benares eller Peking, då hade det god klang för muhammedaner, brahmaister och buddhaister, men ej för vesterns religiösa menniskor. Skulle han välja Jerusalem, passade det för judar, men ej för de andra. Han är derför klok nog att *välja en stad, som passar för dem alla.* Hans val faller då på det gamla ärevördiga Babylon. Namnet anses först hafva blifvit det gifvet af Nimrod, dess grundläggare och "den förste väldige på jorden," "den väldige jägaren," 1 Mos. 10: 8, 9. Han påstås dock hafva kallat den Babil, hvilket betyder Guds port, men att detta namn efter tungomålsförbistringen blef ändradt till Balal eller Babel, hvilket betyder förbistring. Det var i forntiden bekant för sina vallar, jernportar och hängande trädgårdar, som voro de största ibland konstens under.

Med de sju berg, på hvilka qvinnan sitter, menas utan tvifvel de sju stora verldsstäder, som

understödja henne och hvilka göra, att hon kan "sitta som en drottning" öfver de andra, Uppb. 18: 7. Städer byggas vanligen på berg för sundhetens skull, och det är nog icke svårare att finna ett berg i hvardera af dessa sju städer än sju berg uti en stad. I Jerusalem kan man räkna till sju berg, såsom vi nämnde, men när ordet berg begagnas om Jerusalem, användes alltid endast Sions berg, emedan *konungaborgen* var byggd på den. Likaså "Samarias berg," Amos. 6: 4, "Esaus berg," Obadja v. 19.

Det är dock icke så säkert, att vi absolut måste hålla oss till det bokstafliga utaf ett ord, som *så allmänt* begagnas som ett uttryck för en tanke. Ordet "lammet" begagnas så ofta i Uppenbarelseboken, men hvar och en vet af andra bibelböcker, hvad dermed förstås. "Lammet, som är midt för tronen," heter det. Det behöfs ingen förklaring. Likaså begagnas ordet berg beständigt såsom ett uttryck för styrka. "Eho du är, du stora berg..., till slättmark skall du varda," Sak. 4: 7. "Bygga huset på berget," Luk. 6: 48. David säger ju, att Herren är hans klippa, Ps. 18: 3. "På denna klippa skall jag bygga min församling," sade Herren till Petrus.

Eftersom det nu säges, att dessa sju hufvud äro sju berg och sju konungar, blir väl lättast att fatta bergen såsom uttryck för dessa konungars fasta riken eller hufvudstäder med dess konungsborgar. När qvinnan säges sitta på de sju bergen, är det ju enklast att förstå det om sju städer, uti hvars konungaborgar sju regenter finnas, hvilka representera jordens religiösa system, dem han

nu samlar till ett. För romerska kyrkan hafva vi då *Rom* (möjligen Paris), för grekiska *Petersburg* (möjligen Konstantinopel), för den protestantiska *London* (möjligen Berlin; men på någon af nya verldens städer få vi väl ej tänka), för muhammedanismen *Konstantinopel* (troligen ej Mekka, emedan der ingen monark gerna kan komma att sitta), för judendomen *Jerusalem*, för brahmaismen *Kalkutta* (möjligen den heliga staden Benares), för bnddhaismen *Peking* (måhända Tokio, Japans hufvudstad).

Öfver dessa är Babylons stad drottning, likasom Jerusalem en gång kallas för "herskarinnan," Jer. Kl. 1: 1. Läs beskrifningen på Jerusalem der, och det blir ej svårt att förstå, huru "det stora Babylon" kan vara en verklig stad lika såväl som Jerusalem. Jerusalem säges vara en "enka," 1: 1. Babylon säger: "Jag är icke enka," Uppb. 18: 7. Om Jerusalem säges: "Hennes furstar likna hjortar . . . som vanmäktiga fly undan jägaren," Klag. 1: 6. Om Babylon säges: "Jordens konungar skola gråta," Uppb. 18: 9.

Att spiritismen är Babylons religion ses deraf, att till sist demonerna ("de onda andarne") välja det till sitt residens. Med "de heligas och Jesu vittnens blod," 17: 6, och "de profeters och heligas blod och alla deras, som hade blifvit slagtade på jorden," 18: 24, förstås naturligtvis blodet af de heliga, de vittnen och profeter, som lefde på jorden *under den tid* det Babylon, hvarom här är fråga, existerade, likasom de *jordens* konungar, v. 9, *jordens* köpmän, v. 11, och skeppare, v. 17—19, som här omtalas, icke menas jordens konungar

och köpmän under alla tider, utan under den tid, hvarom det är fråga.

Af detta uttryck synes emellertid, att allt det slagtande, som under denna tid sker *på hela jorden*, ledes från staden Babylon. Det är derifrån befallningen skall gifvas om upprättande af den tidens inqvisitionsdomstolar och om dess Bartolomeinätter. Den babyloniska skökans inflytande skall dock efter någon tid märkligt aftaga, och det på grund deraf, att folkopinionen blir emot *all* religion. De tio konungarne skola begynna hata skökan, 17: 16. Detta hatande fortsätter med, att de "äta hennes kött," d. ä. roffa till sig hennes rikedomar och till sist sätta eld på sjelfva hennes hufvudstad. Detta allt emedan "*Gud* har gifvit dem i hjertat att utföra hans råd," 17: 17. Hela trakten vid Eufrat innehåller mycket jordbeck och bergolja, 1 Mos. 11: 3. Det behöfs sålunda ej mycken ansträngning för att en outsläcklig jordbrand skall uppstå.

De synder skökan särskildt gjort sig skyldig till, äro: *spiritism*, 17: 2; *bolande med verldsmakterna*, under det hon skulle förkunna den sanna religionen, v. 3, 9; vidare *yppigheten* (den rike mannens synd), v. 3, 7, hvilket exempel följts af jordens konungar, länder och städer, hvilkas *skökodöttrar* antagit samma kostsamma (v. 12) religion och välefnad bland dess prester, v. 9, som "modern till skökorna" på jorden gjort, 17: 5; vidare *förföljelse* mot Guds folk, v. 6; och hennes *förskräckliga högmod*, v. 7; samt slutligen det *slafveri*, uti hvilket hon bragt menskligheten och särskildt sådana, som blifva innestängda inom hennes klostermurar

för att der lära sig den nya verldsreligionen. Hon handlade nemligen äfven med "trälar och menniskosjälar," 18: 13.

Kap. 19.

Babylons fall, som förorsakar så mycken klagan på jorden, ja som gör, att både *konungar*, *köpmän* och *skeppare* fälla *tårar*, v. 9, 11, 19, förorsakar deremot ett ofantligt jubel i himmelen. Flera skaror uppstämma sitt halleluja, ett uttryck, som här förekommer fyra gånger, men eljest ingenstädes i Uppenbarelseboken. På jorden ropa konungarne, köpmännen och skepparne hvar sina två "ve," v. 10, 16, 19. Den första hallelujaskaran, v. 1, är kanske gamla testamentets heliga. Gamle Daniel, kommande ihåg allt ondt, som redan det gamla Babylon åstadkom, och hafvande bevittnat de ännu hemskare ogerningar, som det moderna Babylon kunnat göra, är glad öfver att se systemet om intet och staden förvandlad till en eldsjö. Så med alla de gamla profeterna och helgonen.

Nya testamentet synes göra en skilnad på gamla testamentets heliga och på Guds församling. Uti Ebr. 12 kap. uppräknar dess författare invånarne uti det himmelska Jerusalem, den lefvande Gudens stad. Han framställer tydligt det Sions berg, hvarom han der talar, såsom en *motsats* till det berg, "*hvarpå man kan taga,*" v. 18, hvaraf följer att *intet* af allt, han i v. 22—24 uppräknar, är på *jorden*. Äfven Jesus, som ock uppräknas bland den himmelska stadens invånare, framställes såsom varande i himmelen, stadd i

utöfning af sitt medlarekall. Der omtalas två klasser i himmelen (utom änglarne samt Gud och Jesus), nemligen: 1) "högtidsskaran och församlingen af de förstfödda" och 2) "de fullkomnade rättfärdigas andar." Det går sålunda här ej an att tala om, såsom somliga göra, att en af dessa skaror, d. ä. den, som har sitt namn "uppskrifvet i himmelen," är församlingen på jorden, och den andra församlingen i himmelen.

Uttrycket: "De fullkomnade rättfärdigas andar" stämmer väl med samma slags uttryck i föregående kapitel: "På det, att de (nemligen gamla testamentets heliga) ej utan oss skulle blifva *fullkomnade.*" Gamla testamentets heliga voro före Kristi uppståndelse uti ett ofullkomlighetstillstånd till sina andar, men i och med det ögonblick, då han, vår "förelöpare," som "nedfarit till jordens nedra rum," uppfor "öfver alla himlar," Ef. 4: 9, 10; inträdde en förändring i deras tillstånd, i det att den afdelning af dödsriket, hvari de troende voro före Kristus, af Herren fördes uppåt till tredje himmelen. Dermed begynte deras fullkomnande, och nu följa de med lifligt intresse vårt segerlopp, Ebr. 12: 1, ity att vid dess slut deras fulla fullkomnande inträder samtidigt med vårt.

I texten står icke: I hafven kommit till "församlingen af de förstfödda" *kroppsligen*, men till de "fullkomnade rättfärdigas andar" *i tron*, hvilken oberättigade åtskilnad man måste göra, om man tror de förra vara endast församlingen på jorden och endast de senare de frälsta i himmelen. Liksom det endast är i tron vi kommit till

"Gud," i tron vi kommit till "Jesus," i tron vi kommit till de "rättfärdigas andar," så är det ock *endast i tron* vi äro komna till den del af den i himmelen "före verldens grundläggning" uppskrifna församlingen, som gått hem före oss.

Icke lär väl det, att de hafva sina namn i himmelen, förneka, att de sjelfva, d. ä. deras andar ock äro der, hvilket ju vore detsamma som att antaga, tvärtemot Uppb. 3: 5, att de frälstas namn utstrykas ur lifvets bok, så snart de sjelfva komma hem. Båda skarorna äro naturligtvis i himmelen och båda hafva sina namn der, ehuru somliga äro antecknade såsom tillhörande en skara och andra en annan. Den jemförelse, brefvets författare vill göra, är tydligt emellan det, "hvarpå man kan taga," hvartill ju äfven den del af Guds församling, som är på jorden, hör, och det, hvarpå man *ej* kan taga, d. ä. allt det, som är i himmelen och som kan beröras endast med trons och hoppets hand.

Uti Uppb. 19: 4 hafva vi åter denna församling såsom den andra skaran under de oss så kära vordna uttrycken "de tjugofyra äldste och de fyra lifsväsendena," som ropa: "Amen, halleluja!" Den tredje skaran i Uppb. 19 är troligen alla de, som blifvit förvandlade under vredestiden och upptagits. Deras ropande ljöd för Johannes såsom ett stort vattenfall, eller som om åskan hade gått, v. 6, — så många voro de. De synas ej heller vara afundsjuka på den tidigare upplyftade brudskaran, utan de fröjdas i stället öfver, att bröllop nu skall firas.

Det är också passande, att just nu bröllopet

firas, ty nu äro icke endast de heliga der, med hvilka "den gamle af dagar" redan under gamla förbundet "trolofvat sig till evig tid i rättfärdighet och rätt och i trohet," Hes. 2: 19, 20, och hvilka väl nu få tjena som *brudförare* vid "lammets bröllop," nu är icke endast församlingen sjelf, sjelfva *bruden* der, utan äfven den antikristiska tidens martyrer hafva nu hunnit komma dit för att tjena såsom *brudtärnor* vid den högtidliga vigselakten. Änglarne få väl tjena med sång och musik, allt aflöper "med lust och gamman," till dess att brudgummen tillkännagifver, att sjelfva bröllops*måltiden* skall dukas på *jorden* och att han vill resa på en bröllopstur med sin brud, under hvilken han skall *taga riket i besittning.*

Äfven de, som inbjudas till *gäster* vid denna måltid, kallas "saliga." Dessa utgöras af alla de troende, som vi sågo ännu vara qvar på jorden, såsom de 144,000 på Sions berg, de i kap. 16: 15, som uppmanas att "vaka," de i kap. 18: 4, som uppmanas att "gå ut från Babylon," och de som frälsas, när Herren nedstiger på oljoberget. Dan. 12: 12.

Att det finnes olika klasser af frälsta menniskor i himmelen är uppenbart, men det är att märka, att dessa olika klasser frälsas under olika nådeshushållningar. Alla, som blefvo frälsta under gamla förbundet, utgöra en klass, alla, som blefvo frälsta under församlingens nådeshushållning, utgöra likaledes en klass, och alla, som frälsas under vredestiden och under de tusen åren, utgöra återigen andra klasser. Att somliga varit mer eller mindre trogna under hvardera af dessa nå-

deshushållningar, det gör, att somliga få större lön, andra mindre, men i de förhållanden de stå till Herren, äro gamla testamentets heliga en klass, församlingen en annan, o. s. v.

Somliga tro, att t. ex. under församlingens tid, uti hvilken vi nu lefva, endast vissa uttagas att utgöra bruden, andra tro, att endast vissa uttagas att utgöra Kristi kropp. De förra anse bruden för den högsta klassen; de senare, att Kristi kropp är den högsta. Men i brefvet till efesierna finna vi tydligt sagdt om hela församlingen, att hon är både kroppen och bruden. "Gud lade allt under Kristi fötter och gaf honom till ett hufvud öfver allting åt *församlingen, som är hans kropp.*" Efes. 1: 22, 23. Fördenskull skall *en man* öfvergifva sin fader och moder och hålla sig till *sin hustru* och de två skola varda till ett kött. Denna hemlighet är stor, men jag säger det om *Kristus* och om *församlingen,*" 5: 32. Kan något vara tydligare, än att båda bilderna användas om församlingen och om alla dess medlemmar. Vi få tänka på, att Jesus är vårt hufvud, då vi behöfva ledning, insigt, visdom; och vi få tänka på, att han är vår brudgum, då vi behöfva kärlek. Jesus är vårt hufvud i verksamheten, vår brudgum, då vi tillbedja. De, som under denna tidsålder icke duga till att blifva Kristi kropp eller Kristi brud, de duga icke till att blifva frälsta, ty *nu uttages kroppen eller bruden och inga andra.* Annat är det med dem, som såsom ofrälsta blifva qvarlemnade, när Herren kommer; de kunna möjligen sedermera frälsas och blifva med bland brudtärnorna och gästerna, detta emedan de blifva frälsta under

den tid brud*tärnor* eller den tid "*gäster*" uttagas.

Ryttaren på den hvita hästen och hans härskaror.

Uti Uppb. 4 kap. sågo vi himmelen öppen och Johannes i anden ingå genom portarna för att sedan kunna beskrifva för oss det, som komma skall. Här se vi åter himmelen öppen och Herren komma på den hvita hästen. Han har nu många diadem på sitt hufvud, under det han i kap. 6: 2 hade endast en "krans" (grt.); ty nu har han vunnit många segrar, fått flera klasser frälsta till himmelen och besegrat nästan hela jorden. Endast en strid återstår. "Härskarorna," som åtfölja honom, äro naturligtvis de olika klasser af frälsta i himmelen, som vi förut hafva betraktat. Det ord, som här är återgifvet med linne, förekommer endast tre gånger uti Uppenbarelseboken och på alla ställen om menniskor; två gånger i kap. 19: 8, 14. Det ord, som begagnas om änglar: "rent glänsande linne," 15: 6, är ett helt annat ord. (Det förra är *byssinos*, det andra *linon.*) Att änglar åtfölja de frälsta, är alldeles klart af andra ställen, såsom Matt. 25: 31, men det nämnes icke här. Här är fråga om hvilka som skola få vara med för att intaga och regera öfver jorden. Och det veta vi, enligt Ebr. 2: 5, att det ej är änglarne utan *helgonen.*

De folk, han skall slå med det skarpa svärdet, 19: 15, äro de antikristiska arméerna, då samlade emot honom till strid. Det är nu hela Palestina skall förvandlas till en enda stor vredesvinpress, som är lika stor som landet är långt, 14: 19, 20;

19: 15. Det är nu, som "vädret," Dan. 2: 1, bortför belätets stoft, så "att intet rum vardt funnet för det." Det är nu den sista stora striden utkämpas emellan den onda treenigheten och Herren och hans heliga. Antikrist och den falske profeten kastas i eldsjön och satan bindes för tusen år. Antikrists soldater blifva dräpta af svärdet från ryttarens mun, d. v. s. genom det ord eller de straffdomar han talade och pålade.

Herren skall icke sjelf lägga hand på dem, utan såsom vi se af andra bibelställen, skola flera olika slags straffdomar öfvergå dem. "Enhvar skall draga svärd emot den andre. Och jag skall gå till rätta med honom med pest och blod; och öfversvämmande störtregn och stenar af hagel, eld och svafvel skall jag låta regna öfver honom och öfver hans härar och öfver de många folk, som äro med honom." Hes. 38: 21, 22. "Han skall låta deras kött ruttna, medan de ännu stå på sina fötter, och deras ögon skola ruttna i sina hålor, och deras tunga skall ruttna i deras mun . . . och den enes hand skall lyftas emot den andres." Sak. 14: 12, 13.

Blifva inga frälsta vid detta tillfälle, när Herren nedstiger på oljoberget? Såsom vi komma ihåg, är det just då, gossebarnet skall frälsas "utan värk," Es. 66: 7, och då Herren "utgjuter öfver Davids hus och borgarne i Jerusalem nåds och böns ande, att de skola vända sina blickar till mig, hvilken de stungit hafva." Sak. 12: 10. Lägg märke till, att Herren tydligt säger, att "det skall ske på den dagen, att jag skall företaga mig att utrota alla hednafolk, som draga

emot Jerusalem," v. 9. Det är dessa frälsta bland judarne, hvilka då utgå med frälsningens budskap till de ännu qvarblifna hedningarne, och om hvilka vi läsa hos Joel, att Herren öfver dem skall "utgjuta sin ande" och att deras "söner och döttrar skola profetera" o. s. v. samt att "hvar och en, som åkallar Herrens namn, han skall varda frälst."

På pingstdagen utgöts *af* anden, nu utgjutes fullheten. Jemför det två gånger upprepade uttrycket "min ande," Joel 2: 28, 29, men det likaledes två gånger upprepade uttrycket "*af* min ande." Apg. 2: 17, 18. Allt det härliga, som skedde på pingstdagen, var dock endast droppar af anden, men nu kommer hela hafvet af andeutgjutelse. Dessa andeuppfylda judar skola då utgå med budskapet i verlden. Det är troligen då, vid dessa frälsta judars omvändelse, som Sak. 8: 20—23 går i uppfyllelse: "I dessa dagar skola *tio män af alla hednafolkens tungomål* samfäldt fatta klädesfliken på *en judisk man* och säga: Vi vilja gå med eder, ty vi hafva hört, att Gud är med eder."

* * *

Skola då inga andra än israeliter frälsas vid Herrens nedstigande? Jo, Esaias synes visa oss, att äfven bland de andra folken, som han "*samlat*," kap. 66: 18, skall han låta ske "ett under och sända några undsluppna af dem såsom sändebud till de hednafolk, *som icke hafva hört talas om mig*, och som ej hafva sett min härlighet, att de må förkunna min härlighet bland hedningarne." "Och de skola föra alla dina bröder ifrån alla

hednafolk såsom offergåfvor åt Herren." Uttrycket "alla dina bröder" tror Fjellstedt syfta på hedningar såväl som judar. Att deremot "sändebuden" *(evangelisterna)*, som här sägas skola förkunna Herrens härlighet, äro omvända hedningar och ej judar, synes tydligt. Genom dessa sändebud utgår den sista bjudningen före de tusen åren.

Änglar synas äfven denna gång hjelpa till med predikandet eller åtminstone med att "samla hans utvalda." Matt. 24: 31. Lägg märke till, att det är *efter* den stora vedermödan, v. 29, efter att "menniskans sons tecken," kanske hans eget namn,* visat sig, efter att jordens folk jemrat sig vid åsynen af menniskans sons *uppenbara* tillkommelse, som dessa änglar utsändas att församla hans utvalda från de fyra väderstrecken. Likasom under sjelfva vedermödans tid menniskor och änglar hjelpas åt, t. ex. de två vittnena, 11: 4, och "de tre änglarne," 14: 6—12, så också nu. Änglar sändas nu med äfven derför, att det nu gäller att *samla* alla folk, som äro qvar på jorden, till en plats, troligen Josafats dal. Det är detta, som är beskrifvet uti det missförstådda bibelstället i Matt. 25: 31 och följ.: "När menniskans son kommer i sin härlighet och alla heliga änglar med

* Hvad detta "tecken," Matt. 24: 30, är, är svårt att afgöra; somliga antaga, att det är ett kors på himmelen, andra lammet, andra en "strålglans lik morgonrodnadens före solen." Det mest troliga är, att liksom antikrists tecken på handen och pannan är antikrists *namn*, och likasom tecknet på de 144,000 är faderns och lammets *namn*, så skall äfven det tecken, som i strålglans visar sig efter den förfärliga förmörkelsen af solen och månen, som just föregår, v. 29, blifva ett sådant undertecken, som ingen kan missförstå. Formationen af ett kors kan lättare antagas vara endast en naturlig företeelse, men om t. ex. namnet *Jesus Kristus* står der med eldbokstäfver på skyn, kan det ej gerna missförstås.

honom, då skall han sitta på sin härlighets tron, och inför honom skola *församlas alla folk*, och han skall skilja dem från hvarandra såsom herden skiljer fåren ifrån getterna" o. s. v.

Många hafva trott, att detta är detsamma som domen efter de tusen åren, men ju mer man studerar saken, desto mera klart blir det, att så icke kan vara. Alla som dömas i Matt. 25, dömas efter, huru de behandlat "bröderna," d. ä. Jesu vittnen, visande, att *de haft dem ibland sig;* hvaremot de i Upp. 20 dömas efter sina gerningar i allmänhet. Här nämnas endast *de lefvande*, i Uppb. 20 endast *de döda.* Domen i Matt. 25 sker på denna *jorden*, den i Uppb. 20 sedan jord och himmel försvunnit. Nej, domen i Matt. 25 är *före* de tusen åren, och de "får" och "getter," som der omnämnas, äro resten, qvarlefvan af jordens nationer, sedan de antikristiska straffdomarne förut bortsopat de flesta af menniskorna.

Denna qvarlefva inbjudes nu genom "bröderna" (den tredje der nämnda klassen, som troligen består både af judar och hednakristna), v. 40, till frälsning. Skilnaden på denna inbjudan och de föregående under vedermödan blir den, att menniskorna icke få stanna qvar på hela jordens yta såsom förut, utan *måste samlas* till den på oljoberget stående domaren. Under hela vedermödans tid blefvo änglar använda för att binda ogräset "i knippor" för att uppbrännas; somliga i ett knippe omkring satan och hans afgrundsdiplomati; andra omkring antikrist, såsom soldater i hans olika arméer; andra omkring den falske profeten, såsom medlemmar af en eller annan af de

många afdelningarna af hans universalkyrka uti verldens olika länder. Men ännu återstår ett knippe för änglarne att samla, nämligen *getterna*. De arméer, som voro i rörelse vid verldskriget, Uppb. 6: 3, utgjorde det första af dessa stora knippen; derefter kommer det förfärliga knippet af öfver 300 millioner, hvilka dödas genom krig, hunger och pest vid fjerde inseglet, 6: 8; så det omkring lika stora antalet i kap. 9: 15; så det vid antikrists andra infall i Palestina, 12: 15; så vid hans tredje infall vid Kristi nedstigande på oljoberget, då begrafningen af liken skall räcka i sju månader, Hes. 39: 12; jemte många andra klasser, ty nästan vid hvarje insegel, hvarje basun och hvarje vredesskål bortsopas många.

Men i trots af allt finnes ännu en del menniskor qvar bland jordens folk, och bland dem är ännu ett ondt knippe att binda, nämligen *getterna*, d. ä. sådana som förkasta äfven detta sista budskap af "bröderna," behandla dem illa, eller åtminstone visa sig så likgiltiga för dessa främlingar, att de hvarken gifva dem mat, husrum, kläder, skötsel eller deltagande, v. 42, 43. Sedan nu dessa getter fått sitt straff, återstå endast *fåren*, och om dessa läsa vi, att de få "evigt lif." Matt. 25: 46. De hade förut varit "rättfärdiga," v. 37, i samma bemärkelse som Kornelius kallas "rättfärdig," Apg. 10: 22, eller att de likasom Kornelius "gifvit allmosor" och bevisat sina medmenniskor godt — gjort rättfärdiga gerningar i allmänhet. Lönen för den rättfärdige Kornelius blef, att han fick "syndernas förlåtelse och den helige ande," Apg. 10: 43, 44; och lönen för dessa

"rättfärdiga," Matt. 25: 37, blir, att de få evigt lif, v. 46, d. ä. blifva *födda på nytt.* Då är jorden sålunda fullt rensad och ingen ofrälst finnes mera qvar på jorden. "Bröderna," "sändebuden" och "fåren," dessa frälsta begynna då (kanske tillsammans med andra, som ej upptagits eller dött) att befolka jorden, likasom de åtta efter syndafloden, och de tusen årens härlighet inträder.

Alla dessa sluthändelser: nemligen "brödernas" (Matt. 25: 40) egen frälsning (d. ä. de *judiska* evangelisternas, enligt Sak. 12: 10, och de andra bland hednakristna uttagna "sändebudens" efter "undret bland dem," Es. 66: 19); vidare deras utsändande med det sista budskapet till judar och hedningar; vidare samlandet af alla folk, d. ä. alla nationer, till domstället och utförandet af domen öfver getterna, synes taga *75 dagar* enligt Dan. 11: 12. Vi läsa der: "Säll den, som förbidar och hinner fram till 1,335 dagar." De 75 dagar som dessa 1,335 öfverstiga de sista 1,260 dagarne ("en tid, två tider och en half," v. 7) synes vara den sista rensningsperioden och sluta sålunda 75 dagar *efter* Kristi nedstigande på oljoberget. Alla, som nå fram till den, äro "sälla," d. ä. frälsta, ty efter denna tid träffar man på hela jorden inga osälla mer, utan endast frälsta menniskor. De första 30 dagarna af dessa 75 (1,290 dagar efter veckans midt, v. 11) komma kanske att upptagas med att predika bland dem, och de andra 45 med att samla och att döma dem.

När vi nu sammanräkna de olika klasser, som frälsas under vedermödan, få vi jemnt sju klasser af Israel och sju af hedningarne.

De sju klasserna af Israel äro:

1. Gossebarnet, kap. 12, som *upptages.*

2. De 144,000, "förstlingen," kap. 7, som beseglas emot plågorna och få stanna såsom Guds vittnen *på jorden.*

3. De som *dö* af dem, som hafva "Guds bud och Jesu vittnesbörd," 14: 12, 13.

4. Skaran på glashafvet, 15: 2, som *upptages.*

5. De, som bo i Babylon och uppmanas att gå ut, innan staden brinner upp, 18: 4.

6. De, som omvändas vid Jesu nedstigande på oljoberget, d. ä. gossebarnet "utan värk," Es. 66: 7; Sak. 12: 10, hvilka tillsammans med klass 2 och 5 utgöra den skara, från hvilken de sista *judiska evangelisterna* utgå.

7. Alla Israels "bröder" från alla hednafolk, som dessa evangelister samla, Es. 66: 20.

De sju klasserna af hedningakristna äro:

1. Själarna under altaret, 6: 9; 20: 4, som *dö.*

2. Palmbärarne, kap. 7, som *upptagas.*

3. De som *dö* af dem, som blifvit frälsta genom ängelns predikan, 14: 6, 13; (= tredje klass i 20: 4).

4. Den mognade "säden," 14: 15, som *upptages* ("skördas," v. 16).

5. De, som uppmanas att "vaka," 16: 15, hvilka synas få stanna på jorden, tills Herren nedstiger på oljoberget.

6. De, som frälsas vid "tecknet," Es. 66: 19,

då Herren nedstiger på oljoberget, och som tillsammans med klass 5 blifva de sista *hednaevangelisterna.*

7. Fåren i Matt. 25: 33; Sak. 2: 11; de sista som frälsas genom dessa evangelister.

Sjette afdelningen.

De tusen åren m. m. — Uppb. 20.

Vi se sålunda, att Herren icke ämnar sluta med sin "kastskofvel," förrän han gjort "sin loge ren" och samlat "hvetet i ladan," d. ä. antingen till himmelen eller till de tusen årens lada, och fått "uppbränna agnarna i outsläcklig eld," Matt. 3: 3. Detta hade Jesus, som förut är visadt, gerna velat göra vid sin första tillkommelse, men nu *skall* han göra det vid sin andra. Den idén, att evangelisering skall pågå bland oomvända hedningar under hela de tusen åren, är sålunda alldeles obiblisk, ty "en afgörande och kort räkenskap skall Herren hålla på jorden," Rom. 9: 28,

Likaså har den uppfattningen intet stöd för sig, att många oomvända skola finnas på jorden under de tusen åren. Guds ord lärer något helt annat. Vi hafva sett, att *alla jordens folk* samlas af "bröderna" och af änglar, antingen dessa blifva får eller getter. Getterna gå till sitt straff, och fåren, som få lif, som blifva frälsta, blifva ensamma qvar med de andra frälsta skarorna. "*Logen skall blifva ren.*" Endast "hvete," endast

"rättfärdiga" skola finnas i "ladan," sedan de onda "knipporna" hafva blifvit uppbrända af änglarna, och det redan vid *denna* (och ej först vid nästa) tidsålders ände. Matt. 13: 30, 41, 43. Likaså skola "de onda fiskarna" kastas ut och de goda samlas i käril, sedan dels evangelii not och dels till sist *änglarnas* notvarp samlat *alla* folk på en plats eller dragit noten upp på stranden, v. 48. Detta säges ock skola ske vid *denna* (ej nästa) tidsålders ände, Matt. 13: 49.

Om konung Asa redan på sin tid kunde bestämma, att "hvar och en, som ej sökte Herren, Israels Gud, han skulle *dödas*, både litén och stor, både man och qvinna," 2 Krön. 15: 13, skulle Herren icke göra det ännu mera uti sitt rike! Herren skall icke föra jernspiran förgäfves, det blir då antingen — eller. "Han skall hämta tillhopa ur sitt rike *alla* förargelser och dem som göra orätt," Matt. 13: 41. "Han skall borttaga den slöja, som beslöjat *alla* folk och det täckelse, som täckt alla hedningar," Es. 25: 7.

De sju liknelserna om himmelriket uti Matt. 13 få endast en föreskuggande uppfyllelse under församlingens tid. Deras egentliga uppfyllelse blir i förbindelse med *rikets* upprättelse. De hade alla blifvit uppfyllda vid Kristi *första* ankomst, om ej konungen blifvit förkastad, men de skola uppfyllas vid hans andra ankomst under de sju åren. Till och med Kristi personliga säende af säden (första liknelsen) finner en ny uppfyllelse vid första inseglet genom den krönte ryttaren på den hvita hästen, Uppb. 6. 2. De, som derigenom frälsas, utsättas snart för den yttersta tidens för-

villelser och blifva "ovännens ogrässådd midt ibland hvetet." Matt. 13: 25—28 (andra liknelsen.)

Den tredje liknelsen framställer himmelrikets växande under dessa sju åren från ett litet senapskorn, såsom det efter församlingens upplyftande begynner, till ett stort träd, uti hvars grenar alla "himmelens fåglar," d. ä. de förut upptagna (jemför "örn," Uppb. 4: 7; 8: 13) sjunga, fröjdande sig öfver Guds rikes framgångar på jorden, hvarigenom de få välkomna till himmelen den ene efter den andre af dessa skaror, som frälsas efter deras upplyftande. Dessa himmelska "örnar" uträtta Herrens befallningar redan under vedermödans tid, 8: 13, de komma sedan ned med honom på oljoberget, ja, de komma äfven under de tusen åren att ofta besöka dem, öfver hvilka de skola regera, såsom Jesus gjorde de fyratio dagarne.

Den fjerde liknelsen framställer, huru riket skall till sist så genomsyra hela degen, d. ä. alla menniskor, så att inga oomvända, inga getter, intet ogräs mera skall finnas, utan alla skola känna Herren från den minste till den störste. Detsamma framställer ock sista liknelsen, eller att den uti folkhafvet utkastade noten skall till sist dragas upp af *änglar* och "de onda kastas i den brinnande ugnen," v. 50.

Den femte och sjette liknelsen syftar på, att ehuru den tid, som med dessa liknelser åsyftas, har till mål *hela folks* frälsning, det likväl blir då som nu den enskildes och ej en nationell sak att lära uppskatta rikets värde, och huru de, som så göra, skola, när de få se rikets skönhet — "*skattens*" värde och "perlans" kostbarhet — *sälja allt*

de hafva." v. 44, 46, d. v. s. offra till och med lifvet, som ju oftast då blir fallet, för att få det.

Hela Matt. 25 kap. får ock sin *egentliga* uppfyllelse under vedermödan. Det är *himmelriket* och ej församlingen, som är liknadt vid tio jungfrur, hvarmed framställes den stora väckelse under det första inseglet, som förorsakas af församlingens försvinnande. Den andra liknelsen om pundens användande finner ock sin slutliga och *egentliga* uppfyllelse på de Herrens tjenare af judar och hednakristna, hvilka missionera under de sju åren. Den tredje liknelsen om bröderna, fåren och getterna hafva vi redan betraktat.

En fråga, som ofta framställes, är denna: Om nu riket begynner med endast frälsta, hvarifrån komma då de stora skaror efter de tusen årens slut, hvilka "omringa de heligas läger och den älskade staden?" Svar: det står ju tydligen, att satan "*förvillar*" dem, Uppb. 20: 8, då han släppes lös. Man kunde likasåväl fråga, hvarifrån de två *fallna* menniskorna, Adam och Eva kommo, då ju Gud hade skapat dem rättfärdiga! Svaret blir: *satan kom in* i paradiset och "*förvillade*" dem. De voro ej förut förvillade utan heliga och Gud behagliga, men kunde falla. Likaså de tusen årens befolkning: de kunna falla bort. Hvar och en, som ej förnekar möjligheten af att falla bort, bör ju ej hafva någon svårighet att förstå en så enkel sak.

Men ske inga affall *under* de tusen åren? Jo, i mindre skala, men de behandlas då enligt samma regel som i församlingen i den apostoliska tiden. Ananias och Saffira, som föllo bort i girighet och

skrymteri, blefvo ögonblickligen dödade. Många af de troende i Korint, som hade firat nattvarden på ett opassande sätt, blefvo sjuka till kroppen och somliga afsomnade, d. ä. dogo. 1 Kor. 11: 30. Så ock då. De, som begynna att affalla, blifva slagna med sjukdom, men om de bekänna sina synder, så skola "trädets löf tjena till deras helbregdagörelse." Dessa löf bringas troligen ned från den öfver jorden sväfvande himmelska staden af de förklarade heliga, Uppb. 22: 3, och begagnas kanske i svårare fall, då de "löf" som då växa på *jorden*, Hes. 47, 12, icke hafva önskad verkan.

Menniskornas lefnadsålder under de tusen åren blir lik "trädets" (somliga träd uppnå en ålder af årtusenden.) Det synes, som skulle ingen dö under den tiden, om han ej syndar, ty om någon dör, som icke uppnår 100 år, skall han "anses förbannad," d. v. s. anses hafva dött i följd af synd. Och han skall anses hafva "dött såsom yngling." Es. 66: 20. Metusalah blef 969 år, men rikets invånare synas uppnå det fulla tusendet, d. v. s. genomlefva hela perioden.

Om det skulle inträffa, att några ej draga upp och tillbedja konungen, Herren Sebaot, "skall regn icke komma öfver dem." Sak. 14: 17, 18. Att sådant betraktas såsom ett *undantagsfall*, om det någonsin alls inträffar, synes af v. 16: "Och det skall ske, att *alla öfverblifna* af de folk, som hade kommit emot Jerusalem, år efter år *skola draga upp* för att tillbedja konungen." Att ett sådant brott emot de tusen årens lag troligen aldrig förekommer, åtminstone af en hel nation, bevisas äfven deraf, att Egypten, som här sär-

skildt är nämndt såsom ett exempel, *ej skall göra så.* Detta kan ses af Es. 19: 21, 23, 25: "Och Herren skall vara *känd af egyptierna* och *egyptierna skola känna Herren* på den dagen, och *de skola frambära slagtoffer och syndoffer* och *lofva löften och hålla dem* och *egyptierna* med assyrier skola tjena Herren. Herren Sebaot skall välsigna *hela jorden,* sägande: "*Välsignadt vare mitt folk Egypten,* mina händers verk *Assyrien* och min arfvedel Israel" (Israel säges då blifva den *tredje* till Egypten och Assyrien, v. 24).

Men att lagen likafullt står der såsom en helsosam varning, att "jernspiran" (eller "jernriset") är synlig, ifall den skulle behöfvas, är utan tvifvel till lika stor välsignelse för jordens folk då, som barnets medvetande om, att mamma har ett ris i huset är för detsamma, eller som de nytestamentliga förmaningarna äro för oss (Uppb. 2: 27, återgifves af somliga med "vara herde öfver dem med jernspira").

Och det skall ske, att icke allenast alla skola antingen frälsas till sina själar eller utrotas vid rikets början, (alla jordens ändar *förnimma* frälsningen från vår Gud," Ps. 98: 3) utan äfven *alla sjuka* skola *botas*, de *blinda* få sin *syn* o. s. v. "Då skola de blindas ögon öppnas och de *döfvas öron upplåtas.* Då skall den *lame springa* såsom en hjort och den *stummes* tunga jubla." Huru skönt att läsa om konungen, när han första gången kom hit ned till jorden: "Alla dem som ondt hade, botade han." Det blir i sanning icke sämre, när konungen kommer nästa gång för att för *alla jor-*

dens folk blifva den välgörare, som han första gången ej fick blifva, icke ens för judarne.

Uti Matt. 19: 28 användes uttrycket "nya födelsen" om den stora förändring, som förhållandena på jorden och hela naturen då skall genomgå. De, som efterföljt Jesus här, hafva löftet att få regera med honom der. Dömandet eller regerandet öfver de tolf Israels stammar inbegriper uti sig regerandet äfven öfver de andra nationerna, ibland hvilka ju Israel då är den förnämste.

Uti Luk. 1: 31—33 finna vi uti ängelns helsning till Maria några delar, som redan gått i uppfyllelse, såsom att Maria skulle "föda en son, hvilkens namn skulle blifva Jesus" och att han "skulle vara stor och kallas den högstes son." Deremot se vi, att profetians senare hälft ännu icke gått i fullbordan, eller att Gud skulle gifva åt Jesus "Davids tron," och att han skulle vara "en konung öfver Jakobs hus." Turkarne härska nu på Davids tron, och de tolf stammarne äro, långt ifrån att utgöra ett eget rike, kringspridda kring hela jorden.

Uti Luk. 19: 12—37 framställes rikets upprättande såsom varande en händelse, som inträder först *sedan* "mannen af ädel börd" d. v. s. Jesus, *återkommit* från "det aflägna landet," eller himmelen. Under det han är der och mottager riket af sin fader, framställas de troende såsom varande på jorden, handlande hvar och en med det pund han fått. Först efter deras Herres *återkomst* tilldelas dem lönen, som består uti regementet öfver tio eller fem städer o. s. v. Ett parallellställe till detta är Apg. 1: 6—7, der Jesus ock framstäl-

ler rikets, Israelrikets, upprättande såsom en händelse, som skall inträffa först sedan vittnesbördet om Kristus nått till "jordens ände."

I Apg. 3: 21 kallas de tusen åren för "tiderna för alltings återställelse," och Petrus påstår helt tryggt både att dessa tider först då skola inträda, sedan himmelen återlemnat den upptagne frälsaren, och att Gud af ålder talat om dessa tider "genom alla sina heliga profeters mun." I Apg. 15: 16 kallas den tiden för "Davids fallna hyddas" återupprättande, i Rom. 8: 19—21 för "Guds barns uppenbarelse," "Guds barns härliga frihet" och "skapelsens frigörelse från förgängelsens träldom," samt i Rom. 11: 12, 15 för "Israels fullhet" och "Israels upptagande" (under bilden af "lif från de döda.")

Vi vilja i korthet påpeka några flera karaktärsdrag af denna härliga tid. Vi hafva redan sett, att *Kristus då skall regera.* "Denna verldens riken hafva blifvit vår Herres och hans smordes." Så läsa vi. Vi veta, hvilken betydelse en god styrelse har för ett land. Hvarje folk suckar derefter. Man har försökt alla möjliga styrelseformer, från demokrati till envälde. Strömmar af blod hafva flutit för att få förändring uti regeringsättet eller för att få andra personer in i styrelsen. Men belåten har man aldrig blifvit och blir ej heller, förrän Jesus, som är den egentliga kronprinsen i alla jordens riken, sjelf tager regeringstömmarne i sin hand och blir konung.

Det andra draget af denna tid blir, att *satan blir bunden,* så att han ej mer kan bedraga folken. Nu är han ej bunden, såsom mången inbillar sig,

utan går omkring såsom ett rytande lejon och söker hvem han må uppsluka. O, huru ofta finna vi ej nu, att satan motstår Guds planer uti att frälsa och bringa budskapet om frälsning till en fallen verld. Ofta, då en stor plan är på väg att verkställas, märka vi tydligt hans hand, som så listigt och planmessigt söker att hindra. Det står visserligen i bibeln, att vi skola älska våra fiender, men jag har aldrig ännu känt någon samvetsförebråelse öfver, att jag icke kunnat älska djefvulen. Han har nemligen gjort mig så mycket emot, att någon förlikning oss emellan ej kan ega rum, och jag kan knappt undgå att hysa en slags skadeglädje vid tanken på den ängel, som kommer med kedjan för att binda satan för tusen år. Se Uppb. 20 kap. Detta uttryck: "tusen år" förekommer icke mindre än sex gånger uti sex på hvarandra följande verser af detta kapitel.

Uti Hab. 2: 14 finna vi det tredje sköna draget af denna tid: "*Jorden* skall vara *full af* Herrens härlighets *kunskap*, liksom vattnet täcker hafvets botten."

Hvad är det, som gjort oss, Guds barn, så lyckliga? Svar: "Herrens härlighets kunskap." Genom att lära känna Herren blefvo vi frälsta och derigenom blifva vi bevarade. Guds barn kunna liksom på förhand bereda sig ett litet tusenårigt rike, då de djupt intränga i och blifva uppfyllda af Herrens härlighet. Dock väntar oss i kommande tider allt i långt större fullhet, hvartill kommer, att *alla* menniskor då blifva delaktiggjorda deraf. Liksom vattnet betäcker hvarje sandkorn

på hafvets botten, skall Herrens kunskap då betäcka hvarje menniska.

Om de *härliga väckelsetider*, som utgjutandet af denna ström af Herrens kunskap vid rikets början skall medföra, kunna vi få en idé af Sak. 8: 20—23. Hela städer, ja hela nationer skola då omvända sig på en gång, under det att nu endast enskilda individer falla Jesus till fota. "I dessa dagar skola tio män af alla hednafolkens tungomål samfäldt fatta klädesfliken på en judisk man och säga: Vi vilja gå med eder, ty vi hafva hört att Gud är med eder."

Uti Es. 2: 4 läsa vi, att *intet krig och inga krigsskolor* vidare skola tålas, sedan fridsfursten gripit tag i regeringstömmarne. "De skola smida sina svärd till plogbillar, sina spjut till vingårdsknifvar. Folk skall icke lyfta svärd emot folk och icke mer lära sig krig."

Men icke allenast till menniskorna skall denna *fridens ande* meddelas, utan till och med *till djuren.* I Es. 11: 6—8 läsa vi: "Och varg skall bo tillsammans med lamm, och leopard ligga ibland kid och kalf och ungt lejon och gödboskap om hvarandra." — "Och ko och björn skola tillsammans gå i bete och deras ungar ligga tillhopa och lejonet skall äta strå såsom oxen. Och ett spenabarn skall leka vid en huggorms hål, ett afvandt barn skall utsträcka sin hand till basiliskens kula." Frid sålunda menniskorna emellan och djuren emellan, såväl som emellan menniskorna och djuren.

I Es. 30: 24, 55: 12, 13 m. fl. ställen visas oss den *stora fruktbarhet*, hvarmed jorden då skall väl-

signas: "På alla höga berg och på alla stora kullar skola bäckar finnas med rinnande vatten." "I stället för törne skall cypress uppväxa och i nässlans ställe skall myrten uppväxa." "Bergen och högarne skola för eder utbrista i jubelsång och alla markens träd skola klappa händerna." Den kommande tidsåldern skall blifva *en tid af ljus:* "Månens sken skall varda likt solens sken och solens sken skall varda sjufaldt starkare, likt skenet af sju dagar." Es. 30: 26.

Es. 60: 17 synes gifva vid handen, att jorden då skall frivilligt gifva ifrån sig sin *stora rikedom på ädla metaller.* Genom de stora jordbäfningar, som inträffa vid början af de tusen åren, synes jordens dolda rikedom utan någon mensklig ansträngning komma till ytan: "Jag vill låta guld komma i stället för koppar, och silfver i stället för jern, och koppar i stället för trä," o. s. v. Så läsa vi.

Nu är det ofta smått om guld och silfver, särskildt då det gäller missionens sak. *Då* blir det annorlunda. Det kan understundom komma öfver oss en undran, hvarför Gud, som är så rik och som bor uti en stad, hvars gator till och med äro af guld, ej skär af ett stycke af en guldgata och släpper ned åt oss, eller hvarför han ej redan nu sänder änglar att proklamera det härliga evangelii budskap. Orsaken är den, att verlden skall besegras *genom tron.* Tron är segern, som öfvervinner verlden. Det synes, som om Gud ej skulle kunna på något annat sätt rättfärdiga sig inför satan än genom att visa honom, att han kan besegra verlden genom sina barns tro. Toge Gud

till sin allmagt, skulle djefvulen alltid invända: "Detta är ingen jämlik kamp, allmagten mot vanmagten. Skall det vara en duell, må det vara en duell med någorlunda lika vapen."

Guds allmagt står oss till förfogande, det är sant, men endast i den mån, som vi tro; och jag blir mer och mer öfvertygad derom, att ingen framgång sker på jorden å andligt område, utan att något Guds barn trott Gud derom. Jag har funnit, då väckelser utbryta på platser, der inga troende eller *endast halfdöda kristna finnas*, att der för några år sedan lefvat ett Guds helgon på platsen, som trott för väckelse, och — så kom den. Låtom oss komma i håg detta, syskon, att verldens besegrande är beroende af vår tro. Och låtom oss flitigt använda detta starka vapen och aldrig förvånas öfver nederlag, om vi någon gång sticka det i skidan. Låtom oss ej heller någonsin tycka, att det är hårdt af Gud att tvinga oss att tro för hvarje ny batalj, utan må vi betrakta det hela såsom ett ärligt sätt att föra kriget emot vår arffiende. Under sjelfva vedermödans tid skola dock, såsom vi redan sett, änglar användas att förkunna evangelium. Kanske de ock sändas på grund af de troendes böner.

Vidare synes det, att den *patriarkaliska lefnadsåldern* skall återvända. "Och derifrån skall man ej höra talas om något dibarn, några dagar gammalt, eller någon åldring, som icke har fyllt sitt åldersmått; ty såsom yngling dör den hundraårige, och den, som icke uppnår hundra år, skall anses såsom förbannad."

Metusalah blef visserligen gammal, ty han

uppnådde en ålder af 969 år, men hans tal gick dock ej fullt upp till tusen år. Under de tusen åren deremot synes det, som om alla menniskor, med undantag af sådana, som synda och till följd deraf straffas med sjukdom eller död, skulle få genomlefva alla de tusen åren. Vi nämnde "synda," och någon torde förundra sig öfver, att möjligheten att synda förefinnes under denna härliga tid. Vi må då ihågkomma, att hela denna nu beskrifna härlighet dock endast är den *jordiska* härligheten, *undersåtarnas* tillstånd uti riket. Regenterna öfver denna lyckliga skapelse, d. v. s. de förklarade helgonen, hvilkas boning icke är på jorden, utan i den härliga staden, det nya Jerusalem, äro naturligtvis för evigt höjda öfver all möjlighet att synda. Det gifves nemligen en jordisk och en himmelsk härlighet under denna tidsålder, ett jordiskt och ett himmelskt Jerusalem, jordiska och himmelska regenter. *Israel*, som är jordens förnämsta folk och genom hvilket folk Jesus och hans brudeskara skola styra de andra folken, är då samladt i Palestina, omkring ett *jordiskt tempel* och uti ett *jordiskt Jerusalem*. Hes. 40—48. De lefva ännu i sina jordiska kroppar, ehuru välsignade med all jordisk och all andlig välsignelse, man kan tänka sig. Men högt öfver detta folk, detta tempel, detta Jerusalem, uti det *nya* Jerusalem, Uppb. 21, 22 kap., tronar Jesu brudeskara uti uppståndelsedrägt såsom de himmelska regenterna.

Uti hvilket förhållande nu de förhärligade skola stå till jordens folk, är en vigtig fråga för oss. Vi kunna allra bäst få någon lösning härpå,

om vi tänka på Jesu förhållande efter sin uppståndelse (då han ju sålunda hade uppståndelsekropp) till sina lärjungar (som icke hade det). Det oaktadt kunde Jesus både vara deras lärare, profet, prest och konung. I Apg. 1: 6, 7 se vi, huru han undervisade angående Israels rikes upprättande — han var då deras *profet* — af Luk. 24: 20, huru han såsom *prest* välsignade dem, och af Matt. 28: 18—20, huru han såsom *konung* befaller dem att utgå med fridens evangelium.

Vårt regerande öfver jordens folk består naturligtvis deri, att vi få vara medel till välsignelse för dem genom att meddela dem den himmelska visdom, som vi då besitta, genom att bedja för dem och välsigna dem samt genom att sätta dem i verksamhet att sprida, bibehålla och föröka den salighetskunskap, som vi då i fullkomlighet åtnjuta.

Att vi sålunda komma att, i likhet med Moses och Elias på förklaringsberget och i likhet med hvad änglarna göra nu, besöka jorden, är mer än troligt. Men att vi ej komma att hafva jorden till vårt hem, lika litet som änglarne hafva det nu, är också säkert. När jag var ett barn, ingick ofta uti mina drömmar eller önskningar det att kunna flyga och att kunna göra mig osynlig. När jag vaknade, hade jag dock alltid mistat vingarne, och min önskan att kunna osynlig genomresa verlden gick aldrig i uppfyllelse. Det är likväl möjligt att dessa, liksom så många andra af våra lyckliga barnaårs önskningar och drömmar, dock skola gå i uppfyllelse. Då vi få uppståndelsekroppar, skola vi kunna förflytta oss med långt

större hastighet och lätthet än fågeln; och — rörande den andra punkten — vår frälsare visade sig och försvann efter behag från sina lärjungars åsyn. Han kunde gå igenom lyckta dörrar. Vi skola likna vår frälsare, våra kroppar skola blifva lika hans. Filipp. 3: 21. — Ära vare Herrens namn!

Broder och syster! Du, som trånar efter att få vara till välsignelse för menniskors barn, du skall få vara det, redan här i smått och sedan i stort.

* * *

De två uppståndelserna och slutdomen.

I förbindelse med beskrifningen på de tusen åren vilja vi lägga märke till de två uppståndelserna. Redan i gamla förbundet finnes antydningar till en *första* uppståndelse. Esaias säger: "*Dina* döda skola få lif" på den tid, då man "sjunger denna sång i Judas land: "En fast stad hafva vi" o. s. v. Es. 26: 1, 19. Daniel talar om, att "*många af dem*, som sofva under jordens stoft, skola uppvakna, somliga (eg. dessa) till evigt lif, och somliga (d. ä. de andra) till evig försmädelse och blygd." Dan. 12: 2. Lukas talar om "lön uti de *rättfärdigas* uppståndelse," 14: 14, och om att äktenskap ej skall förekomma bland dem, som få "del af *uppståndelsen från* (eller bland) de döda" — d. v. s. de döda i allmänhet lemnas qvar i sina grafvar, men några uppstå från dem.

I 1 Kor. 15 kap. läsa vi om uppståndelsens ordning "Kristus (ensam) såsom förstling, sedan de som tillhöra Kristus vid hans tillkommelse"

(de tre klasserna, omtalade i Uppb. 20: 4). Emellan Kristus, den egentliga förstlingskärfven, och uppståndelsen af Guds församling, som ock kallas en "förstling," Jak. 1: 18, och de två andra klasserna, Uppb. 20: 4, se vi snart 1900 år. "Derefter änden, då han öfverlemnar riket åt Gud och fadern." Enligt Uppb. 20 kap. ligger 1000 år emellan de rättfärdigas uppståndelse och änden. Vid den första uppståndelsen skall "vår förnedrings kropp" (hvardagsdrägten) förvandlas till likhet med Kristi härlighets kropp." Filipp. 3 21. Af 1 Tess. 4: 14—18 lära vi, att Herren då skall framföra våra afsomnade vänner, hvilkas *uppståndelse* skall inträffa något litet (troligen endast några minuter eller timmar) före vår *förvandling*, vi som lefva. I Ebr. 11: 35 kallas denna uppståndelse för en "bättre uppståndelse," nämligen bättre än den förut i versen omtalade, genom hvilken qvinnor återfått sina döda, t. ex. enkan i Sarpat, 1 Kon. 17: 23; den sunemitiska qvinnan, 2 Kon. 4: 36. (Liknande fall under senare tid äro Maria och Marta, Joh. 11 kap.; enkan i Nain m. fl.) Dessa uppstodo till timligt lif, men de som få en bättre uppståndelse till evigt lif. Uppb. 20 kap. visar oss, att de äro "saliga och heliga, som få del af den första uppståndelsen," samt att den inträffar 1000 år före den sista.

Men dock få vi ej tro, att vid den sista uppståndelsen endast ofrälsta uppstå. Tvärtom läsa vi äfven då om sådana, som hafva sina namn i lifvets bok; och att endast "om någon icke fanns skrifven i lifvets bok, vardt han kastad i den brinnande sjön," ett uttryck, som snarare synes

visa, att flertalet äfven då möjligen hafva sina namn der. Men att icke *alla* hafva sina namn i lifvets bok, se vi tydligt af kap. 21: 8, der den ena klassen efter den andra uppräknas, hvilka "få sin del i eldsjön." All tanke på *allas* slutliga frälsning är härmed utesluten, i ty att Uppb. 21: 1—8 beskrifver det egentliga evighetstillståndet.

Ibland dessa "döda," som hafva sina namn i lifvets bok, 20: 12, äro nog *sådana hedningar*, hvilka aldrig hört evangelium, medan de lefde, men hvilka få höra det i dödsriket, och af hvilka då sådana, som "med tålamod i god gerning sökt härlighet och ära och oförgänglighet," Rom. 2: 7, med andra ord handlat efter det ljus de haft och gjort "det lagen bjuder," v. 14, skola få "evigt lif" på den dag, "då Guds rättvisa *dom* blir uppenbar," v. 7, d. ä. på *domens dag*, som nu afslutas vid de *tusen årens slut*. Märk, huru Paulus indelar hedningarna uti två klasser, sådana som sökt "göra det lagen bjuder," v. 14, och sådana som "synda" mot den, v. 12.

Vidare äro nog *alla barn*, som dött i unga år, der. Vi läsa: "Och jag såg de döda stora och små stå inför tronen," nemligen *domare*tronen. Här kommer en vigtig fråga in:

Hvad skall Gud göra med barnen, såväl uti uppståndelsen som vid Herrens tillkommelse?

Att nu icke *alla* barn få sin del i den första uppståndelsen är klart af detta ställe. Vi kunna vara förvissade om, att hedningarnes barn äro bland dessa "små," som uppstå först efter de tusen åren, likaså troligen barn i familjer öfverallt

i verlden, der föräldrarna äro ofrälsta. Der den ene maken deremot är troende, äro barnen genom den troendes inflytanden blifna "heliga." 1 Kor. 7: 14.

Skall då Herren kunna göra skillnad på de troendes och de ofrälstas barn vid sin tillkommelse? Han har gjort så förr, ty vid syndafloden, vid Sodoms förstörelse, vid straffdomarne öfver Egypten och Jerusalem undkommo de troendes barn (hvilka voro med föräldrarne) eländet, men ej de otrognas. Att icke Herren kommer att borttaga *alla* barn, som lefva vid hans tillkommelse, är sålunda klart redan deraf, att han ej gjort så förr, då stora straffdomar sändts öfver folk och länder. Den stora vedermödan är nemligen just en sådan straffdom. Men barnen äro derför icke förtappade, om de blifva qvarlemnade. Om de dö genom plågorna, så gå de till paradiset, der de få vara till den sista uppståndelsen, och om de få lefva, så växa de upp såsom undersåtar i riket.

Skulle Herren hafva den principen, att inga barn alls få finnas under vedermödan, då måste han icke endast taga upp alla barnen vid sin tillkommelse, utan *dagen derpå* taga upp öfver 100,000 barn, som blifvit födda under de 24 timmar, som då förflutit, och så i fortsättningen. Det blefve då ett oupphörligt, dagligt, nej minutligt upptagande af barn. Skulle Herren åter lemna qvar de troendes barn, hvem skulle då taga vara på dem? Hafva föräldrarna (eller den ena af dem) välsignat sina barn och öfverlemnat dem i full tro under bön och händers påläggning åt frälsaren, så gör nog Herren dem passande för himmels-

färden, såsom han gjort med deras föräldrar. Barnen skola lika litet frukta för Jesus då, som när han kallade dem till sig och de utan fruktan så trodde på den vänlige främlingen, att de läto honom taga dem upp i sin famn. Detta är troligen meningen med orden: "Dessa små, som *t. o på mig.*" De voro icke rädda för honom.

I föräldrar, som älsken Herren, öfverlemnen edra barn i full tro åt frälsaren, att han må taga upp dem vid sin tillkommelse. Och du, troende man eller hustru, som har en oomvänd make, gör det äfven du, om du ock måste göra det allena, eller sök att få andra att hjelpa dig dermed. Herren kan göra något med edra små genom anden vid händers påläggning, likasåväl som *något skedde med dem*, då han lade sina händer på de små under sin vandring på jorden, eller som Johannes redan i moderlifvet kunde blifva uppfylld af denne ande. "Allt hvad I bedjen, skolen I få." "Bedjen, att eder glädje må vara fullkomnad," gäller nog äfven härvidlag. Det mest antagliga är sålunda, att de troendes barn få följa med sina föräldrar både uti första uppståndelsen och uti förvandlingen och att de ofrälstas barn få blifva qvar i paradiset eller på jorden.

Sjunde afdelningen.

Det nya Jerusalem.

Uppb. 20—21.

Denna stora stad, som är 12,000 stadier eller öfver 200 sv. mil i längd, med lika bredd och höjd, och som är byggd uteslutande af *guld*, fanns till redan på Abrahams tid. Vi läsa nemligen, att "han väntade på den stad, som har grundvalar, hvilkens byggmästare och skapare är Gud." Ebr. 11: 10. Denna stad är Guds och vår frälsares boning, de heliga änglarnes boning. Och det troliga är, att äfven våra afsomnade vänners andar äro der uti den afdelningen af den, som kallas "paradiset" eller "under altaret." Att icke sjelfva brudens afdelning ännu är i ordning, se vi af Joh. 14: 3, ty så snart den är beredd, kommer han tillbaka. Den göres i ordning, synes det, lika fort som bruden beredes här nere. Ja, det troliga är, att liksom "de tolf apostlarnas' namn stå på de tolf "ädelstenarna" och de tolf "patriarkernas" namn på de tolf "pärlorna," att hvarje Guds barns namn står inristadt någonstädes uti och afbildas genom någon del af brudpalatset. Men

skulle så ej vara fallet, står det dock i *lifvets bok.* Dess tolf pärleportar, i öster tre, i norr tre o. s. v., bevakade af tolf änglar, påminna så skönt om uttrycket: "De skola komma från öster och vester o. s. v. och sitta till bords i Guds rike." Luk. 13: 29. De tolf stadsmurarnes grundvalar utgjorde hvardera en skön ädelsten.

"Guds härlighet upplyser staden," sålunda hvarken sol eller måne, gas eller elektriskt ljus. Intet tempel finnes uti densamma, ty Herren Gud sjelf och lammet är dess tempel. Att nu detta är en verklig stad, är alldeles klart af beskrifningen. Somliga påstå, att allt endast är ett bildspråk, och att staden endast *afbildar* de frälsta. Detta strandar mot Guds tydliga ord, som gör skillnad på folket, hvilket skall ingå i staden, och staden sjelf. Vi läsa i Uppb. 21: 27: "Och intet ondt skall der inkomma och ingen som gör styggelse och lögn, endast de, som äro *skrifna i lammets lifsbok.*" Hvad kan vara tydligare? Försöket att förklara staden vara en *bild* af bruden och dessa, som skola ingå i staden, vara hedningar, som sluta sig till bruden, är alldeles oegentligt, ty om bruden är framställd genom en *stad*, så fordrar konseqvensen, att äfven dessa hedningar skulle framställas genom något liknande en stad, såsom en förstad eller dylikt, som lägges till den himmelska staden. Men derom vet bibeln intet.

Men visar icke ängeln staden för Johannes, då han skulle visa honom bruden? Jo, alldeles på samma sätt, som jag skulle göra, om jag ville visa en främling drottningen af Sverige. Jag skulle naturligtvis först taga honom till Stock-

holm och till kungliga slottet och visa honom dessa, ty der bodde hon. Men dåraktig skulle han i sanning vara, om han då trodde att Stockholm eller slottet vore drottningen. Nej, när ängeln sade: "Kom jag vill visa dig *bruden*," då menade han ej: "Kom jag vill visa dig endast *en bild* af bruden," utan han menade, hvad han sade, att han ville visa honom *bruden sjelf*, som bodde i staden, ja, i stadens slott, det särskilda brudpalats der inne, som Jesus varit sysselsatt med att göra i ordning i snart 1900 år.

Talet om bruden i förbindelse med staden, uti v. 2, bevisar lika litet. Ty der står det endast, att staden är *tillredd*, såsom en brud är *prydd* för sin man. Jämförelsen är uti *prydandet*. Om någon skulle säga till en brudtärna: "Du är prydd, såsom om du vore bruden," då menades icke dermed, att hon vore bruden. Likaså litet menar Johannes, att det nya Jerusalem är bruden derför, att den är prydd såsom en brud för sin man, och ännu mindre menade han, att Jesus vore dennas brudgum. Skulle meningen vara, att staden skulle vara brud till någon, så blefve den en brud till *jorden*, ty till den kom staden ned och för den var den prydd. Men, som sagdt är, kallas icke staden alls för någon brud, utan säges endast vara prydd såsom en brud (i allmänhet) för sin man.

Om staden förklaras vara ett visst folk, så fordras det naturligtvis, om man vill vara konseqvent, att man äfven förklarar den *jord*, till hvilken den kommer ned, för ett folk. Skulle man eljest hafva lust att utföra *bilden* om staden såsom en brud åt *jorden*, så kunde man der finna några

sköna jämförelsepunkter. Staden under vår tid är nemligen endast litet *bekant* med jorden. Under de tusen åren sker stadens *trolofning* med sin brudgum — den kommer då nedåt ett godt stycke mot jorden, mot sin brudgum —, men först vid slutet af de tusen åren sker brölloppet, då staden kommer ned i sin brudgums — jordens — famn, eller då staden kommer ända ned på jorden.*

Denna sköna stad finnes till både *under* och *efter* de tusen åren. Under de tusen åren är staden så nära jorden, att folken kunna "vandra i dess ljus," 21: 24, och att "jordens konungar bära sin härlighet in i den." Ordet, som är öfversatt med "in i," kan lika väl betyda "emot." Samma ord är nemligen öfversatt med emot uti Luk. 15: 21: "Fader, jag har syndat *emot* himmelen." "Jordens konungar," troligen de jordiska konungarna, gå *in i* det jordiska Jerusalem, som då är praktfullt uppbyggdt, men bära sin, v. 24, och folkens, v. 26, härlighet och ära *emot* den *himmelska* staden. Icke endast deras tillbedjan, bön, pris och tack går upp emot denna stad, utan äfven deras härlighet och ära. De representera så-

---

* Uttrycket: "Hans tabernakel, dem som bo i himmelen," Uppb. 13: 6, bevisar endast, att tabernaklet understundom, såsom på detta ställe, *användes* såsom en *bild* af att frälsa. Herren gör här såsom annorstädes i Uppb., när han mången gång menar, att vi skola taga ett uttryck bokstafligt, han säger till derom. Detta uttryck, 13: 6, förnekar för det första icke, att en verklig *stad* finnes der uppe, ty om en stad står här intet. Det förnekar icke en gång, att ett bokstafligt, himmelskt tabernakel finnes der, lika litet som användandet af det gamla testamentets tabernakel eller tempel såsom en *bild* på Kristus, Joh. 1: 14, eller på församlingen, Efes. 2: 22; 3: 17, eller på sjelfva himmelen, Ebr. 9: 24, förnekar, att ett verkligt, jordiskt tabernakel och tempel fanns till.

lunda sina olika folk både såsom prester och konungar (jordiska nemligen.) Es. 61: 6; 66: 21.

Om vi återigen med "jordens konungar" tänka oss de förhärligade, skulle meningen blifva den, att de, såsom representanter af jordens nationer, bringa in sin och deras härlighet i det himmelska Jerusalem, alldeles såsom vid drottning Viktorias kröning representanterna från alla länder, öfver hvilka hon regerar, bragte dessas härlighet och ära in i London. Den förra meningen är dock mera sannolik.

Att beskrifningen på det nya Jerusalem från kap. 21: 9 till kap. 22: 15 framställer tillståndet *under* de tusen åren, visar äfven uttrycket "Guds och lammets tron," 22: 1, 3. Något sådant uttryck finnes ej uti de första åtta verserna af kap. 21, hvilka åtta versar framställa stadens ställning *efter* de tusen åren, sedan Gud *slagit upp sitt tabernakel*, nemligen det himmelska Jerusalem, Ebr. 9: 24, "bland menniskor" för att "bo bland dem," v. 3. Då finnes ingen *lammets* tron längre, i ty att 1 Kor. 15: 24—28 visar oss, att Kristus icke skall regera längre än till slutet af de tusen åren, till "änden." "Han måste regera, till dess han lagt alla sina fiender under sina fötter" och så "öfverlemna riket åt fadern," då "Gud skall vara allt i alla."

Ännu en sak visar oss, att vi från kap. 21: 9 till kap. 22: 15 hafva en beskrifning på stadens ställning till jordens folk *under* de tusen åren. "Trädets löf tjenade till folkens läkedom." Nationer finnas ej till på den nya *jorden*, utan endast individer ("menniskor," hvarom mera sedan), och

ännu mindre folk, som behöfva läkedom. Allra minst behöfvas dessa löf i det nya Jerusalem, hvars invånare endast äta af trädens frukt. Löfven åter igen behöfva jordens nationer under de tusen åren, för hvilka ännu både synd, sjukdom och till och med död äro en möjlighet, ehuru de höra till undantagen. Vi sade trädens löf. Det står egentligen "trädets löf" och "lifvets träd," skenbart gifvande vid handen, att det skulle endast finnas ett träd. Men såväl grundordets betydelse som uttrycket "på båda sidor" visar oss, att det menas flera träd. Ordet användes i samma bemärkelse som om vi t. ex. i en beskrifning öfver Palestina skulle säga: "Här växer palmen, här växer vinrankan." Detta är ett mycket vanligt uttryckssätt, och hvar och en förstår, att dermed icke menas en palm eller en vinranka, utan många. Melin säger härom: "Icke ett utan en fortlöpande rad af lifsträd på högra och venstra flodstranden." Vi skola sålunda utropa, när vi komma hem till vår stad: "Ja, nu ändtligen äro vi komna, icke till palmens eller vinrankans land, utan till lifsträdets land, till lifsträdets rätta jordmån."

Attonde afdelningen.

Efter de tusen åren.

Såsom redan är antydt, är det egentligen de åtta första versarne af kap. 21, som framställa det egentliga evighetstillståndet. Kristus behöfver ej då regera, ty all tanke på uppror eller bristande villighet eller förmåga för någon enda att intaga sin rätta plats, är då för alltid förbi. Det finnes då inga nationer, inga furstar, inga konungar på jorden, utan endast individer, "menniskor," som ej intaga någon öfver- eller underordnad ställning till hvarandra. Lika punktligt som solen går upp hvarje morgon och stjernorna löpa sina banor, lika punktligt skola då menniskorna på den nya jorden utan att hvarken styra eller blifva styrda fullgöra Herrens vilja, som då hufvudsakligast består uti att älska Herren Jesus och fadern, älska hvarandra och den himmelska stadens och den nya jordens invånare. Lika endrägtiga som lemmarne i en kropp äro, blir då menniskornas förhållande till hvarandra. Men det synes, som skulle äfven då en skillnad förekomma, nemligen emellan dem, som bo på jorden

och dem, som bo i staden, ty ehuru den öfver 200 svenska mil höga staden kommit så lågt ned, att den hvilar på jorden, måste vi ändå tänka oss, att jorden är ett och staden ett annat.

Vår första fråga blir: Hvarifrån komma väl dessa "menniskor," till hvilka vi — de himmelska invånarne — skola komma ned, samtidigt med att staden, i hvilken vi bo, kommer ned? Bibeln giffver ej något direkt svar härpå, men det troliga är (försåvidt ej Gud skapar nya menniskor helt och hållet), att de myriader af menniskor, hvilka icke deltogo uti upproret, då satan blef lös, och hvilka myriader naturligtvis utgöra den ojämförligt större delen af jordens då så oerhördt talrika befolkning, blifva öfverflyttade på den nya jorden sedan eldsfloden rensat densamma. Lägg märke till, att Petrus talar om en eldsflod, genom hvars förfärligt starka "hetta" elementen skola upplösas och jorden och de verk, som äro derpå, skola förbrännas. "Men nya himlar och en ny jord vänta vi efter hans löfte, i hvilka rättfärdighet bor" (icke endast härskar, som under de tusen åren, utan bor.) Denna storartade rensning skall försiggå, på det att "Guds dag" skall kunna begynna, ty så läsa vi: "Medan I vänten och ifrigt åstunden *Guds dags* tillkommelse, *för hvars skull* himlarna skola upplösas af eld" o. s. v. 2 Petr. 3: 10—13. Förut var det *Herrens* dag (under de tusen åren) nu blir det *Guds* "dag," likasom det är *Guds* "tabernakel," Uppb. 21: 3, *Guds* "folk," v. 3, och *Guds* "son," v. 7, (som hvarje öfvervinnare skall vara). I Uppb. 21: 1 läsa vi ock, att den första himmelen och "*den första jorden* hafva

förgåtts och hafvet (som finns till under de tusen åren, men ej sedan) är icke mer." De tusen åren sluta sålunda med en eldsflod. Den eld, som föll ned af himmelen från Gud, kap. 20: 9, och som förstörde de upproriska, gjorde sålunda något vida mera, den satte *hela jorden i brand.*

Intet ord förekommer om hvart de rättfärdiga gå, som ej deltagit i upproret. Men eftersom de förut tillhörde *jorden*, och det icke säges, att de förgingos genom eldsfloden (hvilket dessutom vore tvärt emot Guds forna handlingssätt), är det mest antagligt, att Gud tog dessa till sig i sin himmelmelska ark, såsom det skedde med Noah och hans familj under tiden för *vatten*floden, och att han sedermera släppte ned dem igen, alldeles som det skedde med arken, hvilken stannade på Ararats berg, då Gud sade till Noah: "Gå ut ur arken, du och din hustru och dina söner och dina söners hustrur med dig!" Noah, som tillhörde jorden förut, fick komma ned på den igen, och "de heligas läge," som Herren så väl skyddade emot upprorsmakare, 20: 9, och hvilka heliga han sålunda ej synes vilja låta drabbas af *död*, komma nog ned igen på den jord de förut bebott.

När Gud landsatte Noah på den efter floden förnyade jorden, sade han till dem: "Varen fruktsamme och förökens och uppfyllen jorden!" Skall månne Gud säga detsamma till dessa "menniskor" på den nya jorden? Så egendomligt som detta låter, begynner den tanken mer och mer att hyllas af framstående bibelforskare. Den förut omnämnde framstående lutherske teologen d:r Seiss påstår det. Han säger: "Uti ordet: 'Se

jag gör *allting* nytt,' ligger ock det inneslutet, att menniskoslägtet blir nytt. Öfverhufvud står det ingenstädes i bibeln, att menniskoslägtet som en sig alltjemt fortplantande skapelse skall upphöra. Menniskorna skola alltså som Adam och Eva före syndafallet på syndfritt sätt föröka sig, som det bjöds de första menniskorna."

D:r Seiss synes sålunda vara af den meningen, att Herren förvandlar de menniskor, som finnas på jorden under de tusen åren till samma tillstånd som Adam och Eva före syndafallet, och att i orden: "Se, jag gör allting nytt," 21: 5, äfven är inneslutet, att det blir ett nytt menniskoslägte. Den bekante d:r Grattan Guinness i London anser icke heller detta för otroligt och anför bland annat Efes. 3: 21 såsom bevis derför. Der står: "Honom vare ära i församlingen genom Jesus Kristus bland alla slägten i evigheters evighet" (eg. "till alla slägtleden af tidsåldern af tidsåldrar.")

Hvar och en förstår väl, att vi här ej tala om de förhärligade i det himmelska Jerusalem, i *staden*, om hvilka det tydligt säges, att de, som befinnas värdiga att få del af "uppståndelsen från de döda, de hvarken gifta sig eller bortgiftas," utan äro derutinnan "lika änglarna," Luk. 20: 35, utan här är fråga om de "menniskor", som bo på den nya *jorden*. Det är ganska märkligt att läsa om, huru Gud på många ställen i sitt ord begagnar uttrycket "tusende led." "Gud gör barmhertighet *till tusende led*," 2 Mos. 20: 6. Han "bevarar kärlek intill *tusende led*," 2 Mos. 34: 7. Han "gör barmhertighet *till tusende led*," 5 Mos. 5: 10.

Han "bevisar barmhertighet *intill tusende led.*" 7: 9. "Kommen ihåg ... det ord han budit *tusende slägter.*" 1 Krön. 16: 15. "Han kommer evigt ihåg sitt förbund, det ord han har budit *tusende slägter.*" Ps. 105: 8. Enligt Luk. 3 kap. är det endast 75 slägtled från Adam till Kristus på omkring 4000 år. Tusende slägtled skulle sålunda upptaga en tid af öfver 50,000 år (närmare 53,333.) Ehuru bibeln sålunda *synes* vara temligen klar rörande denna punkt, får man dock vara högst försigtig uti några *påståenden.*

Orimligt kunde det ju ej vara, att Gud, som antagligen gerna vill genomdrifva sina en gång fattade planer, skulle hafva för afsigt att visa satan, alla menniskor och alla änglar, att hans *första* plan i paradiset skall genomföras. Att nu detta icke sker under de tusen åren är klart, i ty att de förhärligade helgonen äro i *högre* ställning än Adam och Eva voro, under det att den jordiska befolkningen under de tusen åren äro i en *lägre.* Dessa senare bära ännu i sin natur många märken och böjelser efter fallet, hvilka Adam och Eva ej hade, och hvilka kanske knappast de tusen åren kunna eller hinna att fullt utplåna. Det troliga är derför, att de måste genomgå någon genomgripande förändring, innan de placeras på den nya jorden — en förändring, som gör dem fullkomligt lika med Adam och Eva före fallet.

Man har ofta frågat: Huru skulle det hafva gått, om icke fallet hade kommit? Befallningen att fortplanta sig blef nemligen gifven *före* fallet. 1 Mos. 1: 28; 2: 24. Om ingen synd hade kommit i verlden, hade ingen död kunnat komma, och då

hade ju jorden till sist blifvit alldeles uppfylld af menniskor. Barn hade blifvit aflade och födda utan synd, de hade varit fullkomliga såsom barn, fullkomliga såsom ynglingar, såsom män och såsom åldringar. Än sedan då? De kunde aldrig dö. Svar: Gud hade väl då fått plocka dem hem såsom mogna frukter och gyllene ax till sin himmel likasom Enok och Elia.

Nu skedde det ej så, utan fallet kom, och det visste Gud på förhand. Men om nu menniskor skola finnas på den nya jorden i samma ställning, så uppstår ju samma svårighet. D:r Grattan Guinness säger derom: "Denna fråga innebär dock ingen verklig svårighet. . . . Vår planet utgör för öfrigt icke hela universum: "I min faders hus äro många boningar." Och midnattens myriader stjernor äro solar i andra planetsystem för att icke tala om de aflägsna nebulosorna. Kan Gud icke förflytta sina trogna till andra verldar? Förstår icke till och med menniskan att grundlägga nya kolonier och befolka nya och aflägsna länder med den gamla verldens öfverbefolkning. Säkerligen har den allvise skaparen redan från början förutsett och ordnat allt detta." Så långt Guinness.

Men utan att flyga så långt med våra tankar tro vi, att den kubformade nya Jerusalems stad, hvars ofantliga ytinnehåll, särskildt på grund af dess oerhörda höjd, vi knappt kunna fatta, har rum för alla de lyckliga varelser, som jorden skall kunna frambringa åtminstone under många tiotusentals år. Och vidare är det ju ej säkert, att denna fortplantning skall fortsätta i oändlighet.

Det förut nämnda stället, Efes. 3: 21, om slägtleden under *tidsåldern* af tidsåldrar bevisar åtminstone icke, att sådant skulle ske mer än under en sådan oerhördt lång tidsperiod, att den förtjenar namnet af en tidsålder af tidsåldrar. Men andra ställen i bibeln tala om flera sådana långa perioder, ty vi läsa om "*tidsåldrar* af tidsåldrar." Uppb. 5: 13; 10: 6; 14: 11; 20: 10 m. fl.

Skall det kanske till sist förunnas oss att öfver det nya Jerusalems murar blicka ned öfver en jord, en menniskoslägt, som i allt uppfyller Guds ursprungliga plan? Huru skola vi icke då beundra Guds storhet uti att hafva kunnat göra godt af ondt! Då satan förhindrade "rikets upprättande" genom att döda härlighetens Herre, trodde han väl att han omintetgjort Guds plan. Men när Herren nu snart kommer tillbaka för att upprätta riket, har han icke endast en *konung* att bjuda jorden på utan äfven en *drottning*, som han vunnit under mellantiden. När satan frestade Eva i paradiset, trodde han väl äfven då, att han vunnit sitt spel, men nej, Gud skall åter frambringa ett paradisiskt tillstånd på en ny jord, och under tiden har han vunnit *alla det nya Jerusalems invånare.* Satan förlorar sålunda till sist, huru han än bär sig åt. Halleluja!

När Herren Gud i paradiset vandrade bland menniskorna, då var han ensam, då hörde menniskorna endast "ljudet af Herren Gud, som gick omkring i lustgården, då dagen svalkades." 1 Mos. 3: 8. Men när han på den nya jorden tager sig en aftonpromenad, när åter "*Gud sjelf skall vara med dem, deras Gud,*" Uppb. 21: 3, då kan han in-

bjuda hela den himmelska familjen, i hvilken Jesus är den äldste brodern, att göra sig sällskap. Och denna familjs olika klasser och olika individer hafva nog något att berätta för jordens folk om utkämpade strider och gjorda erfarenheter, som skall förvåna särskildt den nya jordens *nya* slägten. Aftonpromenad, sade vi, men det blir ju ingen natt. Det är i staden, der ingen natt finnes. Men på jorden är det nog möjligt, att natt förekommer såsom en behaglig omvexling. Adam "sof," innan ännu synden kommit i verlden.

Att menniskorna på den nya jorden skola äta är troligt. Det första budet till menniskan i paradiset rörde, hvad de skulle och hvad de icke skulle äta. Att dock intet kunskapens träd på godt och ondt finnes på den nya jorden, kunna vi vara vissa på. Men äfven om det funnes, skulle nog de 7000 årens sorgliga erfarenheter af synd och syndens följder gifvit Guds barn sådan afsmak för detta träd, att de aldrig skulle vilja smaka det. "Brändt barn skyr elden." Dessutom finnes satan ej mer. Han kan icke fresta dem mera, han är då icke endast "bunden" utan "kastad i eldsjön" d. v. s. borta för alltid.

Skola de förklarade andarna ock äta? I Uppb. 22: 1, 2 står både om lifvets vatten och om "lifvets träd, som bär tolf skördar, en skörd hvarje månad." Och i Uppb. 2: 27 läsa vi: "Den, som öfvervinner, honom skall jag *gifva att äta* af lifvets träd, som är i Guds *paradis.*" Paradiset synes sålunda blifva de förhärligades matsal, om vi så våga uttrycka oss, och är ej att förvexla med sjelfva brudgemaket — tillbedjandets afdelning.

Kanske vi genom att något betrakta bibelns lära om paradiset kunna få någon idé om hvad slags ätande här är fråga om för dem. Ordet paradis förekommer endast på tre ställen i bibeln, nemligen i Luk. 23: 43: "I dag skall du vara med mig i paradiset (detsamma som "Abrahams sköte,") och i 2 Kor. 12: 4: Paulus blef "uppryckt till paradiset" samt i detta Uppb. 2: 27.

I allmänhet kallas ju dock äfven Edens lustgård för paradiset. Så förstodo ock judarna saken, såsom vi kunna läsa i deras Talmud: "I paradiset kunna endast de rättfärdiga ingå, hvilkas själar föras dit af änglar. När israeliten bortgår till det eviga huset, så kommer en ängel, som förestår *Edens lustgård*, och som mottager hvarje omskuren Israels son och inför honom i Edens lustgård. Abraham skall sitta vid Gehennas port och skall icke tillåta någon omskuren att stiga dit ned. Gehennas eld har ingen magt öfver syndare af Israel, emedan Abraham stiger ned och återför dem derifrån."

Paradiset var troligen först på jorden, men försvann derifrån vid syndafallet, efter hvilken tid det först tjenade som uppehållsort för det gamla förbundets aflidna heligas andar (= "Abrahams sköte," Luk. 16: 23.) Det var då beläget i "jordens nedersta rum," ty dit nedsteg Jesus och dit (till paradiset) tog han röfvaren. Sedan blef detta i och med Kristus upplyftadt till tredje himmelen (troligen till nedre afdelningen af den himmelska staden, detsamma som "under altaret,") ty Paulus blef uppryckt till "tredje himmelen" och "till paradiset." Den afdelningen af

dödsriket, som hette paradiset, blef sålunda då skild från den andra delen deraf, som hette Gehenna, hvilka två afdelningar förut voro så nära hvarandra, att dess invånare kunde samtala med hvarandra, såsom Lasarus och den rike mannen, ehuru ej komma öfver till hvarandra. Det är på grund af denna förändring af paradisets läge, som de gamla heliga alltid talade om att stiga ned i de dödas rike, 1 Mos. 37: 35, under det att vi tala om, att våra vänners andar gå uppåt.

Efter den allmänna uppståndelsen vid de tusen årens slut, då alla de, som hafva sina namn i lifvets bok, lemna paradiset och uppstå, synes det, som om paradiset skulle blifva tomt, försåvidt ej Herren då använder det till räddningsark för de frälsta på jorden, hvilka ej deltogo i upproret vid de tusen årens slut och under den tid, då eldsfloden går öfver jorden och till dess, att de intaga den *nya* jorden. Att nu ej paradiset får samma öde som den andra afdelningen af dödsriket (Gehenna), eller att kastas i eldsjön, ses tydligt deraf, att vi återfinna det med dess lifsträd uti Uppb. 22: 2, då löftet i kap. 2: 7 till öfvervinnarne att få äta af dess frukt skall uppfyllas. Dessa lifsträd funnos sålunda till i detta paradis redan på Johannes tid, ty det talas om "lifvets träd, som *är* i Guds paradis." Uppb. 2: 7.

Dess frukt må sålunda vara något, som äfven de aflidnas andar kunna förtära, hvaraf vi draga den slutsatsen, att ätandet sålunda hufvusakligen är ett *andligt* ätande, såsom vi genom tron äta Kristi lekamen och blod i nattvarden samtidigt med, att kroppen äter brödet och vinet. Vi kun-

na dock äta Kristi lekamen och blod genom andra medel, nemligen genom *ordet* i ty att allt, som påminner om Kristus och riktar våra trosblickar på honom, meddelar evigt lif.

De afsomnade kunna nog ej njuta af Kristus eller äta af *detta* lifvets träd annat än såsom vi njuta af Kristus, då vi tänka på honom, bedja till, tacka eller tillbedja honom, men sedan vi fått förhärligade kroppar, kunna vi nog njuta af honom såsom vi göra i nattvarden, d. v. s. äfven genom begagnande af yttre symboler. Det blir sålunda ett verkligt lifsträd och ett verkligt lifsvatten, liksom det i nattvarden är ett verkligt bröd och ett verkligt vin. Men lika litet som vi i nattvarden äta och dricka för att tillfredsställa vår lekamliga hunger och törst, lika litet komma vi att spisa af lifvets träd och dricka af lifvets vatten i och för stillande af hunger och törst.

Allt, som finnes i himmelen, skall för oss framställa Jesus.

Alla våra fem sinnen skola vi då såsom nu betjena oss af för att tillgodogöra oss Jesus och njuta af honom. Våra förklarade *ögon*, då de *se* lammet midt i tronen, våra *öron*, då de tjusas af den himmelska musiken, våra *luktorgan*, ty då vi der inandas himmelens sköna blomsterdoft, skola vi icke glömma, huru skön han sjelf är eller glömma att njuta af aromen från hans älskliga person. Vidare skola våra *känselorgan*, om de ock erfara en aldrig så ljuf elektrisk ström vid beröring af en ängels eller ett helgons hand, dock aldrig kunna förleda oss till att ej begagna hvarje tillfälle

att få känna den ännu ädlare strömmen från Jesu och faderns hand och hjerta.

Och likaså skall för hvarje gång vi plocka af de ädla frukterna från lifvets träd eller njuta af lifsvattnet, detta endast bringa oss till att samtidigt njuta af några af hans ädla egenskaper, såsom välvilja, vänlighet, förtrolighet, godhet och kärlek. Skall då icke hågkomsten af, huru han här nere har fröjdat oss, hvarje gång vi njöto af honom i nattvarden o. s. v., och allt hvad han eljest skänkt oss på jorden såsom underpant på sin kärlek (och det redan före bröllopet sålunda) fylla våra hjertan med salighet! Himmel och jord, kronor och palmer, perlor och ädelstenar, lifsträd och lifsvatten, umgänget med helgon och änglar, himmelska utsigter, himmelsk musik och himmelsk blomsterdoft, minnet af det *förflutna*, besittningen af det närvarande, vissheten om en evig lycklig *framtid* — allt, allt skall endast göra att *han*, *han* blir så älsklig för oss, att vi ej veta, antingen vi skola "tiga stilla i vår kärlek" eller utbrista i lofsångsljud, som skaka hela den himmelska staden, antingen vi skola le af salighet eller gråta af sällhet.

Men skulle någon sällhetstår falla från våra ögon, skall Gud äfven aftorka den. Det är då brudskarans förenade kärleksblickar skola komma hennes älskade brudgum att utropa: "Vänd dina blickar från mig, de komma mig att darra." Hög. V. 6: 4. Det är då, han skall säga: "Huru skön är du, och huru täck, min älskade, i kärleks lekar!" Hög. V. 7: 6. O hvilket samlif i denna stad emellan fader och son, emellan brud och

brudgum, emellan helgon och änglar! Och midt under det att våra hjertan äro färdiga att brista af sällhet utan mått, höra vi kanske en ängel alltemellanåt utropa: "Och döden skall icke vara mer, icke heller sorg, icke heller rop, icke heller värk varder mer, ty *det första* har gått till ända." Uppb. 21: 4.

* * *

Vi sade, att uti dessa 8 första verserna af Uppb. 21, hvilka beskrifva det egentliga evighetstillståndet, det ej talas om lammets tron såsom i 22: 1 utan endast om Guds tron, 21: 5. Vi böra ock lägga märke till, att uttrycket: "Herren Gud" ej heller förekommer här om Gud utan endast Gud. Deremot förekommer detta uttryck: "Herren Gud" tre gånger uti beskrifningar på tillståndet *under* de tusen åren, 21: 22; 22: 5, 6. Uti dessa åtta verserna, 21: 1—8, deremot endast Gud — ett ord, som förekommer 6 gånger (och om vi dertill lägga ordet Gud uti uttrycket "Guds dag," 2 Petr. 3: 12, som tyder på samma tid, blir det ett jemnt sjutal.) Efter de tusen åren är det sålunda hvarken behof af, att Kristus regerar, ej heller att Gud ens bär namnet *Herre*, hvilken benämning, så uttrycksfull den än är, dock skulle tyda på möjligheten af bristande lydnad.

Förut var det Kristus, som var "allt och i alla," Kol. 3: 11, nu är det Gud, som är "allt i alla." 1 Kor. 15: 28. Nådens hushållning begynte med: "Det är fullkomnadt." Joh. 19: 30. De tusen årens med: "Det är gjordt." Uppb. 16: 17. Men evighetens tidsålder skall begynna med ett

nytt: "Det är gjordt," 21: 6, af ännu större betydelse. Med "det första," som har "gått till ända," 21; 4, menas nog de 7000 åren. Gud vare lof, att dessa icke utgjorde det hela, nej icke en gång det förra, utan endast "det första," visande oss, att ett andra, ett tredje, ett fjerde o. s. v. skall komma, hvarom mera i nästa kapitel.

Tidsåldrarna.

Då vi nu vilja något studera sanningen om bibelns olika tidsåldrar, är det vigtigt att vi komma ihåg, att det grekiska ord "aion," som egentligen betyder *tidsålder*, ofta är öfversatt med ordet "verld," under det att grekiska språket har två andra ord, som betyda verld, det ena den bebodda jorden och det andra verldsaltet. Ibland är samma ord "aion" öfversatt med "evighet", en gång med "skick." Efes. 2: 2. Vi begagna nu det allmänt erkändt rätta ordet tidsålder på alla sådana ställen. I Ebr. 1: 2 läsa vi då om Guds son, att Gud har "gjort tidsåldrarna genom honom" och i Ebr. 11: 3, att "tidsåldrarna hafva blifvit ordnade genom Guds ord" eller på Guds befallning. Deri ligger en ofantlig tröstrik sanning. Gud har icke allenast skapat verldarna genom Kristus, hvilken sanning vi lära af andra ställen i Guds ord, såsom Ebr. 1: 10; Joh. 1: 3, 10; Kol. 1: 16 m. fl. st., utan äfven *ordnat tidsåldrarna* genom honom.

I Efes. 3: 11 läsa vi: "Efter det uppsåt af evighet," hvilket bör heta: "Enligt tidsåldrarnas plan." Här lära vi, att Gud, när han arrangerade tidsåldrarna, gjorde det *efter en bestämd*

plan, hvilken han gjorde "i Kristus Jesus vår Herre," v. 11. Hvad Paulus i Efes. 3 kap. synes vilja framställa är, att Gud, när han lade denna plan, också gjorde rum uti densamma för *Guds församling* — en "hemlighet, som *från tidsåldrarna* har varit fördold i Gud." Efes. 3: 9. Denna hemlighet bestod ej uti, att hedningar skulle genom Israel frälsas, ty det visste redan Esaias, som talade om Kristus såsom "hedningarnas ljus," Es. 49: 6, utan hemligheten bestod uti, att hedningar skulle komma i samma höga ställning som Israel, och vidare deri, att af de båda skulle formas en klass heliga, hvilka skulle stå i samma innerliga förhållande till Kristus som en kropp till sitt hufvud. Judas framställer tidsåldrarna på ett träffande sätt, då han säger: "Honom tillkommer ära . . . och magt före *hvarje* tidsålder och *nu* och i alla tidsåldrar," v. 25. Paulus talar om, att evigt lif var utlofvadt "före tidsåldriga tider" eller, lättare uttryckt, "före alla tidsåldrar," d. v. s. förrän man begynt att uppdela tiderna uti tidsåldrar.

En tid har sålunda funnits till, då inga tidsåldrar räknades, och kanske en annan skall finnas till, då man upphör att så räkna. Det är troligt, att de olika skapelsedagarna utgjorde sådana tidsåldrar, ty att man ej behöfver tro, att de utgjorde endast tjugufyra timmar hvardera, är klart redan deraf, att sol och måne, som ju afmäta våra dagar, ej funnos till förrän på den fjerde af dessa dagar, 1 Mos. 1: 19, samt deraf, att alla de sju skapelsedagarna tillsammas kallas för *en* dag, 2: 4. Somliga hafva antagit, att *hvardera* af de

sju skapelsedagarna utgjorde en sådan förutnämnd tidsålder af tidsåldrar med en längd af 7000 år. Riket skulle sålunda blifva detsamma som det 49:de klangåret, och den nya jordens tidsålder, Uppb. 21, skulle då passa in på jubelåret eller det 50:de årtusendet.

Vi komma ihåg, att Israel fick befallning att låta jorden hvila hvart sjunde år, som kallades "klangår," och att efter sju sådana klangår fira jubelåret. Klangåren blefvo sålunda 7, 14, 21, 28, 35, 42 och 49:de åren, och det 50:de blef jubelår. Klart är sålunda, att judarne då fingo två hviloår, ty det 49:de var ett klangår och det 50:de ett jubelår. Likaså skulle då de tusen åren blifva det 49:de af de tusenårslånga klangåren, och det nya Jerusalems nedkommande på den nya jorden blifva jubelåret. Dessa 7000 (6000 + 1000) åren skulle då förtjena namn af den sjunde dagen eller Herrens hvilodag i den bemärkelse, att han intet nytt skapar under denna tid, utan endast uppehåller, det han har skapat, och låter allt utveckla sig efter sin art. Efter denna hvilodags slut skulle sålunda skapelsen begynna på nytt, då han "*skapar* nya himlar och en ny jord" och ett nytt *menniskoslägte.* Man skulle ju kunna invända, att de troende dock äro "en ny skapelse," och att han sålunda fortsätter att skapa äfven nu. Det är sant, och på samma gång är det lif vi få endast ett meddelande af detsamma eviga lif, som redan finnes i Gud och är af honom beroende dag efter dag på ett helt annat sätt än det naturliga. Att nu dessa *7000 åren* i alla fall *utgöra en tidsålder af tidsåldrar* är alldeles klart, äfven om vi ej skulle vilja

acceptera den teorien att kalla den för hvilodagen, en teori, som vi lemna åt dess värde. De 7 tidsåldrar, af hvilka den består, kanske kunna afdelas sålunda:

1. Den *antediluvianska*, från menniskans skapelse och till floden — *från Adam till Noah.* Se, slägtregistret för denna tidsålder, hvilken vi ock kunna kalla *de första 10 fädernas* tidsåldrar, uti 1 Mos. 5 kapitel.

2. Den (första) *postdiluvianska* eller tiden närmast efter floden — från *Noah till Abraham.* Se slägtregistret för denna tidsålder, hvilken vi ock kunde kalla *de andra 10 fädernas* tidsålder, uti 1 Mos. 8 kapitel.

3. Den *patriarkaliska* eller tiden *från Abraham* och *till* utgången ur Egypten genom *Moses.*

4. Den *israelit'ska* eller tiden från utgången ur Egypten, då Israel blef ett fritt folk, och till *Nebukadnesars* dagar, då det vid begynnelsen af "hedningarnas tider" förlorade sin nationella existens.

5. Tidsåldern för "*hedningarnes tiders*" *förra del* — *från* Nebukadnesar till Kristus.

6. *Församlingens* tidsålder — från Kristi första till Kristi andra tillkommelse. *Fullbordandet* af "hedningarnes tider."

7. *De tusen årens* tidsålder.

Efter domen vid de tusen årens slut få vi icke endast "nya himlar" och en "ny jord" utan äfven ett "nytt Jerusalem." Den himmelska staden sjelf synes nemligen undergå någon slags förnyelse. Det är då, den "*tidsålder* af tidsåldrar" begynner, som omtalas i Efes. 3: 21, *under hvilken de*

många slägtena skulle lefva, och under hvilken Guds förhärligande skall ske liksom nu och ännu mera i församlingen i Kristus Jesus (i grt. står "i," ej genom Kristus Jesus.)

Församlingen eller bruden är då *i* Kristus, sitt hufvud och brudgum i fullaste bemärkelse, och hennes enda göromål är då att förhärliga Gud, icke såsom nu att förhärliga Gud och vinna syndare, ty det finnes då inga syndare att vinna. O, huru vi då skola ära *honom!* Äfven om somliga af oss hafva "tänkt" så högt som på de "många slägtleden," skola vi dock då utropa: "Men *honom*, som förmått göra *utöfver* allt, *vida mer* än vi begära eller *tänka*, efter den kraft som verkar i oss, honom vare ära," o. s. v., v. 20. Huru lång denna tidsålder af tidsåldrar skall vara är oss ej bekant. Men det är ej alls omöjligt, att den också varar i 7,000 år, under hvilken tid alla de Guds kärleks afsigter skola vinnas, hvilka satan hade förhindrat honom att vinna under de första 7,000 åren. Hvad som återigen kommer efter slutet på denna sälla tidsålder af *tidsåldrar*, veta vi ej annat än så, att "honom tillkommer all ära, majestät, välde och magt . . . i *alla* tidsåldrar," Jud. v. 25, och att Herren skall "i de kommande tidsåldrarna* bevisa den öfversvinneliga rikedomen af sin nåd i *huldhet* (enl. P. W. '*mildhet*') *emot oss* i Kristus Jesus." Efes. 2: 6. (Prof. Myrberg). Det blir höjden, bredden, djupet och längden af Guds

* Om vi skulle tänka på en årsuppfyllelse äfven af *de tusen* bokstafliga *åren*, skulle man kunna antaga, att Guds folk efter 360,000 år skulle få inträda i något nytt skede af förökad härlighet. Det blefve efter något mer än 51 sådana tidsåldrar af tidsåldrar.

härlighets afslöjande och hans kärleks åtnjutande, om hvilka vi nu ej kunna göra oss mer än en dunkel föreställning.

"Hvad gjorde Gud, innan han skapade verlden?" frågade någon Luther. Luther, som ej syntes vara hågad att för ögonblicket ingå på sådana djupa ämnen, svarade: "Han satt i en björkskog och skar spön för folk, som göra förvetna frågor." Dock Joh. 17: 24 säger oss tydligt, hvad han gjorde: "Du har älskat mig före verldens grundläggning." Hvad Gud gjorde, var sålunda, att *han älskade Jesus.* 17, 24. Hvad Gud skall göra under alla kommande tidsåldrar blir: Han skall älska sin son och sin sons brud, han skall älska och bli älskad, och detsamma blir vårt göromål. Halleluja!

Några ställen till sist, hvarest ordet "tidsålder" borde stå i stället för "verlden," och några jemförelser emellan denna tidsålder — församlingens — och den nästa — de tusen årens. Under denna är *satan* "denna tidsålders gud," 2 Kor. 4: 4, under den följande är *Herren* det. Denna kallas "denna *verldens* tidsålder," Efes. 2: 2, den nästa är "himlarnas konungarikes" tidsålder. Denna kallas "den närvarande *onda* tidsåldern," den nästa är den *goda.* Vi uppmanas, att "*icke skicka oss efter* denna tidsålder." Rom. 12: 2. Efter den nästa deremot få de troende söka att likforma sig.

Vi läsa om "denna tidsålders *barn,*" Luk. 16: 8; 20: 34, och om "denna tidsålders bekymmer." Mark. 4: 19. Vidare om "vishet, som icke tillhör denna tidsålder eller denna tidsålders härskare." 1 Kor. 2: 6. Timoteus uppmanas, att förmana

dem, "som äro rika i denna tidsålder," 1 Tim. 6: 17, och i Tit. 2: 12 talas om att "lefva *gudligt* i denna tidsålder." I 2 Tim. 4: 10 beklagar Paulus, att Demas har "fått *kärlek till* denna tidsålder." Af Matt. 12: 23 lära vi, att "hädelse mot anden *icke skall förlåtas*, hvarken i denna tidsålder eller i den *nästa*," samt af Ebr. 6: 5, att vi redan under denna tidsålder kunna "få *smaka* den *kommande* tidsålderns krafter." Med den kommande tidsåldern menas alltid "de tusen åren." I förbindelse med Kristi profetiska tal begagnas ofta uttrycket "tidsålderns ände." "Hvad är tecknet för denna tidsålderns *ände?*" Matt. 24: 3. "Skördetiden är tidsålderns *ände*," kap. 13: 39 o. s. v., samt löftet: "Jag är med eder alla dagar intill tidsålderns *ände*," Matt. 28: 20 m. fl. Vi vilja lemna de öfriga verserna uti Uppb. 22 kap. till slutet af boken och nu öfvergå till en vigtig fråga.

Nionde afdelningen.

När kommer Kristus?

Mark. 13: 29, 32 synes varna för två ytterligheter i denna vigtiga punkt. Den senare versen säger oss, att vi icke kunna få veta "dagen och timmen" för Herrens tillkommelse, och den förra, att vi *kunna* få veta *den ungefärliga tiden*. "När I sen detta ske, så *veten*, att det är *nära för dörren*."

Det är ock ganska betecknande, huru Gud i forna dagar har uppenbarat för sina förtrogna, när stora ting skulle inträffa, och särskildt när tidsåldrarna skulle sluta. Noah visste på förhand år och dag, när den antediluvianska tidsåldern skulle sluta, nemligen efter 120 år. 1 Mos. 6: 3; 7: 4. Moses visste på förhand, när den patriarkaliska tiden skulle sluta, nemligen efter 430 års *vistelse* eller 400 års *förtryck* i Egypten. 2 Mos. 12: 40; 1 Mos. 15: 13. "Och det var *just på den dagen, då de 430 åren voro förlidna*, som alla Herrens skaror drogo ut ur Egyptens land," v. 41. Den mosaiska tidsålderns afslutning var uppenbarad för Daniel och nedtecknad, så att folket på den tiden kunde veta, när den skulle nå sitt slut.

Daniel fick nemligen uppenbarelse om, att Kristus skulle *dö* 483 år efter befallningens utgifvande att uppbygga staden Jerusalem, år 454 f. Kr., Neh. 2 kap., och enligt detta kunde de då lefvande heliga temligen noga beräkna, när han skulle *födas*.

Om nu Herren sålunda på förhand uppenbarat, när de tre vigtigaste af de förgångna nådeshushållningarne skulle sluta, nemligen den antediluvianska, den patriarkaliska och den mosaiska, hvarför skulle han icke också gifva sina förtrogna nu för tiden en vink om, när han skall komma, eller åtminstone den ungefärliga tiden derför? Ehuru vår tid, både på det sociala och politiska området, är full af märkliga förebud till Herrens tillkommelse, vilja vi här inskränka oss till dem, som stå i förbindelse med Israels ställning och "hedningarnas tider". Israels ställning är angifven i Dan. 12: 7 såsom ett bestämdt tecken för änden: "När *slut är på förskingringen* af det heliga folkets magt, skall allt detta varda fullkomnadt."

Israel går nu tillbaka till sitt land med snabba steg. Redan har Jer. 31: 38, 40 om stadens uppbyggande "ifrån Hananeels torn intill hörnporten," på "Garebs- och Goahöjderna" och i "as- och askedalen" gått i fullbordan. Likaså Sakarjas profetia om, att Jerusalem skall "byggas såsom en öppen plats för myckenheten af folk och boskap der inne," 2: 4, i ty att nu omkring lika många menniskor bo utom murarna som förut inom desamma.

I augusti månad detta år 1897 hölls en stor *verldskonferens* af framstående judar för att fatta beslut om Palestinas ännu grundligare kolonise-

ring, och detta ehuru det redan nu finnes nära tre gånger så många judar i Palestina som de, hvilka återvände från Babylon. Underhandlingar pågå med turkiska sultanen om landets köpande, och Rothschildarnas inteckning i landet säges vara ute nästa år. En skarp, hälsosam skillnad har gjort sig gällande emellan ortodoxa och reformjudar, hvilka senare snart skola börja "hata och förskjuta," ja *håna* de förra. Es. 66: 5, 6. De visa sig redan nu ganska skeptiska till och med rörande deras egna profetior och bry sig icke alls om planen att kolonisera Palestina.

För någon tid sedan kom ett större antal judar till Palestina från Arabien, tillhörande Gads stam. De påstodo sig fått uppenbarelse om att dit återvända, ty "Messias ankomst vore för handen." Då man gaf dem det hebreiska nya testamentet, blefvo de ganska förundrade att läsa om den judiske profeten Jesus, som deras landsmän hade behandlat så illa. "Vi äro icke skyldiga till hans död," sade de, "ty våra förfäder, som aldrig återvändt från den assyriska fångenskapen, voro ej i Palestina på den tiden."

I Persien pågå just nu, år 1897, stora förföljelser mot judarne, som gjort, att en hel del stå färdiga att utvandra till Palestina, hvars kolonier blomstra långt bättre än de judiska kolonierna i Sydamerika (Argentina). En hel del judar i Ryssland har sjelfmant begynt att studera nya testamentet på grund af att de sett, huru deras profetior, såsom dem synes, icke hafva gått i uppfyllelse. Icke få judar i Ryssland, Ungern, England, Tyskland, Amerika och äfven några i Skandina-

vien hafva gifvit Jesus sina hjertan och vänta på upplyftandet i skyn och den derpå följande nationella återuppblomstringen.

De s. k. "sionisternas" antal förökas oupphörligt i alla länder. De hafva som sitt mål Israels konungarikes upprättande, och redan hafva de hissat sin nationalfana både i London, Chicago m. m. De säga sig ämna visa verlden, att de mena något, att de tänka utföra sina planer. Hesekiels torra ben hafva icke endast "närmat sig" hvarandra, utan äfven fått "senor" (= viljekraft) på sig. Till och med delar af det nya templet, såsom portar, pelare m. m. påstås blifva fabricerade här och der i sydeuropeiska faktorier. Sions dotter lyssnar nu till uppmaningen i Es. 52: "Vak upp, vak upp, kläd dig i din praktskrud . . . skaka dammet af dig, upp, sätt dig på din tron, Jerusalem, lös af dig dina halsbojor." Sion glömmer "sin ungdoms skam och sitt enkestånds bitterhet" och återvänder under lofsånger till Jerusalem.

Redan 1892 existerade i Rumänien icke mindre än 49 olika föreningar med syfte att befrämja utvandringen till Palestina, hvilket föranledde det antisemitiska partiet i Rumäniens parlament att så mycket som möjligt gynna denna rörelse. I en rysk stad blefvo judarne fördrifna från sina hem under ropet: "Gån till Palestina!" De synas taga uppmaningen i akt. I Österrike och Tyskland är äfven den antisemitiska rörelsen ganska stark.

Det judiska fikonträdet skjuter i våra dagar knopp på knopp. Och: "När I sen detta ske,

veten då, att han är nära för dörren." Att fikonträdets knoppande äfven innesluter det judiska fikonträdets (äfven om detta uttryck icke uteslutande syftar derpå) synes deraf, att alla de tre evangelister, som begagna denna bild, omedelbart derefter tala om detta slägte, som "icke skall förgås, förrän allt detta har skett." Matt. 24: 32, 34; Mark. 13: 28—30; Luk. 21: 29—32. Att med "detta slägte" menas den judiska nationen, är klart af föregående kapitel hos Matteus, der samma ord "slägte" förekommer om judarne: "Allt detta skall komma öfver detta slägte." Matt. 23: 36. Jesu bild om fikonträdet, på hvilket han äfven i det fjerde året förgäfves sökte frukt, och det fikonträd, som han bannade, syfta likaledes på judarne.

Vår frälsare säger, att Jerusalem skall varda förtrampadt af hedningarna (d. v. s. af icke judiska nationer) *till dess* "hedningarnas tider varda fullbordade." Luk. 31: 24. Att Jerusalems förtrampande begynt att upphöra, är ganska säkert, och skulle det endera dagen inträffa, att Israel får hand om sitt land (hvilket sionisterna arbeta för), kunna vi blifva alldeles vissa, att hedningarnas tider dermed äro slut och "hedningarnas fullhet," Rom. 11: 25, är inkommen, hvilket är detsamma som att vi få *gå hem*, att bruden upptages.

Medan detta skrifves, komma just underrättelser från *Sionistkomgressen i Basel*, visande, att Hesekiels torra ben fått både "kött" och "hud," d. ä. en fast organisation. Den har antagit följande märkliga program för sitt framtida arbete:

1. Man må mycket verksamt arbeta för att uppmuntra till kolonisering af Palestina med tillhjelp af judiska åkerbrukare, handtverkare och industriidkare.

2. Man skall söka gruppera de olika landens judar i lokala organisationer, allt under ständig hänsyn till hvarje särskildt lands lagar.

3. Man skall söka höja den nationella tanken och känslan för den personliga värdigheten hos juden.

4. Man må arbeta för förberedande steg till uppnående af staternas tillåtelse till, att sionisternas mål realiseras.

Så långt programmet.

Vidare har kongressen valt en stående kommitté med ett verkställande utskott med makt att handla till nästa möte. Denna kongress är en märklig företeelse och den första i sitt slag, sedan Jerusalems förstörelse, i ty att till densamma ordentligt valda ombud blifvit sända från judiska samhällen. Den har sålunda nationell och ej endast religiös betydelse. Icke mindre märkliga äro besluten, som den fattat. Och särskildt är den andra punkten anmärkningsvärd och det mest i förhållande till Ryssland.

Sionisternas mål är, såsom synes af denna punkt, att *förblifva undersåtar under och ansvariga inför det land*, hvarifrån de inflyttat, alldeles som missionärerna i Kina, hvilka ej stå under kinesiska regeringens styrelse utan under sina respektiva länders konsuler. Om judarna lyckas få de olika regeringarna att erkänna denna punkt, hafva de dermed gjort sig till stor del oberoende af

Turkiet. Och hvarför skulle ej t. ex. Ryssland vara glad öfver att få sända sina tre a fyra millioner judar som kolonister till Palestina, i synnerhet som dessa kolonister vilja fortfarande vara ryska undersåtar! Finnes något enklare och fredligare sätt för Ryssland att eröfra Palestina än just detta! Genom att sanktionera detta steg skulle Ryssland intet förlora utom tvärtom vinna alla möjliga fördelar och icke minst den, att till stor del omintetgöra Englands planer rörande landet. England har nämligen ett högst obetydligt antal judar ibland sig, jemfördt med Rysslands millioner.

Näst Ryssland få ju Österrike och Balkanstaterna och derefter Tyskland fördel af detta steg. Sionisterna kunde aldrig hafva fattat ett mera praktiskt och till sina verkningar vidtomfattande beslut än just det som de hafva fattat. "Konungen af Norden," (Ryssland), har sålunda vunnit en stor fördel öfver "konungen af Södern" (England), men bådas anspråk göras om intet, när Herren nedstiger på oljoberget och tilldömer judarna landet samt der gör dem beroende af sig sjelf allena. Då kommer också *hela* det åt Israel af Herren tillmätta landet, d. ä. "emellan *Egyptens flod* ända till den stora floden, *floden Frat*," 1 Mos. 15: 18 att gifvas dem. Med "Egyptens *flod*" menas utan tvifvel *Nilen* (och ej den obetydliga s. k. Egyptens bäck) och Frat är detsamma som *Eufrat*.

När man ser på en karta, blir man på det högsta öfverraskad öfver hvilket ofantligt stort område detta är. Hela landet Gosen med Port Said, Kairo och Sueskanalen, ja Abyssinien, Gallaslan-

det, m. m. ligger på Palestina-sidan af Nilfloden och skall sålunda tillfalla Israel. Dock icke området, der det gamla Memfis var beläget, ej heller den stora staden Alexandria, hvilka ställen jämte större delen af Egypten äro belägna på västra sidan af Nilfloden. Vidare ligger Sinaihalfön och större delen af Arabien emellan Nilen och Eufrat, och det troliga är, att Israel får hela Arabien. Araberna, Hagars afkomlingar, skola ej ärfva med löftets barn, Isak. Gal. 4: 25—31. Gå vi till norra gränsen, se vi, att västra Eufratsfloden sträcker sig lika långt åt norr som Hellesponten och Dardanellerna, intagande sålunda det mesta af Mindre Asien. Icke endast Damaskus, Beyrut och Smyrna höra till det området, utan äfven Brussa, Erzerum m. fl. Arabiens och Syriens öknar skola blifva fruktbara och "blomstra som en ros." Es. 35: 1. Efter mycket låg beräkning kommer det morderna Palestina att intaga ett tio gånger så stort område som det nuvarande. Den delning af Palestina, som beskrifves i Hes. 47 och 48 kap., är troligen (och likaså hela den der beskrifna offergudstjänsten, m. m.) endast tillfällig och sker kanske omedelbart efter landets öfverlemnande åt Israel. Men som Palestinas gränser sedermera så betydligt utvidgas, är antagligt, att ny indelning sedan företages. Assyrien, troligen kontrolleradt af armenierna, blir under de tusen åren Israels närmaste granne i nordost, liksom Egypten dess granne i sydväst, enligt Es. 19: 23—25. Guds ord visar sålunda, hvilka skola blifva arftagare till asiatiska Turkiet efter muhammedanerna. Det blir de två af dem nu förtryckta fol-

ken, *Israel* och *armenierna*, hvilka skola få dela arfvet vid Herrens nedstigande på oljoberget.

Den märkliga "rörelse," Hes. 37: 7, bland judarnas "torra ben," som nu pågår, visar oss på det tydligaste, att Herrens tillkommelse är "nära för dörren." Likaså är fallet med en hel del profetiska tidstal, hvilka utlöpa just dessa åren. Vi komma dermed in på det uti Luk. 21: 24 förekommande uttrycket:

"Hedningarnes tider."

Med dessa hedningarnes tider menas de tider, då hedniska nationer erkännas af Gud såsom förare af verldsspiran, hvaremot med "hedningarnes fullhet," Rom. 11: 25, menas dem, som skola frälsas af hedningarna, till dess att brudantalet (som ju består af både judar och hedningar) blir fullt. Vi se sålunda, att det förra uttrycket är mycket mera rymligt och vidtomfattande än det senare. Dessa "tider" pågingo, under det att Jesus talade dessa orden, hvaremot uttagandet af "hedningarnas fullhet" ej begynte förrän efter pingstdagen. Dessa tider (se tabell 1) anses hafva begynt med det babyloniska verldsrikets grundläggande.

Guds ursprungliga plan var, att Israel skulle vara jordens förnämsta folk, och i Davids och Salomos dagar var det på god väg att så blifva. Jerusalem var då "härskarinna bland folken, furstinnan i landet." Jer. Kl. 1: 1. (Märk icke bland folket och i landet, utan "folken, landen.") Men då Israel blef Herren otrogen, tog Gud det åt Israel tillämnade verldsväldet och gaf det åt Nebukadnesar (eg. först åt hans fader, åt hvilken Ne-

bukadnesar att börja med var medregent.) Att det var *Gud*, som gjorde det, se vi af Dan. 2: 37, 38: "Du, o konung öfver konungar, är den, åt hvilken *himmelens Gud* har gifvit riket" o. s. v. "Du är det gyllene hufvudet."

Det babyloniska verldsväldet begynte år 625 f. Kr.* och varade 89 år, till år 536, då Cyrus under sin spira förenade både Medien och Persien och dermed det andra verldsväldet, Dan. 2: 39, begynte. Äfven detta säges tydligen hafva kommit till på Guds tillskyndelse. Esr. 1: 2. Detta—det medo-persiska — varade 200 år, från år 536 till år 336 f. Kr., då det grekisk-macedoniska verldsväldet eller det tredje riket af koppar, Dan. 2: 32, begynte dermed, att Alexander den store blef konung öfver Macedonien och Grekland. Detta rike varade till år 31 f. Kr., då det romerska riket grundlades genom slaget vid Actium. Detta är Daniels fjerde rike, starkt som jernet.

Och detta rike skulle sedan först sönderfalla uti två delar, det vestromerska och det östromerska, framställda genom de två benen på vilddjuret, och till sist uti tio riken, framställda genom de tio tårna. Delningen uti två ben begynte redan år 476 e. Kr., då den siste romerske kejsaren, Romulus Augustulus, föll, hvarpå indelningen i tio stater begynte.

Romerska väldets östra gren fortsatte dock att ega Jerusalem ända till år 637 e. Kr., då kalifen O-

---

* Se detta viktiga årtal vid den uti kungl. Bibelk. bibelupplaga bifogade noten till Hes. 1: 1, som ock stämmer med "Encycl. Brittannica." De andra historiska talen som angifvas, äro tagna hufvudsakligen från dompr. Melins bibelverk.

mar intog Jerusalem och det romerska väldet föll för det muhammedanska. Det *vestromerska* riket, hvarur det *nya Europas* stater sedan uppkommit, blef sålunda till sist den egentliga fortsättningen af det romerska väldet. Dessa stater hafva hela tiden hållit sig omkring antalet tio, ibland några flera, ibland några färre. De nuvarande äro jemt tio, nämligen: *Storbrittannien*, *Holland*, *Belgien*, *Frankrike*, *Portugal*, *Spanien*, *Italien*, *Schweitz*, en del af *Tyskland* och det mesta af *Österrike*. "Jernet" eller den fasta uthålliga romerska andan, Dan. 2, kunde sålunda ej riktigt "hänga tillhopa" med "leret," d. ä. de förslappade österländingarnas seder och bruk. Riket skulle vara ett "deladt" rike, v. 41, och "till en del starkt och till en del bräckligt." I det vestromerska riket gingo de vekliga folk under, som ej ville böja sig för romerska lagar och författningar; icke så i det turkiska, på hvars område nog bildstodens "ler" hufvudsakligast syftar. Turkarna kunde eröfra "leret" men ej "jernet."

D:r Melin, hvars förklaring af en del af bildstoden är mycket afvikande från den vanliga, tror dock, att jernet syftar på ett visst land och leret på ett annat. Det är intressant att se, huru leret dock skall ega bestånd ända till ändens tid, då det skall krossas tillsammans med jernet, och med kopparn, silfret och guldet. Det romerska riket såsom verdsvälde öfver Palestina räckte sålunda jemnt 666 år, hvarpå vilddjurets tal 666, Uppb. 13: 18, kanske syftar (men endast uti vilddjurets föreskuggande uppfyllelse.) Turkarne hafva nu, år 1897, regerat i 1,260 år. Allt detta är nu *historiska*

fakta, hvilka ej kunna bestridas. Och det är på grund af dessa fakta, som man nu, vid tidsålderns förestående slut, begynt att spåra en slags föreskuggande *års*uppfyllelse af de *sju åren*, eller de 2,520 bokstafliga dagarna, hvilka, som vi förut visat, skola utlöpa emellan Guds församlings upplyftande i skyn och Herrens nedstigande på oljoberget. Det märkliga sakförhållandet framstår nämligen för våra ögon, att det nu i år, då den stora judiska nationalkongressen hållits i Basel för att söka återfå Palestina, är jemt 2,520 *år*, sedan det babyloniska väldet grundlades.*

Men icke endast det, utan dessa 2,520 åren äro, genom turkarnas eröfring af Jerusalem, då

---

* Från år 31 f. Kr. till 637 e. Kr. blir egentligen 668 år, men enligt de astronomisk-kronologiska beräkningarna är vår tideräkning omkring två år för tidig. En troende engelsk astronom säger härom: "Med afseende på tideräkningen 'efter Kristus' kan sägas, att de kristna begynte att räkna sitt 'efter Kristus' så sent som 523, och af de verldsliga regeringarna blef detta räknesätt ej antaget förrän 1,431. Då man refererade tillbaka, begynte man med 4,000 i stället för med 4,001, så att ett år må dragas från vårt årtal, och som de begynte året i Mars sex månader före det verkliga skapelseåret, må också detta halfår dragas från, ty det första året fick endast sex månader. Likaså må ännu tre månader strykas emedan man senare flyttade årets början från Mars till 1 Januari (i England påbjöd parlamentet denna ändring år 1752.) I allt är sålunda denna beräkning e. Kr. 1¾ år före solåren, och denna tid må vi taga bort, om vi vilja beräkna de förmörkelser, de gamla tala om."

Dompr. Melin tror ock, att året 31 (och ej 29) är "det tidigast möjliga, på hvilket Kristi död faller." Fråuräknandet af dessa två åren gör, att tiden från år 31 f. Kr. till år 637 e. Kr. blir 666 år (och ej 668) och från år 625 f. Kr. till år 1897 e. Kr. icke 2522, utan jämnt 2520 år. Vi må i sanning säga härom, såsom dompr. Melin säger rörande de 69 årsveckornas märkliga uppfyllelse i och med Kristi framträdande, att uppfyllelsen är "ett vid en så svår uträkning högst underbart sammanträffande."

den grekiska patriarken Sophonius,* som tillika var stadens guvernör, måste lemna dess nycklar åt Omar, delade uti två skarpt afmätta lika halfvor af *1,260 år hvardera*, ty det babyloniska väldet varade 89 år, det medo-persiska 200 år, det grekomacedoniska 305 år och det romerska öfver Palestina 666 år. Nu utgöra 89 + 200 + 305 + 666 jemnt 1,260 år (från 625 f. Kr. till 637 e. Kr.), och från år 637 e. Kr. då senare hälften af 1,260 dagar begynte (turkarnes eröfring af Jerusalem,) till år 1897 utgör också *jemnt 1,260 år*.

Att Daniels 70:de årsvecka (af 7 år eller 2,520 dagar) skulle få föreskuggande uppfyllelse under 2,520 *år*, var nog något, som han aldrig tänkt på. Lika litet tänkte nog Nebukadnesar, då han var vansinnig 2520 dagar eller "7 tider" (= 7 år,) Dan. 4: 13, 20, 22 och 29, på grund af sitt vilddjurslika högmod, att samma vilddjurslika tillstånd skulle fortsätta i verlden lika många *år*, som han trodde sig vara ett vilddjur i *dagar*. Nebukadnesar blef ödmjukad efter 2520 dagar, men alla de riken, som komma skulle i verlden, behöfde 2520 år, innan de skulle blifva kufvade. Gud synes här hafva gifvit "ett år för en dag" såsom i Hes. 4: 4—6 och i 4 Mos. 14: 34; äfven 3 Mos. 26: 28 om "de 7 tiderna" (eng. öfvers.), der ordet tid antages betyda detsamma som det gör i uttrycket: "tid, två tider och en half tid" i Dan. 7 eller *år*, tros syfta på samma långa tid af förtryck för Israel. Herren skall un-

---

* När patriarken måste åtlölja den segrande kalifen Omar genom Jerusalems gator, säges han hafva utropat: "Nu står förödelsens styggelse på heligt rum."

der dessa "7 tider" (7 × 360 = 2520) "tukta dem för deras synders skull."

När Daniel framställde sin fråga: "Huru långt är det till slutet på dessa förunderliga ting?" (nämligen slutet på antikrists skräckvälde, Dan. 11, den stora nöden, kap. 12: 1, Israels frälsning, v. 1, och den första uppståndelsen, v. 2), fick han icke endast till svar, när det blir slut på "förskingringen af det heliga folkets makt," utan äfven, att slutet skulle komma "efter en tid, två tider och en half," 12: 7. Efter förloppet af den tid, som är framställd genom detta mystiska tal, skulle slutet vara inne.

Det kan synas förmätet, om vi söka tolka detta uttryck om "tiderna," då icke ens den store profeten Daniel förstod dem, som sjelf upptecknade dem. Och ännu mera synes det så, då vi läsa vår frälsares ord i Apg. 1:7 till de tolf, att det icke heller tillkom dem att veta dessa tider och stunder, åtminstone ej förrän de fullgjort predikandet af evangelium till "jordens ände," v. 8. Ty att Jesus med uttrycket "tider" ("tider och stunder") uti Apg. 1: 7 menade desamma tider, som Daniel omtalar, är mycket troligt. Jemf., huru Jesus hänvisar till Daniel i Matt. 24: 15: "När I fån se förödelsens styggelse, om hvilken är taladt af profeten Daniel." Daniel talar just derom i kap. 11: 31.

För att vi sålunda skola våga hoppas förstå detta tal om "tiderna," måste vi kunna bevisa två ting: 1) att evangelium *blef predikadt* till jordens ände, 2) att Gud *derefter gaf uppenbarelse till någon* angående dessa "tider". Dessa två punkter kunna vi — Gud vare lof! — bevisa.

Rörande den *första* punkten läsa vi i Kol. 1: 23, att då Paulus skref detta bref, var evangelium redan "predikadt i hela skapelsen under himmelen." Uttrycket här är starkare än i Apg. 1: 8. Häraf bevisas, att apostlarna utförde uppdraget om evangelii predikan öfver hela verlden.

Rörande *den andra* punkten, se vi af Uppb. 12, att betydelsen af det mystiska uttrycket om tiderna ("tid, tider och half tid") är der förklaradt. Bägge uttrycken begagnas nemligen utan åtskillnad om qvinnans vistelse i öknen (v. 6, 14). Denna uppenbarelse till Johannes gafs också flera år efter, sedan Paulus skref Kolosserbrefvet.

Uttrycket i Apg. 1: 7 bevisar icke ens, att det *aldrig* skulle tillkomma apostlarna att få reda på dessa tider. Det står icke: det skall *aldrig* tillkomma eder, utan endast "det *tillkommer* eder icke," o. s. v. Uttrycket kan endast på det högsta bevisa, att dessa tiders betydelse ej skulle blifva dem klar, förrän de utfört arbetet med evangelii predikan. Allra minst böra de, som ej tro, att aposteln Johannes, utan en annan Johannes fick "Joh. Uppb.," betona ordet "eder" i detta ställe.

Att nu af dessa verser vilja bevisa, att vi, som lefva *sedan* evangelii predikan nått "hela skapelsen," Kol. 1: 24, att vi, som lefva, *sedan* Uppebarelseboken skrefs, ej skulle förstå dessa tider — vi, som lefva sedan de 1260 dagarna icke endast blifvit oss gifna som förklaring på det der mystiska uttrycket om tiderna, utan som lefva *sedan dessa 1260 dagar blifvit uppfyllda* (uti dess historiska bemärkelse nemligen), blir i sanning att bevisa för mycket, och det så mycket mer, som

Daniel tydligen säger oss, att de skulle förstås vid "ändens tid". Dessa 1260 dagar få ju sin bokstafliga daguppfyllelse under vredestidens sista halfva, men de synas haft en föreskuggande årsuppfyllelse under de 1260 åren från 637, då turkarne begynte eröfringen af Jerusalem, eller från år 638, då de fullbordade den, och till år 1897—98. Uppb. 11: 2.

Tionde afdelningen.

Historisk och præteristisk tolkning af skrifterna.

Efter den principen af ett år för en dag har man så begynt att studera andra tidstal i Daniel och Uppenbarelseboken, och det är detta, som man plär kalla:

Den historiska uppfattningen.

Under det att vi nu något vilja betrakta detta system att tolka profetiorna, få vi först komma ihåg, att det icke kan vara det egentliga, i ty att Guds ord menar i första hand bokstafligt, just hvad det säger. Kan man nu på slutet upptäcka en föreskuggande uppfyllelse under så många *år*, så få vi taga det för hvad det är, nemligen en *skugga* af sjelfva varelsen, som ju aldrig kan blifva detsamma som varelsen sjelf. Vidare kunna vi aldrig räkna på, att profetians ordalydelse skulle kunna fullständigt passa in på de händelser, som inträffa under dessa årsperioder.

Om vi t. ex. anse, att de senare 1260 dagarna i Uppb. 13: 5 och 11: 2 (42 månader = 1260 dagar)

få en *föreskuggande* uppfyllelse under 1260 *år*, så kan ju ej den antikrist (vilddjuret), som omtalas i kap. 13: 7 och som i kap. 17: 11 tydligt säges vara en enda person — "en konung," som skall härska under denna tid af 1260 dagar, lika litet som den falske profeten, som skulle verka lika länge, blifva *en enda person.* Ty en person kan ju ej lefva så länge som 1260 år, utan då måste man tänka på något system, som varat i 1260 år, och blir det vanligtvis tydt på påfvedömet och muhammedanismen.

Men bibeln säger, att dessa två vilddjur äro *två personer*, och detta är den egentliga betydelsen. Likaså med de två vittnen och deras 1260 dagar, de kunna då ej tolkas på två personer och 1260 år af samma skäl, utan på en *hel rad* af vittnen, som uppträda emot det uppkommande påfvedömet m. m. Vi må sålunda ej låta oss så tjusas af årsdagsuppfyllelsen, att vi glömma den *egentliga*, så tjusas af den historiska tolkningen, att vi glömma den bokstafliga, som är den *futuristiska* (d. ä. den, som hör till framtiden). Detta är så mycket vigtigare att betänka, som den historiska tolkningen har en utomordentlig tjusningskraft, då man med den ej gerna kan undgå att göra beräkningar rörande tiden för Kristi tillkommelse.

Vi må komma ihåg, att om alla dessa beräkningar, som uppgöras på grund af årsuppfyllelsen, slå fel, så stor dock ordet qvar, och ordet sjelf framställer den *bokstafliga* uppfyllelsen under så många *dagar* och ej år.

Med dessa förutskickade anmärkningar gå vi nu att se på denna tolkning af Daniels profetior

m. m. Daniels andra kapitel hafva vi redan betraktat. Vi böra komma ihåg, att såväl Dan. 2 som Dan. 7, hvilka afhandla samma sak, framställa *verklig historia*, och ej endast en föreskuggande historisk uppfylles. Skillnaden mellan de två kapitlen är endast den, att, medan Nebukadnesar får se verldsrikena under bilden af en stor bildstod, ser Daniel dem, som Gud ser dem, d. ä. i deras rätta gestalt som fyra *vilddjur*.

Det *första* djuret, likt ett *lejon*, som säges hafva "örnavingar," hvarmed dess hastiga eröfringar afbildas, är det *babyloniska*, som varade de 89 åren.

Det *andra* djuret, likt en *björn*, med "de tre refbenen i dess gap," nemligen Medien, Persien, Babylonien, syftar på det *medo- persiska* riket, som varade de 200 åren.

Det *tredje* djuret, likt en *leopard*, framställer det *grekisk-macedoniska väldet*. De fyra "fågelvingarna" och de fyra "hufvudena" framställa de fyra riken, uti hvilka detta välde uppdelades efter Alexander den stores död. Detta rike varade i 305 år.

Det *fjerde* djuret, för hvilket ingen passande liknelse fanns, med "tänder af jern" och "de tio hornen," framställer det romerska, som hade verldsvälde öfver Palestina 666 år, hvarefter det muhammedanska väldet, som intager ungefär samma område som den östromerska halfvan, fortsatte i 1260 år. Under hela denna period af 1926 år (= 666 + 1260 hafva först romerska kejsare och derefter romerska lagar och författningar styrt det vestromerska riket, hvilket hela tiden

varit uppdeladt i omkring tio stater, framställda genom "de tio hornen" och "de tio tårna" på bildstoden.

På grund af, att *alla* dessa fyra djur, såväl som bildstodens alla delar, finnas till uti den yttersta tiden, kap. 7: 12; 2: 35, hafva somliga antagit, att det första djurets kropp då till sist framställer endast Babylon, det andra de folk, som bo mellan Eufrat och Macedonien, det tredje Macedonien och Grekland och "de tio hornen och de tio tårna" det vestromerska riket ensamt, hvaraf det nyare tidens Europa ju har uppstått. Sir Isaac Newton hade denna uppfattning. Detta är troligen det rätta sättet att räkna, åtminstone efter den tid, då det östromerska riket tillföll turkarna. (Andra räkna dock annorlunda).

Det lilla hornet, Dan. 7: 8, uti hvilkens hand de heliga skola varda gifna under "en tid, två tider och en half tid," v. 25, (= 3½ år eller 1260 dagar) syftar uti den historiska uppfyllelsen på de tio vestromerska rikena under inflytande af påfvedömet, hvilket, liksom turken, har härskat ungefär 1260 år, ty såsom Luther sagt: "Påfve och turk kommo upp på en gång." Men uti dess *bokstafliga* och egentliga bemärkelse uppfylles det på *den personlige antikrist* i hans förbindelse med de tio sista vestromerska konungarna. Det lilla hornet i kap. 8: 9 deremot, som uppkom från det *tredje* verldsriket, det grekiska, syftar i första hand på Antiokus (nemligen hornets förra tid) och på det turkiska väldet (dess senare tid) under inflytandet af muhammedanismen, hvilken nu i 1260 år innehaft ungefär samma område som förut det

grekiskt- macedoniska. I dess verkliga bokstafliga uppfyllelse syftar äfven detta lilla horn på *den personlige antikrist*, men i hans förbindelse med österns länder.

Ryssland torde nog blifva den magt, som i sista hand gör anspråk på Alexanders arf och efter hvars kommando Turkiet måste foga sig. — Hvad vi emellertid lära är, att efter dessa verldsväldens slut "skall himmelens Gud upprätta ett rike," nemligen de tusen årens, Dan. 2: 44, och att "dom skall hållas åt den högstes helige" af "den gamle af dagar" och "tiden inträdde då de heliga togo riket i besittning," 7: 22. Äfven om nu den historiska årsdagsuppfyllelsen af de 2,520 åren snart synas kunna vara ute, kan man dock tänka, att minst den tid, som åtgår för den bokstafliga uppfyllelsen af de 2,520 dagarna, återstår att uppfyllas. Oss tillhör, som sagdt är, att veta den ungefärliga tiden, men Herren att veta "dag och timme."

Det 8:de kapitlet i Daniels bok.

Detta kapitel framställer *striden mellan* det andra verldsriket eller det medo- persiska, "väduren med de två hornen," och det tredje verldsriket eller det grekiskt macedoniska, "*getabocken*, som gick öfver hela jorden utan att röra vid marken," d. ä. Alexander den store. Det första verldsväldet, det babyloniska, var sålunda redan förbi vid denna tid.

De fyra hornen, som uppväxte derifrån, äro desamma fyra riken, som vi förut sett uppstå vid det grekiskt- macedoniska rikets delning under

bilden af "de fyra fågelvingarna" och "de fyra hufvuden," 7: 6. (Riket delades så, att Antipater erhöll Macedonien, Ptolomeus Egypten, Seleucus Syrien jemte det öfriga österlandet och Antigonus Mindre Asien.) "Det lilla hornet" var i första hand Antiokus Epifanes, och på honom får profetian en föregående tillfällig dagsuppfyllelse. Och härmed äro vi komna in på det tredje sättet att tolka profetian, nemligen:

Den præteristiska uppfattningen.

Denna går ut på att bevisa, att profetiorna allaredan hafva blifvit uppfyllda. Uti Antiokus finna, säga dessa, de 2300 dagarna i Dan. 8: 14 såväl som hela det 11 kap. från v. 21 och delen af det 12 sin enda uppfyllelse, och någon mera, det må så vara historisk eller præteristisk uppfyllelse, vilja de ej höra talas om. På samma sätt förklaras de 70 årsveckorna hafva fått sin enda uppfyllelse på de 490 veckor (= 1 år, 4 mån., 10 dagar), som utgjorde den ungefärliga tid, som förflöt från Daniels syn, 9: 1, år 538 f. Kr. i Darii (= Cyaxares) första regeringsår, till år 536, då befallning gafs att uppbygga templet. Esr. 1: 1.

"Den smorde," som dödas, blir då Darius. Offrens afskaffande få syfta på den renare gudsdyrkan, som infördes af Cyrus och på judarnas tillåtelse att få sluta upp med att offra åt hedningarnas gudar, som de ju delvis gjorde äfven derigenom, att deras tempelkärl blifvit insatta uti Nebukadnesars "guds hus." Esra 1: 7. Förödelsens styggelse får då betyda de hedniska bilderna i templet; förbundets stärkande hänföres då på

Esras hopsamlande af judarne för att återvända m. m. Likaså förklara somliga af præteristerna, att det mesta af Uppenbarelseboken gick i fullbordan antingen före eller under Jerusalems förstöring (d. v. s. de af dem, som antaga, att Uppenbarelsebokens profetior blefvo gifna före Jerusalems förstöring). Dock medgifva numera de flesta præterister, som väl är, att de profetiska synerna i många detaljer sträcka sig utöfver deras första uppfyllelse och ingå på den yttersta tiden, och med detta underförstådt är den præteristiska uppfattningen visst icke att förakta. Många profetior hafva nemligen denna trefaldiga uppfyllelse, d. ä. de hafva uppfyllts, de uppfyllas och de komma att uppfyllas. De hafva först en nära till hands liggande bokstaflig *dags*uppfyllelse afseende tiden strax efter profetiornas uttalande — den *præteristiska;** vidare en föreskuggande *års*uppfyllelse under hela tiden intill änden — den *historiska*; och till sist en profetians djupaste innebörd, en uttömmande bokstaflig dagsuppfyllelse i förbindelse med den antikristiska nöden — den *futuristiska*. Jesu profetiska tal i Matt. 24: 25 är exempel härpå, ty ehuru inga tidstal finnas, få dock de der påpekade händelserna och förmaningarna först en præteristisk uppfyllelse och tillämpning på tiden före Jerusalems förstöring, sedan en historisk under hela tiden och slutligen en futuristisk uuder vedermödans tid efter församlingens upplyftande. Uti detta ljus vilja vi nu i hast genomgå Antioki historia såsom en förelöpan-

* Den præteristiska = den förflutna, nemligen från *vår* tid räknade.

de uppfyllelse af profetian om den kommande antikrist.

Antioki framfart har nemligen en slående likhet med den kommande antikrist, till hvilken han var en förebild. Hans fyra anfall mot konungen i södern, d. ä. Egyptens konung, räckte i *omkring sju år* (171—164 f. Kr.), och under de tre sista kom han i beröring med Palestina. Till och med hans första anfall i Egypten (171 f. Kr.) skedde i afsigt att försvara sin förmenta rättighet till Palestina, som Egypten gjorde anspråk på (såsom varande en del af drottning Kleopatras hemgift).

Under hans andra fälttåg mot Egypten plundrade han och oskärade templet år 169, 1 Makk. 1: 16—24, och verkställde onda planer "mot det heliga förbundet." Dan. 11: 28. Skändliga öfversteprester hade då föranledt inbördes krig bland judarna, uti hvilket Antiokus passade på att inblanda sig. "Han anställde då blodsutgjutelse och talade stor hädelse." 1 Makk. 1: 24. Många afföllo då från det heliga förbundet. På återväg från hans tredje infall i Egpten, hvarifrån han blef tillbakadrifven genom romarnes mellankomst, ("skepp från Kittim," Dan. 11: 30) begynte han, full af raseri, den förföljelse mot Israel i midten af år 167, som slutade med, att "förödelsens styggelse," kap. 11: 31 (= ett altare åt den olympiske Jupiter) uppställdes ofvanpå Guds altare (i dec. samma år.)

Detta inträffade sålunda ungefär i midten af Antioki sju-års period (liksom Antikrists första anfall på Palestina inträffar i midten af de första 3½ åren).

På detta krigståg drog han som en "öfversvämmande flod genom länderna, och till det härliga landet skall han komma" (eller 'ädla landet," Melin) nämligen Palestina, och "förföljelsen skall vara stor" (v. 41.) Det var på detta tåg mot Egypten, som nyheten om infall från öster (Persien) och norr (Armenien) förskräckte honom, emot hvilka länder han drog ut i stor vrede. Men han dog, innan han hunnit qväfva uppropet, och det under de gräsligaste plågor och den hemskaste förtviflan.

Den 25 December 164 blef templet renadt af Judas Makkabeus, och Antiokus dog på våren 163 f. Kr.

Den personlige antikrist, på hvilken senare delen af Dan. 11 ytterst och egentligast syftar, skall utan tvifvel göra tre liknande infall i Palestina. Hans första infall synes slå in på den tid, som är angifven (på tabellen III) med dagar 693 från början af sjuårsperioden, och der det är anmärkt: "Antikrist gör sitt första anfall på Palestina." Såsom förr är påpekadt, kommer han då, understödd af de tio vestromerska konungarna.

Det andra infallet står i förbindelse med gossebarnets upplyftande i midten af veckan (dagar 1260 från början), då qvinnan (Israel) jagas ut i öknen och de antikristiska arméerna, som då ledas från Konstantinopel och utgöras af muhammedaner, förgås genom att jorden uppslukar dem. Uppb. 12. Hans tredje fälttåg blir, när han kommer från norr, åtföljd af de stora arméer, för hvilka Ryssland står i spetsen, om hvilka Hesekiel talar, 39: 12, till hvilkas begrafning skall åtgå sju

månader, då "han skall uppslå sitt palatslika tält mellan hafven omkring det lustiga heliga berget," Dan. 11: 15, d. ä. "mellan Medelhafvet och Döda hafvet i närheten af tempelberget, måhända på *oljoberget.*" (Fjellstedt.) Han skall då söka uttömma allt sitt raseri på Israel, men träffas plötsligt af "svärdet från hans mun, som sitter på den hvita hästen," Uppb. 19: 11, hvarpå han kastas i eldsjön tillsammans med hans medhjelpare, den falske profeten.

Antioki historia passar ock såsom ett förspel till hela den långa period af 2,520 år, hvarpå tabell I hänvisar, nämligen hedningarnas tider. Hans *första* anfall på Palestina passar då in på romarnes anfall mot Jerusalem ungefär i midten af den första halfva perioden af 1260 år eller år 70, hans *andra* anfall på Jerusalem år 637 e. Kr. i midten af de 2,520 åren, och hans sista anfall sammanfaller då med antikrists förut beskrifna *sista* anfall "från yttersta Norden" mot Palestina vid Kristi uppenbara tillkommelse.

Vi se således, att äfven denna profetia i Dan. 11 har förutnämnda trefaldiga uppfyllelse, den *præteristiska* på den dåvarande tiden, den *historiska* under de 2500 åren och den *futuristiska* under de sista sju åren eller 2,500 dagar.

Det är troligt, att äfven Antioki allra första krig med Egypten rörande Kleopatras arf får sin uppfyllelse på antikrist. Egypten öppnade kriget för att utfå detta arf, till hvilket ock Palestina hörde, men Antiokus, till hvars rike äfven *Babylon* då hörde, besegrade "konungen af södern" i slaget vid Pelusium, 171 f. Kr. Det är möjligt,

att Egypten (under påtryckning af England) strax före eller strax efter Guds församlings upplyftande skall göra anspråk på Palestina, hvilket skall förorsaka det just då grundade babyloniska riket (hvilkets område fordom tillhörde Antiokus) att anfalla Egypten. Indiens millioner af muhammedaner komma nog, som förr påpekats, att hjelpa till både med grundandet af detta nya babyloniska rike och med kriget mot Egypten.

Det är ganska troligt, att alla de fyra verldsrikena, det babyloniska, medo-persiska, grekisk-macedoniska och romerska komma att ännu en gång uppblomstra under lika många dagar som förut under år, d. ä. respektivt under 89, 200, 305 och 666, samt hvart och ett i sin tur att herska öfver Palestina. Den plats, der det forna Babylon stod, eges nu, påstås det, af en jude. Många tro, att antikrist eller den kommande "syndens menniska" måste vara en jude för att lyckas förmå judarna att erkänna honom som Messias.

Antikrist kommer nog att hafva sin hand med uti det nybabyloniska väldets grundande, hvartill Palestina, på grund af Babylons seger öfver Egypten, sålunda kommer att höra. Babylons stora framgång förorsakar afundsjuka hos grannlandet Persien, och resultatet blir, att ett nytt *medo-persiskt* välde grundlägges på Babylons bekostnad, hvarmed Palestina kommer under Persien. Antikrist, som snart blir besvärlig för Persien, som förut för Babylon, går då öfver till Europa, hvarpå turen kommer till det tredje riket, Grekland, att i förbindelse med Macedonien göra ett lika glänsande triumftåg genom Asiens länder som förr

Alexander den store — lika glänsande och modigt som deras senaste tåg mot Turkiet var föraktligt och fegt. Detta nya *grekisk-macedoniska* rike sönderfaller snart uti fyra sjelfständiga riken, nämligen: 1. Grekland-Macedonien; 2. "Konungen af södern," d. ä. Egypten; 3. "Konungen af norr," d. ä. Syrien, och 4. resten af Turkiet, nämligen Mindre Asien och Tracien med Konstantinopel, hvilket då blir allt hvad sultanen får qvar af sitt rike.

Dernäst kommer turen till Rom eller det fjerde riket att få väldet i Asien, och dermed äro vi inne på det första af de tre stora anfallen af antikrist på Palestina, föreskuggade af Antiokus. Det första af dessa med tillhjelp af de tio vestromerska rikena med Frankrike i spetsen. Såsom en följd deraf och såsom belöning för hans förtjenst såsom öfverbefälhafvare, blir antikrist nu för första gången insatt till en verklig konung och det öfver Syrien. Han blir då "konungen af norr." Frankrike som härvidlag för ordet, troligen i hemligt förstånd med Ryssland, söker sedan bringa öfverkontrollen öfver Syrien i sin goda vän zarens händer. Men som dennes tid ej då ännu är kommen, ingår antikrist förbund med sultanen och eggar honom till krig för att återeröfra Palestina. Detta är anfallet i midten af veckan.

Vid veckans slut finner dock antikrist det mera förmånligt att närma sig Ryssland, med hvars tillhjelp det sista anfallet mot Palestina företages. Vid Kristi nedstigande på oljoberget förgås dessa antikrists sista arméer, hvarför det stackars Palestina, som under de sju åren succes-

sivt varit förtryckt af Babylon (89 dagar), Persien (200 d.), Grekland (305 d.), Rom (666 d.), Turkiet (1260 d.), och till sist var på väg att komma under Rysslands förtryck, kommer att styras af Herren och hans Israel under "de tusen åren."

Denna långa period af 2,300 år innefattar uti sig enl. Dan. 8: 11 fyra mindre perioder, nämligen:

1. "Det dagliga offrets" tid, från 405 f. Kr., då det begynte, tills år 29 (31) e. Kr., då det i Guds ögon upphörde i och med det stora offret på Golgata. Denna period utgjorde 434 år.

2. "Den ödeläggande syndens" tid från och med ropet: "Hans blod komme öfver oss och våra barn" och till år 70 e. Kr., då sjelfva förödelsen inträdde, under hvilka *39 år* Israel som ett helt gjorde sig förtjent af Stefani ord: "I hårdnackade och oomskurna till hjertan och öron! *I stån alltid emot den helige ande.*" Att dräpa den andra personen i gudomen och motstå den tredje var i sanning sådan "synd", som ej kunde annat än bringa ned ödeläggelsen.

Perioden från år 31 till år 70 är = *39 år.*

3. Domprosten Melin angifver den ordagranna öfversättningen af uttrycket "den ödeläggande synden" att vara: "öfverträdelsen, som förödes," tilläggande: "det är: som drager öfver sig förödelse." Detta sista stämmer ock med Luthers öfversättning. Tiden för syndandet var en och för straffet en annan. Sjelfva förödelsen eller *ödeläggelsen* begynte med Jerusalems förstörelse och folkets förskingring och fortsatte, tills turkarne *trampade* på staden och hånade folket genom att låta uppbygga Omars moské på sjelfva "gården utan-

för templet," Uppb. 11: 2, det tempel, hvilket de mera ädla romarna så ifrigt sökte skona år 70. Lägg märke till, huru romarna endast *ödelägga*, hvaremot saracenerna *förtrampa*. Ödeläggelsens tid varade från år 70 till år 637, då turkarne intogo Jerusalem, således i 567 år.

Ett noggrant aktgifvande på Luk. 21: 24 visar oss tre skeden af straffet, först: "de skola falla för svärdsegg," som uppfylldes med Jerusalems förstörelse år 70 under Titus, vidare: "bortföras i fångenskap till alla hednafolk," hvilket först fullständigt uppfylldes 60 år derefter under kejsar Hadrianus, och slutligen turkarnas "förtrampande," som begynte år 637 e. Kr.

4. De *1260 åren* af muhammedanskt förtrampande från år 637 bringa oss till 1897, till det år, då bland andra judevigtiga händelser, äfven den första stora verldskongressen af rättrogna judar hålles i Basel (i Augusti) för att utkarta planen för en judisk stats grundläggande under turkisk öfverhet (liknande t. ex. det öfver Bulgarien.) Dessa 2,300 åren, Dan. 8: 14, hafva naturligtvis sin första uppfyllelse under de omkring 2,300 dagarna (= 6 år 4 m. och 20 dagar, enl. 360 dagar pr år) från 170 f. Kr., tills det år 164 f. Kr., då templet renades af Judas Makkabeus.

De sista 1260 dagarna af dessa 2,300 sträcka sig från Maj 167 f. Kr:, då det dagliga offret upphörde, tills i Nov. 164, då tempelreningen skedde. Såväl Fjellstedt som Melin tro dock, att detta tal såväl som de stora tilldragelserna öfverhufvud i slutet af kap. 8 och äfven kap. 11 hänsyfta på andra tider och få sin slutuppfyllelse uti antikrists

tyranni uti det beläte — den förödelsens styggelse — som han skall uppställa att tillbedja, m. m.

Detta framgår ock ganska tydligt af sammanhanget af kap. 11 med kap. 12, hvilket senare kap. ju tydligt talar om händelser, såsom den stora vedermödan, uppståndelsen m. m., hvilka ju icke finna någon tillämpning på Antioki tid. Orden: "på *den* tiden," 12: 1, sätter den saken utom alla tvifvel. Ja, det troliga är, att icke endast hela den förut påpekade långa perioden af 2520 år (= "hedningarnas tider") finna sin bokstafliga uppfyllelse under de 2520 *dagarna* (= 7 år,) hvilka förflyta från Guds församlings upplyftande i skyn och tills Herren sätter sina fötter på oljoberget (under Daniels 70:de årsvecka sålunda) utan att äfven alla de sex olika tidsperioderna (och kanske ännu flera) (171, 49, 434, 39, 567 och 1260), nämligen af år (se tabell II) få sin uppfyllelse under lika många perioder af *dagar* (se tabell III).

Såsom förut är nämndt, begynna henningarnas tider år 625 f. Kr. i och med det babyloniska verldsväldets upprättande. Från denna tid hafva vi en tidsperiod af 171 år för *Israel* dels af förtryck i Palestina, dels af landsflykt från landet uti den babyloniska fångenskapen till år 454 f. Kr., då den i Neh. 2 kap. beskrifna befallningen gafs att återuppbygga staden. Det var i den persiske konungen Artaxerxes I Longimanus (= "Långhand") eller som han i Neh. 2 kap. kallas Artahsastas 20:de regeringsår. Då begynte *de 70 årsveckorna*, såsom förut är påpekadt. Derefter hafva vi en period af 49 år (de första sju årsveckorna), som upptogs af arbete på stadens uppbyggande "med

svärdet i ena handen och murslefven i den andra," till år 405 f. Kr., då offren kunde pågå lugnt och stilla uti den återställda staden. Det var med detta år, som de 2,300 dagarna, Dan. 8: 14, uti deras *årsuppfyllelse* begynna, sålunda de 2,300 åren, hvilkas indelning uti fyra mindre perioder vi just visat.

Rörande den historiska tolkningen af *Uppenbarelseboken*, mötes man strax af den svårigheten, att nära hälften af "hedningarnas tider" voro förlupna, då den gafs. Någon præteristisk tolkning af den är ock endast i det fall möjlig, om man kunde blifva säker på att den gafs före Jerusalems förstöring, något som är långt svårare att blifva viss på, än att den gafs efter, nämligen under Dominitiani regering, mellan åren 91 och 96 e. Kr. Kyrkofadern Irenæus vittnesbörd derom bör vara afgörande, i synnerhet som de andra kyrkofäderna ej angifva något årtal, utan man har nödgats sluta sig till åren 68—70 efter vissa antydningar i boken sjelf. Betecknande är dock, att de bevis, som anföras för dessa år 68—70, t. ex. de, som skulle ligga i kap. 13 och 18, grunda sig på den förutsättningen, att Uppenbarelseboken endast skulle hafva uppfyllelse på tiden före Jerusalems förstöring. Kap. 11 anföres äfven såsom bevis på, att Jerusalems tempel ännu stod då boken skrefs. Men att det ej var det Jerusalems tempel, hvilket förstördes år 70, som åsyftas i kap. 11, bör vara klart deraf, att (såsom synen tyckes visa) endast "*gården*" utanför det tempel, som Johannes syftar på, skulle förtrampas af hedningarna, men *ej templet sjelft*.

Detta slog nämligen icke in vid Jerusalems förstöring år 70 e Kr., ty då förstördes äfven templet, men det kan godt slå in på det nya templet, som skall byggas i Palestina. Ängeln utesluter i Uppb. 11: 2 templet från det område, som får förtrampas, i ty att det icke skall gå lika illa med templet nästa gång som det gick med det förra. Irenæus säger: "Det är icke länge sedan synen skådades, utan nära nog i det närvarande slägtets dagar, mot slutet af Dominitiani regering." I detta instämma flera andra kyrkofäder, såsom framgår af Eusebii kyrkohistoria, der år 95 angifves såsom det ungefärliga året för Johannes landsförvisning till ön Patmos. Men, som sagdt, äfven om Uppenbarelseboken har haft en delvis uppfyllelse under det förflutna, återstår ju dock, såsom de flesta medgifva, den futuristiska uppfyllelsen.

Rörande den *historiska* tolkningen af Uppenbarelseboken hafva vi redan gjort några antydningar, visande, att man då t. ex! uttydt första vilddjuret på romerska kyrkan eller på romerska staten och det andra vilddjuret på muhammedanismen. Rättare är ju då att, såsom andra göra, inbegripa *hela perioden* af 2520 år under den historiska årsuppfyllelsen af vilddjuret. Dess sju hufvuds sju riken blifva då, om vi medräkna det assyriska verldsväldet, hvarigenom de tio stammarna bortfördes någon tid före de två, dessa: Assyrien, Babylon, Medo-Persien, Grekland, Rom odeladt, Rom deladt och slutligen antikrists verldsvälde.

Antikrists och den falske profetens sista halfva af 1260 år framställa den verldsliga och

den religiösa magtens fullständiga förenande under de 1260 åren från påfvedömets uppkomst i vester och muhammedanismens i öster. Den falske profetens "två horn liksom lammet" syfta enklast på påfven och turken, med deras religiösa pregel, ehuru de dock "tala om en drake," d. ä. använda den verldsliga magten för att utbreda sin religion. Att det kommer jorden och dem, som bo derpå, att tillbedja det första vilddjuret (eller den verldsliga magten) syftar ju på den tacksamhetstjenst, som dessa två falska religionssystem gjort den verldsliga magten uti att lära sina anhängare respekt för dess lagar, till tack för att den fått "utöfva det första vildjurets hela magt i dess åsyn," d. ä. haft lagens arm till hjelp uti att utbreda sin religion.

Uppb. 12 om qvinnan måste då ock uti sin historiska uppfyllelse syfta på *hela perioden* af 2520 år: födslovåndan på hennes förföljelser under denna tid; gossebarnets upplyftande syftar på Kristi himmelsfärd, qvinnans vistelse i öknen på Israels bortförande i fångenskap till alla folk. Detta begynte dock ej strax efter Kristi himmelsfärd, ej en gång vid Jerusalems förstöring år 70, utan först fullständigt derefter genom kejsar Hadrianus, som ödelade hela Palestina, dref judarne i landsflykt och förbjöd dem vid dödsstraff att ens närma sig den romerska stad, som uppbyggdes på det forna Jerusalems ruiner, efter hvilken tid Palestina aldrig har varit befolkadt af Israels barn. Dock blefvo ej judarne egentligen *förföljda* (tvärtom långt mera aktade än de kristna) förrän efter Konstantins omvändelse till kristendomen, då de

så småningom förlorade hans och de följande kejsarnes ynnest.

Om vi under den derpå följande tiden skulle peka på någon period af qvinnans 1260-åriga vistelse i öknen, då blefve det från omkring midten af femte århundradet och till det år, 1723, då Ludvig XV gaf judarne tillåtelse att besitta fast egendom i Frankrike, samtidigt med att engelska parlamentet för första gången erkände dem som britiska undersåtar. De 1260 åren 463—1723 skulle kunna utmärkas såsom en särskildt svår förföljelsetid, men som vi veta, hafva ju förföljelserna fortsatt hela tiden och icke minst de sista åren. Enklast är nog då att låta de 1260 åren, Uppb. 12: 6, begynna med turkarnes eröfring af Palestina år 637 e. Kr. och sluta med de nu pågående förberedelserna för judarnes återvändande till sitt land.

Under denna period från år 637 e. Kr. har halfmånen i östern och korset i vestern täflat om att förfölja dem. Deras landsförvisning från England inträffade år 1020; korsfararnes s. k. "heliga krig" med syftemål att mörda alla judar i hela Europa, hvilka ej ville mottaga dopet, begynte 1096 och fortsatte omkring två århundraden. Deras utvisning ur Spanien under Ferdinands och Isabellas tid skedde år 1492, deras utvisande ur Ryssland af Peter den store 1687 m. m. m. m., till dess de sista årens grymma förföljelser i Ryssland och de nu i Persien pågående afsluta den långa kedjan af förföljelser mot detta märkvärdiga folk, som likt Mose buske brunnit utan att förtäras.

De mellanliggande 606 åren från Kristi himmelsfärd (gossebarnets upplyftande) år 31, och kvinnans flykt till öknen, år 637 e. Kr., skulle sålunda upptagas dels af "striden i himmelen" dels af samlandet af arméerna mot Israel. Att satan i förbindelse med Kristi död, uppståndelse och himmelsfärd verkligen blef utkastad, ses af Joh. 12: 31: "Nu går en dom öfver denna verlden, nu skall denna verldens furste utkastas." Han utkastades då från "sjelfva himmelen," Ebr. 9: 24, dit han förut haft tillträde (se Jobs 1: 6; 1 Kon. 22: 19—22; Sak. 3: 1, 2), och tog då sin tillflykt till lufthimmelen. Detta utkastande skedde dock ej af "Mikael och hans änglar" utan af Kristus personligen. Det var denna Herrens seger i himmelen, som medverkade till, att Israel, som gjort sig skyldigt till mordet på "härlighetens Herre," ej totalt bortsopades från jordens yta. När satan blifvit nedkastad, sprutar han vatten ur sin mun, d. v. s. uppretar jordens arméer till strid mot Israel.

Romarne, hvilka intogo deras stad år 70 och drefvo allt folket i landsflykt sextio år derefter, samt turkarne, hvilka fullbordade förtrampandet af staden och tempelplatsen år 637, utmärka särskilda svallvågor af denna flod, hvars afsigt att "bortföra qvinnan" dock ej vanns, i ty att Israel lefver än, under det att dessa arméer äro försvunna i jorden. Draken stod derför, v. 18, vid folkhafvets strand, väntande på, att det skulle lyckas den antikristiska verldsmagten att få till stånd nya förföljelser, hvilket ock skedde under de följande 1260 åren, såsom redan påpekats.

Att nu dessa 606 åren få sin *egentliga* daguppfpllelse på 606 dagar under de sista sju åren är klart. Det kommer då att blifva 606 *dagar* ifrån det att många af Israel genom sitt motstånd "korsfästa härlighetens Herre på nytt" (se tabell III) och till midten af veckan, under hvilken tid stora segrar skola vinnas genom det *egentliga* kriget i himmelen, som börjar, sedan det *egentliga* gossebarnet — en hel frälst *skara* af Israel — upptagits. Resultatet af detta krig blir, att satan kastas, icke endast till skyn, utan (såsom det står) ända ned "på jorden."

Daniel omtalar ett krig i himmelen på hans tid, som varade 21 dagar emellan samme Mikael och den onde änglafurste, som härskade öfver Persien. Dan. 10: 13. Resultatet af detta krig blef, att Daniel "steg i magt hos Persiens konungar," d. ä. fick sådant inflytande öfver dem, så att de ej förhindrade tempelbyggnaden. Om 21 dagars krig i himmelen kunde bringa detta härliga resultat med sig, hvilka välsignelser skola icke då det kommande kriget medföra för jorden. Genom detsamma rensas himlarymden, och satan och hans änglar nedkastas.

Det är på detta krig, som Uppb. 12:te kap. egentligen hänsyftar, ty då blir det enligt ordalydelsen "Mikael och hans änglar," som strida. Huru länge denna strid varar, kan man ej så noga säga. Dock är nog satan nedkastad redan före antikrists första infall i Palestina (likasom i den föreskuggande uppfyllelsen är fallet). Kriget skulle sålunda vara något mindre än de 39 dagarna. Se tabell III. Satan skall nämligen också

då genom sin trotjenare antikrist göra tvenne anfall på Palestina, först genom romarne och så genom turkarne. Derefter skall han, särskildt under de sista 1260 dagarna, förfölja judarne på alla upptänkbara sätt, tills hans sista arméer mot dem vid de 1260 dagarnas slut förderfvas vid Kristi nedstigande på oljoberget.*

Till den historiska tolkningen af Uppenbarelsebokens olika delar hör ock den uppfattningen, som många bibeltolkare, och det icke utan grund, hafva af de sju församlingarna i mindre Asien. Att dessa sju församlingar i mindre Asien funnos på de sju i dessa kapitel nämnda platserna, Efesus, Smyrna, Pergamus, Tyatira, Sardes, Filadelfia och Laodicea, är ett erkändt faktum. Likaså är det tydligt, att dessa bref gällde dessa församlingar eller Guds barn på dessa platser i främsta rummet. Dock våga vi ju icke förneka, att dessa bref, med de löften, förmaningar, varningar och hotelser, som der förekomma, lika mycket gälla Guds barn i vår tid, som ju höra till samma brudeskara. De utgöra likasom ett album med sju porträtt; och hvarje på jorden under hvarje tid befintlig församling finner sitt eget tillstånd afmåladt uti någon af detta albums sju bilder.

Många bibelläsare hafva, icke utan grund, trott sig uti dessa sju församlingar, förutom hvad

---

* Somliga tro, att äfven de 75 dagarna (30 + 45), Dan. 12: 11, 12, få en årsuppfyllelse under de första 75 *åren* efter Kristi nedstigande på oljoberget (då de 1260 åren, Dan. 12: 7, sluta). Efter dessa 75 *årens* slut skulle då en ännu större grad af sällhet inträda än efter 75 bokstafliga *dagar.*

som blifvit nämndt, äfven finna *en historisk teckning af den bekännande kristenhetens tillstånd ända från apostlarnas dagar till Kristi tillk mmelse.* Underligt är, att Jesus skulle välja ut just dessa sju församlingar samt tillskrifva dem uteslutande, då andra, större, vigtigare församlingar funnos på samma tid, såsom i Rom Alexandria o. s. v., om han icke hade haft ett särskildt mål i sigte, nemligen att just *dessa sju* (sjutalet är ett fullkomlighetstal i bibeln) *församlingar* passa för att gifva Guds församling i sin helhet något att tänka på. Denna åskådning delas af många engelska och amerikanska bröder samt ibland de svenska af t. ex. d:r Fjellstedt. Första församlingen synes framställa det allmänna tillståndet i församlingarna uti sista hälften af första århundradet. Mycket godt säges om denna församling, om densammas *arbete, tålamod, kyrkotukt, pröfningsförmåga* af falska apostlar m. m., såsom ock ordet Efesus betyder skönhet. En sak klandras dock, nemligen att den hade *lemnat den första kärleken.* På det sättet begynner allt affall, både hos den enskilde och hos en församling, och på det sättet begynte äfven det affall, hvilket sedermera utvecklade sig till katolska kyrkans tillstånd, som den fjerde (Tyatira-) församlingen framställer. Ännu en rekommendation får Efesus-församlingen, att den hatade "nikolaiternas gerningar." Hvilka voro nikolaiterna? Några antaga, att de voro menniskor, som ville förena andens och köttets frihet och som sålunda drogo Guds nåd till lösaktighet. Andra återigen tro, och såsom det synes på bättre grunder, att dermed åsyftades det

redan då framskymtande begäret hos några af predikanterna att tillvälla sig magt öfver folket. Sjelfva namnet betyder *folköfvervinnare.* Detta begär efter *prestvälde hatades* af församlingen i Efesus, hvarför den får beröm af Jesus, som också säger sig *hata* det.

Det medel, Gud nu använder, för att bringa sina barn tillbaka till den första kärleken, hvarifrån de "*fallit*", var *de stora förföljelserna uti det andra och tredje århundradet, hvarpå den andra eller Smyrna-församlingen syftar.* D:r Fjellstedt säger: "Efesus syftar mera på församlingens tillstånd i den apostoliska tiden och Smyrna företrädesvis på den kristna församlingens egentliga martyrtid i det andra och tredje århundradet." Vi läsa i den tionde versen om *tio dagars vedermöda.* Nu veta vi af kyrkohistorien, att tio särskilda stora förföljelser öfvergingo Guds folk i andra och tredje århundradet, hvarpå dessa tio dagars nöd tydligt syftar.

Sjelfva namnet Smyrna betyder *bitterhet*, och i sanning var det en bitter tid för den tidens kristna, då, såsom vi ju veta, de svåraste marter, pino- och dödssätt användes för hvar och en, som bekände Kristus offentligt. Att steglas, brännas, lefvande begrafvas, hängas, sönderslitas af vilda djur, halshuggas, indränkas med olja och sedan antändas för att tjena såsom facklor på t. ex. Roms gator voro vanliga dödssätt. Betecknande är, att uttrycket "död" förekommer tre gånger uti detta bref. "Var trofast intill *döden*", heter det, "så skall du få lifvets krona!" Eljest förekommer döden mycket sällan i sammanhang med

de troendes hädanfärd. I stället är det Kristi tillkommelse, som framställes såsom de troendes saliga hopp. Vidare få martyrerna på den tiden trösta sig med, att Jesus, som varit "*död,*" blifvit "lefande," v. 8, samt att "den, som segrar, skall ingen skada få af den andra döden," v. 11. Allt detta, jemte talet om *lidande*, *fängelse*, *pröfning*, som förekommer i detta bref, syftar mycket tydligt på martyrtiden. Under denna tid var det ett friskt lif i församlingen. Ingen fara för att hafva förlorat den första kärleken och hafva endast bekännelsen qvar, såsom i Efesus-församlingen, ej heller något tillfälle för nikolaiternas lära att göra sig gällande. Icke ett ord till klander förekommer heller, märkvärdigt nog, till Smyrna-församlingen.

Den tredje församlingen var den i *Pergamus*, hvilken synes beskrifva för oss *öfvergångsperioden ifrån martyrtiden till den katolska kyrkans tid* (som den fjerde församlingen afmålar). "Balaams lära," v. 14, och "nikolaiternas lära", v. 15, begynte nu att vinna insteg. Hvem var Balaam eller Bileam? Svar: en profet, *legd* af en hednisk konung att profetera, en trollkarl, en horkarl, en girigbuk. Martyrtiden var nu slut, kejsar Konstantin hade antagit kristendomen år 313, djefvulen hade inbillat Guds folk, att det tusenåriga riket nu hade inträdt. Nu hade denna verldens riken blifvit vår Herres och hans Krists, under det de glömde att se till, huru lifvet alltmer flydde och formen tog dess plats. I stället för de fattiga fiskare- och tältmakarepredikanterna får man nu se mägtiga prelater, biskopar och ärkepisko-

par, *tillsatta* och med stora löner *underhållna* af den verldsliga regeringen. De predikade godt i predikstolen såsom Bileam gjorde (läs hans märkvärdiga profetia i 4 Mos. 24: 17—19), men liksom Bileam, då han kom ned derifrån, var Guds folks bittraste fiende, så hafva dessa också varit det.

Namnet Balaam betyder *folkuppslukare.* Och då vi se, att denna lära gick hand i hand med nikolaiternas lära om prestvälde, förenad med likgiltighet om vandeln (endast läran var rätt), så kunna vi förstå, att icke allenast presterna gjorde skäl för namnet folkuppslukare. Presterna uppslukade visserligen folkets både egendomar och andra rättigheter; men äfven sjelfva församsamlingen, som ej var så noggrann om lefvernet, uppslukade folken, då enda villkoret för medlemsskap alltmer blef iakttagandet af endast vissa yttre föreskrifter och ceremonier, hvilka mera åtlyddes för de i förbindelse med dem stående medborgerliga företrädena än för något annat. Sjelfva namnet Pergamus betyder "torn", och ett andligt Babelstorn begynte nu att på detta sätt uppbyggas.

Vägen var nu öppen för *den fjerde eller Tyatira-församlingen*, som målar för oss *den katolska kyrkans magt och välde öfver konungarna, samt dess oerhörda lastbarhet och elände.* Kristus är icke nu längre den mest framstående personen, det är *en qvinna*, "den qvinnan Isabel." Den falskeligen s. k. kyrkan har nu fått intaga en plats, som allena tillkommer Jesus sjelf. Liksom den afgudiska qvinnan Isabel styrde konung Akab, som hade

den *verldsliga* magten, så styrde den katolska skökan en tid de flesta af Europas konungar så, att hon efter behag af- och tillsatte dem och afkunnade bannlysning öfver land och folk.

Ordet Tyatira betyder offer. Liksom qvinnan Isabel dödade Herrens profeter, men lät försörja de falska profeterna från sitt eget bord, så har äfven den katolska kyrkan låtit förfölja och döda Herrens trogna vitnen (såsom t. ex. hugenotterna i Frankrike), under det att falska profeter *i mängd* blifvit underhållna från hennes bord. I detta bref förekommer det märkvärdiga uttrycket "satans djupheter." Isabels anhängare säga, att deras lära innehåller *djupheter* d. ä. djupa andliga sanningar, sådana som ingen kan förstå eller fatta mer än presterna sjelfva; men Kristus kallar allt sådant för *satans djupheter.* Vallfarter, aflatskrämeri, skärselden och i synnerhet de sju s. k. sakramenterna (såsom af dem uppfattade) hafva varit sådana satans djupheter. I sanning kan man säga, att dessa utgjort icke en salighetstrappa, såsom de menat, utan en beqväm trappa till fördömelsen med lika många trappsteg. Och gifve Gud, att katolikerna voro de enda, som hölle på att förfärdiga salighetstrappor med så svaga trappsteg, som utvärtes handlingar alltid befunnits vara! Sjelfva namnet Isabel betyder "*smutshög.*" Märkvärdigt är, huru Herren i Tyatira uttalar löften icke till kyrkan i sin helhet, utan till en särskild grupp derinom, "*de öfriga* i Tyatira; så många, som *icke hafva* denna lära." En del (gren) afsöndras nu, som Herren erkänner för *sin* församling.

Härmed komma vi nu in på *den femte eller Sardisförsamlingen.* "Sardis" betyder "rensning," hvilket synes tyda på de protestantiska kristna. Vittnesbördet af dem, som hade skilt sig från Tyatira-församlingen, hade icke varit förgäfves. Hela nationer hade fått ögonen öppna, om icke för Kristus, så åtminstone för den myckna ruttenhet, som hade existerat. D:r Fjellstedt säger om denna församling: "Sardis var fordom en praktfull hufvudstad i konungariket Lydien i Mindre Asien; nu äro der blott stenhopar och grushögar, intet hus, ingen hydda, utan blott några herdetält funno vi der. I denna på sin tid mäktiga stad bildades en kristen församling, som var (kursiveringen är af oss) *utsatt för verldsmaktens qväfvande inflytande. Denna församling kan anses såsom en träffande bild af den andligen döda protestantiska kyrkan, liksom vi i Tyatiraförsamligen med dess Isabel hafva en bild af den romerska.*"

Kristus säger här, att han *har* de sju stjernorna, men icke att han *håller dem i sin högra hand,* såsom i första församlingen. Reformation blef det visserligen, och det af hela länder, men det är ej detsamma som pånyttfödelse. Och äfven denna ifver afsvalnade snart, hvadan Kristus-fientliga folkkyrkor i många länder efterträdde katolska väldet. Uppmaningen att "*bevara*" de sanningar, den "*undfått*" och "*hört,*" samt att "*ändra sinne*" åtlyddes icke. Gud har dock haft och har ännu "några få namn i Sardis, som icke hafva befläckat sina kläder," till hvilka löftet är gifvet, att deras namn icke skulle utplånas "utur lifvets bok," äfven om de blefvo det ur en statskyrkas böcker, så-

som förhållandet var inom den svenska statskyrkan med t. ex. en doktor Rutström, som blef landsförvisad för sin predikan om fri nåd för syndare. Statskyrkorna hafva gjort ett misstag deri, att de ej syfta på *hjertats* förändring, utan uppblåsta af reformatorernes stora insigt, blifvit uppblandade med verlden, hvarför de också hotas med samma behandling som verlden eller att Kristus skall komma till dem *såsom en tjuf*, v. 3.

Den *sjette* är *Filadelfia-församlingen.* Denna församling, jemte den sjunde, afmålar vår tid. Sannolikt äro vi vid slutet af den sjette scenen och vid början af den sjunde. "*Namnet Filadelfia betyder brödrakärlek, och denna församling kan anses såsom en förebild af de få troende, kringspridda i åtskilliga länder i små föraktade samfund med olika benämningar.*" (D:r F.) Denna församling har fått "*en öppen dörr* och ingen *kan* tillsluta den," och det af tvenne skäl, för det första derför, att den har "liten makt," nämligen för "kraftverkningen," 1 Kor. 12: 10, och för det andra derför, att den "har *bevarat Herrens ord* och icke förnekat hans namn". vers 8.

Underligt är, huru Gud under de senaste femtio åren har öppnat och fortfarande öppnar det ena landet efter det andra för evangelium, huru bibeln nu är öfversatt på öfver 300 olika språk, huru det bevarade *Herrens ord* blifvit utsändt på alla fält snart sagdt. Hvilka äro de, som hufvudsakligast bidragit härtill? Är det katolska kyrkan. Nej, ty de tro ju ej på, att folket skall läsa bibeln. Är det statskyrkorna då? De hafva i allmänhet varit tämligen likgiltiga för hedningar-

nas nöd. Hvilka är det då? Svar: Dessa små grupper af troende såväl inom som utom de bestående folkkyrkorna i alla länder, som utaf de andra äro föraktade, men af *Gud* erkända, och bland hvilka jemförelsevis god brödrakärlek finnes.

Till denna församling säger också Jesus de välsignade ord, som vi här återfinna för första gången: "*Si, jag kommer snart.*" Underligt är, huru särskildt denna härliga sanning begynt att uti den sista tiden påaktas. Men här talas icke allenast om Kristi tillkommelse, utan äfven om "en *frestelsetimme,* som skall komma öfver hela verlden till att fresta dem, som bo på jorden," samt att de, som hafva bevarat hans tålamods ord, skola blifva *bevarade ifrån* icke allenast frestelsen utan ifrån *sjelfva frestelsens timme*, d. v. s. slippa att *då* alls vara med på jorden. Vi hafva nämligen här samma härliga sanning framställd för oss som på många andra ställen i Guds ord, eller att bruden skall undkomma den förfärliga *antikristiska* vedermödan. Dessa härliga sanningar blifva påaktade ibland Filadelfia-församlingens folk. Löftet här till "den, som vinner," v. 12, att den *ej* skall behöfva "*mer utgå*," blir särskildt dyrbart, då vi betänka, huru för Filadelfia-församlingens uppriktiga själar varit ett beständigt utgående än från en och än från en annan organisation, som efter en tid blifvit förstelnad i former.

Efter de härliga väckelsetider, som denna församling syftar på, kommer en tid af allmän ljumhet att intaga större delen af de förut så varma kristna hjertan, och det är detta, som den *sjunde eller Laodicea-församlingen* så tydligt afmålar. Or-

det Laodicea betyder *folkgunst.* ''Jag ville, att du vore antingen kall eller varm, men efter du är *ljum,* skall jag utspy dig utur min mun,'' säger Jesus om den. Jesus tycker sålunda *bäst* om de varma, dernäst de kalla, d. v. s. de oomvända, och *minst* om de ljumma. Jesus hotar att *utspy dessa utur sin mun.* Och hvad dermed menas, se vi af det fjerde kap., der bruden upplyftes genom *den öppnade dörren,* under det att formkristna, utanför hvilkas församlings-, familje- och hjertedörrar Jesus hade stått utan att få komma in, v. 20, blifva qvarlemnade. Herren tydliggör då för verldens befolkning, att han icke erkänner dessa, som gällt för kristna (ty det är till dem, som *kalla* sig kristna, han här talar), derigenom att han lemnar dem qvar!

Elfte afdelningen.

Invändningar mot Guds ords tydliga lära, att Herrens ankomst kan inträffa när som helst.

Med uttrycket "när som helst" förstås ju icke, att han kan komma alla dagar och alla timmar, ty det är ju en viss dag och en viss timme, när han kommer, och sålunda ingen annan dag och ingen annan timme. Men som vi ej veta, hvilken denna dag och denna timme är, så uttrycka vi oss så, att han kan komma när som helst, d. v. s. *efter hvad vi veta.*

Vi mena dermed, att det är *ingenting* uppenbaradt i Guds ord, som gifver oss anledning att tro, att Herren ej skulle kunna komma *detta* ögonblick. Att det dock är något, som hindrar hans ankomst, är alldeles klart, ty eljest komme han ju. Men dessa hinder, såsom t. ex. att antalet ej är fullt, eller att brudskaran ej kraftfullt nog ropar sitt: "Kom, Herre Jesus!" äro af sådan art, att *vi* ej kunna veta, när de blifvit undanröjda. Antalet kanske blir fullt i dag, brudens rop kanske ljuder för allt vi veta kraftfullt nog i sin brudgums öron i

dag, men om så är fallet, det vet *endast Herren* sjelf. De ställen, som ofta anföras för att bevisa, att Herren Jesus ej skulle kunna komma nu, vilja vi nu närmare skärskåda.

Det första är: "Detta evangelium om riket skall varda förkunnadt i hela verlden till ett vittnesbörd för alla folk, och då skall änden komma." Matt. 24: 14. Man förvexlar här änden med Kristi tillkommelse att taga hem sin brudskara och läser: "Och då skall *Kristus* komma att hemta bruden," ehuru det icke står så. Den "ände," som åsyftas, är samma "tidsålders ände," angående hvilken lärjungarna hade frågat, v. 3. De ville hafva reda på, när denna onda tidsålder skulle sluta och Herren upprätta sitt rike. När Jesus tågade upp till Jerusalem, menade de, att han då skulle upprätta riket, Luk. 19: 11, och bringa in nästa tidsålder eller de tusen åren. Efter uppståndelsen frågade de angående samma sak. Apg. 1: 6. Likaså nu.

Lärjungarna ville veta, när löftet till dem skulle uppfyllas, att de skulle få "sitta på troner och döma Israels tolf slägter." Matt. 19:28. Det var angående Herrens *tillkommelse att upprätta riket*, som de hade frågat. Att de ej kunde fråga angående församlingens upplyftande är redan klart deraf, att denna hemlighet ej då var känd af dem, utan blef uppenbarad senare, nämligen för Paulus. Efes. 3: 3. Denna onda tidsålder kan ej sägas sluta med, att Guds församling hemlyftas, i ty att ondskan kommer att fortsätta med ännu större kraft under vredestiden. Men när Herren nedstiger på oljoberget och nedgör de antikristi-

ska arméerna, då inbryter nästa tidsålder med det allra första.

Herren säger här, att evangelium skall varda förkunnadt för alla folk, innan denna tidsålder slutas och nästa begynner. Och detta är ej svårt att förstå, då vi läsa, att efter Guds församlings upptagande en ängel under sjelfva vredestiden skall förkunna evangelium för "alla folkslag," o. s. v. Upp. 14: 6. Till och med, när Herren nedstiger på oljoberget, skall det finnas sådana "öar (eg kustländer), som ej *hafva hört talas* om Herren." Es. 66: 19. Men de skola då få höra om honom genom de sista budbärarne, hvilka då utgå under de 75 dagarna (skillnaden på de 1260 och 1335. Dan. 12: 7, 12). Det är först efter dessa 75 dagars slut, som nästa tidsålder skall aflösa "denna tidsåldern," om hvars "ände" lärjungarna frågat, v. 3. Detta ställe är sålunda intet bevis för, att Jesus ej skulle kunna komma *nu.*

Å andra sidan är det klart, eftersom Guds församling skall bestå af folk "utur alla stammar och tungomål," o. s. v., att dessa under någon tidsperiod fått höra evangelium. Men det bevisar ej, att alla folk fått höra det *på en gång,* såsom man velat påstå måste ske. Evangelium säges på Pauli dagar "hafva blifvit predikadt i hela skapelsen under himmelen." Kol. 1: 23. Och under de följande århundradena har evangelium genomsyrat än ett land och så försvunnit derifrån, än ett annat land o. s. v. I Kina predikades evangelium i hvarje provins redan i det 8:de århundradet. Ifrån Centralafrika hafva vi representanter i de många omvända negerförsamlingarna i Ame-

rika, hvilkas medlemmar räknas i millioner o. s. v. Skulle Herren komma detta ögonblick, kunna vi vara vissa på, att han har representanter från alla jordens folk, och det äfven om icke alla nationer just i det ögonblicket skulle vara under evangelii inflytande. De voro så kanske för århundraden tillbaka.

Det *andra stället* är Matt. 24: 22: "För de utvaldas skull skola de dagarna blifva förkortade." Man har sagt: "Dessa utvalda äro Guds församling, och den skall sålunda vara på jorden under den vrede och den vedermöda, som här omtalas." Ordet "utvalda" förekommer här tre gånger, v. 22, 24, 31. Dessa uppmanas att bedja, att deras flykt icke sker om vintern eller på sabbaten, ty då skall det blifva en stor vedermöda, "sådan, som icke varit från verldens begynnelse intill nu, ej heller någonsin skall varda." Den flykt, som här omtalas, skedde icke vid Jerusalems förstöring, såsom skedde med den, som omtalas i Luk. 21: 20—23,* ty denna säges tydligt ske *i* den *stora* vedermödan, uti hvilken sålunda ett slags utvalda finnas, hvilka skola göra en viss "flykt" (se Sak. 14: 2), och om hvilken flykt de skola bedja, att den ej må ske på sabbaten.

Att dessa utvalda ej äro Guds församling utan judar, är så solklart, att det är högst förvånansvärdt, att någon kunnat komma på någon an-

---

* Märk, huru lärjungarna i Luk. 21: 7 endast fråga om tecknen för *templets* förstöring, hvaremot de i Matt. 24: 3 fråga om tidsålderns ände. Det är icke alls säkert, att den fråga, som Lukas omtalar, skedde samtidigt med den fråga, Matteus omnämner. Men om de framställdes vid samma tillfälle, kunde dock en fråga framställas och besvaras först och sedan en annan.

nan mening. Guds församling har aldrig fått någon befallning att hålla sabbaten, men judarne deremot hafva såsom ett folk hållit den, och de skola dermed fortsätta både under vedermödans tid och under de tusen åren. Es. 66: 23. Ordet "utvalda" förekommer också tre gånger uti Es. 65:te kap., i verserna 9, 15, 22. En viss harmoni finnes emellan de tre "utvalda" i Matt. 24 och de i Es. 65. Jemför det första i Es. 65: "Likasom när man finner must i en vindrufva, någon säger: Förderfva den icke, ty välsignelse är deruti; likaså vill jag göra *för mina tjenares skull,* att jag ej förderfvar dem *alla,*" v. 8, med det första i Matt. 24: "Och om de dagarna icke blefve förkortade, blefve intet kött frälst, men *för de utvaldas skull* skola de dagarna blifva förkortade," v. 22.

Det är alldeles samma sak, ehuru Esaias tillika använder en *bild* för att belysa den sanningen, att "för Guds tjenares skull," eller "för de utvaldas skull," ej alla skola förderfvas. Dessa "utvalda" äro också desamma som de "heliga" i Uppb. 13: 7, 10, och att dessa "heliga" äro af Israel, framgår tydligt af Daniels bok, der liknande uttryck af honom "den högstes heliga," 7: 25, 27, "ditt folk," 12: 1, m. fl. ofta begagnas om Daniels folk eller Israel. Dessa "heliga" sägas i Daniel vara under antikrists välde i 3½ år, 7: 25, och i Uppb. 13: 5 i 42 månader (= 3½ år). Det är samma tid sålunda, och samma Daniels folk båda gångerna.

Nästa ställe är 1 Kor. 15: 51 om "den yttersta basunen." Man har sagt: "Denna yttersta basun här är densamma som den sjunde i Uppenbarelse-

boken, och följaktligen skola de troende vara på jorden under alla de sex inseglen och äfven under det sjunde inseglets sex första basuner." Vi må då först märka, att det icke står den sjunde basunen, hvadan detta ställe aldrig kan duga till något *bevis.* Vidare böra vi komma ihåg, att Paulus på sin tid ingenting visste om Uppenbarelsebokens sju basuner, i ty att han hade legat i sin graf omkring 29 år, innan uppenbarelsen blef gifven till Johannes, nemligen från omkring år 67, då Paulus dog och till år 96, omkring hvilken tid uppenbarelsen gafs. Icke heller kunde Paulus före Johannes fått reda på de sanningar, som der innehållas, ty Johannes säger, att han var den förste till hvilken den gafs. Uppb. 1:1. Paulus fick sin uppenbarelse angående *församlingens* "hemlighet," Efes. 3: 3—7, och Johannes fick sin angående tilldragelserna på den Herrens dag, till hvilken han "i anden" försattes, 1: 10. Guds basuner hafva nog ljudit många gånger under hvar och en af de nådeshushållningar, som Herren haft sedan skapelsen, och den yttersta basunen kunde ganska väl syfta på de sista af de basuner, som ljudit i himmelen sedan pingstdagen. Änglarna äro musikälskande väsenden och gifva nog stötar i sina basuner vid hvarje märklig tilldragelse på jorden, såsom vid syndares frälsning, Luk. 15: 7, vid missionärers utsändande till hednaverlden o. s. v.

Den enklaste förklaringen på uttrycket "yttersta basunen" ligger dock i *samma vers* och i de omedelbart påföljande orden: "Ty basunen skall ljuda, och de döda skola uppstå." Flera basuner ljuda nemligen i omedelbar förbindelse med Kristi

nedstigande att hemta sin brud. Af 1 Tess. 4: 16 se vi, att en basun ljuder, just då Herren öppnar himlaporten och stiger nedåt. Vidare säger oss Paulus här, att basunen skall ljuda, "när de döda (nämligen de rättfärdiga) skola uppstå."

Den basun, som ljuder, när de lefvande troende förvandlas, blir ju sålunda den yttersta af *dessa* tre. Liksom tre basuner ljödo, innan de gamla romarne begynte sina dagsmarscher, den första, då soldaterna skulle stiga upp, den andra, då de skulle uppställas i led, och den sista då de tågade i väg, så också när Jesus kommer; en basun ljuder, när Herren nedstiger, den andra, då de i Kristus döda uppstå, och så den yttersta, då vi som lefva förvandlas. 1 Tess. 4: 16, 17. Den förklaring, som följer efter ordet "ty," blir sålunda den bibliska på det föregående uttrycket, "yttersta basunen." Allt annat är endast antagande. Och att först antaga, att denna yttersta basun skulle vara densamma som uppenbarelsebokens sjunde basun och sedan derpå grunda ett bevis för, att Jesus ej kan komma när som helst, är alltför godtyckligt.

Nästa ställe är 2 Tess. 2: 2—9, af hvilket ställe man velat bevisa, att antikrist skall komma före Kristus. Något sådant står dock der icke alls, äfven om vi begagna oss af den vanliga felaktiga öfversättningen. Det står endast, att "syndens menniska" skall komma före *Herrens dag*, och om vi med Herrens dag skulle förstå detsamma som de tusen åren, 2 Petr. 3: 7, 8, så står här endast, att antikrist, syndens menniska, skall komma före de tusen åren, något som ju ingen tänkt att förneka. Men detta är dock något helt annat, än

att antikrist skall komma, innan Herren hemtar hem sin församling.

Nu står dock icke "såsom om Herrens dag vore för handen" utan "såsom om Herrens dag *är närvarande*," 2: 2. Så är det öfversatt uti den nya engelska och likaså uti P. W—s öfversättning. Det grekiska ord, som här begagnas, är nemligen detsamma, som både uti Rom. 8: 38 och i 1 Kor. 3: 22 står i rak *motsats* till det kommande: "Hvarken de ting, som *äro*, eller de ting, som skola komma." "Det, som *nu är*, eller det, som skall komma."

Tessalonikerna hade icke blifvit förskräckta derför, att det hade blifvit dem sagdt, att brudgummen vore alldeles färdig att komma, ty derefter stod deras innerliga längtan, utan derför, att de falska profeterna hade sagt, att Herrens dag, det är de straffdomar och den vrede, hvarmed de tusen årens långa dag öppnas, vore närvarande, d. v. s. *hade begynt.* Paulus hade lärt dem, att Kristus skulle hämta dem hem *före* vreden, 1 Tess. 1: 10, och så påstå dessa falska profeter, att vredesdagarna allaredan hade begynt, under det att de troende dock voro qvar på jorden. Då skrifver Paulus till dem, att de icke skulle låta förskräcka sig, som om Herrens dag hade begynt, ty "dessförinnan," det är, innan någon kunde säga, att den *hade begynt*, skulle de samtidigt kunna se syndens menniska.

Uppträdandet af syndens menniska och Herrens dags begynnelse voro för Paulus *samtidiga händelser*, det ena kunde ej sägas hafva kommit, utan att det andra samtidigt kunde påvisas. An-

tikrist är nemligen "Guds vredes gissel," Es. 10: 5, den "yxa", den "såg", den "staf" och den "käpp", v. 15, som Herren skulle använda för att derigenom *utföra sin vrede.* Han är den, som skall "hafva framgång, till dess vreden varder fullkomnan," Dan. 11: 36; sålunda *under* vredestiden. Han är den, som skulle *frambringa* den "kraftiga villfarelse," hvarmed de skulle förvillas, som ej velat mottaga kärlek till sanningen. 2 Tess. 2: 10, 11. Han är den, som uppkommer såsom straff, just "när syndamåttet är fullt." Dan. 8: 23.

Paulus ville sålunda säga dem: "Huru kunnen I låta eder så bedraga, att I tron, att Herrens dag eller vreden har begynt, då I ej sett till vredens verktyg?" Det vore nemligen lika galet att tro, att skolan begynt, innan skolmästaren ankommit, att predikan begynt, innan predikanten kommit, som att tro, att jordens rensningsprocess begynt, förrän den qvast kommit, hvarmed Gud skulle sopa, att afstraffningen begynt, förrän gisslet kommit. Lika orimligt som det var, att antikrist kunde komma och icke samtidigt vredesdagen, lika orimligt vore det att tro, att vredesdagen, Herrens dag, vore kommen, om de ej samtidigt såge antikrist.

Detta senare var dock just, hvad de falska profeterna hade påstått: de hade påstått, att Herrens dag hade inbrutit, fastän ej antikrist synts till, och dertill så långt inbrutit, att *sådana tydliga straffdomar*, som till och med hos dessa falska profeter kunnat väcka uppmärksamhet, *hade redan blifvit sända.* Sådana svåra straffdomar begynna nemligen icke vid det *första* inseglets bry-

tande, utan först vid det *andra.* Uppb. 6: 3. Ordet "dessförinnan" bibringar naturligtvis en helt annan betydelse, om det närmast förut stående uttrycket "Herrens dag vore för handen," rättas till" Herrens dag är närvarande" eller "hade begynt." Vi hafva i våra dagar samma slags förvillelse. I Norge finns en del personer, de s. k. domsbasunisterna, princeister m. fl., som påstå, att nådens dag är slut och att domens dag har begynt. Sådana läror hafva ock nyligen predikats af några i Sverige och ännu mera i England och Amerika. Äfven adventisterna tro, att domens dag nu pågår, och den begynte år 1844, ehuru de lyckligtvis endast hänföra dömandet till de döda. Alla sådana böra taga varning af 2 Tess. 2 och låta tillrättavisa sig af Paulli ord angående dessa förvillelser uti hans tid.

Sedan nu Paulus gjort det klart för dem, att hvarken Herrens dag ej heller antikrist kommit, säger han: "Och nu veten I, hvad det är, som hindrar," nemligen antikrist att uppträda, v. 6. Tessalonikerna kunde veta det, ty de hade hört Paulus predika derom. Men huru kunna vi veta det? Jo, han hade i första brefvet till samma församling sagt dem, att det vore *de troendes närvaro,* som hindrade vreden att komma, eller att Guds barn skulle först upptagas, "frälsas från vreden," 1: 10. Om nu *Guds barns närvaro* på jorden hindrade *vreden* eller Herrens dag att begynna, och *antikrist tillhörde denna vrede,* ja, vore sjelfva det gissel, hvarigenom Gud skulle utföra vreden, så följer deraf helt naturligt, att Guds barns närvaro på jorden också hindrade antikrist. "De

äro väl svaga, men skydda vår jord," säger en sångförfattare.

"I Sverige kunna socialisterna ej vinna många anhängare, ty der finnas för många läsare," sade en gång en socialist, förtretad öfver hans läras långsamma framfart i Sverige. Den slags socialism eller rättare anarkism, som har till mål omstörtning af allt bestående, kan nog icke få någon egentlig stor framgång på jorden, så länge Guds barns böner stiga upp till nådens tron för den bestående ordningen. Likaså med de stora verldskrigen. De kunna ej bryta ut, förrän de troende, som oupphörligt bedja om fred, äro borta.

Några hafva menat, att det är den bestående ordningen, som hindrar antikrist att komma. Detta är visserligen till en del sant, men då åter står i alla fall den frågan att besvara: Hvad är det då, som gör, att den bestående ordningen får ega bestånd? Vi komma då till samma grundorsak, nemligen: *Guds barns närvaro och förböner.* Laglösheten hålles tillbaka af den bestående ordningen som upprätthålles genom de troendes förböner och närvaro på jorden. De äro "jordens salt" och "verldens ljus." Ruttet och mörkt är det nog äfven nu på jorden, men ej att förlikna med hvad som blifver, när de troende tagas bort.

Man har äfven anfört 1 Tess. 5: 1—4 och 2 Tess. 1: 9, 10 och velat bevisa, med det förra, att Guds barn äro qvar på jorden, när Herrens dag begynner, och med det senare, att de ogudaktiga skola lida förderf på samma dag, som Herren skall förhärligas i sina heliga. Visst äro de tro-

ende qvar på jorden, när "Herrens dag" begynner, ty de upplyftas först, när denna dags morgonstjerna uppgår, och visst skall förhärligandet af de troende, d. v. s. deras upplyftande ske samtidigt med, att de ogudaktiga lämnas kvar åt förderfvet. Dessutom står endast, att dessa båda saker skola ske på samma *dag*, likasom det i Joh. 6: 39, 40 står, att Herren skall uppväcka de troende *på samma dag* som de ogudaktiga, nemligen på den "yttersta dagen."

Men detta hindrar icke, att tusen år der ligga emellan de rättfärdigas uppståndelse och de andras. Den sanningen, att Herren kommer först att taga hem sin brud och sedan nedstiger på oljoberget, är så klar, som något kan vara. Läs t. ex. 1 Tess. 4: 15—18! Der står, att Herren nedstiger, men endast *till skyn*, och att de troende upptagas dit "till Herrens möte i luften". Hvart går nu det höga herrskapet efter detta möte? Joh. 14: 3 visar oss, att Jesus, sedan han gått att göra i ordning boningarna, skall komma igen för att taga oss till sig, d. v. s. till dessa af honom beredda boningarna, nemligen till brudpalatset i den stora guldstaden. Det höga herrskapet går sålunda ej till jorden efter mötet i skyn utan till himmelen. Ett litet barn bör kunna förstå, att Herren Jesus vid detta tillfälle ej sätter "sina fötter på oljoberget." Sak. 14: 4.

Att icke heller "allas ögon" kunna se honom vid detta tillfälle är alldeles klart, ty han kommer icke alls till jorden. Vi hafva sålunda *ett* tillfälle, då han kommer till skyn, *ett annat* till jorden; vid ett tillfälle ser endast hans brud ho-

nom, vid ett annat tillfälle "alla ögon," "då alla jordens folk skola jämra sig öfver honom." Uppb. 1: 7. Vid ett tillfälle hämtar han bruden, vid ett annat kommer han med bruden, "med sina otaliga heliga," Jud. v. 14; med "härskarorna på de hvita hästarna." Uppb. 19: 14.

Att icke alla "jämra sig," när han hämtar församlingen, är klart deraf, att bruden då skall jubla både öfver sin egen och sin brudgums lycka.

Uppb. 20: 4 användes ock understundom för att visa, att Herren icke kan komma nu. Man säger: "Här står ju, att den första uppståndelsen skall ske först *efter* satans bindande, och som de troendes förvandling sker samtidigt, så skall Guds församling vara på jorden under både vedermöda och vredestid." Man förbiser här helt och hållet den klass af heliga, som omtalas i första delen af v. 4, nemligen "de, som sutto på tronerna." Dessa, som sutto på troner, äro desamma, som i 1 Kor. 6: 2 och Uppb. 3: 21 fått *löftet* att sitta på troner och att döma verlden; desamma som i Uppb. 4: 4 redan intagit dessa troner, på hvilka de suttit under hela vredes- och domstiden; desamma som efter bröllopet i guldstaden, 19: 7, komma med Herren på de hvita hästarna vid hans nedstigande på oljoberget, 19: 14, och hvilka nu satte sig (eg. sutto) på tronerna.

Dessa uppstodo icke nu, utan hade varit uppståndna under alla de sju åren, medan vreden gått öfver. Icke heller står det ett ord om, att dessa nu uppstodo. Återigen talas om, att två andra klasser uppstodo, nemligen "de halshuggnas själar" eller "själarna under altaret," 6: 9, det är de,

som blifvit frälsta och dödade under förra hälften af vedermödan, och vidare de, som icke hade tillbedt vilddjuret (antikrist), d. v. s. de, som hade blifvit frälsta och dödade under den *senare* delen af vedermödan. Dessa två klasser sägas uppstå, men icke den Guds församling, som varit uppstånden redan i flera år. Dessa tre klasser utgöra tillsammans den första uppståndelsen, hvilken sålunda begynner med Guds församlings uppståndelse, fortsätter med de två vittnenas uppståndelse, 11: 11, och afslutas med dessa två andra klassers uppståndelse.

Med första uppståndelsen menas nemligen enligt v. 5 alla, som uppstå *före* de tusen åren, d. v. s. alla, som ej äro inbegripna uti uttrycket: "de andra döda," hvilka senare uppstå *efer* de tusen åren. Det smärtar mig på det högsta, då jag hör dem, som skola vara Jesu vittnen, göra allt för att bevisa, att Jesus icke kan komma ännu. Det går mig genom märg och ben, då jag får höra sådana offentligt påstå, att "Herren icke kan komma på minst femtio år ännu." Detta lär oss i sanning, att tiden är mycket nära, ty "den stund I (lärjungar) icke menen, kommer menniskosonen."

En annan smärtsam företeelse bland de troende är, att de på flera ställen begynt att smittas af den s. k. högre kritikens dårskaper. En del af dessa använda, likt Jehudi fordom, Jer. 36: 23, sin "knif" på en "spalt," andra på en hel bok. Somliga tycka ej om första Mosebok, andra ej om Jonas eller om Daniel eller om Uppenbarelseboken. Det bästa alla sådana kunna göra är, att

med allra första *stoppa ned sin knif*, ihågkommande, att de med kritik öfver nya testamentet komma minst 17 århundraden för sent och rörande gamla testamentet ännu mera. Huru mycket vi än må beundra det 19:de århundradets stora tänkare, måste vi dock medgifva, att de lärde män, som lefde i de första århundraden efter Kristus, voro mera kompetenta att afgöra, hvilka böcker, som voro äkta och borde tillhöra nya testamentet, än de nu lefvande. Likaså voro judarna (hvilka dessutom voro så noga med sina heliga skrifter, att de tillsatte personer, hvilkas enda göromål var att räkna, huru många bokstäfver och ord funnos uti hvarje bok och på hvarje boks hvarje sida, allt för att förekomma misstag) bättre qvalificerade att samla gamla testamentets böcker än dessa moderna dumdristiga lärda. Jesus trodde på första Mosebok enligt Matt. 19: 4—6; på Jonas enligt Matt. 12: 40; på Daniel enligt Matt. 24: 15 och på Uppenbarelseboken enligt Uppb. 1: 17—19; 22: 16—20.

Den, som ej vill tro, att Uppenbarelseboken skrefs af en gudomligt inspirerad person, måste antingen tro, att det var *satan*, som uppenbarade sig för honom, eller att den skrefs af en *lögnare* och *bedragare*, i ty att bokens föfattare bestämdt påstår, att det var *Jesus*, som befallde honom att skrifva och hvad han skulle skrifva, 1: 17—19; 22: 16, och att det var Jesus, som sjelf uttalar de skarpa hotelserna öfver dem, som "lägga något till eller taga bort något från orden i denna boks profetias ord." Straffet skulle blifva, att de skulle få lida de *plågor*, som äro "skrifna i denna

bok,'' och att de skulle blifva uteslutna från den himmelska staden, 22: 18—20.

Herren hjelpe allt sitt folk att undgå dessa straffdomar!

Tolfte afdelningen.

Brudens inbjudning till sin brudgum.

Uttrycket: "Jag kommer snart" förekommer tre gånger uti Uppenbarelsebokens sista kapitel. Första gången står det i förbindelse med att studera profetiorna, och studera dem på ett sådant sätt, att man "bevarar profetians ord," v. 7. Somliga mottaga de profetiska sanningarna endast i hufvudet, andra i hjertat. Den första verkan som sanningen om, att Jesus skall komma snart, har på oss, är studium af profetiorna, och det kan man säga, att för en femton à tjugu år sedan stod det svenska Sion liksom på tå väntande, allt på grund af profetiornas trägna studerande. Men—*Herren kom icke.*

Se nu hvilken olika ställning de troende då intogo! Somliga begynte undra, om de ej gjort misstag, att så der vaka och ifrigt vänta. När de tänkt så en tid, begynte de undra på, om icke äfven de första troende gjort ett misstag uti att stå uti denna väntande ställning, ty — Herren kom ju icke. Andra buro fram saken till Herren och frågade efter orsaken. Svaret blef: "Jag längtar

efter att få komma, men antalet är ej fullt. Arbeten derför och bringen in kärfvar både i hemländerna och i hednaländerna. Nödgen dem der hemma, bjuden dem der ute!" De fingo höra hans andra: "Si, jag kommer snart och har min *lön* med mig" för *arbete*, v. 12.

Men nu hafva vi arbetat, nödgat, bjudit. Skaror hafva gått ut på fältet. Många missionssällskap hafva sändt alla de budbärare, som de kunna underhålla, och man begynner åter att undra, hvarför Herren ej kommer. Många, många frambära saken till Herren, och de få då höra detta svar: "Jag har ej blifvit inbjuden att komma, och derför kommer jag ej." De hafva fått höra hans tredje: "Ja, jag kommer snart," och detta har frambragt ropet och inbjudningen till jordens rättmätige, ehuru nu landsflyktige herskare:

"Amen, kom Herre Jesus!"

"Kom som *Herre* att visa din magt och rättighet till jorden; kom som Jesus, som frälsare, rädda så många som möjligt, under det att du eröfrar jorden!"

Min lifliga öfvertygelse är, att Jesus icke kommer, förrän han blir *ordentligt inbjuden* att komma; förrän de troende lära sig att af hela hjertat bedja bibelns sista bön: "Kom, Herre Jesus!" De flesta troende bedja ej denna bön annat än med läpparna. I sjelfva verket tro de ej, att det är *bäst*, att han kommer, och huru skola de då kunna inbjuda honom! Somliga känna sig sjelfva icke rigtigt redo och säga derför: "Herre, dröj!" Andra tänka på de många sofvande Guds barn och säga: "Dröj, tills de uppvaknat!" Och detta ehuru de kanske

hellre borde säga: "Skynda, kom, innan de somna in, *innan de dö allesammans!*"

Några säga i sitt oförstånd: "Dröj, Jesus, så att så många som möjligt måtte frälsas!" Och så glömma de, att om de derigenom lyckas få Jesus att dröja tio år, hafva under den tiden öfver 500 millioner menniskor gått in i evigheten (50 mill. dö nämligen hvarje år), och de flesta af dessa ofrälsta. Många bedja: "Dröj, till dess åtminstone våra och alla de troendes alla slägtingar först blifvit frälsta!" Och så glömma de, att om deras slägtingar blifva frälsta, så hafva dessa i sin tur andra slägtingar, för hvilka de bedja samma bön, och om dessa blifva frälsta, hafva de åter i sin tur andra o. s. v.

På detta sätt kunde ju Jesus icke komma, förrän hela verlden blefve frälst, och dock säger Herren, att det skall vara blott en "liten hjord." Hade Herren kommit för 1,000 år sedan, hade de, som då upptagits, haft ofrälsta slägtingar qvar, och detsamma blir händelsen, om han dröjde ännu i tusen år. Vi må sålunda vänja oss vid den tanken, att många af dem, som upplyftas, skola få oomvända slägtingar qvarlemnade. Vi skola ej gifva upp våra slägtingar utan bedja och arbeta för deras frälsning, men vi skola ej vara så fästade vid dem, att vi bestämdt säga: Dröj, Jesus, *till dess* de blifvit frälsta.

Det var ett ögonblick, då änglarne sade till Lot: "Rädda dina slägtingar," men det kom längre fram ett ögonblick, då samma änglar sade: "Rädda *ditt eget lif* och lemna dina slägtingar." Många ofrälsta hafva allaredan blifvit nödgade, och det

har gått i uppfyllelse på dem: "*De ogudaktiga skola förblifva ogudaktiga*," Dan. 12: 10, och "den orättfärdige *fortfare* att göra orätt" o. s. v., Uppb. 22: 11. Märk, "fortfare," detsamma som: "Låt honom fortfara, må han fortfara."

Gud synes gifva upp den ogudaktige kort före Herrens tillkommelse. Och *de sista möten*, som komma att hållas, blifva icke väckelsemöten utan *helgelsemöten*. "De heliga fortfare att helga sig!" "Se, jag kommer snart." Att lemna våra slägtingar qvar, synes oss vara en alltför smärtsam tanke. Och dock skulle vi nog alla hellre lemna dem qvar än att se dem dö ofrälsta, i ty att de i förra fallet dock äro på jorden och ej i dödsriket. Man plägar ju säga: "Så länge lifvet varar, är det hopp," och dock är detta ej heller sanning, i ty att för dem, som smädat anden, är nådens tid förbi, äfven om de lefva på jorden.

Så kan det ock vara med en del af våra slägtingar. Men att det absolut skulle vara så med alla, att de till den grad förhärdat sig, att all möjlighet till frälsning blir omöjlig, kan man nog ej våga säga. Det är ju möjligt, att bland de många juveler, som Herren skall plocka upp efter församlingens upplyftande, äfven skola blifva många af de troendes qvarlemnade slägtingar. Om så är, få de dock aldrig brudens härlighet och ej heller en naturlig död, utan måste dö genom "halshuggning," Uppb. 6: 9; 20: 4, eller (senare) på annat kanske qvalfullare sätt. Jag lemnar endast denna antydan, på det att tanken på slägtingarna ej må hindra någon att ropa: "Kom, Herre Jesus!" och — *mena det.*

Ack, att Herren Jesus finge väcka upp de troende öfver hela jorden till att göra upprop om en allmän bönevecka för att uteslutande eller hufvudsakligast bedja bibelns sista bön. Månne han skulle kunna motstå sin brudeskaras förenade bönerop!

Att ett påskyndande af Herrens tillkommelse är oss möjligt, framgår af Petr. 3: 12. I stället för "ifrigt åstunden" hafva de flesta öfversättningar "påskynden," och att detta ej heller står i strid med talet om, att dagen och stunden är bestämd (nämligen i Guds allvetenhet), är klart deraf, att Herren Gud, när han af evigt bestämde dag och timme, just tog hänsyn till sin församlings större eller mindre villighet till att verka hans verk och till att inbjuda honom att komma igen, och bestämde tiden för sin ankomst *just på grund deraf.* Det är sålunda *vi*, som fördröja hans tillkommelse och ej han, vi, som kunna påskynda genom att verka och nu till sist genom att *ropa:* "Kom, Herre Jesus!"

Bästa sättet att vara vaken är dessutom att ropa: Kom! Bästa sättet att få de ogudaktiga att vakna upp ur syndasömnen är att säga: "*Domaren står för dörren.*" Hören det, I ofrälsta själar, och I, som lemnat den frälsare, I en gång egt: Tänken I verkligen på att blifva med vid himlabröllopet, skynden eder då att med ens kasta eder till den frälsares fötter, som nu står med öppna armar för att mottaga eder! Låten honom sluta eder till sitt hjerta, så ovärdiga I kännen eder! Om I så gören, skolen I komma i beröring med det blod, som flyter från hans sida och som ögonblickligen renar från alla synder.

Slutord.

Reformatorn Martin Luther trodde, att Herren Jesus skulle komma någon påskvecka. Han bevisar på det sättet, att eftersom den patriarkaliska nådeshushållningen slutade i påskveckan vid Israls barns utgång utur Egypten, och eftersom den mosaiska slutade i påskveckan, då Kristus dog på Golgata, skall ock den kristna sluta i påskveckan.

Och ingen kan djupare än Luther gjorde *längta* efter denna dag. Se här några uttryck af honom, hemtade ur hans predikan på andra söndagen i Adventet angående *domedagen:*

"Fördenskull är det tillbörligt, att vi icke allenast med glädje förbida denna saliga dag, utan ock med hjertans åstundan sucka och *ropa* till vår Herre Kristus och säga: Du har lofvat oss denna dag att förlossa oss från allt ondt, o, så *låt honom då blott komma, ja, om det vore i denna stund,* och låt det blifva ett slut på denna jemmer." Och vidare: "*Borde vi då icke dag och natt innerligt och af allt hjerta öfverljudt bedja och ropa till vår Herre Kristus, att han en gång ville slå till* och i grund förgöra allt, på det att en gång detta skändliga väsende

måtte upphöra och detta jemmerliga elände taga ett slut.”

Från Australien har redan för några år sedan utgått en uppmaning att sluta sig till en allmän böneförening, hvilken der har sin upprinnelse, och hvars medlemmar lofva att dagligen bedja om Kristi tillkommelse. På samma gång, som det är skönt att dagligen bedja t. ex. de böneämnen, som Evang. alliansen årligen utsänder, har denna allians dock funnit för godt att uppmana till särskild bön under en viss vecka, nemligen den första hvarje år. Hvarför skulle ej de troende, förutom det *dagliga* bedjandet om Herrens tillkommelse, taga sig en *särskild bönevecka hvarje år, tills Herren kommer*, för att bedja *derom*. Påskveckan, uti hvilken den 69:de årsveckan slutar (nämligen på långfredagen, Dan. 9: 25) voro dertill mycket passande.

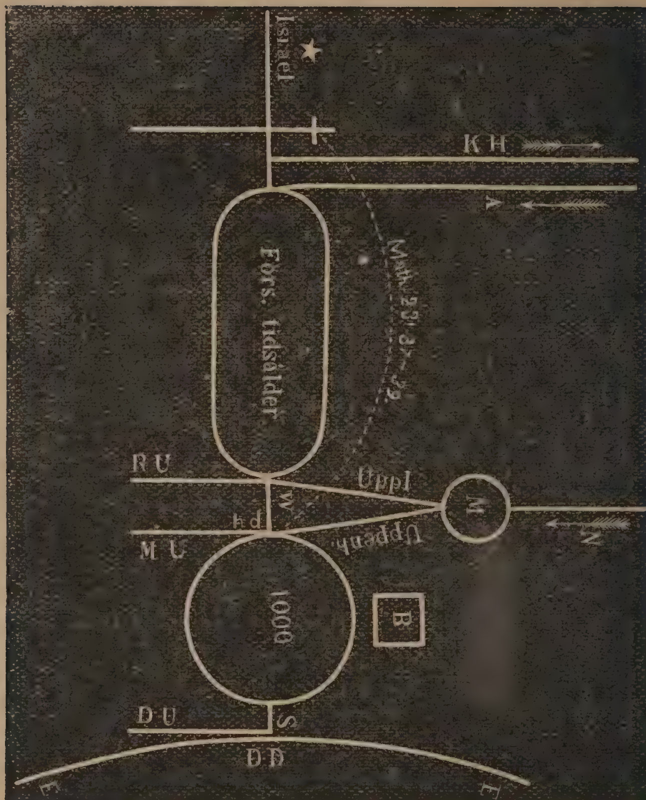
Som jag vet, att personer af de mest olika läger uti Kristi kyrka i de nordiska länderna och från de lägsta ända till de allra högsta samhällsklasser hjertligt instämma med mig uti denna uppmaning, vågar jag föreslå en *sådan bönevecka påskveckan år 1898* att begynna redan palmsöndagen. Och ställer jag härmed en hjertlig uppmaning till troende prester, till predikanter, missionärer, evangelister, ledare af K. F. U. M. och K. F. U. Q., ledare af ungdomsföreningar, söndagsskolföreståndare, kaptener i frälsningsarmén, o. s. v., att i den mån de veta sig kunna sjelfva instämma i denna bön, de då må betona vigten deraf för de grupper af äldre och yngre, *barnen* icke att förglömma, öfver hvilka de hafva inflytande.

Må de ihågkomma, att under det den, som med ett pund förvärfvat tio eller fem o. s. v., blir satt öfver respektive tio eller fem o. s. v. städer, skall "den kloke tjenaren," som "i rätt tid" gifvit Herrens "husfolk" denna för dem "*bestämda* kosten," Luk. 12: 42, "*deras* mat," Matt. 24: 45, om hans tillkommelse, blifva satt öfver "*alla* hans egodelar."

Huru många af eder skola väl få *den* hedern!

Att få de troende att på allvar inbjuda Jesus att komma igen, skall icke minst kraftigt bidraga äfven till *väckelse*, till inhöstandet af de sista kärfvarna. Må allas vår bön blifva: Fräls de sista, helga din brud och:

Kom, Herre Jesus! Amen!

Förklaring.

K H — Kristi himmelsfärd. A — Andens utgjutande. N — Kristi nedstigande, bruden till mötes. R U — Rättfärdigas uppståndelse. Uppl — Upplyftandet af de lefvande, som förvandlats, och de rättfärdiga, som uppstått, Herren till mötes. M — Mötet i skyn. W — Vedermödans tid, eller den antikristiska. Uppenb — Herrens uppenbarelse, eller då han kommer med sina heliga. n d — Nationerna dömas. M U — Antikristiska martyrerna uppstå. 1000 — De tusen år, då de som få del af den första uppståndelsen lefva och regera med Herren. B — Brudens plats under de tusen åren. S — Satans lösande. D U — De dödas uppståndelse. D D — De döda dömas. E E — Evigheten, då Gud är allt i alla, och Jesus lämnat riket åt Gud.

Öfversigtstabellerna.

Rörande de tre öfversigtstabellerna vilja vi anmärka, och det särskildt för nybörjare uti profetiska studier, att de helst böra studera i den ordning de förekomma, så att man ej begynner med tabell II, förrän man fullt förstått tabell I, och särskildt att ej begynna med tabell III, förrän man både förstått de två första och dessutom tillgodogjort sig det mesta af bokens innehåll.

Diagrammet deremot torde lämpa sig att betrakta före någon af tabellerna.

Anmärkning till tabell III.

Om den "tid." 10: 5, som begynte med freden i Augsburg år 1555, finge blifva full (hvilket den ej får), och den sålunda blefve 360 år (i stället för 342, eller så omkring), skulle vi uti årsuppfyllelsen föras till 1914 års slut, eller jemt 2520 år, räknadt från år 606 f. Kr., då Nebukadnesar begynte den eröfring af Jerusalem, som han afslutade år 588 f. K. Att man nu ej kan räkna "hedningarnes tider" från år 588 är klart redan deraf, att *detta år ej en gång var kommet*, när Daniel sade till Nebukadnesar: "Du är det gyllene hufvudet." Dan. 2: 38. Daniel hade (enligt Melin) sin syn år 603—2 eller i

andra året af Nebukadnesars envälde, 2: 1. Det allra senaste år, vi skulle kunna räkna från, vore sålunda år 604, då Nebukadnesar fick envälde. Men redan de två föregående åren var han medregent, och vid början af dessa två åren *intog han Jerusalem första gången år 606.* Skulle vi nu räkna de 2520 åren från år 606, så skulle det ändå icke bringa oss längre fram än till *år 1914.* (606 + 1914 = 2520). Men som "dagarna skulle förkortas," eller den sista "tiden" ej skulle bli full, borde vi väl få afräkna det mesta af dessa 17 år (som utgöra skillnaden på 1897 och 1914), då de ju ej utgöra mer än 1/20 af 360.

Men det rättaste är nog att räkna "hedningarnas tider" från det år *625*, då det babyloniska verldsväldet grundlades. Ty att Daniel med ordet "du" i uttrycket: "Du är det gyllene hufvudet," menar Nebukadnesars *rike* och ej hans person, bevisas deraf, att ordet "dig" uti det följande uttrycket: "Efter dig skall uppstå ett annat rike," *ej kan* syfta på *personen* Nebukadnesar utan på hans rike. Det medo-persiska riket uppkom nemligen icke omedelbart efter Nebukadnesar utan efter hans son Belsasar, med hvars död det babyloniska riket upphörde att existera. Om ordet "dig" i v. 39 *måste* betyda *riket* och ej personen, så betyder nog ordet "du" i v. 38 likaledes *riket* och ej personen. Att Daniel kunde mena hela riket, ehuru han serskildt nämner endast *en* konung deraf, bevisas äfven af Dan. 7: 17, der *de fyra djuren* (hvilka ju framställa *samma* fyra verldsriken som bildstoden i kap. 2) sägas vara fyra konungar. Han kunde säga så, i ty att, ehuru uti hvart och ett af dessa fyra riken funnos *flera* konungar, det dock var i hvarje rike en, som fungerade som dess hufvudperson. Nebukadnesar var denna hufvudperson i det babyloniska riket. Att detta är det rätta sättet att räkna, bevisar äfven det högst märkliga förhållandet, att denna långa tidrymd af 2520 år blir, genom att räkna från *rikets grundläggande*, afdelad uti två *lika långa perioder*, af 1260

års längd hvardera, detta genom turkarnes intagande af Jerusalem år 637 e. Kr. (eller senast år 638, enligt somliga historieskrifvare) — en händelse, som ju är af långt större betydelse än byggandet af Omars moské, som ju ej kunde blifva färdig på en gång, äfven om befallningen att bygga den gafs strax efter stadens eröfring. Vi kunna emellertid ej nog beundra, huru såväl det, att "dagarna skulle förkortas," som att den sista "tiden" ej skulle blifva full, stämmer så noga öfverens med, att Herren ensam vet "dag och timme" och vi endast den *ungefärliga* tiden. Mark. 13: 29, 32.

Innehåll: